

KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPRENDINIAI

Planavimo organizatorius	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos direktorius
Bendrojo plano rengėjas	UAB „URBANISTIKA“
Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas	Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas
Projekto Nr.	U-1364
Teritorijų planavimo rūšis	Kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas Savivaldybės teritorijos bendrasis planas
Rengimo etapas	Sprendiniai
Tomas	V tomas
Metai	2021 m.

Įmonė	Pareigos	Vardas, pavardė	Atestato Nr.	Parašas
UAB „URBANISTIKA“	Direktorė	Andželika Kažienė	A1682	
	Vyr. Architektė	Andželika Kažienė	A1682	
	PV	Andželika Kažienė	A1682	
	PDV Urbanistinė struktūra Socialinė aplinka Ekonominė aplinka	Saulius Motieka	A 609	-
	PDV Urbanistinė	Lina Panavaitė	A 2185	-
	PDV Gamtinė aplinka Kraštovaizdis ir jo apsauga	Stefanija Žilienė	26	-
	PDV Kultūros paveldas	Augis Gučas	A669, 2671	
	PDV Susisiekimo sistema	Vidualdas Valeika	3534	-
	PDV Inžinerinė infrastruktūra	Jurga Tamkienė	TPV 0060	-
	Architektė Kultūros paveldas	Monika Balsytė		-
	Inžinierė Susisiekimo sistema	Aistė Skridailienė		-

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

TURINYS

1	BENDRIEJI DUOMENYS.....	6
1.1	Duomenys	6
1.2	Bendrojo plano tikslai.....	7
1.3	Bendrojo plano uždaviniai	7
1.4	Planavimo sąlygos	8
1.5	Teisinė aplinka	9
2	ĮVADAS	12
2.1	Vidiniai veiksniai.....	12
2.2	Kraštovaizdžio savitumas ir jo estetiškas respektavimas	13
2.3	Pagrindinės aprobuotos BP koncepcijos nuostatos	14
3	ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS PLĖTOJIMO SPRENDINIAI.....	16
3.1	Edvinės ir funkcinės struktūros plėtojimo nuostatos	16
3.2	Erdvinės struktūros plėtojimo sprendiniai	17
3.3	Funkcinės struktūros plėtojimo sprendiniai.....	18
3.3.1	Funkcinis zonavimas.....	18
3.3.2	Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonų plėtojimo sprendiniai.....	19
3.3.2	Nerbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonų plėtojimo sprendiniai	21
3.4	Žemės naudojimo sprendiniai	22
3.5	Teritorijos tvarkymo ir naudojimo reikalavimai	23
4	KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO SPRENDINIAI.....	29
4.1	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos	29
4.2	Kraštovaizdžio tvarkymo zonų sistema	29
4.3	Kraštovaizdžio tvarkymo zonų lokalizavimas.....	30
4.4	Kraštovaizdžio tvarkymo zonų optimalumo rodikliai	35
4.5	Kraštovaizdžio vizualinė struktūra	38
4.6	Konkretizuoti sprendiniai gamtinio karkaso lokalizavimui	38
5	SAUGOMOS TERITORIJOS	45
5.1	Saugomos teritorijos	45
5.2	Biologinės įvairovės apsauga	48
6	ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ ŪKIO TERITORIJOS.....	50
6.1	Žemės ūkio teritorijos.....	50
6.2	Miškų ūkio teritorijos	51
7	KASYBOS TERITORIJŲ NAUDOJIMAS IR PLĖTRA	55
8	REKREACINĖS TERITORIJOS	57
9	APLINKOS KOKYBĖS APSAUGOS KRYPTYS	58
10	KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGOS SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI	59
11	NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS	64

11.1	Nekilnojamojų kultūros vertybių teritorinė sklaida ir sancaupų arealai	64
11.2	Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos politika, tvarkybos ir naudojimo kryptys.....	66
11.3	Kultūros paveldo ir kraštovaizdžio integralumas ir tvarkymo nuostatos	67
11.4	Nekilnojamojų kultūros vertybių sąrašai.....	68
12	SOCIALINĖ APLINKA	83
12.1	Demografinė ir socialinė būklė	83
12.2	Gyvenamasis fondas.....	85
13	EKONOMINĖ APLINKA	86
13.1	Gyventojų užimtumas ir darbo rinka	86
13.2	Žemės ūkis ir miškininkystė.....	86
13.3	Vidaus ir užsienio investicijos	87
14	SUSISIEKIMO SISTEMA	88
14.1	Išorės susisiekimo tinklas.....	88
14.2	Kaišiadorių rajono savivaldybės automobilių keliai ir gatvės. Sprendiniai.....	89
14.3	Geležinkelio transportas.....	94
14.4	Viešasis transportas.....	95
14.5	Nemotorizuotas transportas.....	96
14.6	Vandens transportas.....	96
15	INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	97
15.1	Elektros energijos gamybos ir tiekimo sistema	97
15.1.1	Elektros energijos gamyba	97
15.1.2	Elektros energijos perdavimo sistema	99
15.2	Dujų perdavimo ir skirstymo sistema.....	100
15.3	Šilumos ūkis.....	102
15.4	Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas	103
15.5	Atliekų tvarkymas	112
15.6	Elektroninių ryšių (telekomunikacijų) sistema.....	113

PRIEDAI

1 priedas. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūra

GRAFINĖ DALIS

1. U-1364-1 Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendiniai. Pagrindinis brėžinys M 1:50 000
2. U-1364-2 Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendiniai. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų brėžinys M 1:50 000
3. U-1364-3 Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendiniai. Gamtinio karkaso ir biologinės įvairovės brėžinys M 1:50 000

4. U-1364-4 Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendiniai. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo brėžinys M 1:50 000
5. U-1364-5 Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendiniai. Susisiekimo sistemos brėžinys M 1:50 000
6. U-1364-6 Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendiniai. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys M 1:50 000

1 BENDRIEJI DUOMENYS

1.1 Duomenys

Rengiamo teritorijų planavimo dokumento pavadinimas:

Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas.

Teritorijų planavimo dokumento rūšis:

Savivaldybės bendrasis planas

Teritorijų planavimo lygmuo:

Savivaldybės.

Planuojama teritorija:

Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorija. Teritorijos plotas – 108670,295 ha

Planavimo organizatorius:

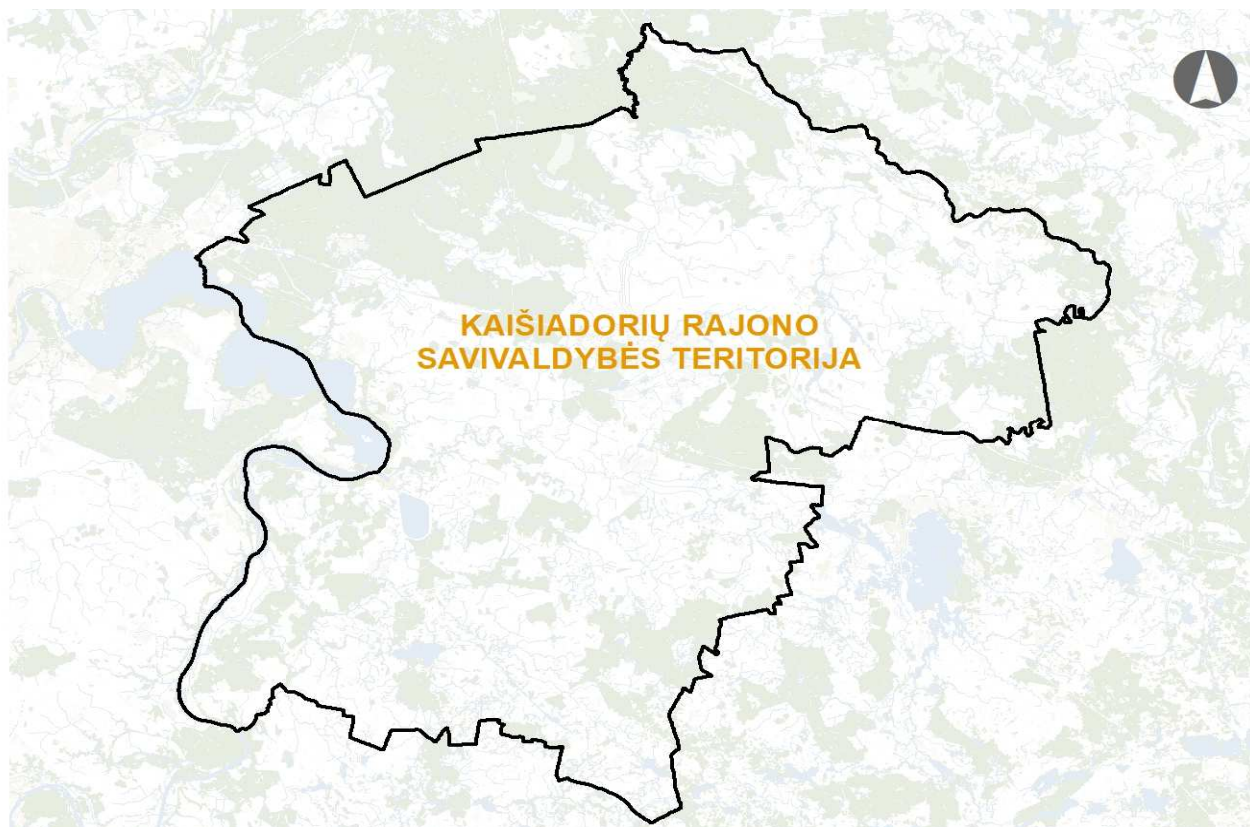
Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos direktorius

Teritorijų planavimo dokumento rengėjas:

UAB „URBANISTIKA“

Planavimo pagrindas:

Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2016-04-28 sprendimas Nr. V17-117 „Dėl Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo ir planavimo tikslų patvirtinimo“

1.1 pav. Planuojamos teritorijos schema

1.2 Bendrojo plano tikslai

1. Sudaryti sąlygas darniai teritorijos raidai, nuosekliai erdvinei ir funkicinei integracijai, teritorijų sanglaudai, kompleksškai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius.
2. Nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros bei kitų svarbių socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas.
3. Sudaryti sąlygas racionaliam gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui.
4. Numatyti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą.
5. Kurti sveiką, saugią, darnią, gyvenamąją aplinką ir visavertės gyvenimo sąlygas gyvenamosiose teritorijose.
6. Sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas.
7. Derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių bei savivaldybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų.
8. Sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui.

1.3 Bendrojo plano uždaviniai

1. Suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijas funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis, patikslinant numatomų urbanizuoti teritorijų vystymo poreikį;
2. Optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą, nustatyti savivaldybės ir jos urbanistinių centrų socialinės infrastruktūros sistemos vystymo reikalavimus;
3. Nustatyti žemės ūkio paskirties teritorijų vystymo ir formavimo kryptis;

4. Nustatyti gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą;
5. Numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų ir kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemonės;
6. Detalizuoti atitinkamo aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
7. Numatyti savivaldybei svarbių objektų išdėstymą;
8. Numatyti ypatingų inžinerinių statinių (vėjo jėgainių, ryšių, elektros ir kitos infrastruktūros statinių) išdėstymą pažymint visus esamus, rengiamu bendruoju planu ir kitais teritorijų planavimo dokumentais numatomus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius, kuriems aptarnauti reikalingas ne didesnis kaip 0,01 ha žemės plotas, kuriam LR žemės įstatymo 40 straipsnio 6 dalies 2 punkte numatytu atveju neformuojamas atskiras žemės sklypas.

1.4 Planavimo sąlygos

2016-06-10 Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos planavimo sąlygos Nr. REG6179

2016-06-13 Civilinės aviacijos administracijos planavimo sąlygos Nr. REG6367

2016-06-14 Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos planavimo sąlygos Nr. REG6577

2016-06-14 AB „Energijos skirstymo operatorius“ planavimo sąlygos Nr. REG6586 ir 2020-07-22 Nr.148045

2016-06-15 Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos planavimo sąlygos Nr. REG6583

2016-06-15 AB LITGRID planavimo sąlygos Nr. REG6627

2016-06-20 Neries regioninio parko direkcijos planavimo sąlygos Nr. REG6899 ir 2020-06-29 Nr. REG145749

2016-06-20 Kauno marių regioninio parko direkcijos planavimo sąlygos Nr. REG8377

2016-06-21 VĮ „Kauno regiono keliai“ planavimo sąlygos Nr. REG7080

2016-06-22 AB TEO LT planavimo sąlygos Nr. REG7084

2016-06-23 Lietuvos kariuomenės planavimo sąlygos Nr. KVS-241

2016-06-23 AB „Amber Grid“ planavimo sąlygos Nr. REG6916

2016-06-23 Lietuvos kariuomenės planavimo sąlygos Nr. REG7161 ir Nr. VL-76

2016-07-25 Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM planavimo sąlygos Nr. REG8589

2016-06-26 Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos planavimo sąlygos Nr. REG8671

2016-07-27 Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos planavimo sąlygos Nr. R2-1111

2016-07-28 Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos planavimo sąlygos Nr. (4)-1.7-2801

2016-07-29 Aplinkos apsaugos agentūros planavimo sąlygos Nr. REG8499

2020-06-17 Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM planavimo sąlygos Nr. REG144751

2018-05-31 UAB „Kaišiadorių vandenys“ planavimo sąlygos Nr. REG71095

2018-04-24 AB „Lietuvos geležinkeliai“ planavimo sąlygos Nr. REG 66671

2018-05-17 UAB „Kaišiadorių šiluma“ planavimo sąlygos Nr. REG 69420

2019-07-01 VšĮ „Transporto kompetencijų agentūra“ planavimo sąlygos Nr. REG109976 ir 2020-06-18 Nr. REG 144759

1.5 Teisinė aplinka

Planuojamai teritorijai taikomi galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir kitų strateginių dokumentų bei programų (projektų) nuostatų reikalavimai:

Bendrųjų planų:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2012 m. spalio 29 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-1154, T00052507 (100002000075);
- Kauno apskrities bendrasis planas, patvirtintas 2009 m. birželio 3 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. 672;
- Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, T00011946 (000491000500) 2010-03-25;
- Paparčių kaimo teritorijos bendrasis planas, T00077923, 2016-02-09;
- Palomenės kaimo teritorijos bendrasis planas, T00077929, 2016-02-08;
- Kalvių kaimo teritorijos bendrasis planas, T000779383, 2016-02-09;
- Pakertų kaimo teritorijos bendrasis planas, T00077573, 2015-12-10;
- Zūbiškių kaimo teritorijos bendrasis planas, T00077927, 2016-02-08;
- Žaslių miestelio bendrasis planas, T00073359, 2014-10-03;
- Žiežmarių miesto bendrasis planas bendrasis planas, T00011947 (000491000501), 2010-03-25;
- Žiežmarių miesto bendrojo plano keitimas, T00085293, 2020-09-30;
- Kaišiadorių miesto bendrasis planas T00068042 (000491000549), 2010-12-13;
- Kaišiadorių miesto bendrojo plano keitimas, T00085638, 2020-12-21;
- Rumšiškių miestelio teritorijos bendrasis planas, T00071404, 214-05-15;
- Kruonio miestelio teritorijos bendrasis planas, T00071546, 2014-05-26.

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų:

- Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, T00077225, 2015-10-26;
- Vietinės reikšmės kelių Kaišiadorių rajone specialusis planas, T00076099, 2015-06-05;
- Kauno apskrities miškų tvarkymo schema, T00078559, 2016-06-02;
- Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema, T00013322 (000492000385), 208-12-02;
- Kauno apskrities nekilnojamo kultūros paveldo tinklų schema, T00054256 (100002000281), 2009-06-03;
- Kaišiadorių rajono savivaldybės nekilnojamo kultūros paveldo tinklų schema, T00054256 (100002000281), 2009-06-03;
- Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas, T00053907 (100002000240), 2009-02-23;
- Nacionalinio lygmens autoturizmo specialusis planas, T00053906 (100002000239), 2009-02-23;
- Pravieniškių I ir II kaimų teritorijos specialusis planas, T00074293, 2014-12-16;
- Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų infrastruktūros specialusis planas, T00013457 (000492000577), 2011-04-08;
- Tele 2 mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymas Kaišiadorių rajono teritorijoje, T00011895 (000492000276), 2006-08-22;
- Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos specialusis planas, T00075707, 2015-04-27;
- Vėjo jėgainių išdėstymo Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos specialusis planas, T00012515 (000492000539), 2010-11-09;
- Kaišiadorių rajono degalinių išdėstymo schema, T00012777 (00002000079), 2008-06-04.

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, kurių sprendiniai integruojami:

- Neries regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas LR aplinkos ministro įsakymu Nr.D1-545, 2016-09-05;
- Neries regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas, patvirtintas LRV nutarimu Nr.731, 2016-07-11;

- Kauno marių regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr.D1-624, 2016-09-19;
- Kauno marių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr.416, 2002-08-10;
- Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr.D-763, 2016-11-11;
- Aukštadvario regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas, patvirtintas LRV nutarimu Nr.1054, 2016-10-26;
- Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato ribų ir buferinės apsaugos zonos pakeitimo planas, patvirtintas LRV nutarimu Nr.IX-982, 2002-06-20;
- Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato buferinė zonos individualus apsaugos reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-08-16 įsakymu Nr.IV-360.
- Strošiūnų valstybinio kraštovaizdžio draustinio ribų planas, T00079204, 2016-10-11;
- Strošiūnų valstybinio kraštovaizdžio tvarkymo planas, T00079444, 2016-11-28;
- Kauno apskrities nekilnojamo kultūros paveldo tinklų schema, T000554256 (100002000281);
- Kauno apskrities miškų schema, T00078559, 2016-06-02.

Teritorijų planavimo dokumentai, kurie Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. V17-279 yra pripažinti Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamąja dalimi:

- Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos specialusis planas, T00075707, 2015-04-27;
- Kaišiadorių rajono degalinių išdėstymo schema, T00012777 (00002000079), 2008-06-04;
- Tele 2 mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymas Kaišiadorių rajono teritorijoje, T00011895 (000492000276), 2006-08-22;
- Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialusis planas, T00013457, 2011-04-08;
- Vėjo jėgainių išdėstymo Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos specialusis planas, T00012515 (000492000539), 2010-11-09;
- Pravieniškių I ir II kaimų teritorijos specialusis planas, T00074293, 2014-12-16.

Teritorijų planavimo dokumentų galiojimas:

1. Patvirtinus Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą nustoja galioti Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, T00011946 (000491000500) 2010-03-25;
2. Kaišiadorių miesto ir Žiežmarių miesto teritorijos tvarkomos vadovaujantis šių miestų parengtais ir galiojančiais bendraisiais planais;
3. Žaslių, Kruonio ir Rumšiškių miestelių teritorijos tvarkomos vadovaujantis šių miestelių parengtais ir galiojančiais bendraisiais planais;
4. Paparčių kaimo, Palomenės kaimo, Kalvių kaimo, Pakertų kaimo ir Zūbiškių kaimo teritorijos tvarkomos vadovaujantis šių kaimų parengtais ir galiojančiais bendraisiais planais;
5. Patvirtinus Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą nustoja galioti sekančių specialųjų planų, kurie yra pripažinti Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamąja dalimi, sprendiniai:
 - Kaišiadorių rajono degalinių išdėstymo schema, T00012777 (00002000079), 2008-06-04;
 - Tele 2 mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymas Kaišiadorių rajono teritorijoje, T00011895 (000492000276), 2006-08-22.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinus valstybės svarbos Kaišiadorių ir Jonavos rajono savivaldybės dalies (karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos Ruklos seniūnijoje) bendrąjį planą jo sprendiniai taps privalomais realizuojant Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius. Tai bus atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui reikalingi parengti teritorijų planavimo dokumentai:

Kompleksiniai teritorijų planavimo dokumentai:

- Kruonio miestelio ir aplinkinių teritorijų (kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr. 7.3) vietovės lygmens bendrasis planas;
- Žaslių miestelio bendrojo plano keitimas;
- Pramonės zonos (kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr. 81.1) vietovės lygmens bendrasis planas (M 1:2000);
- Pramonės zonos (kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr. 83.1) vietovės lygmens bendrasis planas (M 1:2000);
- Baniškių, Juodiškių, Užtakų ir Pamierio kaimų teritorijų (kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr. 71.5) vietovės lygmens bendrasis planas (M 1:2000);
- Mažo užstatymo intensyvumo ir ekstensyvaus užstatymo gyvenamųjų teritorijų funkcinėse zonose esančių teritorijų detalieji planai kai planuojamos teritorijos plotas didesnis kaip 0,5 ha.

Specialieji planai:

- Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiojo plano keitimas;
- Kaišiadorių miesto ir Stasiūnų gyvenvietės šilumos ūkio specialiojo plano keitimas;
- Atsinaujinančių išteklių energetikos (vėjo elektrinių ir saulės elektrinių) inžinerinės infrastruktūros vystymo planas.

Kiti Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo reikalavimai:

Įgyvendinant Architektūros įstatymo 13 str. nuostatas, architektūriniu, urbanistiniu, valstybinio ar viešojo intereso požiūriu reikšmingiems objektams Kaišiadorių rajono savivaldybėje organizuojami architektūriniai konkursai, skiri geriausiai architektūrinei idėjai, pateikiamai projektiniuose pasiūlymuose, ir urbanistinei idėjai, pateikiamai teritorijos vystymo koncepcijoje, išreikšti. Konkursų tikslas – siekti šių objektų architektūros kokybės, optimalaus kokybės ir kainos santykio.

Konkursai rengiami ir nurodytais objektais savivaldybės tarybos sprendimu pripažįstami:

- Negyvenamieji pastatai (administracinės, kultūros, mokslo, poilsio, sporto, gydymo ir religinės paskirties pastatai), kurių bendras plotas didesnis kaip 1000 kv. m., ir kurių statyba finansuojama savivaldybės ar valstybės biudžeto lėšomis;
- Statiniai teritorijų planavimo dokumentuose numatytais atvejais;
- Restauruojami ir (ar) pritaikomi bei atkuriami nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ar statiniai arba rekonstruojami ir statomi nauji statiniai kultūros paveldo objektų teritorijose;
- Miestų ir miestelių plėtrai ir savitimo išsaugojimui reikšmingos viešosios erdvės: aikštės ir parkai.

2 ĮVADAS

2.1 Vidiniai veiksniai

Esamos būklės analizėje nustatyti patys svarbiausi ir didžiausią įtaką rajono urbanistinės struktūros vystymui ir Bendrojo plano sprendiniams turintys vidiniai veiksniai ir identifikuoti probleminiai arealai, kurie, atsižvelgiant į konceptualiąsias nuostatas, sąlygoja nuoseklius ir pagrįstus sprendinius, kurie orientuoti į erdvinės funkcinės struktūros, kraštovaizdžio, ekonominės, socialinės ir inžinerinės aplinkų darnią plėtrą. Įvertinus užstatytų teritorijų raidą ir su ja susijusias kraštovaizdžio kaitos tendencijas, problemines situacijas yra suformuluotos taip:

1. Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos raidą lemę socialiniai ekonominiai veiksniai ir gamtinė jo sąranga sąlygoja kraštovaizdžio urbanizavimo ir technogenizavimo mastą bei įtakojo dabartinio vaizdingo, dispersiškai antropogenizuoto kraštovaizdžio susiformavimą;

2. Suformuota išsklaidyto užstatymo (vienkiemiai, kaimai) su silpnais centrais (miestai, miesteliai) urbanistinė struktūra sukuria prielaidas išsklaidyto užstatymo plėtros tendencijoms agrariniame kalvynų, ežerų/upių, senslėnių, lygumų kraštovaizdyje. Reikalingas šių procesų optimizavimas, tarpusavyje derinant agrarizacijos intensyvumą, išsklaidyto užstatymo plėtrą bei geoekologinio potencialo stiprinimą - vadovaujantis kraštovaizdžio erdvių struktūrų harmoningos raidos principais;

3. Zonose, pasižyminčiose vaizdingu kraštovaizdžiu, būtina numatyti - specialiuosius teritorijos tvarkymo ir naudojimo reikalavimus užtikrinančius kraštovaizdžio vizualinės struktūros apsaugą;

4. Siekiant užtikrinti optimalią užstatytų/užstatomų teritorijų raidą, jo funkcinių nuoseklumą ir integralumą būtina kryptingai siekti kraštovaizdžio bendrosios teritorinės erdvinės struktūros optimalumo rodiklių, vadovaujantis aplinkosauginiais ir tvarios plėtros prioritetais;

5. Numatyti Bendrojo plano sprendinių realizavimo priemonės, ypatingą dėmesį skiriant tai daliai, kuri reglamentuos tolimesnį žemesnio lygmens teritorijų planavimo, statybos, žemės sklypų formavimo pertvarkymo projektų rengimą, žemės paskirties keitimą administracijos direktoriaus įsakymu, ūkininkų sodybų vietų parinkimą;

6. Žemės naudojimo požiriu mažėjanti užstatytų ar kitų intensyviau naudojamų teritorijų dalis ir auganti žemės ūkio naudmenų ir miškų proporcija bendroje nagrinėtų miestų žemės fondo struktūroje rodo prastėjantį jų žemės panaudojimo efektyvumą. Plečiant miestų teritorijas į jas įtraukiami ir dideli neurbanizuotos ir neurbanizuotinos žemėnaudos plotai. Atsižvelgiant į bendras demografinės kaitos tendencijas, tokie sprendimai laikytini nepagrįstais, todėl būtų tikslinga planuoti ir skatinti urbanizuotų teritorijų atnaujinimą bei vidinių rezervų panaudojimą, taip siekiant išlaikyti kompaktiškesnę šių gyvenviečių formą;

7. Esamos intensyviai urbanizuotos teritorijos Kaišiadorių rajono savivaldybėje neapjungtos į vientisą urbanistinį karsasą su besiribojančiose savivaldybėse esančiomis užstatytomis teritorijomis. Sprendinių konkretizavimo stadijoje turi būti numatyti erdvinės ir funkcinės struktūros sprendiniai urbanistinei ir gamtinei atskirčiai sumažinti siekiant formuoti vientisą urbanistinį karkasą savivaldybės teritorijoje. Išskiriamos pagrindinės dvi zonos: Lapainios ir Padalių kaimuose;

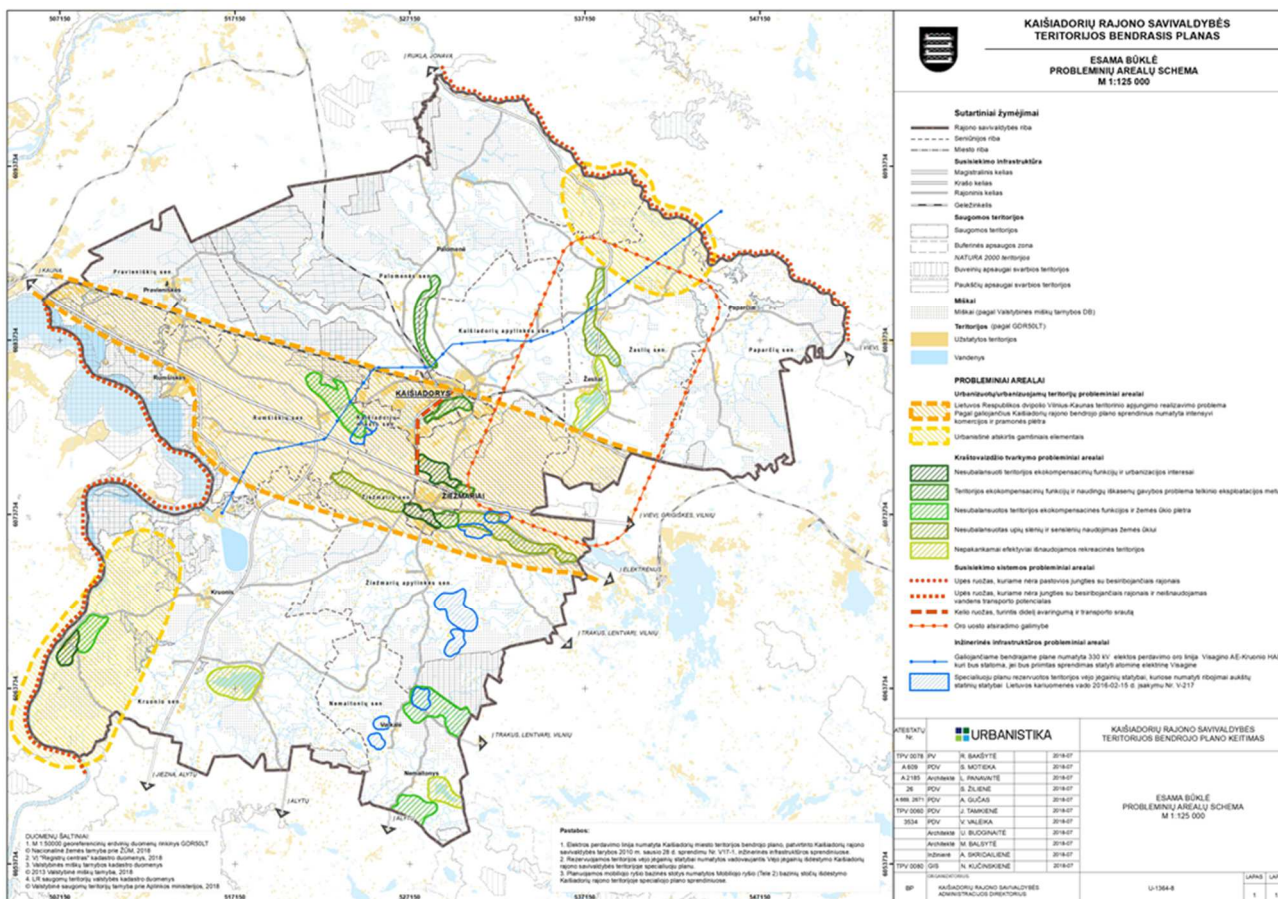
8. Kaišiadorys, Žiežmariai, Kruonis ir Rumšiškės išlieka pagrindiniais gyventojų, darbo vietų ir paslaugų koncentracijos centrais, todėl juose būtina plėtoti ir stiprinti kompaktišką užstatymo tipą;

9. Priemiestinės zonos išlieka ekonominiu ir socialiniu požiriu glaudžiai susietos su miestais ir miesteliais, tačiau užstatytų teritorijų vystymas jose yra problemiškas ar net neefektyvus dėl fragmentiško plėtros pobūdžio, žemų teritorijų apgyvendinimo ir panaudojimo rodiklių reikšmių;

10. Pagrindinės seniūnijų gyvenvietės atlieka lokalių urbanistinės integracijos centrų funkciją ir yra svarbios kaip vietinio aptarnavimo ir paslaugų centrai, kuriuose gyvenviečių aplinkos gerinimo, socialinių paslaugų teikimo klausimai yra aktualūs siekiant bent iš dalies koordinuoti rajono kaimiškųjų seniūnijų vystymąsi;

11. Vietovės, išsidėsčiusios magistralės Vilnius–Kaunas (A1) prieigose išsiskiria patrauklumu ne tik komercinių ar pramoninių objektų statybai, bet ir gyvenamojo būsto plėtrai;

12. Likusių kaimiškų vietovių tolesnio sėkmingo vystymo tikslu turėtų tapti esamų kompaktiškų gyvenviečių tinklo palaikymas.

2.1 pav. Kaišiadorių raj. sav. teritorijos probleminių arealų schema

2.2 Kraštovaizdžio savitumas ir jo estetiškas respektavimas

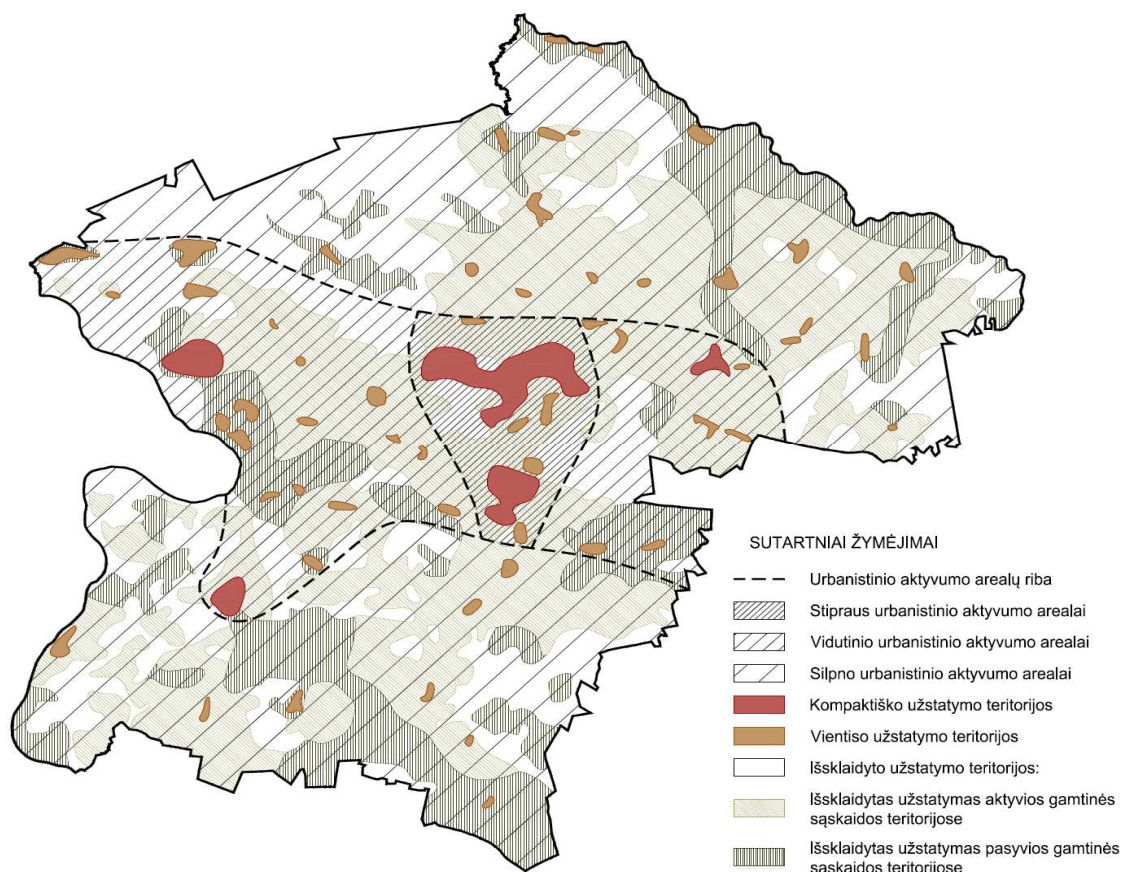
Kraštovaizdis bendraja prasme suprantamas kaip urbanizuotų ir neurbanizuotų teritorijų darna ir jų išskirtinis santykis kiekvienoje atskiroje ir konkrečioje teritorinėje aplinkoje. Kraštovaizdžio savitumo ir jo estetinio respektavimo tyrimai buvo atlikti esamos būklės analizėje (Aiškinamasis raštas. Esama būklė. 2.6; 2.7 ir 2.8 poskyriai).

Įvertinus užstatytų teritorijų erdvinę struktūrą ir potencialą vizualinėje kraštovaizdžio struktūroje, identifikuota, kad užstatytos teritorijos pagal savo pobūdį skirstomos į tris pagrindines kategorijas – kompaktiško užstatymo, vientiso užstatymo ir išsklaidyto užstatymo teritorijas.

Šioje planavimo stadijoje vertinant gamtinių kraštovaizdžio formančių poveikį urbanistinėms struktūroms, numatomi šie du pobūdžiai:

1. Aktyvios gamtinės sąskaidos teritorijos (jos sudarytos iš daugelio lokalių, sunkiai apžvelgiamų, uždarų ar pusiau uždarų erdvių, kurios išdėstytos skirtinguose vertikalaus organizavimo lygiuose. Ši teritorijų grupė pasižymi raiškiais reljefo masyvais, su žymiu aukščių skirtumu, suskaidyta miško plotais, daubomis, kalvomis, slėniais, vandens paviršiais);
2. Pasyvios gamtinės sąskaidos teritorijos (joms būdingos didelės vientisos erdvės, miško masyvai formuojantys šių erdvių kontūrus, švelniai banquotos kalvotas reljefas).

Užstatytų teritorijų erdvinė struktūra kultūriniame kraštovaizdyje pavaizduota 2.2 paveiksle.

2.2 pav. Užstatytų teritorijų erdvinė struktūra kultūriniame kraštovaizdyje

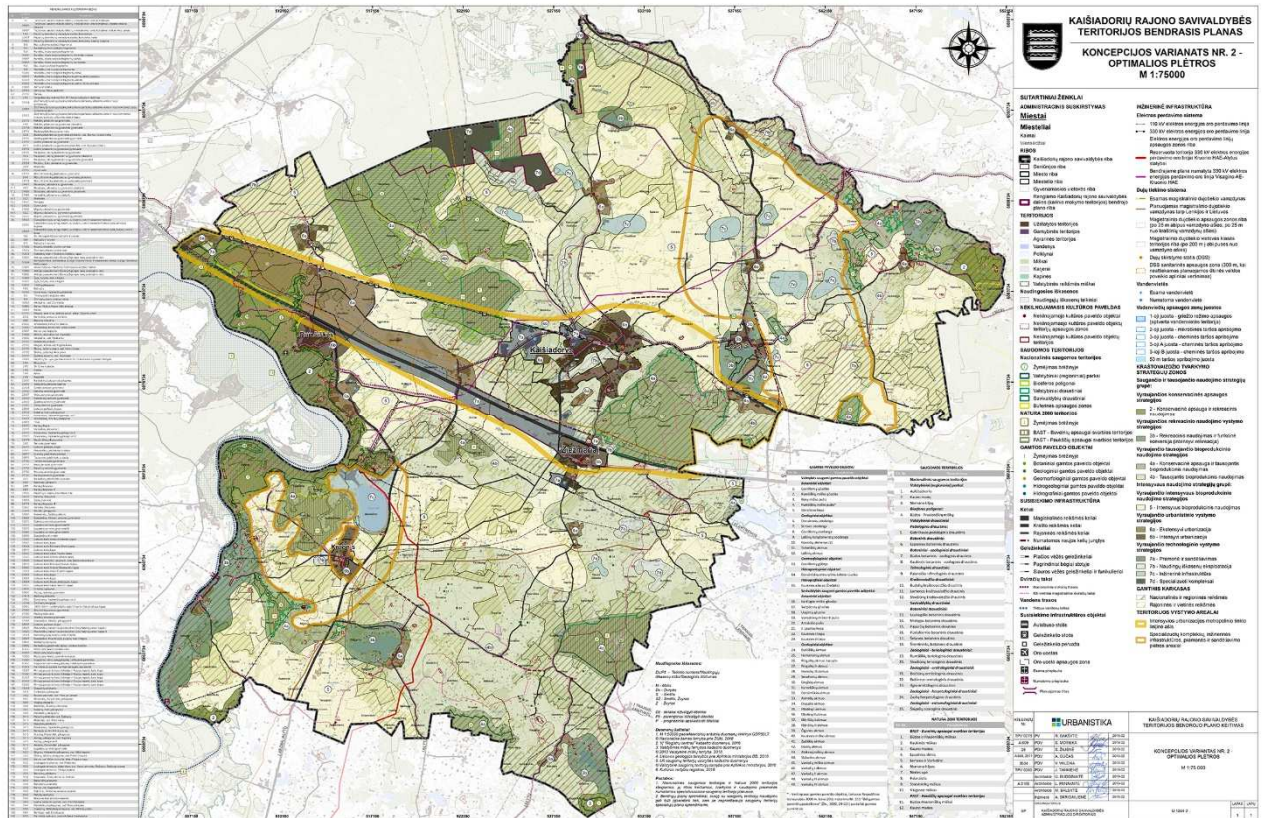
2.3 Pagrindinės aprobuotos BP koncepcijos nuostatos

Kaišiadorių rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendiniai rengiami detalizuojant 2 koncepcijos variantą, kuriam 2019 m. vasario 27 d. pritarta Kaišiadorių rajono savivaldybės savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. V1E-198.

Kaišiadorių rajono savivaldybės 2 koncepcijos varianto erdvinės struktūros sprendiniai remiasi LR teritorijos bendrajame plane lokalizuotomis gamtinio karkaso ašimis ir detalizuotos gyvenamųjų vietovių sistemos sprendiniais, kurios sudedamieji elementai yra: bazinis gyvenamųjų vietovių tinklas, urbanistinės integracijos ašys ir urbanistinės integracijos centrai.

2 koncepcijos variante nustatomos optimaliausios erdvinės ir funkcinės struktūros plėtros kryptis, kurios remiasi aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais, įvertinant esamą sanklodą, žemėnaudos ir žemėvaldos raidos tendencijas ir galiojančio Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių tęstinumo principais:

- urbanistinio karkaso integracijos ašys kartu su urbanistinės integracijos centrais formuoja aglomeruojančio poveikio arealus ir integracijos ašių poveikio koridorius, kurie turi bendrą koncentruojantį urbanistinį poveikį ir tarnauja kaip gyventojų traukos židiniai.
- Aglomeruojančio poveikio arealuose ir integracijos ašių poveikio koridoriuose numatomas spartesnės įvairiapusiškos ūkinės veiklos plėtojimas įtraukiant į bendrą urbanizacijos procesą kompaktiškai užstatomas kaimiškas vietas.
- Kaimiškose teritorijose, kurios nepatenka į aglomeruojančio poveikio arealus ir integracijos ašių poveikio koridorius, formuojama erdvinė struktūra remiasi susiklosčiusios struktūros pagrindu numatant minimalius funkcinius ir erdvinius pokyčius.

2.3 pav. 2019-02-27 Kaišiadorių raj. sav. administracijos direktoriaus įsakymu Nr. V1E-198 priartas Kaišiadorių rajono teritorijos BP koncepcijos 2 variantas

2 koncepcijos variante nustatytas teritorijų poreikis įvertinant urbanizuojamų teritorijų struktūrą pagal Bendrojo plano esamos būklės analizės duomenis, išduodamų statybos leidimų tendenciją ir prognozuojamą ūkinės veiklos ir ekonomikos suaktyvėjimą- 1000 ha, iš kurių naujų gyvenamųjų teritorijų poreikis - 610 ha, negyvenamųjų teritorijų – 400 ha.

2 koncepcijos variante yra nurodytos tik prioritinės plėtros (I etapo) naujos teritorijos urbanistinei plėtrai. Sprendinių konkretizavimo stadijoje urbanistinės plėtros teritorijos turi būti diferencijuotos pagal plėtros prioritetus, papildant racionalią teritorinės plėtros pasiūlą ir paiešką pagal tikėtinas investicines tendencijas ir šalies ekonominio vystymo raidos potencialą.

Aprobuotoje koncepcijoje nustatyti principai, kuriais reikia vadovautis rengiant sprendinių konkretizavimą siekiant išvengti, sumažinti ar kompensuoti neigiamas pasekmes aplinkai Bendrojo plano keitimo realizavimo metu:

1. erdvinę ir funkcinę struktūrą vystyti remiantis Bendrojo plano keitimo koncepcijoje išskirtomis Kaišiadorių rajono savivaldybėje kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonomis ir jų naudojimo reikalavimų sistema;
2. konkretizuojant Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius vadovautis aprobuota koncepcija, nekeičiant joje numatytų kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų;
3. rengiant teritorijų planavimo dokumentus vadovautis Bendrojo plano keitimo sprendiniais, tiesiogiai ir netiesiogiai su aplinkos kokybe bei jos apsauga susijusiais sprendiniais, įtvirtinančiais tvaraus vystymosi principus;
4. rengti saugomų teritorijų specialiuosius planus bei funkcinio zonavimo dokumentus;
5. vykdant ekologinį švietimą skatinti savivaldybės teritorijos visuomenės ekologinį sąmoningumą. Supažindinti institucijas ir suinteresuotą visuomenę su savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais;
6. laikytis savivaldybės teritorijos tvarkymo ir naudojimo reikalavimų ir juos taikyti tolimesnio detalizavimo žemesnio lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose.

3 ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS PLĖTOJIMO SPRENDINIAI

3.1 Edvinės ir funkcinės struktūros plėtojimo nuostatos

Bendrojo plano sprendiniai yra parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano ir Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano metodologinėmis nuostatomis. Tai reiškia, kad pagrindiniai urbanistiniai kriterijai visų pirma yra sąlygoti kraštovaizdžio bendrosios teritorinės struktūros optimalumo rodikliais. Kraštovaizdžio bendrąją struktūrą geriausiai reprezentuoja žemės naudmenų sudėtis, kurios svarba, vertinant jo struktūros optimalumą biologinio pilnavertiškumo, informatyvumo, estetiškumo, socialinio priimtumo, patogumo ir ekonomiškumo kriterijais, yra didžiausia. Įvairių tipų žemės naudmenos įvairiomis proporcijomis išsidėstydamos teritorijoje sukuria skirtingo pobūdžio kraštovaizdį.

Siekiant nacionalinės kraštovaizdžio politikos nuostatas integruoti į šalies regionų, miestų planavimo politiką, taip pat į kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę, ekonominę sritis ir į kiekvieną kitą sritį, galinčią daryti tiesioginį ar netiesioginį poveikį, Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano sprendiniai yra prioritetingai priimant ūkinės plėtros (pvz., inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų, atsinaujonančių energijos išteklių naudojimo plėtra ir kt.) galimybių kraštovaizdžio požiūriu sprendimus.

Bendrojo plano sprendiniuose remiamasi ES visuotinai priimta tvaraus vystymosi ideologija. Tvarus (darnus) vystymasis suprantamas kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinėms ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų.

Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) sprendiniai keičiami vadovaujantis nuo 2014-01-01 pasikeitusių teritorijų planavimo teisinių reguliavimų, numatant daugiafunkcinį teritorijos naudojimą funkcinėse zonose.

Galiojančio Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau - BP-2010) sprendiniuose nustatant teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentus nebuvo išskirtos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, turinčios bendrumo požymių pagal vyraujančią tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir planuojamos prioritetingos ūkinės veiklos intensyvumą bei aplinkos apsaugos pobūdį.

BP-2010 sprendiniuose, tiek aiškinamajame rašte, tiek brėžinyje žemės naudojimo paskirtyse buvo naudojami teisės aktais neapibrėžti kraštotvarkiniai pobūdžiai, bei jais pagrįsti reglamentai. Toks teritorijų naudojimo reglamentavimas sudarė tam tikrų (esamos būklės ataskaitoje nurodyta) keblumų siekiant efektyviai administruoti BP-2010 sprendinius tiek politiniame (strateginio planavimo), tiek kasdieniniame (fizinio kontakto su nuosavybės turėtojais) kontekste.

Bendrajame plane teritorijos, kraštovaizdžio ir funkcinės zonos konkretizuotos tiek, kiek tai yra būtina šio lygmens teritorijų planavimo dokumente ir tik 1:50000 mastelio tikslumu, nes vien grafinėje dalyje M 1:50000 naudojamų linijų storis svyruoja parametruose nuo 40 iki 80 metrų, atitinkančiuose tikrus dydžius natūroje. Todėl, grafinėje dalyje yra identifikuotos apibendrintos teritorijos ne mažesnės kaip 5 ha dydžio.

Bendrojo plano sprendiniuose vadovaujamasi nuostata, kad būtų kuriama *subalansuota socialinė aplinka* – pilnavertės gyvenimo ir darbo sąlygos, sveikatos, socialinės apsaugos, švietimo ir ugdymo sistemų veikimas (gyvybingumas). Tinkamai panaudojant savivaldybės geografinę padėtį, plėčiant ir tankinant urbanistinės plėtros teritorijas sudaromos sąlygos tiek kokybiniam, tiek kiekybiniam proveržiui ir investicinei pasiūlai.

Bendrojo plano sprendiniuose yra įvertintas tikslingas savivaldybės teritorijos vystymas ne kiekybiniu, o kokybiniu aspektu. Tame tarpe ir siekis patikslinti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų vystymo poreikius, nes galiojančiose teritorijų planavimo dokumentuose šiuo metu yra suformuotos teritoriškai labai didelės ir realiai nepagrįstos plėtros apimtys.

Naujų gyvenamųjų teritorijų poreikis Kaišiadorių rajono savivaldybėje grindžiamas gyvenimo sąlygų gerinimu, pasiekiant ES rodiklių gyvenamąjį fondą 1 gyventojui nuo 35,22 m² padidinti iki 40,00 m², tai yra po 4,78 m² kiekvienam iš 31 tūkst. planuojamų gyventojų planuojamam laikotarpiui.

Socialinė infrastruktūra yra integrali gyvenamosios aplinkos ir privalomą dalį, kuri užtikrina pilnavertės gyvenimo ir darbo sąlygas, sveikatos, socialinės apsaugos, švietimo ir ugdymo sistemų veikimą. Bendrojo plano

sprendiniuose nustatomi privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai, kurie orientuoti į neribojamą švietimo, sveikatos priežiūros, kultūros ir socialinės apsaugos įstaigų tinklo plėtrą.

Darbo vietos gali būti kuriamos visose urbanizuotose ir numatomose urbanizuoti teritorijose (tame tarpe pramonės ir sandėliavimo bei specializuotų kompleksų funkcinėse zonose), su sąlyga, kad bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai. Bendrojo plano sprendiniuose sudaromos palankios sąlygos tolesniam pramonės, paslaugų, aptarnavimo, administravimo sektorių darbo vietų kūrimui ir esamoje gyvenamojoje aplinkoje.

Bendrojo plano sprendiniais siekiama geresnio žemės gamtinių ir ūkinių, taip pat natūralių savybių panaudojimo visais kraštovaizdžio apsaugos aspektais. Teritorijos funkcinio zonavimo pagrindas:

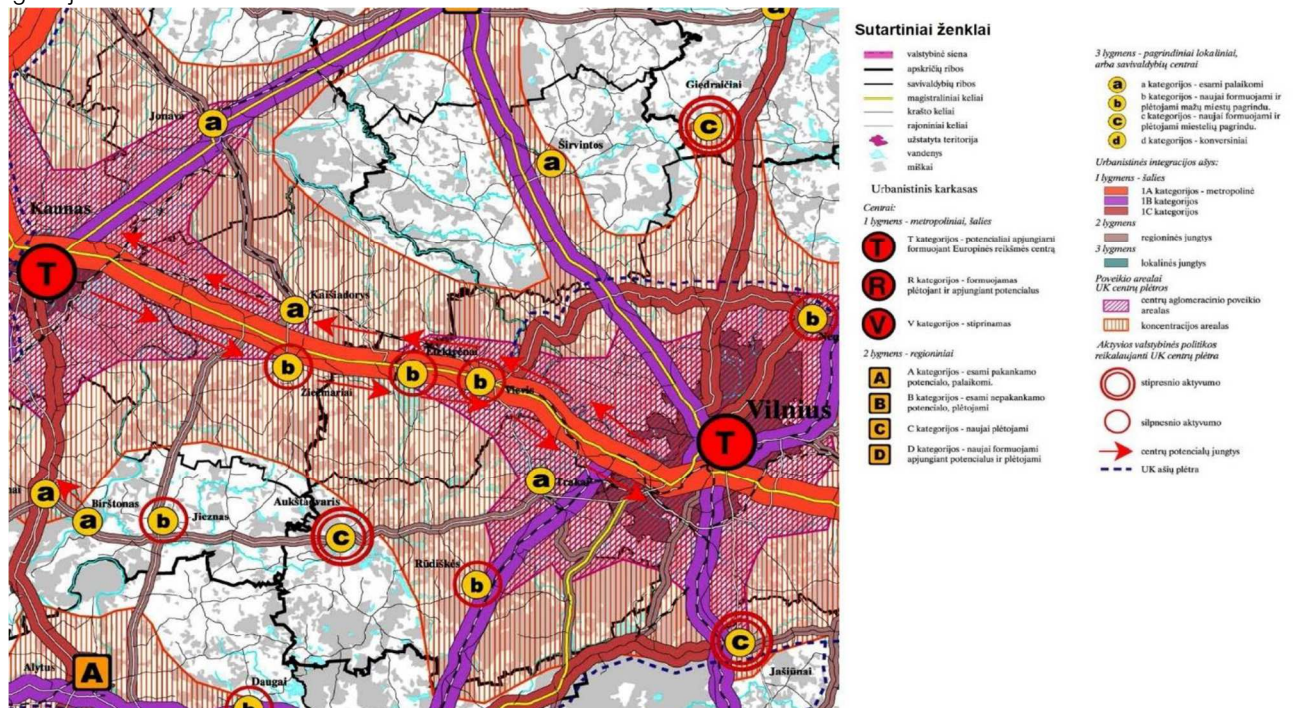
- įvertinti svarbiausi esamos būklės geologiniai veiksniai (gruntas, reljefas, geomorfologija, dirvožemio kokybė, paviršiniai vandens ištekliai, požeminio vandens ištekliai, naudingų iškasenų ištekliai), įvertintas racionalaus žemės naudojimas aplinkosaugos požiūriu;
- dirvožemių tipų, granulimetrinės sudėties ir melioracinės būklės analizė;
- miškotvarkos duomenų analizė;
- urbanistinės plėtros poveikio ir gyvenamosios, visuomeninės, ūkinės paskirties statinių racionalaus išdėstymo poreikis;
- gamtinio karkaso formavimo ypatumų įvertinimas.

Esamus miestus, miestelius ir vystytinus kaimus sudaro esamos užstatytos teritorijos ir urbanistinės plėtros teritorijos, kurios Bendrojo plano brėžiniuose pažymėtos atitinkamais žymėjimais.

Sprendinių konkretizavimo stadijoje savivaldybės teritorijos tvarkymo ir naudojimo reikalavimai nustatomi laikantis principinės, koncepcijoje aprobuotos ir vertinimo subjektų suderintos (atitinkančios SPAV vertinimą) kraštovaizdžio formavimo politikos nuostatų, įvardintų galimų veiklų prioritetų sklaidos ir koncentracijos, apibrėžiant principines nuostatas neleistinoms veikloms, vengiant chaotiškos urbanistinės sklaidos ir stiprinant urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų (esamų ir numatomų kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijų) potencialo stiprinimui.

3.2 Erdvinės struktūros plėtojimo sprendiniai

Kaišiadorių rajono savivaldybės erdvinės struktūros sprendiniai remiasi LR teritorijos bendrame plane lokalizuotomis gamtinio karkaso ašimis ir detalizuotos gyvenamųjų vietovių sistemos sprendiniais, kurių sudedamieji elementai yra: bazinis gyvenamųjų vietovių tinklas, urbanistinės integracijos ašys ir urbanistinės integracijos centrai.

3.1. pav. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano urbanistinio karkaso brėžinio,

Vadovaujantis aprobuotos koncepcijos bendraisiais sprendiniais konkretizuotos pagrindinės rajono erdvinės struktūros plėtojimo kryptys:

- **Metropolinė urbanistinės integracijos ašis (1 lygmens (šalies) 1A kategorijos).** Metropolinė urbanistinės integracijos ašis su išlaikoma konservacijos ir tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų kryptimi draustiniuose, biosferos poligone ir Natura 2000 teritorijose, konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo kryptimi Kauno marių regioniniame parke ir jo apsaugos zonoje, bei tausojančio naudojimo reglamentų kryptimi gamtiniame karkase.
- **Specializuotų kompleksų, inžinerinės infrastruktūros, pramonės ir sandėliavimo plėtos arealas.** Specializuotų kompleksų, inžinerinės infrastruktūros, pramonės ir sandėliavimo plėtos arealas su išlaikoma konservacijos ir tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų kryptimi draustiniuose ir Natura 2000 teritorijose, bei tausojančio naudojimo reglamentų kryptimi gamtiniame karkase.
- **Investicinio arealo formavimas.** Teritorinis arealas rytinėje rajono dalyje, kuriame, gali būti kuriamas ir vystomas oro uostas ir susijusi infrastruktūra vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendrojo plano keitimo sprendiniais (parengti, www.tpdris.lt, projekto Nr. TPDRIS TPD Nr.K-NC-00-17-288). Oro uosto ir susijusios infrastruktūros statybai reikalinga teritorija ir ribos Bendrojo plano sprendiniuose nekonkretizuojamos ir papildomi teritorijos naudojimo reikalavimai dėl oro uosto statybos nenustatomi. Po Bendrojo plano patvirtinimo, siekiant nustatyti oro uosto reikalingą plotą ir ribas, turi būti parengtas ypatingos valstybinės svarbos susisiekimo inžinerinės infrastruktūros vystymo specialusis planas.
- **Svarbiausi urbanistinės integracijos centrai.** Kaišiadorių (3 lygmens kategorijos) ir Žiežmarių (3 lygmens b kategorijos) miestai plėtojami apjungiant potencialą į vientisą urbanistinę aglomeracinį darinį – dvi miestų (pagrindinis centras – Kaišiadorys, su išlyga, kad rajono urbanistinėje sandaroje Kaišiadorys ir Žiežmariai teritoriškai yra atidalinti tik magistralės, o iš esmės sudaro vientisą urbanistinę aglomeracinį darinį - dvi miestų).
- **Savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistema.** Kaišiadorių rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemą formuoja 2 miestai (Kaišiadorys, Žiežmariai), 3 miesteliai (Kruonis, Rumšiškės, Žasliai), 374 kaimai ir 12 viensėdžių. Vystoma susiklosčiusi savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistema išskiriant esamų lokalių urbanistinės integracijos centrų - Rumšiškių, Kruonio, Nematonių, Žaslių, Paparčių, Palomenės ir Pravieniškių vystymo prioritetumą. Lokalių urbanistinės integracijos centrų teritorijose planuojamas polifunkcinis teritorijų naudojimas, užstatymo kompaktinimas, užstatymo struktūrizavimas, racionalus gatvių ir kelių tinklas, želdynų sistema, numatomos kompleksinio teritorijų įsisavinimo galimybės.
- **Nekategorizuotos gyvenamosios vietovės.** Jas atstovauja po visą savivaldybės teritoriją pasklydę lokaliniai centrai, kurie plėtojami esamų kaimų pagrindu suformuotose ekstensyvaus užstatymo gyvenamosiose funkcinėse zonose. Šių gyvenamųjų vietovių tinklas priskiriamas silpniausiam ir labiausiai pažeidžiamam Kaišiadorių rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių tinklo rangui, o socialinis ir ekonominis potencialas silpnas arba labai silpnas, tačiau tinklas patogus gyventojams. Esamoje padėtyje vietovės atlieka žemės ūkio ir paslaugų funkcijas ir didžioji dauguma lokalizuojasi įvairių lygmenų Urbanistinės integracijos ašyse. Vystymo kryptis – esamų kompaktiškų gyvenviečių tinklo palaikymas.
- **Gyvenamosios vietovės išsklaidyto užstatymo erdvinėje struktūroje.** Jas atstovauja kaimai ir vienkiemiai, kurie neformuoja urbanistinės integracijos centrų. Bendrojo plano sprendiniuose nepažymėtose urbanistinės plėtos teritorijose plėtojama išsklaidyto užstatymo (kaimų ir vienkiemų) erdvinė struktūra, kurioje nenumatyta plėsti užstatomų teritorijų ir statyti naujų gyvenamųjų pastatų dėl gyvenamųjų vietovių silpno potencialo - mažo gyventojų skaičiaus, neišvystytos socialinės – inžinerinės infrastruktūros ir menkų prielaidų dėl jos sukūrimo galimybių. Norint plėsti ar aktyvinti urbanistinių vienetų kūrimą išsklaidyto užstatymo kaimuose ir vienkiemiuose, savivaldybė neprisiima atsakomybės užtikrinti socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtos naujiems vartotojams poreikį.

3.3. Funkcinės struktūros plėtojimo sprendiniai

3.3.1 Funkcinis zonavimas

Bendrojo plano savivaldybės teritorijos perspektyvinės plėtos modelis formuojamas taikant polifunkcinio zonavimo metodą. Planuojama teritorija suskirstyta pagal prioritetinius žemės naudojimo interesus, nustatant funkcines zonas ir konkretizuojant kiekvienos zonos siūloma prioritetinę funkciją ir nurodant galimus teritorijų naudojimo būdus. Sprendiniuose numatytos savivaldybės teritorijos funkcinės zonos sudaro kraštutvarkinį foną, kuriame realizuojasi ir funkcionuoja urbanistinio vystymo struktūros.

Funkcinės zonos

Pagal užstatytų ir užstatomų teritorijų sandaros ir erdvinės kompozicijos vystymo elementų struktūrą bei vadovaujantis Teritorijų planavimo normų, patvirtintų 2014 m. sausio 2 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr.D1-7 ir Teritorijų planavimo taisyklių, patvirtintų 2014 m. sausio 2 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr.D1-8, savivaldybės teritorija skaidoma į:

1) *Urbanizuotas ir urbanizuojamas teritorijas*, kurias formuoja:

- Intensyvaus užstatymo gyvenamoji zona;
- Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona;
- Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona;
- Eksensyvaus užstatymo gyvenamoji zona;
- Sodininkų bendrijų teritorijų zona;
- Specializuotų kompleksų zona;
- Pramonės ir sandėliavimo zona;
- Inžinerinės infrastruktūros zona;
- Bendro naudojimo erdvių, želdynų zona.

2) *Neurbanizuotas ir neurbanizuojamas teritorijas*, kurias formuoja:

- Miškų ir miškingų teritorijų zona;
- Vandenų zona;
- Žemės ūkio teritorijų zona.

Įgyvendinimo prioritetai

Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje išskiriamos prioritetinės plėtros (I etapo) teritorijos, kurioms priskiriamos urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą, ir neprioritetinės plėtros (II etapo) teritorijas. Konkrečių funkcinų zonų priskirimas plėtros etapui pateiktas Teritorijos tvarkymo ir naudojimo privalomųjų reikalavimų lentelėje, integruotoje į Pagrindinį brėžinį.

Funkcinių zonų užstatytų ir užstatomų teritorijų rodikliai

Gyvenamųjų ir negyvenamųjų teritorijų užstatymo intensyvumo rodiklis (UI), leistinas pastatų aukštis, metrais nuo žemės paviršiaus nustatyti kiekvienai funkcinai zonai individualiai ir pateikti Teritorijos tvarkymo ir naudojimo privalomųjų reikalavimų lentelėje, integruotoje į Pagrindinį brėžinį.

3.3.2. Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinų zonų plėtojimo sprendiniai

Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose ir miesteliuose.

Urbanizuotos teritorijos – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Kompaktiškai užstatyta teritorija – didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20 procentų. Vientiso užstatymo tipas - didesnės kaip 2 ha užstatytos teritorijos (besijungianti tarpusavyje, pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė, įsiterpusi kelių, gatvių, privažiavimų žemė), kuriose užstatymo tankis mažesnis kaip 20 proc.

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

Intensyvaus užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona – polifunkciniai intensyvaus užstatymo pagrindiniai urbanistinės integracijos centrai su dominuojančia gyvenamąja funkcija. Tai kompaktiško užstatymo teritorijos su išvystyta inžinerine ir socialine infrastruktūra. Prioritetiniai teritorijų plėtojimo būdai - neefektyviai naudojamų urbanizuotų teritorijų pertvarkymas urbanistinėmis priemonėmis (modernizavimas ir konversija), nuoseklus esamų

kompaktiško užstatymo struktūrų plėtojimas pagal nustatytus privalomuosius teritorijų naudojimo reikalavimus, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti (nauja plėtra).

Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona – polifunkcinės vidutinio užstatymo intensyvumo lokaliniai urbanistinės integracijos centrai su dominuojančia gyvenamąja funkcija. Tai kompaktiško užstatymo teritorijos – miesteliai, gyvenvietės, kurių didžiąją dalį sudaro kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine ir socialine infrastruktūra intensyvesnio užstatymo centrais. Prioritetiniai teritorijų plėtojimo būdai – nuoseklus esamų užstatymo struktūrų plėtojimas pagal nustatytus privalomuosius teritorijų naudojimo reikalavimus, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti (modernizavimas ir nauja plėtra).

Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona – polifunkcinės vidutinio užstatymo intensyvumo urbanizuojamos vyraujančio nekompaktiško užstatymo teritorijos, neturinčios išreikštų centrų (nepilnai susiformavusios gyvenvietės, kaimai). Vyrauja paskiros kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine infrastruktūra ir atskiraisiais želdynais. Prioritetiniai teritorijų plėtojimo būdai – nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas, kompaktinimas (modernizavimas ir nauja plėtra). Galimas naujų kompaktiško ir nekompaktiško užstatymo teritorijų vystymas pagal nustatytus privalomuosius teritorijų naudojimo reikalavimus, taikant priemones, skirtas urbanizuotų ir neurbanizuotų teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.

Ekstensyvaus užstatymo gyvenamoji zona – dominuojančio vienbučio / dvibučio gyvenamojo užstatymo teritorijos kaimų užstatytose teritorijose. Šiai teritorijų grupei priskiriamos kaimų gyvenviečių teritorijos, nepatenkančios į urbanistinio plėtojimo prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonas, kurioms būdinga į didelius masyvus konsoliduota žemėnauda. Prioritetiniai teritorijų plėtojimo būdai – nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas, modernizavimas ir nauja plėtra vadovaujantis kompaktinės plėtros principais.

Baniškių, Juodiškių, Užtakų ir Pamierio kaimų teritorijų (kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr.71.5) tvarkymas ir naudojimas realizuojami pagal Baniškių, Juodiškių, Užtakų ir Pamierio kaimų teritorijų vietovės lygmens bendrąjį planą (M 1:2000). Planuojant teritorijas laikytis kompaktiškos užstatymo struktūros formavimo principų – neplanuoti pavienio užstatymo, siekti optimalaus tarnaujančios infrastruktūros/užstatytų teritorijų santykio, esant galimybei numatyti konversiją (apleistų teritorijų ir kitų vidinių teritorinių rezervų įsisavinimą), numatyti teritorijų (jų dalių) vystymo prioritetus, prioritetą susisiekimo sistemoje skirti viešajam transportui. Numatyti lėšas teritorijoms vystyti. Investicijos turi būti koncentruojamos kompleksiškam ir kompaktiškam teritorijos išvystymo rezultatui pasiekti.

Sodininkų bendrijų teritorijų zona – sodininkų bendrijų teritorijos, kurias formuoja megėjų sodų žemės sklypai ir sodininkų bendrijų bendro naudojimo žemės sklypai. Sodininkų bendrijų teritorijos, kurios patenka į urbanistinės plėtros zonas, turi būti aprūpintos inžinerine infrastruktūra savivaldybės iniciatyva. Sodininkų bendrijų teritorijose, nepatenkančiose į urbanistinės plėtros zonas ir kuriose vyksta stichiškos urbanizacijos procesas žemės ūkio paskirties žemėje, siūloma leisti tolesnę konversiją su sąlyga, kad sodininkų bendrija pati imasi atsakomybės suplanuoti ir pastatyti techninę ir socialinę infrastruktūrą. Sodininkų bendrijų teritorijose taikomi papildomi reikalavimai, nustatyti Sodininkų bendrijų įstatyme. Bendrojo plano sprendimuose teritorijos naujoms sodininkų bendrijoms neplanuojamos.

Specializuotų kompleksų zona – polifunkcinės didelio užstatymo intensyvumo administracinių pastatų statybos, religinių bendruomenių, mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos, krašto apsaugai skirtų pastatų statybos teritorijos. Plėtra realizuojama modernizuojant, konvertuojant, tankinant esamas užstatytas teritorijas ir naujai užstatant neurbanizuotas teritorijas. Specialios paskirties, sporto, kulto, inžinerinių ir technologinių įrenginių aukštis neribojamas.

Pramonės ir sandėliavimo zona – teritorijos darbo vietų plėtrai ūkinio aktyvumo zonoje, kuri suformuota įvertinant metropolinės urbanistinės integracijos ašies lokalizacija abipus magistralinio kelio A1 savivaldybės teritorijoje. Pramonės rajono verslo, aptarnavimo, gamybos ir pramonės teritorijose bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio savivaldybės teritorijos funkcionavimui, gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai. Gamybos ir pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtra realizuojama modernizuojant, konvertuojant, tankinant esamas užstatytas teritorijas ir naujai užstatant neurbanizuotas teritorijas metropolinės urbanistinės integracijos ašies poveikio zonoje vadovaujantis kompaktiško užstatymo principų. Pramonės zonų (kraštovaizdžio tvarkymo zonų Nr.81.1 ir Nr.83.1) tvarkymas ir naudojimas realizuojami pagal minėtų zonų vietovės lygmens bendruosius planus (M 1:2000). Planuojant teritorijas laikytis

kompaktiško užstatymo principų - formuoti kompaktiškos užstatymo struktūras: neplanuoti pavienio užstatymo, siekti optimalaus tarnaujančios infrastruktūros/užstatytų teritorijų santykio, esant galimybei numatyti konversiją (apleistų teritorijų ir kitų vidinių teritorinių rezervų įsisavinimą), numatyti teritorijų (jų dalių) vystymo prioritetus, prioritetą susisiekimo sistemoje skirti viešajam transportui. Numatyti lėšas teritorijoms vystyti. Investicijos turi būti koncentruojamos kompleksiskam ir kompaktiškam teritorijos išvystymo rezultatui pasiekti.

Esamas gamybinės teritorijas, kuriose šiuo metu nevykdoma gamyba, siūloma rezervuoti perspektyviniam laikotarpiui, naujai apdirbamajai pramonei, komercijai ir smulkiam bei vidutiniam verslui vystyti. Naujų gyvenamųjų teritorijų plėtra Pramonės ir sandėliavimo funkcinėje zonoje neplanuojama.

Savivaldybės teritorijoje esančios apleistos pramoninės ar kitos gamybinės paskirties teritorijos gali būti konvertuojamos į gyvenamąsias teritorijas su sąlyga, kai:

- apleista teritorija tiesiogiai ribojasi su esama užstatyta teritorija, t.y. naujų pastatų (statinių) atstumas nuo jau esamos užstatytos teritorijos gyvenvietėje ne didesnis kaip 400 metrų;
- teritorija yra visuomeninio transporto pasiekiamumo zonoje, t.y. maksimalaus ėjimo pėsčiomis iki viešojo susisiekimo linijų atstumas ne didesnis kaip 800 metrų.

Inžinerinės infrastruktūros zona - susisiekimo sistemos ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos (ryšių ir inžinerinių sistemų maitinimo šaltinių statiniai ir įrenginiai, autobusų ir geležinkelio stotys, nuotekų valykla). Plėtra realizuojama modernizuojant ir konvertuojant esamas užstatytas teritorijas bei naujai užstatant neurbanizuotas teritorijas.

Bendro naudojimo erdvių, želdynų zona - intensyviai ir ekstensyviai naudojimui įrengiami rekreacinės paskirties želdynai: parkai, skverai, žaliosios jungtys, mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynai: meno ir parodų parkai, kapinės, aikštės. Prioritetas teikiamas ekstensyviai rekreacijai. Galimas naujos trumpalaikio poilsio infrastruktūros, susijusios su poilsiu, pramogomis ir rekreacija, įrengimas.

Kitos teritorijos, kurių plėtra galima savivaldybės funkcinėse zonose:

Socialinei infrastruktūrai reikalingos teritorijos – pavieniai visuomeninės paskirties teritorijų žemės sklypai, kurie galimi urbanizuotuose ir urbanizuojamuose bei neurbanizuotuose ir neurbanizuojamuose teritorijose. Bendrojo plano sprendiniuose pavieniai visuomeninės paskirties teritorijų žemės sklypai neišskiriami kaip atskira funkcinė zona ar kitais žymėjimais. Visuomeninės paskirties objektai yra neatsiejama socialinės ir gyvenamosios aplinkos sudėtinė ir privaloma dalis, kuri užtikrina pilnavertės gyvenimo ir darbo sąlygas, sveikatos, socialinės apsaugos, švietimo ir ugdymo sistemų funkcionavimą. Įvertinant socialinės infrastruktūros objektų svarbą, Bendrojo plano sprendiniuose visuomeninės paskirties teritorijos ir objektai yra galimi gyvenamosiose, specializuotų kompleksų, bendro naudojimo erdvių, želdynų zonose, miškų ir miškingų teritorijų bei žemės ūkio funkcinėse zonose įvertinus galimą poveikį gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai, ekologiškai pusiausvyrai, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams bei pritarus savivaldybės tarybai.

Kapinių teritorijos – bendro naudojimo teritorijos, kurioms steigti gali būti taikoma žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra. Kapinių teritorijos gali būti plėčiamos ir naujai steigiamos gyvenamosiose, bendro naudojimo erdvių, želdynų zonose, miškų ir miškingų teritorijų bei žemės ūkio funkcinėse zonose įvertinus galimą poveikį gyvenamosios ir gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai, ekologiškai pusiausvyrai, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams bei pritarus savivaldybės tarybai. Tai gali būti atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.

3.3.2. Nerbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonų plėtojimo sprendiniai

Neurbanizuotos ir neurbanizuojamos teritorijos. Neurbanizuotoms ir neurbanizuojamoms teritorijoms priskirtos konservacinės paskirties teritorijos, miškų ūkio pagrindinės žemės naudojimo paskirties teritorijos, žemės ūkio teritorijos bei vandenys. Teritorijų tvarkymo ir naudojimo reikalavimai nustatyti kiekvienai funkciniai zonai individualiai ir pateikti Teritorijos tvarkymo ir naudojimo privalomųjų reikalavimų lentelėje, integruotoje į Pagrindinį brėžinį.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijos tvarkomos pagal konkrečios kultūros vertybės teritorijos tvarkymo specialųjį planą ir kitus nekilnojamojo kultūros paveldą reglamentuojančius dokumentus.

Nerbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

Miškų ir miškingų teritorijų zona – apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja Miškų įstatymo 3 straipsyje nurodyti visų grupių miškai. Miškų ir miškingų teritorijų funkcinės zonų teritorijų naudojimo reikalavimai diferencijuoti pagal jų bendrą kraštovaizdžio pobūdį, kraštovaizdžio naudojimo pobūdį, kraštovaizdžio gamtinį pobūdį, gamtinės sąskaidos raiškumą, funkcinį prioritetą ir naudojimo intensyvumą (žiūr. 6 skyrių). Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas visose funkcinėse zonose tik Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytais išimtiniais atvejais. Tikslus miško žemės paverčiamos kitomis naudmenomis plotas nustatomas žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose (vietovės lygmens bendruosiuose planuose ir detaliuosiuose planuose), specialiojo planavimo dokumentuose ir valdos projektuose. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis vykdomas vadovaujantis LR Miškų įstatymo nuostatomis ir Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašu, patvirtintu LRV 2011-09-28 nutarimu Nr. 1131.

Vandenų zona – funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 27 straipsnyje nurodyta vandens ūkio paskirties žemė. Vandenų zonų naudojimo reikalavimai diferencijuoti pagal naudojimo intensyvumą ir naudojimo pobūdį: ūkinei veiklai naudojamus vandens telkinius, rekreacinius, ekosistemas saugančius ir ūkinei veiklai naudojamus vandens telkinius.

Žemės ūkio teritorijų zona – polifunkcinės nekonvertuojamos agrarinės teritorijos kaimo gyvenamosiose vietovėse, kuriose dominuoja žemės ūkio paskirties žemė. Žemės ūkio teritorijų funkcinės zonų naudojimo reikalavimai diferencijuoti pagal jų bendrą kraštovaizdžio pobūdį, kraštovaizdžio naudojimo pobūdį, kraštovaizdžio gamtinį pobūdį, gamtinės sąskaidos raiškumą, funkcinį prioritetą ir naudojimo intensyvumą (žiūr. 6 skyrių).

Žemės ūkio teritorijų zonose išlaikoma būdinga išsklaidyto užstatymo erdvinė struktūra.

3.4. Žemės naudojimo sprendiniai

Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje plėtojamos konservacinės, miškų ūkio, vandens ūkio ir kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties teritorijos, kurios išsidėsto polifunkcinėse urbanizuotų ir urbanizuojamų bei neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonose. Esamos būklės įvertinimo metu nustatyta, kad Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos struktūroje pagal pagrindinės žemės naudojimo paskirtis dominuoja neurbanizuotos teritorijos, kurios užima apie 85 proc. savivaldybės teritorijos.

Bendrojo plano sprendiniuose perspektyvinio žemės naudojimo sprendiniai remiasi kraštovaizdžio formavimo politika, galimų veiklų prioritetais, apibrėžiamomis principinėmis nuostatomis neleistinoms veikloms ir (ar) jų kryptims vykdyti, susiklosčiusios žemės naudojimo ir funkcinės struktūros plėtros tendencijomis, verslo plėtros prioritetams.

Sprendiniuose pagal funkcinę struktūrą Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje dominuoja neurbanizuotos ir neurbanizuojamos teritorijos, kurios užima 91416 ha (84,1 proc.). Iš jų žemės ūkio teritorijų funkcinės zonos išliks dominuojančiomis pagal užimamą plotą savivaldybės teritorijoje (56434 ha, t.y. 51,9 proc.). Antra pozicija pagal užimamą plotą atitenka miškų ir miškingų teritorijų funkcinėms zonoms, kurios savivaldybės ribose užima 33286 ha plotą, kas sudaro 12,3 proc. savivaldybės teritorijos. Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos savivaldybės ribose užims 13341 ha, kas sudarys 12,3 proc. savivaldybės teritorijos, iš kurių pramonės ir sandėliavimo zona užims 4023 ha, kas sudarys 3,7 proc. savivaldybės teritorijos.

3.1 lentelė. Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos balansas pagal funkcinės zonas

Eil. Nr.	Funkcinės zonos pavadinimas	Kaišiadorių savivaldybės plotas, 2030 m.	
		Plotas, ha	Plotas, proc.
1	2	3	4
URBANIZUOTOS IR URBANIZUOJAMOS TERITORIJOS			
1.	Intensyvaus užstatymo gyvenamoji zona	132	0,1
2.	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona	339	0,3
3.	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona	3640	3,4
4.	Ekstensyvaus užstatymo gyvenamoji teritorija	2382	2,2
5.	Specializuotų kompleksų zona	1439	1,3
6.	Sodininkų bendrijų teritorijų zona	66	0,1
7.	Pramonės ir sandėliavimo zona	4023	3,7

Eil. Nr.	Funkcinės zonos pavadinimas	Kaišiadorių savivaldybės plotas, 2030 m.	
		Plotas, ha	Plotas, proc.
8.	Inžinerinės infrastruktūros zona	364	0,3
9.	Bendro naudojimo erdvių, želdynų zona	956	0,9
NEURBANIZUOTOS IR NEURBANIZUOJAMOS TERITORIJOS			
10.	Miškų ir miškingų teritorijų zona	33286	30,6
11.	Vandenų zona	1696	1,6
12.	Žemės ūkio teritorijų zona	56434	51,9
KITOS TERITORIJOS			
1.	Konservacinės teritorijos (saugomos teritorijos)	3933,9	3,6
	VISO:	108663,9	100

3.5. Teritorijos tvarkymo ir naudojimo reikalavimai

Bendrojo plano sprendiniuose Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorija yra sudalinta į kraštovaizdžio zonas, kurias formuoja funkcinės zonos, kurios Pagrindiniame brėžinyje pažymėtos atitinkama spalva ir numeriu. Kraštovaizdžio tvarkymo zonoms nustatyti pagrindiniai naudojimo reikalavimai ir taikomi privalomieji tekstiniai reikalavimai. Konkrečios funkcinės zonos spalva ir numeris pateikiami grafinėje dalyje, o kiti privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai pateikiami Teritorijos tvarkymo ir naudojimo privalomųjų reikalavimų lentelėje, integruotoje į Pagrindinį brėžinį. Į Bendrojo plano Pagrindinį brėžinį yra integruotas ir privalomųjų tekstinių reikalavimų sąrašas.

Pagrindiniai naudojimo reikalavimai. Kiekvienai kraštovaizdžio zonai nustatyti pagrindiniai naudojimo reikalavimai:

- Kraštovaizdžio tvarkymo zonos sandara pagal funkcines zonas išreikšta spalvomis;
- Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai;
- Užstatymo rodikliai: leistinas pastatų aukštis, metrais nuo žemės paviršiaus;
- Užstatymo rodikliai: leistinas sklypo užstatymo intensyvumas (UI);
- Kraštovaizdžio tvarkymo zonos indeksas;
- Žemėnaudos struktūra: žemės naudmenų procentinė išraiška kraštovaizdžio zonose (miškai ir ir kiti želdiniai, proc.; žemės ūkio naudmenos proc.; technogenizuotos (technologiskai paveiktos) teritorijos, proc.)
- Įgyvendinimo prioritetas.

Teritorijos tvarkymo ir naudojimo privalomieji tekstiniai reikalavimai:

I. Bendrojo plano nagrinėjama teritorija – kraštovaizdžio zona, formuota vienos ar kelių skirtingų funkcinų zonų pagrindu. Bendrojo plano keitimo brėžiniai parengti mastelyje M 1:50 000 ir į tikslesnį mastelį netransformuojami. Bendrojo plano brėžiniuose pavaizduotos apibendrintos teritorijos, nesusietos su konkrečiomis sklypų ribomis. Nurodytos funkcinų zonų ribos gali būti tikslinamos kito lygmens ar rūšies teritorijų planavimo dokumentuose pagal specifinius (gamtinius ir urbanistinius) teritorijų požymius.

II. Žemės sklypo, patenkančio į skirtingas funkcines zonas, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir teritorijos naudojimo būdas nustatomi pagal plotą vyraujančios funkcinės zonos reikalavimus.

III. Esamuose žemės sklypuose veikla vykdoma pagal tų sklypų nustatytą paskirtį ir nustatytas specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, kitus veiklą reglamentuojančius teisės aktus.

IV. Teritorijos naudojimo privalomieji reikalavimai konkretizuojami vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentuose (bendruosiuose ir detaliuosiuose planuose). Rengiant pagal bendrojo plano nuostatas kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas, būtina vadovautis naujausia Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų, kultūros vertybių, žemės gelmių registrų ir miškų kadastro informacija bei visais kitais apsaugą ir naudojimą reglamentuojančiais teisės aktų reikalavimais.

Išduodant planavimo sąlygas vietovės lygmens kompleksiniams teritorijų planavimo dokumentams ar reikalavimus žemės sklypų formavimo pertvarkymo projektams nustatoma tokia planavimo darbų apimtis, kuri užtikrina planuojamos teritorijos integraciją į esamą susisiekimo ir (ar) inžinerinę, socialinę, rekreacinę infrastruktūrą.

V. Bendrojo plano užstatymo privalomieji reikalavimai nustatyti tik naujai statybai. Esamuose žemės sklypuose veikla vykdoma pagal tų sklypų nustatytą paskirtį ir nustatytas specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, kitus veiklą reglamentuojančius teisės aktus. Nekilnojamo turto savininkams, kurių žemės sklypų esama paskirtis ir naudojimo būdas prieštarauja Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniams, paliekama teise naudotis nekilnojamo turto (žemės sklypais ir pastatais) be apribojimų, kaip jis buvo naudojamas iki sprendinių patvirtinimo datos, nekeičiant jo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir naudojimo būdo. Keičiant minėtų žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, ir naudojimo būdą pastarieji keičiami, tikslinami ir papildomi vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais.

VI. Bendrojo plano sprendiniai nepanaikina galiojančių specialiųjų ir detaliųjų planų sprendinių. Bendrojo plano reikalavimai galioja teritorijoms, kurioms nėra parengtų vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų.

VII. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose Nr.81.1 ir Nr.83.1, kurios ribojasi su saugoma teritorija, nustatyti naudojimo reikalavimai yra apibendrinti ir turi būti detalizuojami numatytuose rengti funkcinių zonų kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose, kuriuose nustatant galimos ūkinės veiklos rūšį, apimtį, pobūdį ir mastą turi būti įvertintas poveikis saugomoje teritorijoje esančioms gamtos ir kultūros paveldo vertybėms. Minėtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose nustatant konkrečias antropogeninės ir gamtinės aplinkos formavimo priemones turi būti įvertintos konkrečios vietos sąlygos ir ypatumai ir tuo pagrindu turi būti nustatytos atitinkamo pločio reguliuojamos apsaugos tvarkymo zonos, kuriose nenumatoma statinių statyba ir inžinerinės infrastruktūros plėtojimas, žemės gelmių naudojimas ir miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis.

VIII. Iki Bendrojo plano įsigaliojimo datos pradėti rengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai ir žemėtvarkos planavimo dokumentai gali būti užbaigiami rengti ir teikiami tvirtinti pagal iki tos datos išduotas planavimo sąlygas.

IX. Neprioritetinės plėtros (II etapo) užstatytoms ir užstatomoms teritorijoms priskirtos teritorijos, kuriose užstatymas galimas tik po prioritetinės plėtros teritorijos įsisavinimo (I etapo). Esant būtinybei, atsiradus potencialioms vystymo galimybėms, II etapo plėtros teritorijos (ar jų dalis) gali būti įsisavinamos ir anksčiau, jeigu šiose teritorijose bus nuosekliai, nenutrūkstamai (su visa inžinerine, susisiekimo ir socialine infrastruktūra) įsisavinamos naujos statybos teritorijos.

X. Esamų žemės ūkio specializuotų ūkių (augalininkystės, kiaulininkystės, gyvulininkystės, žuvivaisos) eksploatavimas galimas pagal nustatytą žemės paskirtį ir naudojimo būdą. Po Bendrojo plano patvirtinimo esamų žemės ūkio specializuotų ūkių (augalininkystės, kiaulininkystės, gyvulininkystės, žuvivaisos) plėtra, modernizavimas, konversija į kitus specializuotus ūkius bei naujų specializuotų ūkių steigimas galimi tik intensyvaus naudojimo agrarinio kraštovaizdžio zonose.

XI. Savivaldybės teritorijoje gali būti numatomi kiti (nepažymėti brėžinyje) socialinės, inžinerinės, susisiekimo infrastruktūros objektai, kokybiškai kuriantys nesuformuotą viešam interesui tenkinti reikalingą socialinės, inžinerinės, susisiekimo infrastruktūros tinklą, įvertinus galimą poveikį gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai, ekologiškai pusiausvyrai, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams bei pritarus savivaldybės tarybai.

XII. Žemės ūkio funkcinėse zonose naujų gyvenamosios paskirties, pagalbinio ūkio ir rekreacinių pastatų statyba galima išimtiniais atvejais:

a) esamose sodybose*;

* Sodyba – gyvenamaisiais ir pagalbinio ūkio pastatais užstatyta žemės ūkio paskirties žemės sklypo dalis.

b) konversijos iš taršios veiklos srities (esamų gamybinių, sandėliavimo, žemės ūkio pastatų) į netaršią atvejų, nesukeliant naujų neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei gretimybėse;

c) esamuose gatviniuose/linijiniuose kaimuose*. Kaimo plėtra gali vykti laisvų vidinių erdvių ar išorinės tšos principais, išlaikant iš esmės analogišką konkrečiai vietai užstatymo morfologinį tipą, t.y. leidžiamas esamos gyvenamosios vietovės struktūros tankinimas, išlaikant nepertraukiamo užstatymo (tiesiogiai besiribojančių žemės sklypų) principą;

* Gatvinis/linijinis kaimas – gyvenvietės tipas, paplitęs Lietuvoje, kuris turi vieną pagrindinę tiesią ar kiek lenktą gatvę (kelį), palei kurią iš vienos arba abiejų pusių statmenai ar įžambiai jai išdėstytos kelios ar keliasdešimt sodybų.

d) kuriant ūkininko sodybas ir kaimo turizmo sodybas pagal parengtą kaimo plėtros žemėtvarkos projektą.

* *Ūkininko sodyba* - nuosavybės teisė priklausančiame žemės sklype pastatytas vienas gyvenamosios paskirties pastatas su pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatais reikalingais ūkininko veiklai vykdyti. Statyba galima teisės aktų nustatyta tvarka parinkus vietą statybai ir parengus statinių projektus.

e) numatant poilsio namų statybą esamose sodybose prieš tai pakeitus žemės sklypo žemės ūkio naudojimo paskirtį į kitą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį rekreacinių teritorijų naudojimo būdą.

Šiose teritorijose savivaldybė neprisiima atsakomybės užtikrinti socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtos naujiems vartotojams poreikį. Viename žemės sklype galima vieno gyvenamojo namo statyba.

XIII. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr.71.5, Nr.81.1 ir Nr.83.1 žemės ūkio paskirties keitimas į kitą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį galimas tik parengus minėtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų vietovės lygmens bendruosius planus (M 1:2000). Kitose kraštovaizdžio tvarkymo zonos žemės ūkio paskirties keitimas į kitą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį galimas tais atvejais, kai planuojama veikla neprieštaruja Bendrajame plane nustatytiems privalomiesiems teritorijos naudojimo reikalavimams, kurie pateikti Teritorijos tvarkymo ir naudojimo privalomųjų reikalavimų lentelėje, ir išimtiniais atvejais:

- a) esamose sodybose;
- b) esamuose gatviniuose/linijiniuose kaimuose, juos tankinant ir išlaikant nepertraukiamo užstatymo (tiesiogiai besiribojančių žemės sklypų) principą;
- c) kraštovaizdžio tvarkymo zonoje Nr.90.2, plėtojant su naudingųjų iškasenų perdirbimu susietą ūkinę veiklą prieš tai paketus teritorijos žemės ūkio naudojimo paskirtį į kitą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir nustačius pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos naudojimo būdą bei komercinės paskirties objektų naudojimo būdus.

XIV. Žemės ūkio paskirties žemėje esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė su veikiančiais melioracijos įrenginiais turi būti saugoma nuo jų ploto sumažėjimo, vadovaujantis Žemės įstatymo nuostatomis. Ariamoji žemė, kurios dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje taip pat žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jų plotas (išskyrus ekologiškai nuskurdintose gamtinio karkaso teritorijose ir valstybinės svarbos objektuose) ir nepablogėtų dirvožemio savybės. Tačiau, kurios iš jų yra ekologiškai nuskurdintos, gali būti nustatyta tik pagal Aplinkos ministerijos parengtus teisės aktus, atitinkamais skaičiavimais įrodžius, jog šiose teritorijose miškų ir kitų natūralių biocenozų plotas neužtikrina vietovės ekologinio stabilumo.

XV. Saugomos teritorijos ir saugomų teritorijų buferinės zonos tvarkomos pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus. Jų ribos, plotas, tvarkymo režimas, funkcinį zonų ribos tikslinami šių teritorijų specialiaisiais planais. Įstatymų numatyta tvarka gali būti steigiamos naujos saugomos teritorijos. Tai atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.

XVI. Gamybos, pramonės, sandėliavimo pastatų ar kompleksų sklaida neurbanizuojamose (žemės ūkio) teritorijose Bendrojo plano sprendiniuose nenumatoma. Tokie objektai gali atsirasti konvertuojant arba modernizuojant esamus veikiančius arba esamus apleistus žemės ūkio pagrindinius, pagalbinius gamybinius kompleksus arba atskirus objektus, atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras. Specializuoti ūkiai gali steigti konvertuojant arba modernizuojant esamus veikiančius arba esamus apleistus žemės ūkio pagrindinius, pagalbinius gamybinius kompleksus arba atskirus objektus, atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras. Tai gali būti atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.

XVII. Gamybos, pramonės ir sandėliavimo, specializuotų ūkių teritorijose bet kokia planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai ir planuojamai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai, t. y. sanitarinės apsaugos zonos (toliau – SAZ) privalo sutilti tai veiklai numatytoje teritorijoje (žmonių naudojamų sklypų ribose) – planuojama veikla galima, jeigu ūkinės veiklos tarša nesklinda į su veikla nesusijusių nekilnojamųjų daiktų valdytojų sklypus (būtina vadovautis veiklos leistinumą reglamentuojančiais teisės aktais – higienos normomis, LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, TIPK leidimų išdavimą nustatančiais teisės aktais, PVSV ataskaitomis ir pan.).

XVII. LR kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas ir papildomas naujais kultūros paveldo objektais. Plane pateikti nekilnojamųjų kultūros vertybių objektai nėra baigtiniai. Todėl, rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas, būtina vadovautis naujausia LR kultūros vertybių registro informacija ir parengtais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais, reglamentais bei kitais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktų reikalavimais.

XIX. Teritorijose, kurios patenka į gamtinio karkaso teritorijas, ūkinė veiklą reglamentuoja Gamtinio karkaso nuostatai. Gamtinio karkaso konservacinės, miškų, žemės ūkio ir kitos rekreacinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, formuoti kompaktiškai užstatytas teritorijas (didesnes kaip 5 ha, kuriose užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20%). Skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, vykdomas ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama kraštovaizdžio ir biologinė įvairovė pagal parengtus teritorijų planavimo dokumentus. Gamtinio karkaso teritorijose, kurias pagal savivaldybių ir jų dalių (miestų, miestelių) Bendrajame plane numatyta urbanizuoti, turi būti įgyvendinamos kompleksinių ir specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų nuostatos, saugomų teritorijų tvarkymo planų sprendiniais nustatytos gamtinio karkaso kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemonės, nurodytos Gamtinio karkaso nuostatų 20 p.

Rengiant kompleksinius ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, miškotvarkos ir žemėtvarkos projektus privaloma vadovautis Bendrojo plano sprendiniuose nurodytomis gamtinio karkaso ribomis ir teisės aktų nustatytais veiklos apribojimais.

XX. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas visose funkcinėse zonose tik Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytais išimtiniais atvejais. Tikslus miško žemės paverčiamas kitomis naudmenomis plotas nustatomas žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose (vietovės lygmens bendruosiuose planuose ir detaliuosiuose planuose), specialiojo planavimo dokumentuose ir valdos projektuose. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis vykdomas vadovaujantis LR Miškų įstatymo nuostatomis ir Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašu, patvirtintu LRV 2011-09-28 nutarimu Nr. 1131.

XXI. Miestų neužstatomose teritorijose – atskirųjų želdynų zonose, kurios suformuotos keičiant miškų ūkio paskirtį į kitą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, ir kitu pagrindu suformuotose atskirųjų želdynų zonose po Bendrojo plano patvirtinimo teritorijoms nustatytas atskirųjų želdynų naudojimo būdas nekeičiamas į kitus teritorijų naudojimo būdus neterminuotą laikotarpį. Po Bendrojo plano patvirtinimo rengiant kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, specialiuosius planus ar kitus projektus nustatytas atskirųjų želdynų naudojimo būdas nekeičiamas ir minėtoms teritorijoms netaikomi Teritorijų planavimo 20 str. reikalavimai. Apribojimas dėl naudojimo būdo keitimo įrašomas į konkretaus atskiros želdyno Nekilnojamojo turto registro pažymėjimo 11 skyrių „Registro pastabos ir nuorodos“.

XXII. Kaišiadorių rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose miškų grupės nenustatomos. Miškų grupės nustatomos miškotvarkos specialiaisiais planais. Tai gali būti atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.

XXIII. Miškai ne miško žemėje turi būti įveisiami vadovaujantis Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro parvirtintomis taisyklėmis. Išduodant leidimus miško įveisimui ne miško žemėje, turi būti vadovujamasi specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais (miškų išdėstymo žemėtvarkos schema ir kt.), teikiant prioritetą miškų įveisimui gamtinio karkaso teritorijose, taip pat nederlinguose ir apleistuose, nepatogiuose naudoti žemės ūkio veiklai žemės plotuose. Tai galioja ir miškų įveisimui pagal apibendrintas Bendrojo plano sprendinių funkcines teritorijas su miškų funkciniu prioritetu. Tai gali būti atliekama neinicijuojant BP keitimo procedūros.

XXIV. Miškų įveisimas draudžiamas kai kuriuose draustiniuose bei daugelyje Natura 2000 teritorijų. Miškų įveisimo sąlygos turi atitikti Saugomų teritorijų įstatymą, apsaugos reglamentus, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimus, o Natura 2000 teritorijose – Bendrųjų buveinių nuostatus ar Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus.

XXV. Žemės gelmių išteklių telkinių, kurie bus užregistruoti po Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo ir nenurodyti Bendrojo plano sprendiniuose, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra.

XXVI. Žemės gelmių išteklių telkinių eksploatavimo metu neturi pablogėti esamų kelių/privažiavimų techninė būklė, tam tikslui, prieš pradėdant eksploatuoti telkinius, būtina išspręsti susisiekimo infrastruktūros klausimus. T.y., įrengti eksploatuojamo transporto priemonių apkrovas atitinkančią kelio dangą kelio atkarpoje, suderintoje su rajono savivaldybės administracija.

XXVII. Automobilių kelių apsaugos zonose (bet ne arčiau kaip 30 m nuo kelio briaunos) gali būti vystoma kelių aptarnavimo infrastruktūra tik kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. d1-11/3-3, 216 punkte nurodyti statiniai – kavinė, degalinė, automobilių plovykla ir tualetas. Galimybė privažiuoti visiems objektams turės būti sprendžiama vadovaujantis kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 11 skyriaus 2 skirsnio reikalavimais.

Prie valstybinės reikšmės kelių inžinerinius tinklus, pėsčiųjų ir dviračių takus neplanuoti valstybinės reikšmės kelių juostų ribose, statinius neplanuoti valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose. Įvažiavimui į žemės sklypus, esančius prie valstybinių kelių, planuoti jungiamuosius kelius lygiagrečiai su pagrindiniu keliu nuo teisėtai įrengtų esamų artimiausių nuovažų.

XXVIII. Magistralinio dujotiekio vietovės klasių teritorijose (išilgai vamzdyno esanti žemės juosta, kurios ribos yra 200 metrų į abi puses nuo vamzdyno ašies) yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonėms būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetė, pastatų aukštų skaičius bei mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių. Šiose teritorijose negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, keisti pastatų (patalpų) paskirtį, formuoti naujus nekilnojamojo turto kadastro objektus kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus suformuojant patalpas pastate arba padalijant, atidalijant, sujungiant ar perdalijant pastatus ir (ar) patalpas, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir /ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan.

Teritorijose, kuriose yra pasiekti magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia magistralinio dujotiekio savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus magistralinio dujotiekio vamzdinį į aukštesnę vietovės klasę, magistralinio dujotiekio vamzdynas gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su magistralinius dujotiekius eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl magistralinio dujotiekio rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą.

XXIX. Bendrojo plano sprendiniuose nurodyta krašto apsaugos teritorija užtikrina galimybę vykdyti karinį rengimą pagal nustatytus standartus ir išdėstyti reikiamą karinę įrangą ir infrastruktūrą. Bet kokia plėtotina su krašto apsauga susijusi veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai.

XXX. Siekiant užtikrinti Kauno marių regioninio parko ekologinės sistemos stabilumą, nedidinti vizualinės taršos ir išsaugoti kaimiškąjį kraštovaizdį, Kauno marių regioninio parko buferinės apsaugos zonose žemės sklypai skaidomi į ne mažesnius kaip 0,5 ha ploto žemės sklypus.

XXXI. Rengiant specialiuosius arba detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus, siekiant išvengti galimo neigiamo poveikio žmonių sveikatai, aplink esamus ar planuojamus stacionarius taršos šaltinius (gamybinius ir komunalinius objektus bei kitus ūkio ir infrastruktūros (susisiekimo ir inžinerinius) objektus), vadovaujantis „Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis“ turi būti nustatomos ar tikslinamos sanitarinės apsaugos zonos.

Visi radiotechniniai objektai esamose ir planuojamose gyvenamose teritorijose privalo atitikti Lietuvos higienos normos HN 80:2015 „Elektromagnetinis laukas gyvenamoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz-300 GHz dažnių juostose“, patvirtintų LR sveikatos apsaugos ministro 2011-03-02 įsakymu Nr. V-199 reikalavimams.

XXXII. Vykdamt ūkinę veiklą šalia esamų intensyvaus eismo kelių būtina atsižvelgti į transporto poveikį visuomenės sveikatai. Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ar techniniuose projektuose, esant būtinybei, įvertinti keliamo triukšmo ir oro taršos lygį. Teritorijose, kuriose viršijamos didžiausios leistinos akustinio triukšmo ir oro taršos ribos, reglamentuojamos higienos normomis (HN 33:2011; HN 35:2007), neplanuoti užstatymo arba pagal atliktus skaičiavimus taikyti neigiamo poveikio mažinimo priemonės (akustines sienutes, želdynų juostas ir pan.).

XXXIII. Oro uosto ir susijusios infrastruktūros statybai reikalinga teritorija ir ribos Bendrojo plano sprendiniuose nekonkretizuojamos ir papildomi teritorijos naudojimo reikalavimai dėl oro uosto statybos nenustatomi. Po Bendrojo

plano patvirtinimo, siekiant nustatyti oro uosto reikalingą plotą ir ribas, turi būti parengtas ypatingos valstybinės svarbos susisieikimo inžinerinės infrastruktūros vystymo specialusis planas.

XXXIV. Rengiant inžinerinės infrastruktūros vystymo planus, kuriuose būtų numatomos vėjo jėgainių išdėstymo teritorijos, būtina vadovautis 2015 m. spalio 2 d. LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-703 patvirtintu Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu.

XXXV. Vėjo elektrinių parkų įrengimas galimas Vėjo jėgainių išdėstymo Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos specialiojo plano sprendiniuose nurodytose teritorijose, T00012515 (000492000539), kurios nepatenka į Lietuvos kariuomenės vado įsakymu nustatytas Draudimo ribas. Naujų jėgainių parkų įrengimas galimas tik pakeitus Kaišiadorių rajono savivaldybės vėjo jėgainių išdėstymo specialųjį planą. Pavienių vėjo jėgainių, įrengimas galimas tik intensyvaus naudojimo agrarinio kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kurios nepatenka į Lietuvos kariuomenės vado nustatytas Draudimo ribas, ir yra ne arčiau kaip nuo Kauno marių PAST – 3000 m, nuo Būdos – Pravieniškių miškų PAST 3000 m atstumu. Konkretus galimas vėjo jėgainių atstumas nuo šių ir kitų saugomų teritorijų, tame tarpe ir prie pat Kaukinės botaninio – zoologinio draustinio (BAST Kaukinės miškas) nustatomas atliekant jų poveikio aplinkai vertinimą.

4 KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO SPRENDINIAI

4.1 Kraštovaizdžio tvarkymo zonos

Kaišiadorių rajono savivaldybės bendrajame plane siekiama išplėtoti kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos būdų įvairovę taip, kad visų tipų kraštovaizdis būtų formuojamas pagal tvaraus (tausojančio ir subalansuoto) vystymo principus, taptu kokybišku žmogaus ir gamtinės aplinkos sambūvio rezultatu, tenkinančiu biologinius, informacinius, estetinius, socialinius, ergonominius ir ekonominius gyvenamosios, darbo bei poilsio aplinkos kokybės reikalavimus.

Svarbiausiais kraštovaizdžio naudojimą ir apsaugos kryptis galinčiais nulemti veiksniais yra reljefo pobūdis ir erdvinė raiška, vandens telkinių ir vandentekmių teritorinė sklaida bei miškų ir žemės ūkio teritorijų pobūdis ir teritorinis pasiskirstymas, saugomos ir kultūros paveldo objektų teritorijos, urbanizuotos teritorijos, naudingų iškasenų telkiniai, inžinerinė infrastruktūra. Būtent šie komponentai apsprendžia kraštovaizdžio teritorinių vienetų išsidėstymą rajoniniame lygmenyje.

Siektina kad visų tipų kraštovaizdis būtų formuojamas pagal tvaraus (tausojančio ir subalansuoto) vystymo principus ir taptų kokybišku žmogaus ir gamtinės aplinkos sambūvio rezultatu, tenkinančiu gyvenamosios, darbo bei poilsio aplinkos kokybės reikalavimus. Būtina konkrečiam kraštovaizdžio teritoriniam vienetui nustatyti mokslškai pagrįstas ir visuomenės siekius atitinkančių bruožų ir ypatumų kompleksus. Šiame kraštovaizdžio kokybės sampratos koncepte tikslinga papildomai akcentuoti tvaraus vystymo principą užtikrinančius momentus ir išreikšti jį tokia galima formuluote: siektinas kultūrinio kraštovaizdžio kokybės tikslas yra atskiriems konkretiems kraštovaizdžio teritoriniams vienetams nustatomas formuotinas jų struktūros etalonas, atitinkantis šalyje turimus visuomenės ekologinės-ekonominės sąmonės standartus bei mokslškai pagrįstus kraštovaizdžio struktūros rodiklius, kurie užtikrintų šios struktūros ekologinį tvarumą, psichologinį komfortiškumą ir socialinį-ekonominį žemėnaudos racionalumą.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų nomenklatūros lokalizavimui buvo panaudota tam tikra kraštovaizdžio pažinimo bei jo teisinio reguliavimo informacinė bazė. Svarbiausi jos elementai :

- 1) Lietuvos kraštovaizdžio morfologinių vienetų (ruožų-sričių-rajonų taksonominių lygmenų fiziomorfotopų) tinklas, leidžiantis objektyviau teritoriškai diferencijuoti teritorijos vystymo intensyvumą bei reglamentavimą;
- 2) Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipų ir estetinio potencialo (emociotopų kartoschemos), padedančios formuoti kraštovaizdžio tvarkymo zonų vizualinio reguliavimo nuostatas;
- 3) Lietuvos kraštovaizdžio geocheminių toposisternų ir pedonomorfotopų kartoschemos, padedančios objektyviau vertinti formuojamos kraštovaizdžio struktūros optimalumą;
- 4) Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas;
- 5) Miškų ūkinių gupių nustatymo kartoschema.

Kraštovaizdžio sampratos ir erdvinės raiškos sudėtingumas gali būti atskleidžiamas tik įvairiapusės analizės priemonėmis, kai racionalūs yra įvairūs tyrimo metodai, pritaikyti skirtingiems kraštovaizdžio pažinimo tikslams pasiekti arba skirtingiems praktiniams jo tvarkymo uždaviniams spręsti.

4.2 Kraštovaizdžio tvarkymo zonų sistema

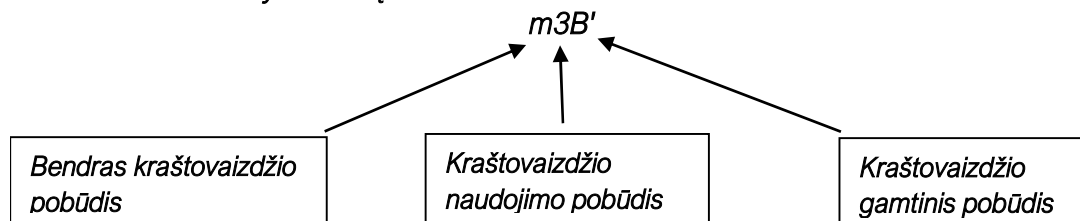
Kraštovaizdžio tvarkymo zonos išskirtos pagal tris klasifikacinius požymius (faktorius):

- 1) pirmojoje tipizacijos pakopoje nustatyti atraminiai kraštovaizdžio teritorinių vienetų tipai pagal bendrąjį kraštovaizdžio formavimo pobūdį t.y., jo sukultūrinimą (natūralumą), suteikiantį skiriamiems teritoriniams vienetams principinę kokybinę (morfostruktūrinę funkcinę) diferenciaciją;
- 2) antrojoje tipizacijos pakopoje įvertinamas numatomas leistinas teritorijos ekonominio ir technologinio naudojimo arba apsaugos intensyvumas, skiriantis atitinkamų atraminių morfo struktūrinių funkcinių kraštovaizdžio teritoriniams vienetams potipius;
- 3) trečiojoje tipizacijos pakopoje pirminiai išskirti teritoriniai vienetai diferencijuojami pagal kraštovaizdžio tvarkymui reikšmingus kraštovaizdžio gamtinius morfologinius tipus arba ypatumus išskiriamas kraštovaizdžio gamtinis pobūdis.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatomos apjungiant visus tris pobūdžio (bendrojo, naudojimo ir gamtinio) diferencijavimus į bendrą integruotą kraštovaizdžio tvarkymo zonų sampratą. Tada išskiriamas atraminis kraštovaizdžio teritorinis vienetas - kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

Išskirtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų pobūdis išreiškiamas jungtiniais indeksais, šifruojančiais visus tris išskirtus kraštovaizdžio tvarkymo zonų požymius.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų indeksas

Rajono savivaldybės teritorijoje integruoti kraštovaizdžio tvarkymo zonų indeksai skaitomi tokiu būdu: **m3B'** - miškingas tausojančio naudojimo molingos banguotos pakilumos kraštovaizdis.

4.3 Kraštovaizdžio tvarkymo zonų lokalizavimas

Išskirtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų lokalizavimas pateikiamas žemės naudojimo ir kraštovaizdžio tvarkymo zonų brėžiniuose, kurių kartografinėje raiškoje buvo išskirti bendras kraštovaizdžio pobūdis, gamtinis kraštovaizdžio pobūdis, kraštovaizdžio naudojimo pobūdis:

- 1) **kraštovaizdžio gamtinis pobūdis**, pagal kurį teritorijos diferencijuotos atsižvelgiant į kraštovaizdžio tvarkymui itin reikšmingą gamtinio kraštovaizdžio įvairovę, jo morfologinius tipus, ypatumus. Kadangi Kaišiadorių raj. sav. kraštovaizdyje vyrauja gamtinis (natūralus ir pusiau natūralus) kraštovaizdis, šis klasifikacinis požymis yra lemiamas, vertybinis kriterijus atraminiam kraštovaizdžio teritoriniams vienetams – tvarkymo zonoms nustatyti;
- 2) **bendras kraštovaizdžio pobūdis**, pagal kurį išskiriamoms kraštovaizdžio tvarkymo zonoms pagal kraštovaizdžio sukultūrinimo (natūralumo) laipsnį ir žemėnaudų pobūdį suteikiama principinė teritorinė diferenciacija;
- 3) **kraštovaizdžio naudojimo pobūdis**, pagal kurį nustatytas galimas (leistinas) teritorijos ekonominio ir technologinio naudojimo ar apsaugos intensyvumas.

Rajono savivaldybės teritorija pagal kraštovaizdžio gamtinį pobūdį diferencijuojama išskiriant tokius gamtinio komplekso tipus:

Lygumų kraštovaizdis:

- L' - Molinga lyguma;
- L" - Molinga banguota/rumbėta lyguma.

Pakilumų (plynaukščių kraštovaizdis):

- B - Smėlinga banguota pakiluma (plynaukštė);
- B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė).

Kalvotas kraštovaizdis:

- K - Smėlingas fluvio-glacialinis kalvynas;
- K' - Priemolingas moreninis kalvynas;
- G - Moreninis/fluvio-glacialinis gūbrys/kalvyngūbris;
- G' - Moreninis bei fluvio-glacialinis plokščiakalnis.

Slėninis kraštovaizdis:

- S - Upės slėnis;
- S' - Senslėnis;
- R' - Senasis erozinis raguvynas

Ežerų kraštovaizdis:

- E - Ežerotas duburys;
- E' - Ežerynas.

Rajono teritorija pagal bendrą kraštovaizdžio pobūdį (sukultūrinimas arba natūralumas) diferencijuota į:

1. m - miškingą kraštovaizdį:

- agrariniai plotai užima 14,5% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
 - miškai užima 80,5% vidutiniškai, kinta nuo 80-100%;
 - užstatytos teritorijos užima 0,6% vidutiniškai, kinta nuo 0-1%;
 - vandenys užima 0,7% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - pelkės užima 1,4% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%
- 2. me - miškingą ežeruotą / upėtą kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 2,2% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
 - miškai užima 74%, vidutiniškai, kinta nuo 50-70 %;
 - užstatytos teritorijos užima 0,3% vidutiniškai, kinta nuo 0-5 ;
 - vandenys užima 22% vidutiniškai, kinta nuo 30-50%;
 - pelkės užima 0% vidutiniškai, kinta nuo 0-0,1%
- 3. me/s - miškingą ežeruotą / upėtą kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 20,9 % vidutiniškai, kinta nuo 0-22%;
 - miškai užima 42,9%vidutiniškai, kinta nuo 50-70%;
 - užstatytos teritorijos užima 3,5% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%;
 - vandenys užima 3,5% vidutiniškai, kinta nuo 1-5%;
 - pelkės užima 1,3% vidutiniškai, kinta nuo 1-3%
- 4. ma - miškingą agrarinį kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 58,1% vidutiniškai, kinta nuo 30-60%;
 - miškai užima 34,9% vidutiniškai, kinta nuo 50-70%;
 - užstatytos teritorijos užima 2% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - vandenys užima 1,7% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - pelkės užima 0,5% vidutiniškai, kinta nuo 0-3%
- 5. mu' - miškingą mažai urbanizuotą kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 40,6% vidutiniškai, kinta nuo 10-45%;
 - miškai užima 53,2% vidutiniškai, kinta nuo 40-80%;
 - užstatytos teritorijos užima 1,9% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
 - vandenys užima 1,3% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - pelkės užima 0,9% vidutiniškai, kinta nuo 0-2 %
- 6. ae - agrarinį kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 87,7% vidutiniškai, kinta nuo 80-90%;
 - miškai užima 8,2% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
 - užstatytos teritorijos užima 1,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - vandenys užima 0,3% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - pelkės užima 0,3% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%
- 7. as - agrarinį kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 87,7% vidutiniškai, kinta nuo 80-90%;
 - miškai užima 8,2% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
 - užstatytos teritorijos užima 1,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - vandenys užima 0,3% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - pelkės užima 0,3% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%
- 8. ae - agrarinį kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 54,1% vidutiniškai, kinta nuo 40-70%;
 - miškai užima 10,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
 - užstatytos teritorijos užima 1,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
 - vandenys užima 27,3 vidutiniškai, kinta nuo 10-40%;
 - pelkės užima 1,4% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%
- 9. ae/s - agrarinį kraštovaizdį:**
- agrariniai plotai užima 67,7% vidutiniškai, kinta nuo 60-70%;
 - miškai užima 13% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;

- užstatytos teritorijos užima 2,8% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
- vandenys užima 12,7% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
- pelkės užima 1,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%

10. au - agrarinį urbanizuotą kraštovaizdį:

- agrariniai plotai užima 79,8 % vidutiniškai, kinta nuo 80-90%;
- miškai užima 11,2 %vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
- užstatytos teritorijos užima 3,8% vidutiniškai, kinta nuo 0-30%;
- vandenys užima 1,8% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
- pelkės užima 0,4% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%

11. au ' - agrarinį mažai urbanizuotą kraštovaizdį:

- agrariniai plotai užima 71,5 % vidutiniškai, kinta nuo 80-90%;
- miškai užima 18 %vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
- užstatytos teritorijos užima 3,2% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
- vandenys užima 3% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%;
- pelkės užima 1,9% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%

12. ui - urbanizuojamos didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos su infrastruktūros ir nedidelėmis pramonės kompleksų teritorijomis:

- agrariniai plotai vidutiniškai užima 46,5%, kinta nuo 20-50%;
- miškai užima vidutiniškai 8,0%, kinta nuo 0-10%;
- užstatytos teritorijos užima 37,4% vidutiniškai, kinta nuo 30-40%;
- vandenys užima 0,9% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
- pelkės užima 0,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%

13. ue - urbanizuojamos mažo intensyvumo užstatymo teritorijos :

- agrariniai plotai užima 50,9% vidutiniškai, kinta nuo 40-53%;
- miškai užima 22,7% vidutiniškai, kinta nuo 10-25%;
- užstatytos teritorijos užima 19,5% vidutiniškai, kinta nuo 15-30%;
- vandenys užima 1,4% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%;
- pelkės užima 0,2% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%

Technogenizuotą kraštovaizdį:

14. Ps - pramoninių ir sandėliavimo kompleksų teritorijos:

- agrariniai plotai užima 66,7% vidutiniškai, kinta nuo 40-80%;
- miškai užima 17,4% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
- užstatytos teritorijos užima 9,9% vidutiniškai, kinta nuo 0-10%;
- vandenys užima 0,4% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%;
- pelkės užima 0,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-3%

15. n - naudingų iškasenų eksploatacijos teritorijos:

- agrariniai plotai užima 60% vidutiniškai, kinta nuo 10-70%;
- miškai užima 34,7% vidutiniškai, kinta nuo 20-40%;
- užstatytos teritorijos užima 0,5% vidutiniškai, kinta nuo 0-1%;
- vandenys užima 0,3% vidutiniškai, kinta nuo 0-1%

16. i - inžinerinės infrastruktūros teritorijoms:

- agrariniai plotai užima 67,9% vidutiniškai, kinta nuo 50-80%;
- miškai užima 9,5% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%;
- užstatytos teritorijos užima 4% vidutiniškai, kinta nuo 0-5%;
- vandenys užima 16,1% vidutiniškai, kinta nuo 0-20%

17. k - specializuotų kompleksų (taikoma karinio mokymo teritorijai):

- agrariniai plotai užima 1,2% vidutiniškai, kinta nuo 1-5%;
- miškai užima 95,9% vidutiniškai, kinta nuo 90-100%;
- užstatytos teritorijos užima 0% vidutiniškai, kinta nuo 0%;
- vandenys užima 0% vidutiniškai, kinta nuo 0%

Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis (galimas naudojimo intensyvumas) apibrėžiamas pagal galimą (leistiną) naudojimo intensyvumą diferencijuojamas taip:

- **kraštovaizdžio vertybes išsaugantis naudojimas:**
2 - konservacinis – tausojantis.
- **kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinantis naudojimas:**
3 – tausojantis.
- **teritoriškai diferencijuotas mišrus teritorijos naudojimas:**
4 - tausojantis – intensyvus;
- **intensyvus teritorijos naudojimas:**
6 – intensyvus.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonos yra išskirtos brėžiniuose. Išskirtosios kraštovaizdžio tvarkymo zonos sunumeruotos ir pažymėtos abiejuose brėžiniuose. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų brėžinyje jos pažymimos ir indeksu, o bendras kraštovaizdžio pobūdis pažymimas spalva.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų teritorinio pasiskirstymo duomenys pagal visus tris požymius - bendrą ir gamtinį pobūdį bei kraštovaizdžio naudojimo pobūdį (galimą intensyvumą) pateikti 4.1, 4.2 ir 4.3 lentelėse.

Kaišiadorių raj. teritorija pasižymi nevienodu gamtiniu kraštovaizdžiu. Didžioji dalis teritorijos patenka į **Dzūkų aukštumų** ruožą. Mažesnė rajono dalis 33,9% teritorijos patenka į **Pietvakarių Lietuvos žemumų ruožą**. Pasižyminti santykinai mažesne kraštovaizdžio morfologine įvairove, kuriame pagal gamtinį pobūdį vyrauja molingos lygumos – užimančios 54,5% teritorijos ploto ar molingos banguotos lygumos, užimančios 17,3% teritorijos ploto, pagal kraštovaizdžio sukulturnimo pobūdį mažai sukulturnintas miškingas kraštovaizdis užima 36,2% teritorijos ploto, miškingas agrarinis kraštovaizdis - 21,1% Pietvakarių Lietuvos žemumų ruožo.

Dzūkų aukštumų ruožas plyti šiaurės rytinėje ir pietinėje rajono teritorijos dalyse. Dzūkų aukštumų ruožui tenka 66,1% teritorijos, kuriame išskirti trys rajonai:

- Vakarų Dzūkų šiaurinė slėniuota miškinga agrarinė pakiluma (plynaukštė);
- Vakarų Dzūkų pietinė slėniuota pelkėta mažai miškinga agrarinė pakiluma (plynaukštė);
- Vidurio Dzūkų mažai miškingas agrarinis kalvynas.

Vakarų Dzūkų šiaurinė slėniuota miškinga agrarinė pakiluma (plynaukštė) pasižymi unikaliomis stipriai eroduotomis moreninėmis pakilomis, moreniniais gūbriais, vyrauja molingos banguotos pakilumos (plynaukštės) užimančios 51,9% teritorijos ploto, vyrauja agrarinis miškingas kraštovaizdis užimantis 46,1% Vakarų Dzūkų šiaurinės slėniuotos miškingos agrarinės pakilumos (plynaukštės) teritorijos ploto.

Vakarų Dzūkų pietinė slėniuota pelkėta mažai miškinga agrarinė pakiluma (plynaukštė) vyrauja molingos banguotos pakilumos (plynaukštės) užimančios 54,8% teritorijos ploto išskirtinis šio kraštovaizdžio bruožas į Nemuno slėnį besileidžiančios senovinės erozinės raguvos užimančios - 6,9% Vakarų Dzūkų pietinės slėniuotos pelkėtos mažai miškingos agrarinės pakilumos (plynaukštės), vyrauja miškingas agrarinis kraštovaizdis, užimantis 66,1% teritorijos ploto.

Vidurio Dzūkų mažai miškingas agrarinis kalvynas. Tai vaizdingiausia rajono teritoriją, kurioje vyrauja smulkios kalvos, čia didžiausią teritorijos plotą užima prie molingas moreninis kalvynas, užimantis 81% Vidurio Dzūkų mažai miškingo agrarinio kalvyno, vyrauja miškingas agrarinis kraštovaizdis, užimantis 56,9% teritorijos ploto.

4.1 lentelė. Kaišiadorių raj. teritorijos pasiskirstymas pagal kraštovaizdžio gamtinį pobūdį (gaminius kompleksus).

Kraštovaizdžio gamtinis pobūdis	Plotas (ha)	Rajono teritorijos dalis (%)
Lygumų kraštovaizdis:		
L' - Molinga lyguma	23123,2	21,3
L'' - Molinga banguota/rumbėta lyguma	6361,8	5,8
Pakilumų (plynaukščių) kraštovaizdis:		
B – smėlinga banguota pakiluma (plynaukštė)	612,3	0,6
B' – molinga banguota pakiluma (plynaukštė)	27783,4	25,6
Kalvynų kraštovaizdis		
K – smėlingas fluvio-glacialinis kalvynas	1402,2	1,3
K' – priemolingo moreninis kalvynas	16893,6	15,5
G – moreninis/fluvio-glacialinis gūbrys/kalvynagūbris	1378,1	1,2
G' - moreninis bei fluvio-glacialinis plokščiakalnis	5633,0	5,3

Slėnių kraštovaizdis		
S – upės slėnis	14260,1	13,1
S' – senslėnis	3381,2	3,1
R' – Senasis erozinis raguvynas	716,3	0,6
Ežerų kraštovaizdis		
E – ežeruotas duburys	6717,1	6,2
E' – ežerynas	401,6	0,4
Iš viso:	108663,9	100

Pagrindinis kultūrinio kraštovaizdžio požymis, apsprendžiantis jo ekologinį stabilumą – žemėnaudos teritorinė struktūra. Pagal sukultūrinimo pobūdį vyrauja miškingas ir miškingas agrarinis kraštovaizdis sietinas su nemažus plotus užimančiu kalvotu kraštovaizdžiu ir ten plytinčiais nederlingais dirvožemiais, pasižyminčiais nepalankiomis sąlygomis žemės ūkiui.

4.2 lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų pasiskirstymas pagal bendrąjį kraštovaizdžio pobūdį (sukultūrinimo laipsnį).

Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis	Plotas (ha)	Rajono teritorijos dalis (%)
Natūralaus pobūdžio miškingas gamtinis kraštovaizdis		
m – miškingas kraštovaizdis	24909,41	22,9
me - miškingas ežeruotas kraštovaizdis	139,11	0,1
me/s miškingas ežeruotas/ upėtas kraštovaizdis	4893,8	4,5
Mišraus pobūdžio miškingas mažai sukultūrintas kraštovaizdis		
ma – miškingas agrarinis kraštovaizdis	9333,88	8,6
mu' – miškingas mažai urbanizuotas kraštovaizdis	12554,75	11,6
Sukultūrintas agrarinis kraštovaizdis		
a- agrarinis kraštovaizdis	10198,89	9,4
as agrarinis upėtas kraštovaizdis	941,21	0,9
ae agrarinis ežeruotas kraštovaizdis	459,92	0,4
ae/s agrarinis ežeruotas/upėtas kraštovaizdis	1157,37	1,1
Agrarinis dalinai urbanizuotas kraštovaizdis		
au' - agrarinis mažai urbanizuotas	844,38	0,8
au – agrarinis urbanizuotas	28506,98	26,2
Urbanistinis (urbanizuotas) kraštovaizdis		
ue - urbanizuojamos mažo intensyvumo vientiso užstatymo teritorijos	6430,68	5,9
ui – urbanizuojamos didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos	1629,01	1,5
Technogenizuotas kraštovaizdis		
Ps- pramoninių ir sandėliavimo kompleksų teritorijos	2018,42	1,9
n-naudingų iškasenų eksploatacijos teritorijos	1611,49	1,5
i - inžinerinės infrastruktūros teritorijoms	2004,58	1,8
k - specializuotų kompleksų (taikoma karinio mokymo teritorijai)	1030,04	0,9
Iš viso:	108663,92	100

4.3 lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų pasiskirstymas pagal bendrąjį kraštovaizdžio pobūdį (galimą intensyvumą).

Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis	Plotas (ha)	Rajono teritorijos dalis (%)
Kraštovaizdžio vertybes išsaugantis naudojimas		
2 - konservacinis - tausojantis	19955,23	18,4
Kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinantis naudojimas		
3 - tausojantis	20057,89	18,5
Teritoriškai diferencijuotas mišrus teritorijos naudojimas		
4 - tausojantis - intensyvus	29076,0	26,7
4(Re) tausojanti ekstensyvi rekreacija	3183,61	2,9
4(Ri) intensyvi rekreacija	1842,41	1,7
Intensyvus teritorijos naudojimas		
6 – intensyvus	34558,17	31,8
Iš viso:	108663,92	100

Panaudotos kraštovaizdžio tvarkymo zonų skyrimo metodikos pagrindu nustatytos svarbiausios rajono savivaldybės teritorijos formavimo kryptys bei atitinkami principiniai kraštovaizdžio modeliai (kraštovaizdžio tvarkymo zonų tipai).

4.4 Kraštovaizdžio tvarkymo zonų optimalumo rodikliai

Realią kraštovaizdžio tvarkymo zonų optimalią žemėnaudos struktūrą nustatoma įvertinus:

- natūralių ir sukultūrintų žemės naudmenų santykį skirtingo bendrojo kraštovaizdžio pobūdžio tipuose;
- kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumą atsižvelgiant į kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos intensyvumą;
- kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumą atsižvelgiant į gamtinį kraštovaizdžio pobūdį.

Optimalumo rodiklio nustatymo kraštovaizdžio tvarkymo zonoms sistema skaidoma į tris lygmenis, kuriuose kiekvienam kraštovaizdžio tipui palaipsniui nustatoma individuali optimalumo rodiklio reikšmė. Kiekviename rodiklių nustatymo lygmenyje atsižvelgiama į specifinius tam kraštovaizdžio tipui (išskirtam atitinkamame klasifikacijos lygmenyje) taikomus optimalumo reikalavimus:

- **pirmajame lygmenyje** priimama bazinė natūralių ir sukultūrintų žemės naudmenų struktūra kiekviename kraštovaizdžio tvarkymo zonos tipe atsižvelgiant į bendrąjį kraštovaizdžio pobūdį. Tvarkymo zonos tipo žemės naudmenų optimali struktūra išreiškiama rinkiniu intervalų, kuriuose atraminė atitinkamų žemės naudmenų procentinė dalis yra toleruotina;
- **antrajame lygmenyje** tvarkymo zonų žemės naudmenų struktūros optimalumo rodiklių reikšmės tikslinamos atsižvelgiant į kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos intensyvumą. Konkrečių žemės naudmenų tipų procentinės dalies intervalai keičiami pagal 4.4 lentelėje nurodytas intervalo ribų perstūmimo reikšmes. Intervalo ribų perstūmimas nurodytas dviejų skaičių pora: pirmasis skaitmuo rodo žemėnaudos intervalo apatinės reikšmės padidėjimą procentiniais punktais, o antrasis – viršutinės reikšmės mažėjimą procentiniais punktais. Pokyčiai pritaikomi tik baziniams žemės naudmenų intervalams, numatytiems pirmajame lygmenyje;
- **trečiajame lygmenyje** kraštovaizdžio struktūros optimalumo rodiklių nustatymas baigiamas, kai dar kartą patikslinami žemės naudmenų intervalai atsižvelgiant į esminius kraštovaizdžio gamtinio pobūdžio skirtumus. Intervalų siaurinimas vykdomas pagal 4.5 lentelėje pateiktas intervalų ribų postūmio reikšmes, analogiškai antrajam lygmeniui. Intervalai tikslinami pagal apibendrintus gamtinio kraštovaizdžio tipus lygumų, pakilumų (plynaukščių), kalvynų, slėnių, raguvynų ir ežerų).

Kraštovaizdžio bendrąją struktūrą geriausiai reprezentuoja žemėnaudos tipų įvairovės teritoriniai pasiskirstymo netolygumai. Įvairių tipų žemės naudmenų įvairiomis proporcijomis išsidėstydamos teritorijoje sukuria skirtingo pobūdžio kraštovaizdį. Išskirtini šie pagrindiniai, kraštovaizdžio struktūrą lemiantys žemės naudmenų tipai: pelkės, miškai, sausumos vandens telkiniai: ežerai ir tvenkiniai, upių slėniai, žemės ūkio naudmenos, urbanizuotos gyvenviečių teritorijos bei inžinerinių ir pramoninių kompleksų teritorijos. 4.4 lentelėje pateikiama rekomenduojamas optimalus natūralių ir sukultūrintų žemės naudmenų santykis skirtingo bendrojo kraštovaizdžio pobūdžio tipuose. Optimali tvarkymo zonos tipo žemės naudmenų struktūra išreiškiama rinkiniu intervalų, kuriuose toleruotina atraminė atitinkamų žemės naudmenų procentinė dalis. Įvairių tipų žemės naudmenų įvairiomis proporcijomis išsidėstydamos teritorijoje sukuria skirtingo pobūdžio kraštovaizdį. Išskirtini šie pagrindiniai, kraštovaizdžio struktūrą lemiantys žemės naudmenų tipai: miškai ir kiti medynai, vandens telkiniai, žemės ūkio naudmenos, užstatytos teritorijos bei techno teritorijos.

4.4 lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai¹, atsižvelgiant į žemės naudmenų santykį skirtingo bendrojo kraštovaizdžio pobūdžio tipuose

Bendras kraštovaizdžio pobūdis	Indeksas	Žemėnaudos struktūra	Miškai ir kiti medynai, %	Žemės ūkio teritorijos, %	Vandens telkiniai, %	Pelkės, %	Užstatytos teritorijos, %	Techno, %
Miškingas	m	Faktinis	80,6	14,5	0,7	1,4	0,7	2
		Optimalus	90-100	0-10				
		Sprendinys	+9,4 + 19,4	-14,5 -4,5				
Miškingas ežeruotas kraštovaizdis	me	Faktinis	74,0	2,2	22	0	0,3	1,5
		Optimalus	50-70	0-20	30-50			
		Sprendinys	-24,0 -4,0	-2,2 +17,8	+8 +28,0			
Miškingas ežeruotas /upėtas kraštovaizdis	me/s	Faktinis	42,9	20,9	29,3	1,3	3,5	2,2
		Optimalus	50-70	0-20	30-50			
		Sprendinys	+8 +27,1	-20,9 -0,9	+0,7 +20,7			

¹ Skaičių poros parodo, kurį optimalios procentinės dalies intervalą (gautą atlikus lentelėje nurodytus pakeitimus) reikia keisti %

Miškingas agrarinis	ma	Faktinis	34,9	58,1	1,7	0,5	2	2,8
		Optimalus	50-70	30-40			0-5	
		Sprendinys	+15,1 +35,1	-28,1 -18,1			-2 +3	
Miškingas mažai urbanizuotas	mu'	Faktinis	53,2	40,6	1,3	0,9	1,9	2,1
		Optimalus	70-90	0-20			10-20	
		Sprendinys	+16,8 +36,8	-40,6 -20,6			+8,1 +18,1	
Agrarinis	a	Faktinis	8,2	87,7	0,3	0,3	1,1	2,5
		Optimalus	0-20	80-90			0-10	
		Sprendinys	-8,2 +11,8	-7,7 +2,3			-1,1 +8,9	
Agrarinis ežeruotas kraštovaizdis	ae	Faktinis	10,1	54,1	27,3	1,4	4,6	2,5
		Optimalus	0-20	40-60	30-50			
		Sprendinys	-10,1 +9,9	-14,1 +5,9	+2,7 +22,7			
Agrarinis upėtas kraštovaizdis	as	Faktinis	5,4	90,7	0,1	0,1	1,5	2,2
		Optimalus	0-20	40-60	30-50			
		Sprendinys	-5,4 +14,6	-50,7 -30,7	+29,9 +49,9			
Agrarinis ežeruotas upėtas kraštovaizdis	ae/s	Faktinis	13	67,7	12,7	1,1	2,8	2,7
		Optimalus	0-20	40-60	30-50			
		Sprendinys	-13 +7	-27,7 -7,7	+17,3 +37,3			
Agrarinis mažai urbanizuotas	au'	Faktinis	18	71,5	3	1,9	3,2	2,4
		Optimalus	0-20	60-80			10-20	
		Sprendinys	-18 +2	-11,5 +8,5			+6,8 +16,8	
Agrarinis urbanizuotas	au	Faktinis	11,2	79,8	1,8	0,4	3,8	3
		Optimalus	0-10	40-60			40-60	
		Sprendinys	-11,2 -1,2	-39,8 -19,8			+36,2 +56,2	
Urbanizuojamos mažo intensyvumo užstatymo teritorijos	ue	Faktinis	22,7	50,9	1,4	0,2	19,5	5,2
		Optimalus	10-20	0-20			60-80	
		Sprendinys	-12,7 -2,7	-50,9 -30,9			+40,5 +60,5	
Urbanizuojamos didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos	ui	Faktinis	8,0	46,5	0,9	0,1	37,4	7,1
		Optimalus	0-10	0-10			80-100	
		Sprendinys	-8 +2	-46,5 -36,5			+42,6 +62,6	
Urbanistinis technologizuotas (specializuotų kompleksų teritorijos)	k	Faktinis	95,9	1,2	0	1,4	0	1,4
		Optimalus	0-10				60-80	20-40
		Sprendinys	-95,9 -85,9				+60 +80	+18,6 +38,6
Industrinis technologizuotas (naudingų iškasenų eksploatacijos teritorijos)	n	Faktinis	34,7	60	0,5	0,3	0,5	4
		Optimalus	0-20					80-100
		Sprendinys	-34,7 -14,7					+76 +96
Industrinis technologizuotas (pramonės ir sandėliavimo teritorijos)	Ps	Faktinis	17,4	66,7	0,4	0,1	9,9	5,4
		Optimalus	0-20					80-100
		Sprendinys	-17,4 +2,6					+74,6 +94,6
Industrinis technologizuotas (inžinerinės infrastruktūros teritorijos)	i	Faktinis	9,5	67,9	16,1	0,1	4	2,4
		Optimalus	0-20					80-100
		Sprendinys	-9,5 +10,5					+77,6 +97,6

Konkrečių žemės naudmenų tipų procentinės dalies intervalai keičiami pagal 4.5 lentelėje nurodytas intervalo ribų perstūmimo reikšmes priklausomai nuo rekomenduojamo kraštovaizdžio zonos naudojimo intensyvumo bei apsaugos laipsnio.

4.5 lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai², atsižvelgiant į kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos intensyvumą

Eil. Nr.	TZ naudojimo bei apsaugos intensyvumo tipas	Indeksai	Pelkė %	Miškas %	Ež. %	Slėn. %	Agro %	Urbo %	Techno %
1.	Konservacinis-tausojantis	2	+5...0	+5...0	+5...0	+3...0	0...0	0...-3	0...-5
2.	Tausojantis	3	+3...0	+3...0	+3...0	+2...0	0...0	0...-2	0...-3
3.	Tausojantis-intensyvus	4	0...-5	0...-3	+2...0	0...0	+5...0	+2...0	+1...0
4.	Intensyvus-konservacinis	5	0...-5	0...-5	+2...0	0...-3	+5...0	+3...0	+2...0
5.	Intensyvus	6	0...-10	0...0	+5...0	0...-5	+7...0	+5...0	+3...0

Intervalų tikslinimas vykdomas pagal 4.6 lentelėje pateiktas intervalų ribų postūmio reikšmes, analogiškai antrajam lygmeniui. Intervalai tikslinami pagal apibendrintus gamtinio kraštovaizdžio tipus: lygumų ir pakilumų (plynaukščių).

4.6 lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai³, atsižvelgiant į gamtinį kraštovaizdžio pobūdį

Eil. Nr.	TZ gamtinis pobūdis	Indeksai	Pelkė %	Miškas %	Ež. %	Slėn. %	Agro %	Urbo %	Techno %
1.	Lygumų ir pakilumų	L', L'', B, B'	0...0	0...0	+1...0	+2...0	+2...0	+1...0	+1...0
2.	Kalvotas	K, K', G, G'	+1...0	+3...0	+3...0	+2...0	0...-3	0...0	0...-1
3.	Upių slėnių	S, S'	0...0	+2...0	+1...0	+3...0	0...-2	0...0	0...-1
4.	Raguvynų	R	0...0	+5...0	0...0	+1...0	0...-8	0...-3	0...-2
5.	Ežerinis	E, E'	+1...0	+3...0	+10...0	+1...0	0...-3	0...-1	0...-2

Optimalumo rodiklio nustatymą projekcinėms kraštovaizdžio tvarkymo zonoms sudaro trys lygmenys, kuriuose kiekvienam kraštovaizdžio tipui palaipsniui nustatoma individuali optimalumo rodiklio reikšmė. Kiekviename rodiklių nustatymo lygmenyje atsižvelgiama į specifinius tam kraštovaizdžio tipui (išskirtam atitinkamame klasifikacijos lygmenyje) taikomus optimalumo reikalavimus.

Galutinis siektinas optimalios naudmenų struktūros pasiskirstymas konkrečiai tvarkymo zonai gaunamas sudedant atitinkamus 4.4; 4.5 ir 4.6 lentelių duomenis. Įvertinę tuos faktorius išskiriame kraštovaizdžio tvarkymo zonas brėžinyje ir 1 priede, kur jos yra sunumeruotos. 1 priede nurodyti brėžinyje išskirtų zonų indeksai ir numeriai.

1 priede pateiktos išskirtos kraštovaizdžio tvarkymo zonos pagal jų priklausomybę kraštovaizdžio tvarkymo strategijoms. (Skaičių poros parodo, kurį optimalios procentinės dalies intervalą (pateiktą 4.6 lentelėje) reikia keisti: kairysis skaičius parodo pradinės intervalo dalies didinimą (% punktais), dešinysis – intervalo pabaigos mažinimą (%). Pateikiamas kiekvienos išskirtos kraštovaizdžio tvarkymo zonos numeris brėžinyje ir priede. Kiekvienos išskirtos kraštovaizdžio tvarkymo zonos žemėnaudos struktūrą (%) apibūdinama trimis rodikliais:

- **optimali** konkrečios zonos žemėnaudos struktūra, nustatyta remiantis 4.4; 4.5 ir 4.6 lentelėmis;
- **faktinė** kraštovaizdžio tvarkymo zonos žemėnaudos struktūra, apskaičiuota naudojant georeferencinių erdvių duomenų rinkinį GDR10LT ir LR teritorijos skaitmeninio rastrinio ortofotografinio žemėlapij ORT10L;
- **siektinas sprendinys** trūksta ar perteklinė naudmenų dalis (%) (nustatyta lyginat faktinę būklę su optimalia žemėnaudos struktūra). Neigiamos reikšmės procentiniais punktais rodo, kiek pagrindinių žemės naudmenų kraštovaizdžio tvarkymo zonoje trūksta iki optimalios normos, teigiamos - kiek yra virš normos.

Pastaba: (-) prie miškų ir kitų medynų grupės nereiškia kad jų plotas gali būti mažinamas.

Nuokrypis nuo optimalios struktūros yra skaičiuojamas tik pagrindiniams žemės naudmenoms:

- žemės ūkio naudmenoms;
- miškams ir kitiems medynams;

² Skaičių poros parodo, kurį optimalios procentinės dalies intervalą, pateiktą lentelėje reikia keisti: kairysis skaičius parodo pradinės intervalo dalies didinimą (%), dešinysis – intervalo pabaigos mažinimą (%)

³ Skaičių poros parodo, kurį optimalios procentinės dalies intervalą, pateiktą lentelėje reikia keisti: kairysis skaičius parodo pradinės intervalo dalies didinimą (%), dešinysis – intervalo pabaigos mažinimą (%)

- užstatytoms teritorijoms;
- technogenuotoms teritorijoms.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų išskyrimu siekiama formuoti ir palaikyti optimalią erdvinę kraštovaizdžio struktūrą. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų išskyrimas reiškia nustatymą kraštovarkos požiūriu diferencijuotų ūkinių žemės naudmenų grupių su skirtingu kraštovaizdžio pobūdžiu ir jį atitinkančiomis kraštovaizdžio tvarkymu, skirtu siekiamai tikslinei/optimaliai erdvinei kraštovaizdžio struktūrai formuoti ir palaikyti.

Ekologiškai pagrįstą rajono teritorijos žemėnaudos struktūrą, galinčią užtikrinti kraštovaizdžio stabilumą - teritoriškai subalansuoti kultūrinio kraštovaizdžio formavimą, racionaliai teritoriškai išdėstant kitos paskirties teritorijas (užstatytas), išlaikant esamą bei didinant natūralių ar pusiau natūralių teritorijų plotą, užtikrinant reikiamą gamtinio karkaso teritorijų – ekologinio kompensavimo zonų sistemos sukūrimą, organizuojant pilnavertę žaliųjų plotų sistemą. Tai užtikrins ekosistemų stabilumą, saugos biologinę įvairovę, suteiks galimybes darniai vystyti urbanizaciją miškininkystę bei žemės ūkį.

4.5 Kraštovaizdžio vizualinė struktūra

Kraštovaizdžio vizualinę raišką formuoja trys svarbiausi veiksniai :

- vertikalioji sąskaida, suteikianti kraštovaizdžio apžvalgos galimybes;
- horizontalioji sąskaida, išreiškianti jo erdvinį atvirumą arba uždaramą;
- dominantiškumas, atspindintis vertikalijų bei horizontalijų vizualinių dominantų buvimą bendrojo kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje.

Kaišiadorių raj. sav. kraštovaizdžio vizualinė struktūra yra labai įvairi. Išskirta:

- ypač ir vidutiniškai raiškios vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdis;
- ypač ir vidutiniškai raiškios vertikaliosios sąskaidos pusiau uždary ir uždary erdvių kraštovaizdis;
- nežymios vertikaliosios sąskaidos įvairaus pražvelgiamumo erdvių kraštovaizdis;
- neišreikštos vertikaliosios sąskaidos įvairaus pražvelgiamumo erdvių kraštovaizdis.

Šiaurės vakarinėje miškingoje teritorijos dalyje vyrauja nedidelio estetinio potencialo - neišreikštos vertikaliosios sąskaidos įvairaus pražvelgiamumo erdvių kraštovaizdis. Kiek didesnio estetinio potencialo - nežymios vertikaliosios sąskaidos įvairaus pražvelgiamumo erdvių kraštovaizdis nustatytas šiauriau autostrados Vilnius–Kaunas iki Neries upės slėnio. Neries slėnio dalis nuo Žūbiškių iki Žiežmaros upės santakos su Nerimi priskiriamas prie didžiausio estetinio potencialo - **ypač ir vidutiniškai raiškios vertikaliosios sąskaidos pusiau uždary ir uždary erdvių kraštovaizdžio** šis kraštovaizdis plyti ir pietinėje rajono sav. dalyje įvairiai kalvotame Vidurio Dzūkų mažai miškingame agrariniame kalvyne, Kauno marių teritorijoje ir Nemuno upės klonyje, bei Strėvos upės slėnyje. Šių vizualinės struktūros tipų kraštovaizdžio erdvinė struktūra pasižymi didele skirtingo lygmens vizualinių erdvių, ir jose esančių gamtinių bei kultūrinių elementų sudėties, formos bei vizualinės išraiškos įvairove, o tuo pačiu ir atsiveriančių vaizdų įvairove. Neries upės slėnis šiauriau Žūbiškių ir Neries upės slėnis piečiau santakos su Žiežmara, bei teritorija piečiau Strėvos slėnio priskiriama kiek mažiau vaizdingam vidutiniškai raiškios vertikaliosios sąskaidos pusiau uždary ir uždary erdvių kraštovaizdžiui.

Į Kaišiadorių raj. teritoriją patenka 3 ypač saugomi šalies vizualinio estetinio potencialo arealai. Siekiant išsaugoti šių teritorijų kraštovaizdžio savitumą bei estetinės kokybės gerinimą turėtų būti parengti atskiri šių teritorijų kraštovaizdžio vizualinė struktūros išsaugojimo projektai:

- 11. Nemuno kloniui ties Kauno mariomis;
- 15. Trakų–Aukštadvario kalvotam ežerui;
- 16. Neries senslėniui - Sudervės kalvynui.

4.6 Konkretizuoti sprendiniai gamtinio karkaso lokalizavimui

Bendroji šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR BP. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologinė koncepcija. Pagal ją - gamtiniu karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Lokalizuojant gamtinio karkaso teritorijas projektuojamose rajono teritorijos ribose, laikomasi Kauno apskrities teritorijos bendrajame plane patvirtinto gamtinio karkaso modelio. Nustatomos naujos gamtinio karkaso struktūros

– rajoninės ir vietinės svarbos gamtinio karkaso elementai, kurie dėl mastelio smulkumo negalėjo būti įvertinti apskrities bendrajame plane.

Nustatant esamas ir formuojant naujas gamtinio karkaso struktūras ir jų elementus, buvo įvertinta erdvinė teritorinė kraštovaizdžio struktūra, pobūdis, geoekologinis potencialas. Aukštesnio lygmens gamtinio karkaso struktūrų išsidėstymas, vietovės inžinerinės geologinės sąlygos, reljefas, dirvožemio tipas, paviršinio vandens telkiniai, erozijos, defliacijos, karsto reiškinių teritorinė sklaida, miškai, pievos, želdynai ir želdiniai, kitų natūralių ir pusiau natūralių buveinių, svarbių saugomų rūšių radimviečių išsidėstymas, migruojančių rūšių apsaugos poreikiai, antropogenizacijos laipsnis, taršos šaltiniai ir kt. Lokalizuojant gamtinio karkaso sistemą, detalizuotas vietinės reikšmės gamtinis karkasas.

Sukurtas vientisas gamtinio karkaso ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų ir sudarantis prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti.

Numatomi veiklos gamtinio karkaso teritorijose vystymo prioritetai, kurie leistų užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurti pažeistas ekosistemas.

Gamtinio karkaso teritorinę sudėtį Kaišiadorių rajono savivaldybėje sudaro:

Geoekologinė takoskyra:

- Regioninės reikšmės: Nemuno ir Neries (mažųjų intakų).

Migraciniai koridoriai:

- Nacionalinės reikšmės: Nemuno ir Neries;
- Regioninės reikšmės Strėvos;
- Rajoninės reikšmės Lomenos, Laukystos, Žiežmaros, Šešuvos, Lapainos ir kiti.
- Vietinės reikšmės kitų mažų vandentekmių migraciniai koridoriai ruožai ar jų atkarpos savivaldybės teritorijoje.

Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai:

- Regioninės reikšmės Praveniškių ir Kaukinės;
- Rajoninės reikšmės;
- Vietinės reikšmės maži miškeliai savivaldybės teritorijoje.

Įvertinant tai, rajono teritorijoje gamtinio karkaso teritorijos neišvengiamai patiria tiesioginį ir netiesioginį antropogeninės veiklos poveikį, jų geoekologinio potencialo palaikymui reikalinga taikyti tam tikras kraštovarkines priemones. Atsižvelgiant į gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą (patikimas, ribotas, silpnas, pažeistas, stipriai pažeistas), nustatomos šios kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios **gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys**:

1. išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (**T1; S1; M1**);
2. palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (**T2; S2; M2**);
3. grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (**T3; S3; M3**);
4. atkuriami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (**T4; S4; M4**);
5. išsaugomi esami pavieniai medžiai ir (ar) jų grupės, želdiniai, užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveikimas (**T5; S5; M5**).

Pirmoji gamtinio karkaso tvarkymo kryptis, kai išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1; S1; M1), didžiąja dalimi taikoma miško medynų plotais apaugusiose gamtinio karkaso teritorijose, kurie yra išsaugoję santykinai natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą. Šios teritorijos – tai turimas gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionaliu tų plotų išsaugojimu ir tvarkymu, jų regeneracinio potencialo puoselėjimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto tvarkymo režimo užtikrinimu. Priskiriama patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijoms, santykinai natūralioms labai miškingoms (80–100%) labai gerai atliekančioms ekologinio kompensavimo funkcijas.

Antroji gamtinio karkaso tvarkymo kryptis, kai tipas palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2; S2; M2), taikoma riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso - mišrios naudmenų mozaikos santykinai natūraliose gamtinėse teritorijose, kuriose miško medynų ir kitų želdinių plotai kaitaliojasi su

pievų (daugeliu atvejų sukultūrintų) naudmenomis, taip pat dalinai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros. Antrojo kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipo zonos kur kas sudėtingesnės, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimo, tiek regeneracinės priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti. Priskiriama riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijoms santykinai natūralioms, miškingoms (60–80%) teritorijoms, stipriai ar iš dalies nusiausintos, gerai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas.

Trečioji gamtinio karkaso tvarkymo kryptis, kai grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas plyti (T3; S3; M3), taikoma silpno geoekologinio potencialo aplinkoje, technogeninės veiklos pažeistose gamtinio karkaso teritorijose. Šios zonos susiformavo dėl technokratiško žemės naudojimo pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtinaudos reikalavimų. Šiose zonose gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu, ekologinių nuostatų stiprinimu ir tausojančio šių teritorijų naudojimo, o ypač žaliųjų plotų formavimo, vystymu. Priskiriama silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos – teritorijų planavimo dokumentais nustatytos santykinai natūralios, miškingos (40–60%) teritorijos, stipriai ar iš dalies nusiausintos pievos, arba silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos, intensyviai žemės ūkio gamybai naudojamo kaimiškojo kraštovaizdžio, nekompleksiškai užstatytų, padriko ar vienkiaminio tipo kaimų teritorijos, nusiausintos pelkės, sukultūrintos pievos, ganyklos, eksploatuojamų naudingų iškasenų teritorijos ar jų dalys, tik patenkinamai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas.

Ketvirtoji gamtinio karkaso tvarkymo kryptis, išskiriama pažeistoms gamtinio karkaso teritorijoms, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir esamoje būklėje nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų (T4; S4; M4). Pažeistų gamtinio karkaso teritorijų atžvilgiu - atkuriami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Išsaugomi esami pavieniai medžiai ir (ar) jų grupės, želdiniai, kiti natūralūs paviršiai, užtikrinamas ne mažesnio už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveisimas, vykdomi vandens telkinių atkūrimo, teritorijų ir akvatorių išvalymo nuo užteršimo ir kiti darbai, skirti gamtinio kraštovaizdžio ir jo vertybių apsaugai užtikrinti.

Penktoji gamtinio karkaso tvarkymo kryptis, išskiriama stipriai pažeistose (degraduotose) gamtinio karkaso teritorijose praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą, nebegalinčią atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų, esančios intensyviai urbanizuotose, užstatytose miestų centrinių dalių (senamiesčių) teritorijose, pramonės rajonuose, taip pat kitose teritorijose (T5; S5; M5). Išsaugomi esami pavieniai medžiai ir (ar) jų grupės, želdiniai, užtikrinamas ne mažesnio už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveisimas.

Gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija Kaišiadorių savivaldybės teritorijoje pateikiama grafiniėje dalyje pagal nustatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis 4.7 lentelėje.

4.7 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos ir jų tvarkymo kryptys

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Plotas (ha)	Gamtinio karkaso ploto dalis (%)
GEOEKOLOGINĖ TAKOSKYRA		
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1)	11648,6	19,2
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)	657,0	1,1
3. Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3)	1853,2	3,1
4. Atkuriami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Pažeistos (užstatytos) teritorijos (T4)	366,3	0,6
5. Užtikrinamas ne mažesnio už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveisimas. Stipriai pažeistos (degraduotos) gamtinio karkaso teritorijos (T5)	288,4	0,5
Iš viso:	14814	24,5
GEOSISTEMŲ VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI		
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (S1)	17802,2	29,3
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (S2)	4691,5	7,7
3. Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (S3)	1149,9	1,9
4. Atkuriami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Pažeistos (užstatytos) teritorijos (S4)	444,9	0,7
5. Užtikrinamas ne mažesnio už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveisimas. Stipriai pažeistos (degraduotos) gamtinio karkaso teritorijos (S5)	85,6	0,1
Iš viso:	24174	39,7
MIGRACINIAI KORIDORIAI		

1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M1)	7039,2	11,6
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)	3241,6	5,3
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3)	10039,2	16,5
4. Atkuriami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Pažeistos (užstatytos) teritorijos (M4)	1159,1	1,9
5. Užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveikimas. Stipriai pažeistos (degraduotos) gamtinio karkaso teritorijos (M5)	285,9	0,5
Iš viso:	21765	35,8
VISAS GK	60 753	100

Pastaba. Gamtinio karkaso tvarkymo kryptių ir saugomų teritorijų brėžinyje dėl smulkaus mastelio (M 1:50000) nurodytų gamtinio karkaso teritorijų ribos yra sąlyginės. Kiekvienu atveju, rengiant planavimo užduotis žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams ar vykdant jų derinimo ir tikrinimo procedūras, siekiant nustatyti pastarųjų dokumentų atitikimą bendrojo plano sprendiniams, negalima šias ribas laikyti tiksliais.

Bendrojo plano grafinėje dalyje pavaizduotos gamtinio karkaso bei jo teritorijų tvarkymo zonų ribos turi būti tikslinamos rengiant žemesnio lygmens kompleksinio ir specialiojo planavimo teritorijų planavimo dokumentus.

Natūralumo apsaugos ir formavimo tipo zonos išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1, M1, S1) išskiriamas 60,1% rajono teritorijos gamtinio karkaso teritorijos ploto. Tai ekologinio kompensavimo potencialą išsaugojusios gamtinio karkaso teritorijos. **Patikimo geoekologinio potencialo** gamtinio karkaso teritorijos – teritorijų planavimo dokumentais nustatytos natūralios ar santykinai natūralios labai miškingos (80–100%), bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės, kitos neurbanizuotos teritorijos, labai gerai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas), kurios jau šiuo metu yra Kaišiadorių raj. gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas. Šių teritorijų perspektyva yra susijusi su racionalių jose augančių želdinių – miško medynų išsaugojimu ir tvarkymu, jų regeneracinio potencialo puoselėjimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto tvarkymo režimo užtikrinimu. Išskirtose tvarkymo krypties (T1, M1, S1) teritorijose turi būti išlaikoma esama žemės naudojimo paskirtis – miškų ūkio paskirties sklypai. Konkrečios gamtinio karkaso teritorijų (T1, M1, S1) miškų tvarkymo priemonės nustatomos miškotvarkos projektuose.

Kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2, M2, S2) yra išskirtas **riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijose**. Bendrojo plano keitime nustatytos santykinai natūralios, miškingos (60–80%) teritorijos, paviršinio vandens telkinių ir jų pakrančių teritorijos, gerai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas, užimančiose palyginti nedidelį gamtinio karkaso teritorijų plotą (įskaitant paviršinius vandenis), jam tenka 14,1% planuojamoje teritorijoje nustatytų gamtinio karkaso teritorijų ploto. Tai mišrios naudmenų mozaikos santykinai natūralios gamtinės teritorijos, kuriose miško medynų ir kitų želdinių plotai kaitaliojasi su pievų naudmenomis, o gamtiniai kraštovaizdžio elementai yra išlikę vyraujančiais. Skiriamos kai kuriose pakraštinėse geosistemų vidinio stabilizavimo arealų, geoekologinių takoskyrų bei upių slėnių dalys. Šių teritorijų atžvilgiu reikia taikyti atkuriamąsias priemones (pirmaeilis – želdinimas) ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti, išsaugoti nuo tolimesnio gamtinio kraštovaizdžio transformavimo. Siekiant pagerinti šiam tvarkymo tipui priskirtų gamtinio karkaso teritorijų funkcionalumą ir tvarkymo efektyvumą, jos turėtų būti įjungiamos į formuojamą tarpusavyje besijungiančių želdynų sistemą. Riboti statybų plitimą į šias svarbias gamtinių požiūriu teritorijas.

Kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3, M3, S3) **taikytas silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijoms** - sunkiai išvengiamos antropogeninės veiklos. Tokios antropogeninės veiklos veikiamos teritorijos apima 21,5% nagrinėjamų gamtinio karkaso teritorijų ploto. Šis tvarkymo tipas nustatomas tose riboto bei silpno geoekologinio potencialo gamtinių karkaso teritorijų dalyse, kuriose turi būti taikomos ne tik kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą užtikrinančios priemonės (miškų, želdynų formavimas), bet taip pat, bendrajame plane nustatytose vietose, **atliekamas teritorijų pritaikymas rekreacijai**.

Gamtinio karkaso teritorijų ekologiniam optimizavimui būtina didinti bendrąjį atskirų savivaldybės dalių miškingumą, nes savivaldybės teritorijoje yra bemiškių agrarinių zonų (regioninės reikšmės geoekologinėje takoskyroje), nemaža dalis rajono sav. upių ir upelių pakrančių neturi apsauginių miško želdinių juostų. Miškingumo didinimo programa turi būti orientuojama į labiausiai ekologiškai nuskurdintas trečiajam kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipui - gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, priskirtas zonas, išaiškėjusias gamtinio karkaso konkretizavimo metu. Konkrečios gamtinio karkaso teritorijų (T3, M3, S3)

tvarkymo priemonės turi būti nustatomos rengiant bendrajame plane nustatytų kraštovaizdžio tvarkymo zonų detaliuosius planus ar kitus projektus. Miško žemių tvarkymo priemonės nustatomos miškotvarkos projektuose.

Pažeistose (užstatytose) (T4, M4, S4) teritorijose atkuriami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Šios teritorijos Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje užima 3,2% rajono teritorijos. Kaip vieną iš problemiškesnių gamtinio karkaso teritorijų raj. teritorijoje reikėtų išskirti Lomenos upės senslėnį, kuriame išskirti detaliai išžvalgyti durpių telkiniai, kuriuos išekspluotavus reikėtų rekultivuoti į vandens telkinius pritaikytus rekreacijai. Šiose teritorijose karjerų eksploatavimas ir rekultivavimas turi būti tarpusavyje lygiagrečiai suderinami įpareigojant lygiagrečiai vykdyti ir rekultivavimo darbus. Atsižvelgiant į kraštovaizdžio geoekologinį potencialą bei daromą kraštovaizdžio vizualinės struktūros bei stabilumo pažeidimus.

Kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys nėra nustatomas **stipriai pažeistoms** (degraduotoms, užstatytoms) gamtinio karkaso teritorijoms (**T5, M5, S5**). Tai kompaktiškai užstatytos teritorijos, didžiąja dalimi praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir (arba) vertingiausius gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios arba galinčios tik iš dalies atlikti ekologinio kompensavimo funkcijas. Šios teritorijos užima 1,1% rajono teritorijos.

Tai teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir /arba vertingiausius gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų. Šio geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos – teritorijų planavimo dokumentais nustatytos gamtinio karkaso teritorijose, praradusiose natūralią kraštovaizdžio struktūrą, nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų, esančios intensyviai urbanizuotose, užstatytose miestų centrinių dalių teritorijose, pramonės rajonuose, taip pat kitose teritorijose. Šios teritorijos miestuose užima nemažą plotą. Šiose teritorijose nėra nustatomos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo kryptys. Šiose teritorijose pagrindinis dėmesys kreiptinas į atskirųjų rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų grandžių palaikymą ir formavimą, priklausomųjų želdynų plotų normų užtikrinimą (Žin., 2007, Nr. 137-5624, TAR, 2014-01-20, 2014-00298).

Savivaldybės ribose esančios gamtinio karkaso teritorijos neišvengiamai patiria tiesioginį ir netiesioginį antropogeninės veiklos poveikį, veiklą jose reglamentuoja Gamtinio karkaso nuostatai.

Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyrą, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, vykdoma renatūralizacija ir ekosistemų atkūrimas, bei ekstensyvi rekreacija, palaikoma ir didinama biologinė įvairovė, miškingumas, saugomi bei plečiami želdynai ir želdiniai agrarinėse bei urbanizuotose teritorijose, vykdomi teritorijų ir akvatorių rekultivacijos bei išvalymo nuo užteršimo darbai, neutralizuojamos, kitaip nukenksminamos arba iškeliamos pramonės įmonės ir mažinamas vizualiai agresyvių objektų poveikis.

Prioritetas teikiamas šių teritorijų apželdinimui mišku, miško parkų ir kitų rekreacinės bei ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, ekologiškai žemdirbystei.

Gamtiniame karkase esančių kitos paskirties žemės sklypų:

- užstatymo tankis ribojamas iki 30% ploto, išskyrus miestų, miestelių kompleksiniuose ir (ar) specialiuosiuose teritorijų planavimo dokumentuose numatytas visuomeninės paskirties teritorijas, kuriose, įvertinus teritorinę erdvinę kraštovaizdžio struktūrą ir geoekologinį potencialą, užstatymo tankis pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijose gali būti padidintas iki 50 procentų sklypo ploto;
- stipriai pažeisto (degraduoto) geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijose kitos paskirties žemės sklypų užstatymo tankis gali būti didesnis nei 50%, tačiau tokiais atvejais atskirųjų ir priklausomųjų želdynų normos didinamos ne mažiau kaip 10%;
- gamtiniame karkase esančios senamiesčių statusą turinčios teritorijos planuojamos ir tvarkomos LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

Gamtinio karkaso teritorijose draudžiama:

- naujų pramonės įmonių, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, statyba;
- gamtinio karkaso konservacinės, miškų, žemės ūkio ir kitos rekreacinės paskirties teritorijose formuoti kompaktiškai užstatytas teritorijas.

4.8 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijų apimtys Kaišiadorių raj. sav.

Gamtinio karkaso struktūrinės dalys	Plotas, ha	% gamtinio karkaso ploto	% rajono ploto
Geoekologinė takoskyra regioninės reikšmės	14814	24,4	13,6
Migraciniai koridoriai, tame tarpe:	21765	35,8	20,0
nacionalinės ir regioninės reikšmės	10849	17,8	10,0
rajoninės ir vietinės reikšmės	10916	18,0	10,0
Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai, tame tarpe:	24174	39,8	22,3
regioninės reikšmės	11396	18,8	10,5
rajoninės ir vietinės reikšmės	12778	21,0	11,8
Viso:	60753	100	55,9

Pastaba: Kompaktiškai užstatyta teritorija – didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20%.

Kaišiadorių savivaldybės teritorijos ribose išskirtos gamtinio karkaso teritorijos užima apie 55,9% rajono ploto. Struktūriškai gamtinio karkaso teritorijų tarpe vyraujančią dalį - 22,3% sudaro geosistemų vidinio stabilizavimo arealai, 20,0% - migraciniai koridoriai. Geoekologinė takoskyra - 13,6% gamtinio karkaso teritorijų ploto.

Remiantis LR gyvenamųjų vietovių M 1:50000 georeferencinių duomenų bazės duomenimis savivaldybės gamtinio karkaso žemės naudojimo struktūroje šiuo metu vyrauja visose gamtinio karkaso struktūrose (nuo 30,5-79,2% gamtinio karkaso teritorijų ploto) ir žemės ūkio naudmenos (17,8-60,0% gamtinio karkaso teritorijų ploto). Gamtinio karkaso struktūroje labai svarbūs – miškai, pelkės, krūmynai, natūralioms pievoms, ganykloms ir dirvonai, daugiamečių žolių plotai bei vandenys šių naudmenų gamtinio karkaso teritorijose turėtų daugėti. Žemės naudmenų teritorinis pasiskirstymas yra tiesiogiai susijęs su jo vizualine raiška, vizualinę įvairovę. Pagrindinė kraštovaizdžio formavimo problema yra susijusi su urbanizuotos bei gamtinės aplinkos sąveika.

4.9 lentelė. Kaišiadorių raj. gamtinio karkaso struktūrinė sudėtis pagal naudmenas (pagal GDR 10 LT duomenų bazę).

Eil. Nr.	Žemės naudmenos	Geoekologinė takoskyra regioninės reikšmės		Migraciniai koridoriai nacionalinės ir regioninės reikšmės		Migraciniai koridoriai rajoninės ir vietinės reikšmės		Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai regioninės reikšmės		Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai vietinės reikšmės	
		Plotas, ha	Plotas, %	Plotas, ha	Plotas, %	Plotas, ha	Plotas, %	Plotas, ha	Plotas, %	Plotas, ha	Plotas, %
1.	Dirbama žemė, ganyklos, pievos ir sodai	3248	22,0	4436	40,9	6551	60,0	2337	20,5	2279	17,8
2.	Durpynai ir karjerai	77	0,5	4	0,1	3	0	98	0,9	11	0,1
3.	Kitos teritorijos	93	0,6	76	0,7	62	0,5	28	0,2	109	0,9
4.	Miškai ir kiti žalieji plotai	11021	74,3	3951	36,4	3327	30,5	8477	74,4	10120	79,2
5.	Pelkės	69	0,5	84	0,8	95	0,8	279	2,4	68	0,6
6.	Užstatytos teritorijos	215	1,5	390	3,5	276	2,7	77	0,7	111	0,8
7.	Vandenys	91	0,6	1908	17,6	602	5,5	99	0,9	80	0,6
	Iš viso:	14814	100	10849	100	10916	100	11395	100	12778	100

Pagal Lietuvos Respublikos bendrojo plano nuostatas gamtinio karkaso formavimo ir palaikymo srityje numatoma vykdyti šiais būdais:

- 1) palaikant fizinių bei juridinių asmenų teikiamas gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas;
- 2) ieškant bei skatinant gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas bei investicijas;
- 3) gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų aktyvius organizacinis bei finansinis rėmimas.

Konkretus veiklos būdas turi būti pasirenkamas įvertinant šiuos veiksnius:

- gamtinio karkaso teritorijų santykinę kompensacinę svarbą šalies, regiono ir rajono kontekste;
- realią gamtinio kompensacinio potencialo būklę;
- ypač saugomų (konservacinių) gamtinių teritorijų buvimą;
- biologinės įvairovės turtingumą;

- rekreacinės funkcijos intensyvumą.

Gamtinio karkaso teritorijose, veikiant trims ar daugiau iš aukščiau nurodytų veiksmų, tikslinga taikyti aktyviausią Valstybės politikos gamtinio kraštovaizdžio apsaugoje vykdymo būdą - kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų realų organizacinį bei finansinį rėmimą.

5 SAUGOMOS TERITORIJOS

5.1 Saugomos teritorijos

Kaišiadorių rajono savivaldybėje saugomų teritorijų statusas suteiktas valstybės saugomoms teritorijoms, kurias atstovauja Aukštadvario regioninis parkas, Kauno marių regioninis parkas ir nedidelė dalis Nemuno kilpų regioninio parko, 1 biosferos poligonas, 8 valstybiniai draustiniai ir 13 savivaldybės daraustinių. Savivaldybės teritorijoje yra 49 gamtos paveldo objektai (34 iš jų įsteigti savivaldybės).

Siūloma panaikinti savivaldybės saugomų teritorijų statusą draustiniams, kurie patenka į Kauno marių regioninio parko teritoriją (Kauno marių regioninio parko direkcijos sąlygos Nr. REG8377):

- savivaldybės saugomam Rumšiškių teriologiniam draustiniui;
- savivaldybės saugomam Dabintos ornitologiniam draustiniui.

Pilnas saugomų teritorijų ir gamtinių kraštovaizdžio objektų sąrašas pateikiamas 5.1; 5.2; 5.3; 5.4 lentelėse. Visų regioninių parkų teritorijos pagal gamtos ir kultūros vertybes, jų pobūdį, apsaugos formas ir panaudojimo galimybes yra suskirstyti į funkcinės zonas – konservacines (rezervatai, draustiniai), apsaugines, rekreacines ir ūkines. Kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimai nustatomi saugomų teritorijų tvarkymo planuose (planavimo schemose), kurie yra svarbiausi saugomų teritorijų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojantys dokumentai, galimų negatyvių procesų ribojimo garantas.

5.1 lentelė. Valstybės saugomos teritorijos Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje.

Nr.	Kategorija Pavadinimas	Viso plotas, ha	Plotas sav. teritorijoje, ha	Apsaugos tikslai
Regioniniai parkai				
1.	Aukštadvario	17004.902	83.875	Išsaugoti Aukštadvario apylinkėse esantį Verknės ir Strėvos aukštupių zonos kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes
2.	Kauno marių	9851.889	3813.823	Išsaugoti unikalų Kauno marių tvenkinio žemutinės dalies kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes
3.	Nemuno kilpų	25079.763	0.297	Išsaugoti unikalų Didžiųjų Nemuno kilpų ir Punios šilo kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes
Biosferos poligonas				
1.	Būdos-Pravieniškių miškų	5173.192	5169.882	Išsaugoti miškų ekosist., ypač siekiant išlaikyti vapsvaėdžio (<i>Pernis apivorus</i>), jerubės (<i>Bonasia bonasia</i>), gervės (<i>Grus grus</i>), žvirbl. pelėdos (<i>Glaucidium passerinum</i>), j. meletos (<i>Dryocopus martius</i>), vid. genio (<i>Dendrocopos medius</i>) ir tripirščio genio (<i>Picoides tridactylus</i>) populiac.
Pedologinis draustinis				
1.	Gabriliavos pedologinis	119.178	119.178	Išsaugoti Rytų Lietuvos aukštumų vakarinių atšlaičių velėninių jaurinių glėjinių priemolio dirvožemių dangos etaloną.
Botaninis draustinis				
1.	Lapainios botaninis	221.249	221.249	Išsaugoti miško bei pievų augalijos kompleksą ir retų rūšių augalų augimvietes.
Botaniniai-zoologiniai draustiniai				
1.	Būdos botaninis - zoologinis draustinis	791.279	791.279	Išsaugoti retų rūšių augalus ir gyvūnus bei būdingus jų biotopus
2.	Kaukinės botaninis - zoologinis draustinis	1135.003	1130.407	Išsaugoti Dzūkų aukštumoms būdingus uosynus su skroblais bei retų augalų ir grybų augimvietes
Telmologinis draustinis				
1.	Palaraisčio telmologinis draustinis	346.459	346.273	Išsaugoti turtingą rūšimis Palaraisčio aukštapelkę
Kraštovaizdžio draustiniai				
1.	Budelių kraštovaizdžio draustinis	415.389	198.996	Išsaugoti raiškų miškingą Neries žemupio vingio kraštovaizdį su archeologijos paminklais.

Nr.	Kategorija Pavadinimas	Viso plotas, ha	Plotas sav. teritorijoje, ha	Apsaugos tikslai
2.	Lomenos kraštovaizdžio draustinis	540.13	268.796	Išsaugoti gilų vaizdingą Lomenos slėnį su riedulių atodangomis, senvagėmis, šaltiniais, šlapiais baltaksnynais bei pievos su gausia augalija ir gyvūnija.
3.	Strošiūnų kraštovaizdžio draustinis	3170.224	2739.943	Išsaugoti ypač raiškų unikalios stipriai eroduotos moreninės pakilumos kraštovaizdį, į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą ir Europos bendrijos svarbos gyvūnų rūšių sąrašą įrašytų rūšių: didžiosios miegapelės (<i>Glis glis</i>), skiauterėtojo tritono (<i>Triturus cristatus</i>) ir raudonpilvės kūmūtės (<i>Bombina bombina</i>) buveines.

5.2 lentelė. Savivaldybės ypač saugomos teritorijos Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje.

Nr.	Kategorija pavadinimas	Viso plotas, (ha)	Plotas, raj. teritorijoje (ha)	Pastabos
Botaniniai draustiniai				
1.	Laukagalio botaninis	84.87	84.87	
2.	Midegos botaninis	44.925	44.925	
3.	Paparčių botaninis	75.791	75.791	
4.	Pūstakiemio botaninis	0.564	0.553	
5.	Šešuvos botaninis	150.963	150.963	Būdos-Pravieniškių miškų biosferos poligone
6.	Šventininkų botaninis	18	18	
Zoologiniai - teriologiniai draustiniai				
1.	Rumšiškių teriologinis draustinis*	277.608	277.608	Kauno marių regioniniame parke
2.	Strošiūnų teriologinis draustinis	121.741	121.741	Strošiūnų kraštovaizdžio draustinyje
Zoologiniai – ornitologiniai draustiniai				
1.	Beičiūnų ornitologinis draustinis	44.851	44.851	
2.	Dabintos ornitologinis draustinis*	71.346	71.346	Kauno marių regioniniame parke
3.	Ilgio ornitologinis draustinis	369.988	1.107	
Zoologinis – herpetologinis draustinis				
1.	Žaslių	0.327	0.327	
Zoologinis – entomologinis draustinis				
1.	Šnipelių	217.118	216.694	

* Siūloma panaikinti savivaldybės saugomų teritorijų statusą draustiniams, kurie patenka į Kauno marių regioninio parko teritoriją (Kauno marių regioninio parko direktijos sąlygos Nr. REG8377)

5.3 lentelė. Valstybės saugomi gamtos paveldo objektai Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje.

Nr.	ID	Pavadinimas	Vietovė, objekto skelbimo saugomu tikslas
Botaniniai objektai			
1.	0310505010153	Gastilionių ažuolas	Kauno marių regioninis parkas
2.	0310505010155	Rumšiškių miško ažuolas	Kauno marių regioninis parkas
3.	0310505020005	Borų miško pušis	Kaišiadorių r. sav. Žaslių sen., Kaišiadorių miškų urėdijos Žaslių g-jos (516 kv., 6 skl.) teritorija, Borų miškas
4.	0310505020006	Rumšiškių miško pušis	Kauno marių regioninis parkas. Kaišiadorių miškų urėdijos Pravieniškių g-jos (363 kv., 10 skl.) teritorija, Rumšiškių miškas.
5.	0310505050006	Grigaliūno liepa	Kaišiadorių r. sav. Rumšiškių sen., Antakalnio k.
Geologiniai objektai			
1.	0310100020029	Dovainonių atodanga	Išsaugoti paskutiniojo ledynmečio ir vėlyvojo ledynmečio gerai išlikusį glacigeninių nuogulų pjūvį, liudijantį Nemuno slėnio šlaitų sandarą, retą geomorfologinio paveldimumo reiškinį, sudėtingą ledyno atslinkimo ir pasitraukimo mechanizmą, taip pat vėlyvojo ledynmečio prieleidinių marių raidos ir klimato kaitos paleogeografiją šiame regione.
2.	0310100020030	Strėvos atodanga	Kauno marių regioninis parkas, Išsaugoti Lietuvoje retą glacialinės sedimentacijos procesų paliktų nuogulų vaizdą, jų struktūrines ir tekstūrines ypatybes.
3.	0310100020036	Gastilionių atodanga	Kauno marių regioninis parkas, Išsaugoti ~600 m ilgio atkarpoje beveik stačia siena „atsiveriančią“ iki 20 m aukščio atodangą su

Nr.	ID	Pavadinimas	Vietovė, objekto skelbimo saugomu tikslas
			aiškiai matomais dviejų ledynmečių suklotais moreninio priemolio sluoksniais, perskirtais tarpledynmečio metu sukloto smėlio sluoksniais
4.	0310100020038	Lašinių konglomeratų atodanga	Kauno marių regioninis parkas
5.	0310100010012	Kovaičių akmenys (2)	Kaišiadorių r. sav. Kruonio sen., Kovaičių k.
6.	0310100010013	Totoriškių akmuo	Kaišiadorių r. sav. Žaslių sen., Totoriškių k.
7.	0310100010151	Lašinių akmuo	Kauno marių regioninis parkas
Geomorfologinis objektas			
1.	0310200050002	Gastilionių gūbrys	Kaišiadorių r. sav. Rumšiškių sen., Kaišiadorių miškų urėdijos Pravieniškių g-jos (362-366 kv.) teritorija, Rumšiškių miškas, Kauno marių regioninis parkas, Kauno marių kraštovaizdžio draustinis, Gastilionių botaninis-zoologinis draustinis
Hidrogeologinis objektas			
1.	0310300010007	Darsūniškio mineralinis šaltinis Liutika	Kaišiadorių r. sav. Kruonio sen., Darsūniškio k.
Hidrografinis objektas			
1.	0310400010003	Kaukinės ežeras (Žiedelis)	Kaišiadorių r. sav. Žiežmarių apylinkės sen., Kaukinės k., Kaukinės valstybinis botaninis-zoologinis draustinis, išsaugoti unikalų ežerėlį, kurio kilmė siejama su meteorito kritimu

5.4 lentelė. Savivaldybės saugomi gamtos paveldo objektai Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje.

Nr.	ID	Pavadinimas	Vietovė
Botaniniai objektai			
1.	0310505010150	Karčiupio miško ąžuolas	
2.	0310505010159	Svirplionių ąžuolas	
3.	0310505010187	Uogintų ąžuolas	
4.	0310505020038	Varkališkių miško III pušis	
5.	0310505020050	Antakalnio pušis	
6.	0310505050025	J. Lesotos liepa	
7.	0310505050040	Kaukinės I liepa	
8.	0310505050041	Kaukinės II liepa	
Geologiniai objektai			
1.	0310100010098	Butkiškių akmuo	Kaišiadorių r. sav. Nemaitonių sen., Butkiškių k.
2.	0310100010099	Nemaitonių akmuo	Kaišiadorių r. sav. Nemaitonių sen., Nemaitonių k.
3.	0310100010101	Ringailių akmuo Juozytis	Kaišiadorių r. sav. Nemaitonių sen., Ringailių k.
4.	0310100010121	Ringailių II akmuo	
5.	0310100010122	Kovaičių III akmuo	
6.	0310100010123	Sevelionių akmuo	
7.	0310100010124	Girgždų akmuo	
8.	0310100010125	Karveliškių akmuo	
9.	0310100010126	Darsūniškio akmuo	
10.	0310100010127	Avinėlių akmuo	
11.	0310100010128	Degučio akmuo	
12.	0310100010129	Medinų I akmuo	
13.	0310100010130	Medinų II akmuo	
14.	0310100010131	Klėriškių I akmuo	
15.	0310100010132	Klėriškių II akmuo	
16.	0310100010133	Čigonės akmuo	
17.	0310100010134	Kaukinės miško akmuo	
18.	0310100010135	Žydiškių akmuo	
19.	0310100010136	Dainių akmuo	
20.	0310100010137	Aleksiejūniškių akmuo	
21.	0310100010138	Slabados akmuo	
22.	0310100010139	Varkalių miško akmuo	
23.	0310100010140	Varkalių I akmuo	
24.	0310100010141	Varkalių II akmuo	
25.	0310100010142	Varkalių III akmuo	
26.	0310100010143	Varkalių IV akmuo	

Nacionalinės saugomos teritorijos ir Natura 2000 teritorijos steigiamos, jų ribos keičiamos, tvarkymo ir naudojimo priemonės numatomos specialiuosiuose saugomų teritorijų planuose. Bendrojo plano sprendiniai, susiję su saugomų teritorijų naudojimu gali būti įgyvendinti tiek, kiek jie neprieštarauja specialiesiems saugomų teritorijų planams.

5.2 Biologinės įvairovės apsauga

Bendrają Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos biologinės įvairovės apsaugos sistemą užtikrina formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių Natura 2000 teritorijų tinklas. Didelė dalis išskirtų Natura 2000 teritorijų dėl jų ekologinės vertės jau anksčiau buvo paskelbtos saugomomis teritorijomis.

Biologinės įvairovės apsaugos sistemai Kaišiadorių rajono savivaldybėje priklauso šios Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos:

- buveinių apsaugai svarbios teritorijos⁴ (BAST);
- paukščių apsaugai svarbios teritorijos⁵ (PAST).

Biologinės įvairovės apsaugą vykdančios Natura 2000 teritorijos pateikiamos 5.5 ir 5.6 lentelėse.

5.5 lentelė. Buvėinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje.

Nr.	Vietovės identifikatorius (ES kodas):	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos pavadinimas	Plotas, ha.	Plotas teritorijoje, ha	Saugomos teritorijos priskyrimo „Natura 2000“ tinklui tikslas:
1.	LTKAI0005	Būdos ir Pravieniškių miškai	4156,058	4155,284	9050, Žolių turtingi eglynai; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 9160, Skroblynai; 91E0, Aliuviniai miškai; Baltamargė šaškytė; Didysis auksinukas
2.	LTKAI0001	Kaukinės miškas	1135.003	1130.407	9050 Žolių turtingi eglynai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9160 Skroblynai; 91D0 Pelkiniai miškai; Ūdra; Skiauterėtasis tritonas; Raudonpilvė kūmutė; Niūraspalvis auksavabalis; Puprūrinis plokščiavabalis
3.	LTKAU0007	Kauno marios	9020.607	3524.648	5130, Kadagynai; 6210, Stepinės pievos; 7220, Šaltiniai su besiformuojančiais tufais; 8220, Silikatinų uolienų atodangos; 9010, Vakarų taiga; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; Kartuolė; Kūdrinis pelėausis; Niūriaspalvis auksavabalis; Purpurinis plokščiavabalis; Salatės; Ūdra
4.	LTKAI0006	Lapainios slėnis	221.250	221.250	6210, Stepinės pievos; 6270, Rūšių turtingi smilgynai; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltinių uotų pelkės; 7220, Šaltiniai su besiformuojančiais tufais; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; 91D0, Pelkiniai miškai; Niūriaspalvis auksavabalis
5.	LTJOA0008	Lomena ir Verkstinė	540.130	268.796	7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltinių uotų pelkės; 9050 Žolių turtingi eglynai; 91E0 Aliuviniai miškai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9010 Vakarų taiga
6.	LTPRI0010	Nemuno kilpos	1345.760	0.674	3270, Dumbingos upių pakrantės; Kartuolė; Paprastasis kirtiklis; Pleištinė skėtė; Salatės; Ūdra

⁴ Buvėinių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos režimas nustatomas subalansuotomis priemonėmis: išsaugojimo (konservacinėmis), prevencinėmis priemonėmis, teritorijų planavimo dokumentų bei planų sprendiniais, taip pat vertinimo priemonėmis, nustatančiomis projektų poveikį buveinių apsaugai svarbioms teritorijoms. Europos Bendrijos svarbos buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymo ypatumus nustato Vyriausybės patvirtinti Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai

⁵ Paukščių apsaugai svarbiose teritorijose yra draudžiama arba ribojama veikla, galinti pakenkti saugomoms paukščių rūšims, jų buveinėms, perėjimo, mitybos, šėrimosi, poilsio ir migracijų susitelkimo vietose. Jose statyti bei rekonstruoti statinius, tiesti ir rekonstruoti kelius, vamzdinius, elektros tiekimo ir ryšių linijas bei įgyvendinti kitus planus ir projektus, galinčius turėti poveikį paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms, galima tik šiame Įstatyme nustatyta tvarka įvertinus jų poveikį paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms ir teisės aktų nustatyta tvarka gavus leidimą

Nr.	Vietovės identifikatorius (ES kodas):	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos pavadinimas	Plotas, ha.	Plotas teritorijoje, ha	Saugomos teritorijos priskyrimo „Natura 2000“ tinklui tikslas:
7.	LTVIN0009	Neries upė	2398.517	177.980	3260, Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; Baltijos lašiša; Kartulė; Paprastasis kirtiklis; Paprastasis kūjagalvis; Pleištinė skėtė; Salatis; Ūdra; Upinė nėgė
8.	LTKAI0009	Palraistis	346.459	346.273	91D0 Pelkiniai miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 91E0 Aliuviniai miškai
9.	LTKAI0002	Strėvininkų miškas	194.220	194.220	Niūriaspalvis auksavabalis; Purpurinis plokščiavabalis
10.	LTKAI0004	Vaiguvo miškas	665.342	665.342	Niūriaspalvis auksavabalis
11.	LTKAI0010	Kruonio Gojaus miškas	3.960	3.960	Plikažiedis linlapis
12.	LTKAI0008	Strošiūnų šilas	272,104	224.866	Purpurinis ploščiavabalis; Raudonpilvė kūmutė; Skiauterėtasis tritonas; Šarvuotoji skėtė; 6120 Karbonatinių smėlynų pievos; 9010 Vakarų taiga; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai

5.6 lentelė. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje.

Nr.	Vietovės identifikatorius (ES kodas):	Paukščių apsaugai svarbios teritorijos pavadinimas	Plotas, ha.	Plotas teritorijoje, ha	Saugomos teritorijos priskyrimo Natura 2000 tinklui tikslas:
1.	LTKAIB006	Būdos-Pravieniškų miškai	5173.192	5169.882	Vapsvaėdžių (Pernis apivorus), jerubių (Bonasa bonasia), gervių (Grus grus), žvirblinių pelėdų (Glauclidium passerinum), juodųjų meletų (Dryocopus martius), vidutinių margųjų genių (Dendrocopos medius), baltnugarių genių (Dendrocopos leucotos), tripirščių genių (Picoides tridactylus) apsaugai
2.	LTKAUB008	Kauno marios	8294.304	3227.455	Juodųjų peslių (Milvus migrans), plovinių vištelių (Porzana parva), tulžių (Alcedo atthis) apsaugai

Aukščiau išvardintų Europos bendrijos svarbos teritorijų apsauga rūpinamasi valstybiniame lygmenyje.

Natura 2000 teritorijose turi būti garantuojama, kad ekologinė vertė, dėl kurios jos buvo įjungtos į Natura 2000 tinklą, nebus pabloginta. Teritorijos naudojimas žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės ar kitais tikslais išlaikomas ankstesnių apimčių, jeigu jis nedaro neigiamo ilgalaikio poveikio natūralioms buveinėms ir rūšims. Ūkinių veiklų nesiekama apriboti, jeigu jos vykdomos pagal teisės aktų reikalavimus, o nauji planai ir projektai rengiami bei įgyvendinami atlikus tinkamą išankstinį įvertinimą. Yra tokių pusiau natūralių buveinių (pvz., pievos ir ganyklos), kurių išlikimas yra tiesiogiai priklausomas nuo jas suformavusios ekstensyvos žemės ūkio veiklos (ganymo ir šienavimo) tęstinumo.

6 ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ ŪKIO TERITORIJOS

6.1 Žemės ūkio teritorijos

Kaišiadorių rajono teritorijos didesnė dalis pagal geomorfologinę sandarą priskiriama Vidurio Pabaltijo žemumų ruožui, Pietvakarių Lietuvos žemumos sričiai, šioje teritorijoje randasi našiausi rajono sav. dirvožemiai. Našiausi dirvožemiai yra Antakalnio (50,7) ir Tauckūnų (48,2) kadastrinėse vietovėse. Mažesnė teritorijos dalis priskiriama Baltijos aukštumų ruožui, Dzūkų aukštumos sričiai užimančiai prastesnės ūkinės būklės dirvožemius, šioje teritorijoje randasi prasčiausi mažiausio žemės našumo balo dirvožemiai Kalvių (29,5) ir Žaslių (32,7) kadastrinėse vietovėse. Savivaldybėje vyrauja vidutinio našumo balo žemės. Vidutinis žemės ūkio naudmenų našumo balas – 38,5, o vidutiniškai Lietuvoje – 40,6. Didelę žemės ūkio fondo dalį sudaro ariama žemė. Žemės ūkio naudmenų struktūroje ariama žemė Kaišiadorių rajone sudaro net 87,1%. Šie duomenys parodo, kad žemės ūkis ir miškininkystė užima gana svarbią vietą rajone. Sodai ir pievos bei natūralios ganyklos sudaro atitinkamai 345 ha ir 6 962 ha (arba 0,6% ir 12,3%). Kaišiadorių raj. žemės ūkio produkcijos gamintojų vyraujančios veiklos sritys turėtų išlikti - pieno ir mėsos gamyba bei javų auginimas, o teritorijose, kur našesnės žemės ir bulvių auginimas.

Žemės ūkio teritorijų funkcinių zonų naudojimo reikalavimai diferencijuoti pagal jų bendrą kraštovaizdžio pobūdį, kraštovaizdžio naudojimo pobūdį, kraštovaizdžio gamtinį pobūdį, gamtinės sąskaidos raiškumą, funkcinį prioritetą ir naudojimo intensyvumą. Teisinius naudojimo reikalavimų taikymo pagrindas Žemės įstatymas, Statybos įstatymas, Miškų įstatymas, Vandens įstatymas, Turizmo įstatymas, Melioracijos įstatymas, taip pat nustatyta tvarka patvirtinti bendrieji, specialieji ir detalieji planai.

Tausojantis žemės ūkio vystymas išskirtas kraštovaizdžio tvarkymo zonose (1.1 - 49) - tai valstybės reguliavimo priemonių, turinčių tikslą ribotai ūkininkauti antropogeniniam poveikiui jautriose teritorijose ir ekologinių ūkių kūrimo, sistema, reglamentuojanti pasėlių struktūrą, leistinų trąšų bei chemikalų naudojimo normas, taip pat taikanti kompleksines specialias agrotechnines priemones vėjo ir vandens erozijos veikiamuose plotuose, numatanti nenaudojamos žemės ir žemos ūkinės vertės žemės ūkio šių naudmenų plotų apsodinimo ar renatūralizavimą siekiant padidinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę. Šiose teritorijose būtina siekti optimalių kraštovaizdžio struktūros rodiklių nustatytų kraštovaizdžio tvarkymo zonų reglamentuose. Saugomose ir gamtinio karkaso teritorijose plėtoti ekologini ir tausojanti aplinką ūkininkavimą.

Intensyvus žemės ūkio vystymas išskirtas kraštovaizdžio tvarkymo zonose (50.1 – 70.2), apima žymesnių ekologinių ribojimų nereikalaujančius žemės ūkio teritorijas su nedideliais miškų masyvais pagrinde lyguminių kraštovaizdžio arealuose, kuriuose rekomenduojama išlaikyti intensyvių bioprodukcinį naudojimą, ieškant optimalių šios veiklos realizavimo formų bei užtikrinant racionalų ir efektyvų turimų išteklių naudojimą. Apima valstybės reguliavimo priemones prekinio tipo ūkių kūrimui ir modernizavimui, žemės ūkio gamybos specializavimui atsižvelgiant į dirvožemio savybes, produkcijos perdirbimo įmonių išdėstymą ir ekonomines sąlygas, taip pat žemės ūkio naudmenų ploto didinimą nepažeidžiant ekologiškai pagrįstų proporcijų, žemės ūkio naudmenas tręšiant pagal optimalias normas. Kaišiadorių rajono savivaldybėje gamtinės sąlygos yra palankios vystyti gyvulininkystę, todėl būtina skatinti gyvulių augintojus diegti ūkininkavimo metodus, mažinančius poveikį aplinkai ir klimato kaitai. Būtina skatinti gamtai draugišką ūkininkavimą ir gamtosauginių inovacijų diegimą išlaikyti ir pagerinti natūralių buveinių būklę, išlaikyti humuso kiekį dirvožemyje. Racionalizuoti žemėnaudą, atnaujinant melioracijos sistemas bei vykdant žemės konsolidaciją.

Bendrojo plano keitimo sprendiniai sudaro sąlygas žemės ūkio vystymui. Rekomenduojama intensyvios žemės ūkio veiklos zonose plėtoti prekinę žemės ūkio gamybą ir siekti ūkio dydžio, ne mažesnio nei numatyta žemės ūkio ministro patvirtintose rekomendacijose. Rekomenduojamas minimalus racionalios žemėvaldos plotas augalininkystės specializacijos ūkiams, priklausomai nuo pagrindinės ūkio gamybos krypties, sudaro nuo 3 iki 100 ha (atskiri reikalavimai ūkiams, auginantiems dauginamąją medžiagą). Kiaulininkystės ūkiams šis plotas yra 100 ha, kitiems gyvulininkystėje specializuotiems ūkiams – 40 ha, tačiau šie plotai gali būti tikslinami atsižvelgiant į tam tikrus veiksnius.

Bendrojo plano sprendiniuose numatomas ekonominio augimo skatinimas ir žemės ūkio vystymas planuojamas, atsižvelgiant į išskirtas kraštovaizdžio tvarkymo zonas. Numatoma išlaikyti racionalų žemės naudmenų balansą, modernizuoti tradicines ūkio šakas, skatinti ekologinę žemdirbystę.

Specialieji žemės ūkio teritorijų vystymo tikslai:

1. žemės ūkio ir kitų ūkio šakų specializavimas pagal vietos potencialo ir rinkos poreikio ypatumus, išsaugant tradicines bioprodukcinio ūkio kryptis ir didinant bendrąją veiklos įvairovę;

2. derlingų dirvožemių našumo išsaugojimo bei pagerinimo skatinimas; melioracijos sistemų rekonstrukcija; rūgščių dirvų kalkinimas;
3. žemės ūkio funkcionavimui būtinų infrastruktūros objektų vystymo skatinimas;
4. užtikrinti aplinkos apsaugą ir išsaugoti biologinę įvairovę;
5. žemdirbystei netinkamų ir eroduojamų žemių apsodinimo mišku skatinimas;
6. alternatyvios veiklos (kaimo turizmo, miškų sodinimo, žuvininkystės, amatų ir kitų ne žemės ūkio verslų) skatinimas nepalankių ūkininkavimo sąlygų teritorijose.

Žemės ūkio paskirties žemėje esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė, su veikiančiais melioracijos įrenginiais, turi būti saugoma nuo jų ploto sumažėjimo, vadovaujantis Žemės įstatymo 22 straipsnio nuostata: „Ariamoji žemė, kurios dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje taip pat žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jų plotas, išskyrus ekologiškai nuskurdintose gamtinio karkaso teritorijose, ir nepablogėtų dirvožemio savybės“. Gamtinio karkaso teritorijos pažymėtos „Gamtinio karkaso tvarkymo kryptių ir saugomų teritorijų brėžinyje“. Tačiau, kurios iš jų yra ekologiškai nuskurdintos, gali būti nustatyta tik pagal Aplinkos ministerijos parengtus teisės aktus, atitinkamais skaičiavimais įrodžius, jog šiose teritorijose miškų ir kitų natūralių biocenozų plotas neužtikrina vietovės ekologinio stabilumo.

Gamtinio karkaso teritorijose ūkinė veikla ribojama vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 6 dalies nuostatomis: Gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus. Gamtinio karkaso konservacinės, miškų, žemės ūkio ir kitos rekreacinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir **kompaktiškai užstatytas teritorijas** (didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20%).

Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus“. Prioritetas teikiamas šių teritorijų apželdinimui mišku, miško parkų ir kitų rekreacinės bei ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, ekologinei žemdirbystei.

Zonoje esančiose gamtinio karkaso teritorijose rekomenduojamas detalesnis žemės naudojimo reglamentavimas pagal saugomų teritorijų planavimo dokumentus arba kaimo plėtros žemėtvarkos projektus. Rengiami dokumentai turėtų įvertinti:

- 1) Rekomenduojamą ekologinę įvairovę užtikrinančių žemės naudmenų sudėtį. Jeigu ekologinė įvairovė nepakankama, leistinas didesnis esamos padėties keitimas: miškų ir laukų bei vandens telkinių apsauginių želdinių įveisimas, tvenkinių įrengimas, daugiamečių žolynų užimtų plotų išdėstymo įvairovės didinimas;
- 2) Gamtinio karkaso teritorijose rekomenduojama vystyti tausojamąjį arba ekologinį ūkininkavimą. Nenašų ir netikslingų naudoti ūkininkavimui žemių plotuose planuojant miško įveisimą, prioritetas teikiamas gamtinio karkaso teritorijoms.

Žemės ūkio teritorijos saugomose teritorijose tvarkomos pagal parengtus saugomų teritorijų tvarkymo planus.

6.2 Miškų ūkio teritorijos

Miškai Kaišiadorių rajono savivaldybėje užima 35,96 tūkst. ha (LR žemės fondo duomenys 2018 01 01) arba 33,1% teritorijos ploto. Rajono miškingumas panašus kaip šalies vidurkis (33,2%). Per laikotarpį nuo 2008 iki 2018 metų Kaišiadorių raj. sav. miškingumas šiek tiek padidėjo - nuo 31,5 iki 33,1%. Tai susiję su nenaudojamų žemių savaiminiu apaugimu mišku, medynų plotų padidėjimu miško žemėse, Lietuvos miškingumo didinimo programos laikotarpyje iki 2020 m. priemonių įgyvendinimu.

Savivaldybės teritorijoje išskirtų Kraštovaizdžio tvarkymo zonų miškų ūkio teritorijų naudojimo reikalavimai diferencijuoti pagal jų bendrą kraštovaizdžio pobūdį, kraštovaizdžio naudojimo pobūdį, kraštovaizdžio gamtinį pobūdį, gamtinės sąskaidos raiškumą, funkcinį prioritetą ir naudojimo intensyvumą. Teisinius reglamentavimo pagrindas Žemės įstatymas, Statybos įstatymas, Miškų įstatymas, Vandens įstatymas, Turizmo įstatymas, Melioracijos įstatymas, taip pat nustatyta tvarka patvirtinti bendrieji, specialieji ir detalieji planai.

Bendrajame plane numatytos šios pagrindinės miško žemės naudojimo ir tvarkymo kryptys:

- **konservacinė (rezervatų miškai).** Šiai tvarkymo kryptiai priskiriami rezervatiniai miškai, tai I grupės miškai. Šių miškų Kaišiadorių raj. sav. nėra. Galėtų atsirasti miškų kertinių miško buveinių teritorijose;

- **ekosistemų ir aplinkos apsaugos kryptis.** Pagal šią kryptį bus tvarkomi miškai kur vyrauja apsauginiai II A grupės ir III grupės miškai. Jie užima 16,8% savivaldybės miškų teritorijos, prognozuojama nežymus jų padidėjimas. Šiuose miškuose užtikrinama ekosistemų apsauga ir biologinės įvairovės išsaugojimas bei gausinimas. Pagal šią tvarkymo kryptį siūlome tvarkyti miškų plotus palei vandens telkinius, laukų apsauginius miškus, valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų apsaugos zonų, miškus;

- **rekreacinė miškų tvarkymo kryptis.** Ši miškų tvarkymo kryptis numatyta projektuojamose rekreacinio prioriteto teritorijose ir rekreaciniuose II B grupės miškuose, šiuose miškuose užtikrinama ekosistemų tvarkymas ir biologinės įvairovės išsaugojimas bei gausinimas. Šių miškų plotus siūlome didinti palei vandens telkinius ir projektuojamose rekreacinio naudojimo teritorijose. Ši tvarkymo kryptis užims 10,2% savivaldybės miškų teritorijų ir turėtų padidėti;

- **ūkinų miškų tvarkymo kryptis** pagal šią kryptį tvarkomi IV grupės miškai. Ūkiniai miškai, kurie užima 73,0% teritorijos, prognozuojama nežymus šios grupės miškų padidėjimas. Jie skiriami į:

- **ekstensyvos miškų ūkio plėtros kryptį (gamtinio karkaso teritorijose).** Ši veikla numatyta, gamtinio karkaso teritorijose, kur vyrauja ūkiniai miškai (IV miškų grupė);
- **intensyvos miškų ūkio veiklos kryptį.** Numatoma arealuose, kur vyrauja eksploataciniai (IV grupės) miškų plotai, nepatenkantys į jautriausias gamtines teritorijas, šiuose miškuose būtina užtikrinti racionalų, tolygų ir nepertraukiamą miško išteklių naudojimą bei miškų produktyvumo didinimą, auginamos medienos kokybės gerinimą.

Tausojančio vystymo naudojimo reikalavimai išskirti kraštovaizdžio tvarkymo zonose (1,1 - 49) miškų ūkio teritorijose būtina ūkininkauti pagal ekosistemų apsaugos, rekreacinių ir apsauginių miškų (II–III miškų grupės) tvarkymo reikalavimus. Tausojančio vystymo teritorijose miško žemė tvarkoma pagal ekosistemų ir aplinkos apsaugos bei rekreacinę miškų tvarkymo kryptis.

Toks pakankamai racionalus nusistovėjęs atskirų miškų grupių santykis leidžia suderinti skirtingoms miško funkcijoms atlikti reikalingų miškų kiekį. Biologinės įvairovės išsaugojimo funkcijas atlieka ne tik II, bet ir kitų grupių miškai, ypač priskirti Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijoms ir kartinėms miško buveinėms. Taigi didelis saugomų teritorijų, apsauginių ir rekreacinės paskirties miškų plotas sudaro sąlygas kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, teritorijos ekologinio stabilumo išsaugojimui. Tačiau miškų ūkinės veiklos apribojimai atskirose miškų grupėse ir saugomų teritorijų miškuose neparemti sąnaudų ir naudos analize ir kartais neturi esminės įtakos nustatytosios miško funkcijos atlikimui ar konkrečios rūšies ar buveinės išsaugojimui. Todėl tikslinga tobulinti miško ūkinių priemonių atskirose miškų grupėse ir saugomose teritorijose vykdymo reglamentavimą.

Turtingiausia biologinė įvairovė saugoma rezervaciniuose miškuose, europinės svarbos buveinėse (Natura 2000), kartinėse miško buveinėse (miškų sklypuose ar jų dalyse, kuriuose yra brandžių medžių ir medynų, aptinkamos retos ar nykstančios specifinės augalų, grybų, gyvūnų rūšys, yra įsteigtos kerinės miško buveinės) žiūrėti brėžinyje „Esama būklė. Miškai ir miškingos teritorijos“. Šiose miško dalyse yra turtingiausia biologinė įvairovė, nevykdoma ūkinė veikla, lieka stovėti išdžiūvę medžiai, nulūžusioms viršūnėms stuobriai, išvirtusių medžių šaknys, kamieniai. Mažai žmogaus ūkinės veiklos paveikti miškai yra geriausias prieglobstis daugeliui retų gyvosios gamtos rūšių. Miškų ūkio teritorijose inventorizuotos kartinės miško buveinės gali būti saugomos tiesiogiai, nevykdant jose jokių ūkinių priemonių arba vykdant numatytas specialiąsias ūkines priemones. KMB gali būti saugomos, nustatant jose I arba II miškų grupę.

Intensyvaus vystymo naudojimo reikalavimai išskirti kraštovaizdžio tvarkymo zonose (50.1 – 70.2), išskyrus teritoriją, numatyta oro uostui ir su ja susijusios infrastruktūros vystymui, nustato miškų ūkio teritorijose ūkininkauti pagal ūkinių miškų (IV miškų grupę) tvarkymo reikalavimus. Pagal numatytą ūkinių miškų tvarkymo kryptį.

Didinant bendrą savivaldybės miškingumą galima nederlingas žemes apželdinti mišku. Vadovaujantis Miškų įveisimo ne miško žemėje taisyklėmis, miškai įveisiami pagal savivaldybių teritorijų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemas. Šios teritorijos išskirtos kaip prioritetingi plotai, kur miško įveisimas leistinas. Tai reiškia, kad sprendiniai gali būti įgyvendinami, jei to pageidauja žemės savininkas. Kai miškas veisiamas ne miško žemėje. Žemės savininkas, norintis ne miško žemės sklype įveisti mišką turi būti gavęs Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinio padalinio leidimą jį įveisti. Rajono sav. teritorijoje būtina plėtoti klimato kaitos požūrių reikšmingas veiklas, mažiau derlingas žemes apželdinant mišku, plantaciniais ir energetiniais augalais.

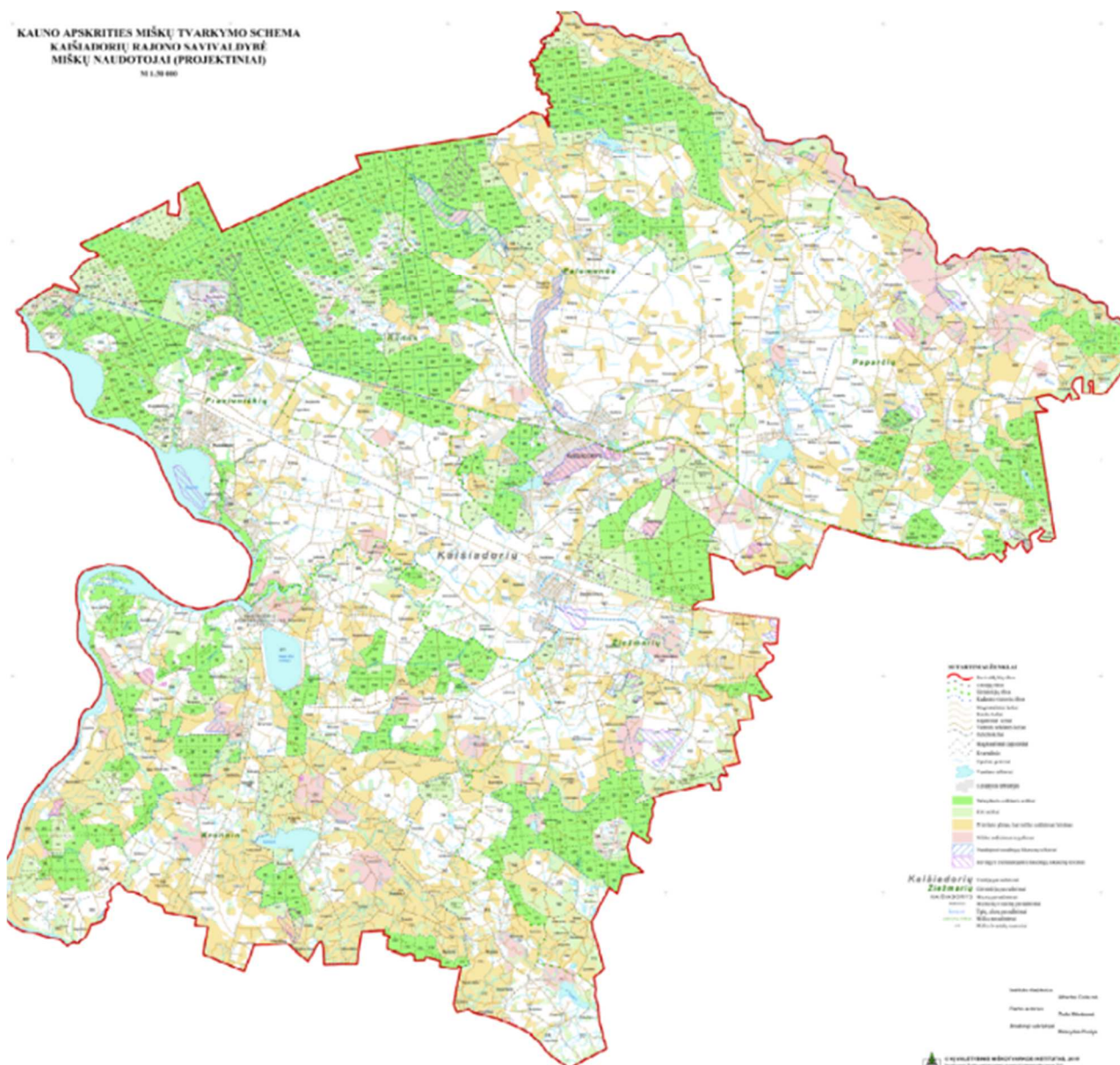
Miškus ne miško žemėje įveisti draudžiama:

- teritorijose, kuriose įveisti miškus draudžiama pagal specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą;

- į LR nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įrašytų ar saugomų objektų teritorijose ir jų AZ, išskyrus atvejus, kai miško įveisimą suderina Kultūros vertybių apsaugos departamentas prie Kultūros ministerijos;
- detaliai išžvalgytuose ir naudojamuose naudingųjų iškasenų telkiniuose;
- valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose, jei miško veisimas gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį saugomiems kompleksams ir objektams (vertybėms);
- žemės sklypuose, kuriuos pagal patvirtintus ar pradėtus rengti teritorijų planavimo dokumentus numatoma naudoti visuomenės poreikiams;
- žemės sklypuose, kurie pagal patvirtintus detaliuosius planus numatyti užstatyti arba kitaip panaudoti ne žemės ūkio ir ne miškų ūkio veiklai;
- paukščių apsaugai svarbiose teritorijose, patvirtintose LR aplinkos ministro 2014-03-14 įsakymu Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“, jeigu jose aptinkama EB svarbos paukščių rūšių, dėl kurių apsaugos negalima įveisti miško pagal Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų, patvirtintų LR Vyriausybės 2004-03-15 nutarimu Nr. 276 „Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“, 2 priedo reikalavimus, išskyrus atvejus, kai saugomos teritorijos direkcija pateikia išvadą, ar galima įveisti mišką saugomoje teritorijoje;
- vietovėse, atitinkančiose gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, kur randamos EB svarbos augalų ar gyvūnų rūšys ir natūralios buveinės, patvirtintose LR aplinkos ministro 2009-04-22 įsakymu Nr. D1-210 „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“, dėl kurių apsaugos negalima įveisti miško pagal Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų 1 priedo reikalavimus, išskyrus atvejus, kai saugomos teritorijos direkcija pateikia išvadą, ar galima įveisti mišką saugomoje teritorijoje;
- žemės sklypuose, kuriuose įveisus mišką turi būti keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis pagal Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo, patvirtinto LR Vyriausybės 1999-09-29 nutarimu Nr. 1073 „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo patvirtinimo“, nuostatas, tačiau vadovaujantis teisės aktų nuostatomis šių žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį keisti draudžiama;
- kitais teisės aktų nustatytais atvejais.

Miškų ūkio teritorijos saugomose teritorijose tvarkomos pagal parengtus saugomų teritorijų tvarkymo planus.

Kauno apskrities miškų tvarkymo schemoje, patvirtintoje LR aplinkos ministro įsakymu 2016-05-20 Nr. d1-368, TAR, 2016-05-24, NR. 13826 Išskirti prioriteto plotai Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje kurioje miško sodinimas leistinas.

Miškai tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus. Saugomų teritorijų miškuose ūkininkavimo reglamentavimas vykdomas atsižvelgiant į saugomų teritorijų įstatymą, esamus saugomų teritorijų nuostatus, funkcinį zonavimą, apribojimus numatytus atitinkamuose ūkinės veiklos reglamentavimo dokumentuose.

Savivaldybės teritorijos miškų vystymo kryptys:

- ekonominė kryptis (racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas ir auginamos medienos kokybės gerinimas; miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas)
- ekologinė kryptis (miško ekosistemų tvarumo užtikrinimas; biologinės įvairovės išsaugojimas bei miškų sveikatingumo gerinimas);
- socialinė kryptis (visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas; valstybinio ir privataus miškų ūkio plėtra bendrosios kaimo plėtros kontekste).

Biologinės įvairovės išsaugojimo veiklos turi būti derinamos su žemės ūkio paskirties žemės ir miškų valdymo veiksmomis, sudarant prielaidas šalies teritorijos potencialo (gamtinių, rekreacinių išteklių, kraštovaizdžio) natūralumo išsaugojimui, formuojant subalansuotą kraštovaizdį.

7 KASYBOS TERITORIJŲ NAUDOJIMAS IR PLĖTRA

Naudingųjų iškasenų telkinių ir perspektyvių plotų teritorinė sklaida (Pagal LR geologijos tarnybos 2018-03-05 duomenis) pateikiama brėžiniuose. Sprendinių įgyvendinimo laikotarpyje yra galimybė eksploduoti visus telkinius. Pagrindinio brėžinio privalomųjų reikalavimų lentelėje, integruotoje į Pagrindinį brėžinį, funkcinėse zonose, kuriose yra žemės gelmių išteklių telkiniai, įrašytas naudingųjų iškasenų žemės naudojimo būdas (indeksas – N).

Žemės ūkio bendrovių, žemės savininkų ir naudotojų sklypuose esantys mažieji karjerai, kuriuose pagrinde eksploatuojamas smėlis ar žvyras, Bendrajame plane nenagrinėjami.

7.1 lentelė. Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje esantys naudingųjų iškasenų telkiniai ir perspektyvūs plotai

EIL. Nr.	Telkinio kodas	Pavadinimas	Rūšis	Etapas	Pilnas telkinio plotas ha	Telkinio plotas ha (rajone)
1	253	Klimo šilelis	Durpės	Pž	17,49	17,49
2	254	Žaliasis raistas I	Durpės	Pž	27,69	7,16
3	255	Antanaičiai	Durpės	Pž	18,47	18,47
4	256	Tarbiškės	Durpės	Pž	28,64	24,05
5	257	Gyvatynas	Durpės	Pž	70,40	70,40
6	258	Šlapraistis	Durpės	Pž	95,28	95,28
7	313	Polimo raistas	Durpės	Pž	33,18	7,63
8	1203	Palraistys	Durpės	Pž	140,29	140,29
9	1204	Paparčiai	Durpės	Pž	53,34	53,34
10	1205	Strėva	Durpės	Pž	56,16	56,16
11	1206	Mijaugonys	Durpės	Pž	65,04	21,27
12	1208	Baltaraistis (Kaišiadorių raj.)	Durpės	Pž	81,01	81,01
13	1209	Romatas	Durpės	Dž	242,17	242,17
14	1210	Žaliasis raistas	Durpės	Pž	92,53	92,53
15	1211	Lomena	Durpės	Dž	269,71	269,71
16	1212	Žiebena	Durpės	Dž	181,21	181,21
17	1213	Burbiškės	Durpės	Pž	141,11	141,11
18	1451	Didysis raistas (2 sklypai)	Molis	Dž	54,68	4,63
19	1625	Kertupis II	Molis	Pž	4,11	4,11
20	1625	Kertupis II	Molis	Dž	15,72	15,72
21	1628	Skynimai (Kaišiadorių raj.)	Smėlis ir žvyras	Pž	14,54	14,54
22	1628	Skynimai (Kaišiadorių raj.)	Smėlis ir žvyras	Dž	4,99	4,99
23	1629	Pajautiškės II	Žvyras	Pž	22,65	22,65
24	1630	Anglininkai (2 sklypai)	Smėlis	P	11,84	11,84
25	1630	Anglininkai (2 sklypai)	Smėlis	Pž	33,62	33,62
26	1633	Šešonys	Smėlis	P	159,84	35,39
27	1634	Tarpumiškis III	Žvyras	P	210,83	210,83
28	1634	Tarpumiškis III	Žvyras	Pž	28,47	28,47
29	1634	Tarpumiškis III	Žvyras	Dž	5,84	5,84
30	1635	Tarpumiškis II	Smėlis ir žvyras	P	27,23	27,23
31	1635	Tarpumiškis II	Smėlis ir žvyras	Pž	20,21	20,21
32	1635	Tarpumiškis II	Smėlis ir žvyras	Dž	12,26	12,26
33	1636	Kmitai	Žvyras	Dž	4,35	4,35
34	1637	Rumšiškės	Žvyras	Dž	86,33	86,33
35	1638	Kruonis	Smėlis	P	55,60	55,60
36	1638	Kruonis	Smėlis	Dž	1,12	1,12
37	1639	Kruonis II	Smėlis	Dž	65,50	65,50
38	1640	Darsūniškis	Žvyras	P	48,65	48,65
39	1640	Darsūniškis	Žvyras	Dž	18,30	18,30
40	1641	Strėvininkai	Žvyras	Dž	4,11	4,11
41	1642	Mikalaučiškės (IV sklypas)	Žvyras	Pž	38,98	38,98
42	1642	Mikalaučiškės (IV sklypas)	Žvyras	Dž	8,15	8,15
43	1643	Mikalaučiškės (III sklypas)	Žvyras	Dž	10,53	10,53
44	1644	Mikalaučiškės (II sklypas)	Žvyras	Dž	7,49	7,49
45	1645	Mikalaučiškės (I sklypas)	Žvyras	Dž	0,37	0,37
46	1646	Rasava (2 sklypai)	Žvyras	Dž	3,62	3,62
47	1647	Mūro Strėvininkai	Smėlis ir žvyras	Pž	5,29	5,29

EIL. Nr.	Telkinio kodas	Pavadinimas	Rūšis	Etapas	Pilnas telkinio plotas ha	Telkinio plotas ha (rajone)
48	1647	Mūro Strėvininkai	Smėlis ir žvyras	DŽ	64,77	64,77
49	1648	Litviniškės	Žvyras	DŽ	14,44	14,44
50	1649	Žiežmariai	Smėlis ir žvyras	DŽ	28,36	28,36
51	3948	Žiūronai	Smėlis	PŽ	0,89	0,89
52	3948	Žiūronai	Smėlis	DŽ	1,84	1,84
						2440,31

Pastaba. Sutrumpinimų paaiškinimai (geologinio tyrimo etapas): DŽ - detalai išžvalgyti ištekliai; PŽ - parengtiniai išžvalgyti ištekliai; P - prognoziniai ištekliai.

Žemės gelmių išteklių telkiniuose ūkinė veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo nuostatomis, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 straipsnio reikalavimais.

Žemės gelmių išteklių telkinių teritorijos neturi būti užstatytos ar panaudotos kitoms reikmėms, kurios apribotų galimybę anksčiau ar vėliau jas įsisavinti naudingųjų iškasenų gavybai. Naudingųjų iškasenų gavyba turėtų būti tausojamoji – užtikrinti ne tik šiandienos visuomenės, bet ir ateinančių kartų poreikius.

Žemės gelmių išteklių telkinių, kurių aprobuoti ištekliai ir įrašyti į Žemės gelmių registrą, jų eksploatavimą galima pradėti tik turint telkinio naudojimo (kasybos ir rekultivavimo) projektą ir žemės gelmių naudojimo planą, atlikus viešo svarstymo, derinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procedūras, nekeičiant patvirtinto bendrojo plano.

Žemės gelmių išteklių telkinių, kurie bus užregistruoti po Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo ir nenurodyti Bendrojo plano sprendiniuose, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra.

Žemės gelmių išteklių telkinių naudojimas turi būti grindžiamas darnaus vystymosi principais. Žvalgant ir įrengiant naujus karjerus, turėtų būti vadovujamasi darnios plėtros principais, įvertintas galimas poveikis aplinkai, naudingųjų išteklių poreikiai ir kitos tos pačios teritorijos naudojimo galimybės. Išduodant leidimą naudoti naudingąsias iškasenas, pridedama sutartis, kurioje yra reikalavimas, jog naudojanti gelmių išteklius įmonė privalo užbaigusi gavybą sutvarkyti teritoriją – ją pritaikyti žemės ūkiui, miškininkystei ar kitoms reikmėms, atsižvelgiant į savivaldybių ar kitų būsimų žemės savininkų pageidavimus.

Išnaudojus žemės gelmių išteklių telkinius, jie turi būti rekultivuojami, pagal galimybes atkuriant buvusias ekosistemas, o pažeistų plotų neturi būti daugiau negu turėtų būti pagal gavybos apimtis ir technologiją. Būtina atsižvelgti ir į geologinę žemės gelmių sandarą. Kai naudingoji iškasena kasama žemiau gruntinio ar tarpsluoksninio vandens lygio – karjerai rekultivuojami į dirbtinus vandens telkinius. Iškasus naudingąsias iškasenas, plotai dažniausiai rekultivuojami taip, kad būtų ne tik neutralizuoti kasybos padariniai, bet ir nesumažėtų (ar netgi padidėtų) kraštovaizdžio funkcinė-estetinė vertė – svarbu suderinti atstatomą (kuriamą) geosistemą su supančiu kraštovaizdžiu, žemėnauda ir regiono poreikiais. Pagrindinės rekultivavimo kryptys yra šios: miškų įveisimas; uoginių, vaistinių, techninių ir kitų naudingųjų augalų auginimas; vandens telkinių įrengimas; žemės ūkio naudmenos; statybos ir rekreacijos plotai; plotai natūralioms ekosistemoms bei biologinei įvairovei atsikurti ir jau atsikūrusiai biologinei įvairovei išsaugoti.

Rekultivaciją vykdyti vadovaujantis šią veiklą reglamentuojančiais galiojančiais teisės aktais bei parengtu atitinkamo lygmens šios teritorijos teritorijų planavimo dokumentu. Planuojant išekspluatuotų karjerų rekultivaciją bei funkcinę konversiją atsižvelgti į greta esančių kraštovaizdžio tvarkymo zonų funkcinę paskirtį bei prioritetus. Vykdoma išekspluatuotų karjerų funkcinę konversiją greta gyvenamųjų teritorijų, prioritetą teikti rekreacinių vandens telkinių, rekreacinių maudyklų, zonų bei gyvenamųjų teritorijų funkcinių teritorinių kompleksų formavimo; greta agrarinių teritorijų bei transporto koridorių, prioritetą teikti rekreacinių vandens telkinių su maudyklomis bei rekreacinėmis zonomis formavimui; greta miškų masių bei saugomų teritorijų, prioritetą teikti miškingų teritorijų formavimui bei miškingų teritorijų su rekreaciniais vandens telkiniais bei maudyklomis formavimui.

8 REKREACINĖS TERITORIJOS

Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose rekreacinių teritorijų ir rekreacinės infrastruktūros plėtojimas numatytas įvertinant kraštovaizdžio rekreacinį potencialą, gamtinės aplinkos patrauklumą, gamtos saugos apribojimus ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimus.

Pagrindinio brėžinio privalomųjų reikalavimų lentelėje, integruotoje į Pagrindinį brėžinį, funkcinėse zonose, kuriose yra numatytas rekreacinių teritorijų ir rekreacinės infrastruktūros plėtojimas, įrašytas kitos pagrindinės žemės paskirties rekreacinių teritorijų naudojimo būdas (indeksas – R) arba žemės ūkio paskirties rekreacinio naudojimo žemės sklypų naudojimo būdas (indeksas - Z3).

Tausojančio ekstensyvaus rekreacinio naudojimo teritorijos išskirtos subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose (1.1—7) joje draudžiama statyti poilsio pastatus. Leidžiama įrengti poilsia vietas, sustojimo aikšteles ir maudykles. Leidžiama formuoti tik minimalią rekreacinę infrastruktūrą, išsaugant gamtinę aplinką, natūralų kraštovaizdį. Siekiant sudaryti palankias sąlygas lankytis gamtoje įrengiami pažintiniai pėsčiųjų, dviratininkų, pasivaikščiavimo, sveikatingumo takai, žirginio, slidžių, vandens turizmo trasos, tvarkomi miškai, vandens telkinių pakrantės, kiti gamtiniai kompleksai, kuriant juose minimalią rekreacinę infrastruktūrą. Įrengiamos trumpalaikio poilsio vietos (poilsio, atokvėpio aikštelės, regyklos, maudymosi vietos) stovyklavietės (be palapinių statymo). Šiose teritorijose žemės sklypams nesuteikiama rekreacinė paskirtis.

Intensyvaus rekreacinio naudojimo teritorijos išskirtos kraštovaizdžio tvarkymo zonose (8—13). Tai urbanizuotos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose statomi stovyklaviečių, kempingų, turizmo centrų, poilsio namų ar kitokių stacionarių rekreacinių statinių kompleksai. Kuriama intensyviai lankyti pritaikyta aplinka, rekreacinė inžinerinė infrastruktūra; rekreaciniais interesais gali būti keičiamas gamtinės aplinkos pobūdis. Šiose rekreacinėse teritorijose – keičiama žemės paskirtis žemei suteikiant rekreacinę paskirtį. Miškuose įrengiama intensyviai lankymui pritaikyta infrastruktūra, kuriami miško parkai.

Rekreacinės teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kuriose nenumatyta urbanistinė plėtra, išskirtos nepakankamai naudojamose, tačiau turinčiose rekreacinį potencialą, agrarinio arba miškingo kraštovaizdžio ežerų bei slėnių teritorijose, kurių perspektyvinis naudojimas yra siejamas su būtinu funkcinės konversijos (pertvarkos) plėtojimu, pirmiausiai bioproductinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu ir rekreacinio-turistinio naudojimo svarbos augimu. Galima poilsio pastatų statybą prieš tai pakeitus žemės sklypo žemės ūkio naudojimo paskirtį į kitą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį rekreacinių teritorijų naudojimo būdą (indeksas – R). Rekreacinio naudojimo žemės sklypai (indeksas - Z3), esantys žemės ūkio paskirties žemėje, naudojami kaimo turizmo paslaugoms teikti ir rekreacijos (turizmo) statiniams ir įrenginiams statyti bei eksploatuoti.

Rekreacinės teritorijos saugomose teritorijose tvarkomos pagal parengtus saugomų teritorijų tvarkymo planus. Bendrojo plano sprendiniai, susiję su saugomų teritorijų naudojimu, gali būti įgyvendinti tiek, kiek jie neprieštarauja saugomų teritorijų specialiųjų planų sprendiniams.

9 APLINKOS KOKYBĖS APSAUGOS KRYPTYS

Aplinkos higieninė būklė įtakoja žmonių sveikatą, socialinę ir ekonominę pažangą. Bendrojo plano sprendiniuose nustatyti aplinkos apsaugos tikslai:

- Pramoninių ir sandėliavimo kompleksų, naudingų iškasenų eksploatacijos, inžinerinės infrastruktūros, specializuotų kompleksų funkcinėse zonose numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms ir numatomoms žemės ūkio, gyvenamosioms, visuomeninėms, rekreacinėms, bendro naudojimo, atskirųjų želdynų teritorijoms.
- Vystant teritorijas šalia kelių ir geležinkelių būtina atsižvelgti į transporto poveikį visuomenės sveikatai. Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ar techniniuose projektuose, įvertinti keliamo triukšmo ir oro taršos, vibracijos lygį. Teritorijose, kuriose viršijamos didžiausios leistinos akustinio triukšmo, oro taršos, vibracijos ribos, reglamentuojamos higienos normomis (HN 33:2011; HN 35:2007, HN 50:2016), neplanuoti užstatymo arba pagal atliktus skaičiavimus taikyti neigiamo poveikio mažinimo priemonės (akustines sienutes, želdynų juostas ir kt.).
- Rengiant specialiuosius arba detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus, siekiant išvengti galimo neigiamo poveikio žmonių sveikatai, aplink esamus ar planuojamus stacionarius taršos šaltinius (gamybinius ir komunalinius objektus bei kitus ūkio ir infrastruktūros (susisiekimo ir inžinerinius) objektus), vadovaujantis „Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis“ (2004-08-19 LR SAM įsakymas Nr. V-586, Žin., 2004, Nr.134-4878) turi būti nustatomos ar tikslinamos sanitarinės apsaugos zonos.
- Išvystyta inžinerinės infrastruktūros plėtra užtikrins reikiamos komunalinės infrastruktūros išvystymą, suteikiant gyventojams galimybes naudotis kokybiškomis komunalinėmis (vandentiekio, vandenvalos) paslaugomis, kas palankiai veiks gyventojų sveikatingumą.
- BP sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nesukels pokyčių žmonių sveikatai ir pagerins gyventojų gyvenimo kokybę. Planinga vandentiekio ir nuotekų sistemų plėtra užtikrins reikiamos komunalinės infrastruktūros išvystymą, suteikiant gyventojams galimybes naudotis kokybiškomis komunalinėmis (vandentiekio, vandenvalos) paslaugomis, kas palankiai veiks gyventojų sveikatingumą.
- Būtina užtikrinti, kad šilumos gamybos įrenginiuose, bus laikomasi Europos Sąjungos 2015/2193/EB direktyvos. Vienas iš šios direktyvos reikalavimų – kompetentinga institucija bet kuriuo atveju turi užtikrinti, kad nebūtų didelės taršos ir būtų pasiektas aukštas aplinkos apsaugos lygis.
- Išsamus poveikio visuomenės sveikatai vertinimas turi būti atliekamas rengiant konkrečių naujai kuriamų objektų (pramoninių ir sandėliavimo, naudingų iškasenų eksploatacijos, inžinerinės infrastruktūros, transporto, specializuotų kompleksų) poveikio aplinkai vertinimą (PAV).
- Būtina mažinti paviršinių vandens telkinių taršą - siekiant šio tikslo BP teritorijoje didžiausias dėmesys turi būti skiriamas - vandenų teršimo sumažinimui ūkio ir buities bei gamybinėmis nuotėkomis. Toliau numatoma plėsti centralizuotą kanalizacijos sistemą, paduodant visus buitinius ir gamybinius vandenį į bendrus valymo įrenginius. Būtinai kanalizacijos tinklų sistemos tobulinimas, lietaus nuotekų valymo įrenginių įrengimas ir kitos priemonės, padėsiančios išvengti paviršinių vandenų taršos.
- Siekiant apsaugoti vandens telkinius nuo pavojingų medžiagų patekimo, vandens telkinių krantus - nuo erozijos, pakrančių gamtinį kraštovaizdį, sudaryti palankias sąlygas rekreacijai ir pan., LR teisės aktuose išskiriamos paviršinio vandens telkinių ekologinės apsaugos zonos: paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta (toliau – apsaugos juosta) ir paviršinio vandens telkinio apsaugos zona (toliau – apsaugos zona). Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrančių apsaugos juostose, veiklą reglamentuoja LR Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio bei Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimai.
- Sulaikyti paviršinį ir požeminį srautą yra pagrindinė apsauginių zonų/juostų funkcija. Pasaulyje atliktos studijos rodo, kad pakrančių ekosistemos gali reikšmingai sumažinti biogeninių medžiagų kiekius paviršiniame ir gruntiniame vandenyje. Siekiant pagerinti vandens telkinių ekologinę būklę, būtina spręsti visus galimus pasklidusios taršos mažinimo būdus. Apsauginių vandens telkinių juostų ir zonų įrengimas traktuojamas kaip viena iš priemonių, galinčių reikšmingai paveikti upių ir ežerų vandens kokybės rodiklius. Didžiausias apsauginių juostų ir zonų efektyvumas gali būti pasiektas rengiant jas upių baseinuose, kuriuose intensyviai vystoma žemės ūkis.

10 KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGOS SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAİ

Gamtinio kraštovaizdžio apsaugos prioritetai:

- išsaugoti gamtinio kraštovaizdžio natūralią struktūrą upių slėnių ir ežerų duburių kraštovaizdyje, vengti natūralaus hidrografinio tinklo struktūros keitimo, pelkių ir natūralių pievų ekosistemų degradavimo. Formuoti optimalią žemėnaudos struktūrą, bei užtikrinti kraštovaizdžio stabilumui svarbių teritorijų apsaugą;
- gamtinio kraštovaizdžio apsaugos svarbos įtvirtinimas savivaldybės ekologinio švietimo programose;
- laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostoms ir zonoms, formuojant urbanizuotas ir žemės ūkio teritorijas, užtikrinti pakankamą viešam naudojimui skirtų teritorijų plotą palei vandens telkinius;
- parengti rajono kraštovaizdžio monitoringą, kurio tikslas yra kaupti duomenis, kurie įgalintų gerinti bendrą kraštovaizdžio struktūrą, parinkti ir pagrįsti veiksmingas priemones žemėnaudos neigiamoms tendencijoms sustabdyti.

Gamtinio karkaso formavimo ir tvarkymo prioritetai:

- suformuoti gamtinį karkasą, kaip gamtinio kraštovaizdžio teritorinės sistemos stabilumo garantą. Sudarytą iš šių metafunkcinių dalių: 1) geoekologinės takoskyros, 2) geosistemų stabilizavimo židinių, 3) migracijos koridorių. Visas šias geoekologiškai aktyvias teritorijas į vientisą sistemą sujungia gamtinis karkasas. Šiose gamtinio karkaso teritorijose galima būtų valdyti kompensacines kraštovaizdžio funkcijas bei garantuoti struktūros stabilumą;
- ekologinių kompensacinių funkcijų stiprinimas grąžinant ir gausinant kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus į labiausiai nuskurdintas savivaldybės gamtinio karkaso teritorijas – geoekologinę takoskyrą, migracijos koridorius;
- bendrojo plano keitimu nustatytos gamtinio karkaso ribos gali būti detalizuojamos rengiant vietovės lygmens bendruosius planus (vadovaujantis LR teritorijų planavimo įstatymo 15 straipsnio 3 dalies 1 punktu vietovės lygmens bendruosiuose planuose „detalizuojami aukštesnio lygmens bendrojo plano nustatyti teritorijos naudojimo erdvinės struktūros elementai (nustatomos atskirų gamtinio karkaso struktūrų ir jų elementų, atskirųjų želdinių ribos)“.

Saugomų teritorijų ir biologinės įvairovės apsaugos prioritetai:

- atsakomybės už nustatytų biologinės įvairovės apsaugos nuostatų vykdymą nacionalinėse saugomose ir Natura 2000 teritorijose įgyvendinimas;
- miškuose, pelkėse ir natūraliose pievose biologinės įvairovės ekosistemų palaikymas ir degradavimo sustabdymas;
- siūloma panaikinti savivaldybės saugomų teritorijų statusą draustiniams, kurie patenka į Kauno marių regioninio parko teritoriją (Kauno marių regioninio parko direkcijos sąlygos Nr. REG8377):
 - savivaldybės saugomam Rumšiškių teriologiniam draustiniui;
 - savivaldybės saugomam Dabintos ornitologiniam draustiniui.

Žemės ūkio teritorijų tvarkymo prioritetai:

- išsaugoti nuo neigiamo ūkinės veiklos poveikio jautrias kraštovaizdžio stabilumui teritorijas. Tobulinti išmokų už agrarinės aplinkosaugos priemonių vykdymą. Tai sudarys sąlygas gamtosauginiu požiūriu jautriose teritorijose žmogaus ūkinei veiklai, subalansuotai naudoti ūkinės veiklos ir gamtosaugines priemones tuo išsaugant kraštovaizdžio struktūros stabilumą;
- valstybės ir savivaldybės saugomose teritorijose, bei Natura 2000 teritorijose ūkinė veikla galima tik laikantis šioms teritorijoms nustatytų žemės naudojimo apribojimų;
- gamtinio karkaso teritorijose rekomenduojamas tausojamasis ūkininkavimas ir ekologinės įvairovės didinimas;
- įveisiant mišką žemės ūkiui mažiau tinkamuose plotuose, formuoti smulkesnius pasėlių plotus, didinti daugiamečių ir kitų žiemojančių augalų plotus;
- išlaikyti intensyvų bioprodukcinį ūkininkavimą išskirtose intensyvaus žemės ūkio vystymo kraštovaizdžio tvarkymo zonose. Didinti ūkių žemėvaldas ir sudaryti palankias ekonomines sąlygas intensyviai ūkinei veiklai (pastatų statyba, kelių tiesimas, melioracijos sistemų rekonstrukcija, modernios technikos naudojimas) bei racionaliam žemės naudojimui;

- skatinti žemės konsolidacijos projektų rengimą, nustačius poreikį pagal nekompaktišką stambiųjų ūkių žemės valdų išsidėstymą;
- vykdyti sausimo sistemų rekonstrukcijos darbus, panaudojant ES ir nacionalinio biudžeto paramos priemones. Taikyti, ekologiškas, kraštovaizdį ir jo įvairovę atkuriančias priemones, pavyzdžiui upių ar jų vertingiausių atkarpų renatūralizavimą, hidrografinio tinklo, pažeistų reljefo formų atkūrimą, kt.;
- racionalus žemės naudojimas galimas auginant prekybei produkcijai dirvožemių savybes geriausiai atitinkančius augalus, mažiau našiose žemėse pasėlių struktūrą pritaikant gyvulininkystės vystymui, o ne žemės ūkio veiklai;
- kraštovaizdžio tvarkymo zonose su rekomenduojama intensyvia žemės ūkio veikla, gamyba bus efektyvi tik pasiekus atitinkamus jos pajėgumus ir sustambinus ūkių žemėvaldas. Perspektyvių ūkių dydžiai priklausys nuo jų verslo planuose numatytų gamybos apimčių. Esant tradiciniam ūkininkavimui, siektinas ūkio dydis turi būti ne mažesnis nei rekomenduojamos ūkiuose, taip pat kaulių auginimui specializuotuose ūkiuose – 100 ha žemės ūkio naudmenų, mišrios gyvulininkystės – augalininkystės specializacijos ūkiuose – 40 ha žemės ūkio naudmenų. Visais atvejais ūkiai, specializuoti augalininkystės produkcijos gamybai, neturi pažeisti agrotechniškai pagrįstų reikalavimų augalų kaitaliojimui sėjomainose ir reikalavimų išsaugoti bei gerinti derlingąsias dirvožemio savybes (humuso kiekis turi būti atstatomas įterpiant organines trąšas, susmulkintus šiaudus ir kt.);
- žemės ūkio paskirties žemėje esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė su veikiančiais melioracijos įrenginiais turi būti saugoma nuo jų ploto sumažėjimo vadovaujantis Žemės įstatymo 22 straipsnio nuostata.

Miškų ūkio teritorijų tvarkymo prioritetai:

- daugiatikslės ir miško išteklius tausojančios miškų ūkio veiklos užtikrinimas, suderinant ekonomines, socialines ir ekologines miškų funkcijas;
- miškų ūkio veiklą diferencijuoti pagal numatytą miškų ūkio teritorijų naudojimo ir tvarkymo kryptis, užtikrinant optimalesnį miško naudojimą. Miškai tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus;
- sudaryti sąlygas naudoti miško žemę kitiems gyventojų poreikiams tenkinti (medžioklei, turizmui, šalutiniam miško išteklių naudojimui). Skatinti efektyvų ir racionalų miško išteklių naudojimą, biologinės įvairovės miškuose išsaugojimą, rekreacinio miškų potencialo didinimą;
- teritorijos, kurių perspektyvinis panaudojimas – miškų ūkio veiklai, turi būti planuojamos ir tvarkomos skatinant miško įveisimą bei kitas miškotvarkos priemones.

Naudingų iškasenos tvarkymo prioritetai:

- užtikrinti išeksploatuotų karjerų rekultivavimą bei optimalią konversiją;
- naudingųjų iškasenų telkinių paieškos gali būti vykdomos visoje rajono savivaldybės teritorijoje, išskyrus konservacinės paskirties žemę, valstybinių parkų ir draustinių teritorijas, gamtos ir kultūros paveldo teritorijas. Gavus leidimą eksploatuoti šias naudingąsias iškasenas, žemės sklypai leidimą gavusiems asmenims įteisinami naudoti teisės aktų nustatyta tvarka.

Aplinkos kokybės apsaugos prioritetai:

- pramoninių ir sandėliavimo kompleksų, naudingų iškasenų eksploatacijos, inžinerinės infrastruktūros, specializuotų kompleksų funkcinėse zonose numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms ir numatomoms žemės ūkio, gyvenamosioms, visuomeninėms, rekreacinėms, bendro naudojimo, atskirųjų želdynų teritorijoms;
- vystyti inžinerinės infrastruktūros plėtrą, kuri suteiks gyventojams galimybes naudotis kokybiškomis komunalinėmis (vandentiekio, vandenvalos) paslaugomis, kas palankiai veiks gyventojų sveikatingumą, padėsiančios išvengti paviršinių vandenų taršos.

KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGOS SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Nr.	Priemonė pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai
1	Gamtinio kraštovaizdžio apsaugos		
1.1	Parengti rajono savivaldybės kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo programą, kuri užtikrintų koordinuotą kraštovaizdžio apsaugos politiką.	Parengta savivaldybės kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo programa.	Kaišiadorių raj. sav. administracija

1.2	Parengti rajono kraštovaizdžio monitoringą, kurio tikslas yra gauti duomenis, kurie įgalintų gerinti bendrą kraštovaizdžio struktūrą, parinkti ir pagrįsti veiksmingas priemones žemėnaudos neigiamoms tendencijoms sustabdyti.	Parengtas rajono kraštovaizdžio monitoringas, kuris leis kontroliuoti kraštovaizdžio kaitos procesus.	Kaišiadorių raj. sav. administracija
1.3	Parengti kraštovaizdžio tvarkymo zonų optimalios žemėnaudos struktūros rodiklių nuolatinio stebėjimo ir pokyčių kontrolės sistemą	Parengta nuolatinio stebėjimo ir pokyčių kontrolės sistema.	Kaišiadorių raj. sav. administracija
1.4	Parengti savivaldybės ekologinio švietimo programą su kraštovaizdžio apsaugos dalimi.	Parengta rajono savivaldybės teritorijos ekologinio švietimo programa	Kaišiadorių raj. sav. administracija.
1.5	Parengti rajono sav. teritorijos vandens telkinių pakrančių apsaugos juostostų ir zonų nustatymo planus. Vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose formuoti pakankamą viešam naudojimui skirtų teritorijų plotą.	Parengtas rajono sav. teritorijos vandens telkinių pakrančių apsaugos juostostų ir zonų nustatymo planas	Kaišiadorių raj. sav. administracija
1.6	Į savivaldybės teritoriją patenkantiems ypač saugomiems šalies vizualinio estetinio potencialo arealams parengti kraštovaizdžio vizualinė struktūros išsaugojimo projektus.	Parengti kraštovaizdžio vizualinė struktūros išsaugojimo projektai: <ul style="list-style-type: none"> • 11. Nemuno klonio ties Kauno mariomis; • 15. Trakų–Aukštadvario kalvoto ežeryno; • 16. Neries senslėniui - Sudervės kalvynui. 	Kaišiadorių, Kauno, Trakų, Ukmergės rajonų savivaldybių administracijos
2	Gamtinio karkaso formavimo ir tvarkymo		
2.1	Rengiant raj. sav. miestų, miestelių bendruosius, specialiuosius ir detaliuosius planus. Išskirtose gamtinio karkaso teritorijose laikytis regioninio reglamentavimo principų ir tolimesnio gamtinio karkaso detalizavimo gamtinio karkaso bei jo teritorijų tvarkymo zonų ribos turi būti tikslinamos bendraisiais ar specialiais savivaldybės dalių, miestų, miestelių bei kitų gyvenamųjų vietovių planais.	Rengiant raj. sav. miestų, miestelių bendruosius, specialiuosius ir detaliuosius planus tolimesnis gamtinio karkaso detalizavimas ir tikslinimas.	Kaišiadorių raj. sav.
2.2	Gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus savivaldybės gamtinio karkaso teritorijose, vykdyti ekosistemų atkūrimą, bei ekstensyvią rekreaciją, palaikyti ir didinti biologinę įvairovę, miškingumą, saugoti bei plėsti želdynus ar želdinius agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose, vykdyti teritorijų ir akvatorių rekultivacijos bei išvalymo nuo užteršimo darbus, mažinti vizualiai agresyvių objektų poveikį.	Savivaldybės gamtinio karkaso teritorijose vykdomas tvarkymo projektų parengimas ir įgyvendinimas: <ol style="list-style-type: none"> 1. ekosistemų atkūrimo, 2. miškingumo didinimo, 3. vandens telkinių atkūrimo 4. želdinių ir želdynų agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose įrengimo, 5. teritorijų ir akvatorių išvalymo nuo užteršimo ir kitų darbų 	Kaišiadorių raj. sav.
3	Saugomų teritorijų ir biologinės įvairovės apsaugos		
3.1	Saugomose ir Natura 2000 teritorijose vykdyti biologinės įvairovės monitoringą.	Saugomose ir Natura 2000 teritorijose vykdomas biologinės įvairovės monitoringas.	VSTT prie Aplinkos ministerijos; Kaišiadorių raj. sav. administracija
3.2	Panaikinti savivaldybės saugomų teritorijų statusą draustiniais, kurie patenka į Kauno marių regioninio parko teritoriją: <ul style="list-style-type: none"> • savivaldybės saugomą Rumšiškių teriologiniam draustiniui; • savivaldybės saugomą Dabintos ornitologiniam draustiniui. 	Panaikintos savivaldybės saugomos teritorijos patenkančios į Kauno marių regioninio parko teritoriją.	VSTT prie Aplinkos ministerijos; Kaišiadorių raj. sav. administracija
4	Žemės ūkio teritorijų tvarkymo ir naudojimo		
4.1	Vykdyti sausinimo sistemų rekonstrukcijos darbus, taikyti ekologiškas, kraštovaizdį ir jo įvairovę atkuriančias priemones.	Įgyvendintas sausinimo sistemų rekonstrukcijos darbų plotas. Įgyvendintos kraštovaizdžio įvairovės atkuriančios priemonės	LR žemės ūkio ministerija; Kaišiadorių raj. sav. administracija

4.2	Išlaikyti intensyvių bioprodukcinių ūkininkavimą išskirtose intensyvaus žemės ūkio vystymo kraštovaizdžio tvarkymo zonose.	Vykdomas intensyvus bioprodukcinis ūkininkavimas išskirtose intensyvaus žemės ūkio vystymo kraštovaizdžio tvarkymo zonose.	LR žemės ūkio ministerija; Kaišiadorių raj. sav.
4.3	Vystyti tausojantį ūkininkavimą išskirtose kraštovaizdžio tvarkymo zonose (gamtinio karkaso teritorijose saugomose ir Natura 2000 teritorijose) bei didinti ekologinę įvairovę.	Vykdomas tausojantis ūkininkavimas išskirtose kraštovaizdžio tvarkymo zonose (gamtinio karkaso teritorijose saugomose ir Natura 2000 teritorijose) bei didinama ekologinė įvairovė	LR žemės ūkio ministerija; Kaišiadorių raj. sav. administracija.
5	Miškų ūkio teritorijų tvarkymo ir naudojimo		
5.1	Projektuojant miškų tvarkymą, naudojimą ir atkūrimą miškotvarkos projektuose įvertinti siūlomą siektiną miškų ir kitų želdinių didinimą kraštovaizdžio tvarkymo zonose.	Miškotvarkos projektuose įgyvendintas siektinas miškų ir kitų želdinių didinimas išskirtose kraštovaizdžio tvarkymo zonose.	Kaišiadorių raj. sav. administracija; Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.
5.2	Siekti kad, kad miško ištekliai būtų efektyviai ir racionaliai naudojami, vykdyti biologinės įvairovės miškuose išsaugojimą, rekreacinio miškų potencialo didinimą.	Didinami miškų plotai biologinės įvairovės išsaugojimo . Didinami rekreacinių miškų plotai.	Kaišiadorių raj. sav. administracija; Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.
6	Naudingų iškasenų telkinių tvarkymo		
6.1	Rekultivuoti išekspluatuotus karjerus. Vykdamas išekspluatuotų karjerų funkcinę konversiją greta gyvenamųjų teritorijų, prioritetą teikti rekreacinių vandens telkinių, rekreacinių maudyklų, zonų bei gyvenamųjų teritorijų funkcinių teritorinių kompleksų formavimo; greta agrarinių teritorijų bei transporto koridorių, prioritetą teikti rekreacinių vandens telkinių su maudyklomis bei rekreacinėmis zonomis formavimui; greta miškų masių bei saugomų teritorijų, prioritetą teikti miškingų teritorijų formavimui bei miškingų teritorijų su rekreaciniais vandens telkiniais bei maudyklomis formavimui.	Rekultivuotų karjerų skaičius	Lietuvos geologijos tarnyba; Kaišiadorių raj. sav. administracija.
7	Aplinkos kokybės kontrolės		
7.1	Vykdyti aplinkos kokybės monitoringą pagal Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr.V17E-211 patvirtintą Kaišiadorių rjono savivaldybės 2020-2025 metų aplinkos monitoringo programą.	Vykdomas savivaldybės aplinkos kokybės monitoringas	Ūkio subjektai; Kaišiadorių raj. sav. administracija; Aplinkos apsaugos agentūra.
7.2	Vykdyti naujai kuriamų objektų (pramoninių ir sandėliavimo, naudingų iškasenų eksploatacijos, inžinerinės infrastruktūros, transporto, specializuotų kompleksų) poveikio aplinkai vertinimą (PAV).	Parengti poveikio aplinkai vertinimo (PAV) dokumentai.	Kaišiadorių raj. sav. administracija; Aplinkos apsaugos agentūra
7.3	Vykdyti paviršinių vandens telkinių monitoringą. Ir mažinti paviršinių vandens telkinių taršą.	Vykdomas savivaldybės paviršinių vandens telkinių monitoringas.	Kaišiadorių raj. sav. administracija; Aplinkos apsaugos agentūra
7.4	Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ arba techniniuose projektuose, esant būtinybei įvertinti keliamo triukšmo ir oro taršos lygį, bei vibracijos taršos atitiktį Lietuvos higienos normai HN 50:2016“Visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai gyvenamamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“. Teritorijose, kuriose viršijamos didžiausios leistinos akustinio triukšmo ir oro taršos ribos, reglamentuojamos	Įrengtos neigiamo poveikio mažinimo priemonės: <ul style="list-style-type: none"> akustinės sienutės; želdynų juostos; kitos priemonės 	Atsakingi vykdytojai: teritorijų/statinių planuotojas, vykdytojas projektuotojas, statytojas. Priemonių planavimą ir įgyvendinimą kontroliuojančios institucijos: Kaišiadorių raj. sav. administracija;

	higienos normomis (HN 33:2011; HN 35:2007; HN 50:2016), neplanuoti užstatymo arba pagal atliktus skaičiavimus taikyti neigiamo poveikio mažinimo priemonės (akustinės sienutes, želdynų juostas ir pan.).		Nacionalinis visuomenės sveikatos centras.
--	---	--	--

11 NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS

11.1 Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorinė sklaida ir sancaupų arealai

Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį planą, vienas svarbiausių veiksnių, darančių įtaką kraštovaizdžio formavimo politikai, yra ypatingą reikšmę kraštovaizdžio vizualinėje struktūroje turinčių nekilnojamųjų kultūros vertybių vertė ir teritorinė sklaida.

Pagal 2015-10-02 LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-703 patvirtintą Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planą, vienas iš svarbiausių plano tikslų kultūros paveldo srityje – atsižvelgiant į Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatas siekti, kad kraštovaizdžio teritorinė apsauga, kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijos ir jų kryptys būtų palankios kultūros paveldo vertybių ir jų artimos aplinkos apsaugai, suteiktų daugiau praktinių galimybių kultūros paveldo aplinkos išsaugojimui, racionaliam jų tvarkymui ir, pabrėžtina, įvairesnių finansavimo šaltinių pritraukimui iš kraštovaizdžio apsaugos programų į didžiausia paveldo objektų sancaupą ir vertę pasižyminčius kultūrinio paveldo arealus.

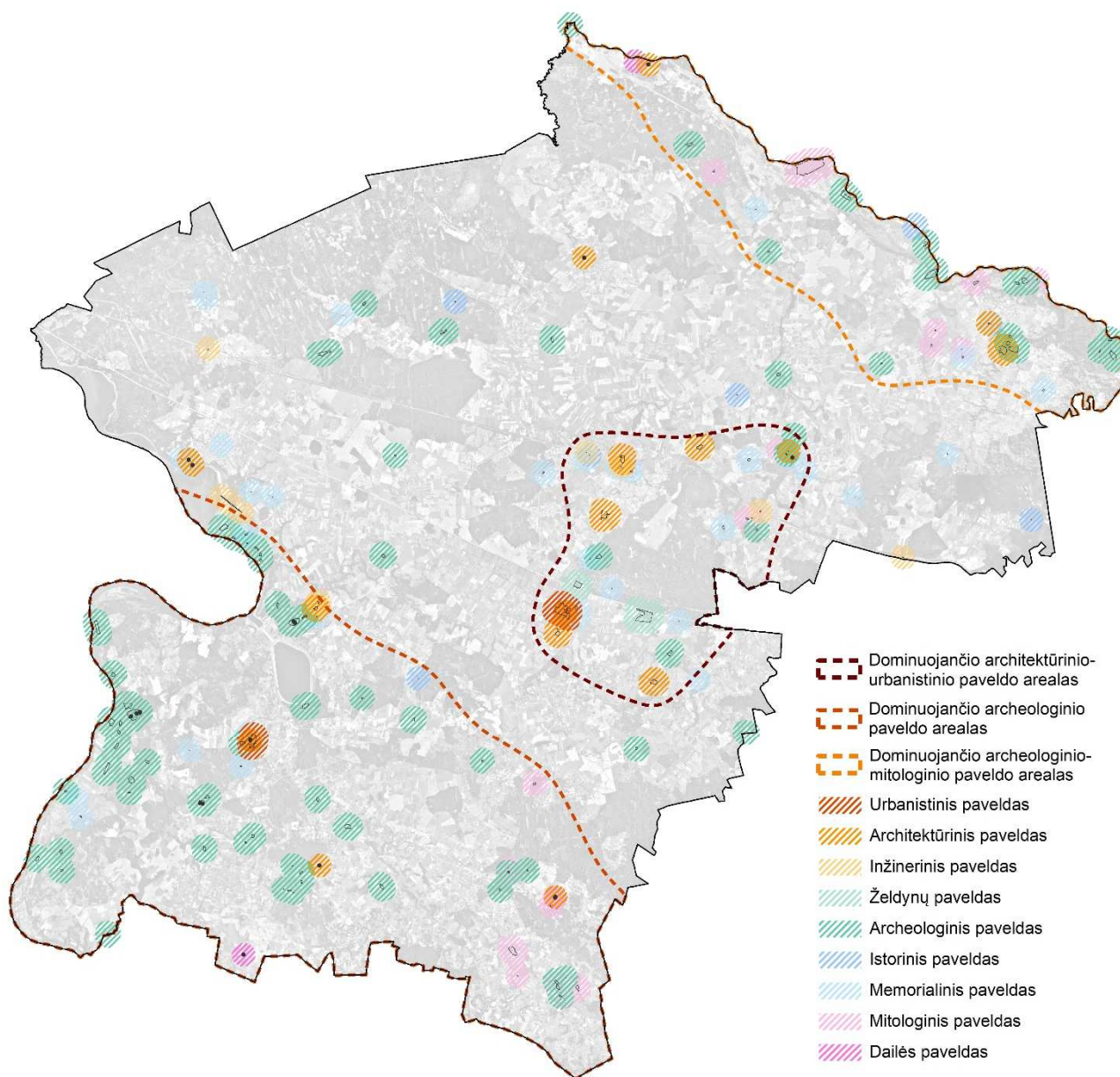
Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane Kaišiadorių rajono pietinė ir rytinė dalys patenka į archeologinio paveldo arealą. Architektūrinio paveldo (statinių ir statinių kompleksų) ir architektūrinio paveldo (dvarų ir dvarų sodybų) arealai apima rajono centrinę dalį kartu su Kaišiadorių ir Žiežmarių miestais (žr.: 11.1 pav.).

11.1 pav. Kaišiadorių rajono teritorija Lietuvos Nacionalinio kraštovaizdžio kontekste (šaltinis: LR Nacionalinis kraštovaizdžio planas, 2014 m.)

Lietuvos kontekste Kaišiadorių raj. sav. kultūros paveldas nėra išsiskiriantis objektų gausa. Teritoriniu aspektu rajone esantiems kultūros paveldo objektams yra būdinga kiek netolygi sklaida rajono teritorijoje. Pastebima didesnė objektų koncentracija rajono centre, ties Kaišiadorių ir Žiežmarių miestais, taip pat šiaurės rytinėje ir pietvakarinėje rajono dalyse. Tai lėmė istorinė teritorijos raida – kultūros paveldo objektų sancaupų arealai pastebimi prie upių ir istorinėse rajono savivaldybės gyvenvietėse bei jų apylinkėse.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų susitelkimas į sancaupų arealus sudaro palankesnes sąlygas išsaugoti autentišką istorinį kraštovaizdį: juose esantys objektai yra susieti vizualiniais, erdviniais kompoziciniais, semantiniais ryšiais. Sancaupų arealuose esančių kultūros paveldo objektų ir vietovių vertė didina teritorinę jų tarpusavio sąveiką bei ryšys su vertingu gamtiniu kraštovaizdžiu.

11.2 pav. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sklaidos Kaišiadorių rajono teritorijoje schema

Įvertinus nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sklaidą Kaišiadorių rajono teritorijoje pastebėtos nekilnojamojo kultūros paveldo sklaidos tendencijos:

- Didžiausia urbanizuotoms teritorijoms būdingų paveldo objektų koncentracija Kaišiadorių rajone išsiskiria Žiežmarių–Kaišiadorių–Žaslių arealas, kuriame vyrauja urbanistinis, architektūros, inžinerinis ir želdinių paveldas. Tokio pobūdžio nekilnojamas kultūros paveldas taip pat pastebimas ir mažesnėse rajono gyvenvietėse, tačiau ryškių arealų nesudaro.
- Pietvakarinėje rajono dalyje išsiskiria Rumšiškių–Kruonio–Nemaitonių arealas, kuriame koncentruota daugiausia rajone esančio archeologinio paveldo. Rytinėje dalyje šį arealą papildė mitologinis paveldas. Į arealą patenkantis Kruonio miestelis išsiskiria istorine dalimi, kuri yra vertinga urbanistiniu požiūriu.
- Rajono šiaurės rytinėje dalyje, palei Neries upę, išskiriamas dominuojančio archeologinio ir mitologinio paveldo arealas, kurį papildė keletas architektūrinio paveldo objektų.
- Istorinis paveldas, dažniausiai susijęs su istoriškai svarbiomis vietomis ar įvykiais, yra maždaug tolygiai pasklidęs visoje rajono teritorijoje.
- Mitologinis paveldas būdingas išskirtinai rytinei rajono pusei ir teritoriniu požiūriu yra glaudžiai susijęs su archeologinio kultūros paveldo objektais.

- Pastebima, kad memorialinis paveldas, dažniausiai laidojimo vietos, daugeliu atvejų yra glaudžiai susijęs su architektūriniu ir urbanistiniu paveldu, nes yra koncentruotas rajono gyvenvietėse ar netoli jų.
- Archeologinio paveldo arealuose esantiems kultūros paveldo objektams būdinga glaudi kultūros ir gamtos sąveika.

Remiantis 2019-05-31 Kultūros vertybių registro duomenimis, šiuo metu Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje yra 222 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, iš kurių 21 kompleksas ir 34 į kompleksus įeinantys objektai, 2 vietovės bei 167 pavieniai objektai. Pagal statusą Kaišiadorių rajone yra 41 paminklas, 71 valstybės saugomas objektas ir 110 registrinių objektų. Visi Kaišiadorių rajone esantys nekilnojamojo kultūros paveldo objektai nurodyti 11.1 lentelėje.

11.2 Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos politika, tvarkybos ir naudojimo kryptys

Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendiniai grindžiami LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir LR teritorijų planavimo įstatymo galiojančiomis redakcijomis. Kaišiadorių rajono teritorijos bendrojo plano kultūros paveldo dalis apibrėžia teritorinius kultūros paveldo ir kultūrinio kraštovaizdžio išsaugojimo reikalavimus. Šiuo bendruoju planu siekiama nekilnojamojo kultūros paveldo objektų išsaugojimo, didesnių pritaikymo visuomenės lankymui galimybių, istorinių bei kraštovaizdžio verčių atskleidimo ir išryškinimo, vietos identiteto stiprinimo. Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas yra laikomas vienu iš Lietuvos darnaus vystymosi prioritetų.

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą, kultūros paveldo objektais laikomi pavieniai, kompleksiniai ar į kompleksą įeinantys objektai, registruoti kaip nekilnojamosios kultūros vertybės, t. y. žemės sklypuose, sklypų dalyse, vandens, miško plotuose ar jų dalyse esantys statiniai ar kiti nekilnojamieji daiktai, kurie turi vertingųjų savybių ir kartu su jais priskirta teritorija yra atskiri daiktinės teisės objektai ar gali jais būti. Kultūros paveldo objektas saugomas kartu su jo užimama ir jam nustatyta teritorija. Ši teritorija nuo kultūros paveldo objekto neatsiejama.

Kultūros paveldo objektų apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliesiais planais bei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta). Kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose veikla reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais ir dokumentais bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais. Visų objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinto Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo V skyriaus pirmojo skirsnio reikalavimai. Pagal Paveldo tvarkybos reglamentą PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ archeologinio paveldo objektuose galimi šie darbai: avarijos grėsmės pašalinimo, remonto, konservavimo, restauravimo, pritaikymo darbai. Remiantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, visos kapinės prižiūrimos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles. Neveikiančių kapinių teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, o ši gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę ir perkėlus mirusiųjų palaikus.

Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas laikomas integralia savivaldybės teritorijos plėtros dalimi, todėl siekiant darnaus ir subalansuoto vystymosi, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas rajono kultūros paveldo objektų ir teritorijų apsaugai bei palaikymui. Kultūros paveldo apsauga turi būti įgyvendinama kartu su gamtos apsauga, bendruomenės švietimu, smulkaus ir vidutinio verslo plėtra, senųjų amatų ir verslų gaivinimu. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai tvarkomi atsižvelgiant į jų vertingąsias savybes ir teritorinį kontekstą, išsaugant kaip vietos istoriją atspindintį elementą ir kiek įmanoma pritaikant kultūrinei bei visuomenei paskirčiai. Siekiant didesnių kultūros paveldo išsaugojimo galimybių, būtina tęsti ir tobulinti kultūros paveldo objektų apsaugą vietiniame (savivaldybės) lygmenyje.

Tikslinga inicijuoti kultūros paveldo objektų skelbimą saugomais tiems objektams, kurie pasižymi ryškiomis vertingosiomis savybėmis ir yra svarbūs Kaišiadorių rajono kultūros, tradicijų ir gyvenamosios aplinkos išsaugojimui, tačiau iki šiol nebuvo įtraukti į kultūros vertybių registrą. Viena ryškiausių vietovių, vis dar neįtrauktų į kultūros vertybių registrą yra Žaslių miestelio istorinė dalis. Miestelis turi ilgą ir turtingą istoriją, yra išlaikęs istorinių gatvių tinklą bei planinę struktūrą, turi ryškią dominantę – mūrinę dvibokštę Žaslių Šv. Jurgio bažnyčią.

LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas numato, kad konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimą organizuoja Departamentas ir savivaldybių institucijos. Tradicinės religinės bendruomenės, bendrijos ir centrai, mokslo ir studijų bei kitos valstybinės tyrimų institucijos gali organizuoti jų veiklos sritį atitinkančio ar nuosavybės teise turimo nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimą ir atskleidimą, savo veiksmus derindamos su Departamentu. Jei atliekant statybos ar kitokius darbus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui, o šis informuoja Departamentą. Departamentas gali sustabdyti darbus 15 dienų. Per šį terminą jis kartu su savivaldybės paveldosaugos padaliniu turi patikrinti pranešimą ir priimti sprendimą inicijuoti ar neinicijuoti aptiktos nekilnojamosios kultūros vertybės įregistravimą, kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu ar aptiktos vertingosios savybės atskleidimą ir apsaugos reikalavimų patikslinimą.

Pagrindiniai veiksniai, trukdantys efektyviai saugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą, yra veiksniai, nepriklausantys teritorijų planavimo kompetencijai: nepakankamas jo tvarkybos finansavimas, objektų tinkamos tvarkybos ir priežiūros skatinimo mechanizmo trūkumas.

Igyvendinimo prioritetai ir priemonės:

- Planuojant istorinėse dalyse ir kultūros paveldo teritorijose naujos modernios architektūros statybą, būtina išsaugoti istorinį urbanistinį audinį ir charakteringą erdvinę struktūrą, paryškinant paveldo objektų savybių savitumą.
- Senąsias kapines ir kapavietes saugoti viešam pažinimui ir pagarbai, pavedant atitinkamoms savivaldybės tarnyboms rūpintis jų tvarkyba. Kapinės turi būti tvarkomos pagal kapinių tvarkybą reglamentuojančius teisės aktus.
- Periodiškai organizuoti piliakalnių ir juos supančių teritorijų tvarkymą, numatant panaudojimo galimybę turistinių maršrutų vystymui.
- Vykdyti bendrojo plano sprendinius bei apsaugos ir kraštovaizdžio formavimo politikos tikslais įvertinti poreikį steigti urbanizuotų vietų (kultūros paveldo vietovių) kultūrinius draustinius.
- Būtina saugoti želdinius ir želdynus, esančius kultūros paveldo objektų teritorijose, nes jie sudaro vieningą visumą su užstatymu, kuriam būdinga žmogaus veiklos, gamtinės ir istorinės aplinkos dermė.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų stebėsena (monitoringas)

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų stebėsena vykdoma pagal nekilnojamojo kultūros paveldo objektų stebėsenos taisykles. Remiantis jomis, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų stebėseną sudaro kultūros paveldo objektų periodinė apžiūra, stebint būklę, jos kitimą ir kitimą lemiančias priežastis, periodinis būklės ir jos kitimo fiksavimas, objektų ir jų teritorijų vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių bei kitaip objektų būklę įtakančių poveikių vertinimas, kultūros paveldo objektų būklės, jos kitimo, poveikių vertinimo apibendrinimas ir prognozavimas. Kultūros paveldo objektų ir vietovių stebėsena turi būti vykdoma periodiškai, o jos rezultatai teikiami už Kaišiadorių rajono savivaldybės kultūros paveldo vertybių apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas bei nekilnojamojo kultūros paveldo objektų stebėsenos taisyklės numato, kad Kultūros paveldo departamentas organizuoja ir koordinuoja nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimą, atskleidimą ir stebėseną bei metodiškai vadovauja nekilnojamojo kultūros paveldo objektų stebėsenai, ją koordinuoja ir organizuoja.

11.3 Kultūros paveldo ir kraštovaizdžio integralumas ir tvarkymo nuostatos

Bendrojo plano sprendiniai atitinka tikslus, numatytus Lietuvos ratifikuotoje Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje:

1. priimti generalinę politiką, kuri siektų kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas;
2. vystyti mokslinius ir techninius tyrimus ir tyrinėjimus ir paruošti veiksmingas priemones, kurios įgalintų valstybę neutralizuoti grėsmę, iškilusią kultūros ir gamtos paveldui;
3. imtis tinkamų įstatyminių, mokslinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, būtinų šio paveldo identifikavimui, globai, išsaugojimui (konservavimui), prezentavimui bei reabilitavimui.

Pateikiami sprendiniai yra siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje Europos kraštovaizdžio konvencijoje:

1. įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą;
2. integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikį kraštovaizdžiui;
3. nustatytus kraštovaizdžius įvertinti atsižvelgiant į suinteresuotų dalyvių ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriamą ypatingą vertę.

Siekiant išsaugoti rajono kultūrinio istorinio kraštovaizdžio vertę svarbiausiomis saugotinėmis jo savybėmis laikytina architektūrinės, istorinės, archeologinės ir meninės vertybių kompleksiskumas, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vizualinis kompozicinis bei istorinis semantinis sąryšis, kultūros vertybių integralumas su vertinga gamtine aplinka. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas laikomas integralia Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos plėtros dalimi.

11.4 Nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašai

Kaišiadorių rajone esantys kultūros paveldo objektai, sugrupuoti pagal jų sandarą, pateikiami 11.1 lentelėje. LR kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas, papildomas naujais kultūros paveldo objektais arba objektų apsauga panaikinama, todėl šiame bendrajame plane pateikti sąrašai atitinka tik esamą situaciją tačiau nėra baigtiniai ir laikui bėgant gali kisti. Rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas pagal bendrojo plano nuostatas, būtina vadovautis naujausia kultūros vertybių registro informacija bei parengtais ir patvirtintais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dokumentais.

11.1 lentelė. Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų Kaišiadorių rajone sąrašas

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
Kompleksai ir į kompleksą įeinantys objektai							
1.	13	Tadaravos vandens malūno liekanų ir malūnininko namo kompleksas	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Salomiškio k., Malūno g. 5	Registrinis	Vietinis	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
1.1	38496	Tadaravos vandens malūno liekanų ir malūnininko namo komplekso vandens malūno liekanos	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Salomiškio k.,	Registrinis	Vietinis	Į kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
1.2	38497	Tadaravos vandens malūno liekanų ir malūnininko namo komplekso malūnininko namas	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Salomiškio k.,	Registrinis	Vietinis	Į kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
2.	1364	Paparčių dominikonų vienuolyno statinių kompleksas	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k., Dominikonų g.	Registrinis	Regioninis	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
2.1	35951	Paparčių dominikonų vienuolyno statinių komplekso vartai	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k., Dominikonų g. 22	Registrinis	Regioninis	Į kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
2.2	35952	Paparčių dominikonų vienuolyno statinių komplekso kapinių koplyčia	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k., Paparčių g. 34	Registrinis	Regioninis	Į kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);
3.	152	Kaišiadorių dvaro sodybos fragmentai	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių	Registrinis	–	Kompleksas	–

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
			aplinkės sen., Gudienos k., Instituto g. 1				
4.	154	Kurniškių dvaro sodybos fragmentai	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių apylinkės sen., Kurniškių k.,	Registrinis	Vietinis	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
4.1	36856	Kurniškių dvaro sodybos fragmentų dvarininko namas	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių apylinkės sen., Kurniškių k.,	Registrinis	Vietinis	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
4.2	36857	Kurniškių dvaro sodybos fragmentų tvartas	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių apylinkės sen., Kurniškių k.,	Registrinis	Vietinis	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
4.3	36858	Kurniškių dvaro sodybos fragmentų kumetynas	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių apylinkės sen., Kurniškių k.,	Registrinis	Vietinis	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
5.	156	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k.,	Registrinis	–	Kompleksas	–
6.	159	Vladikiškių dvaro sodybos fragmentai	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Stasiūnų k.,	Registrinis	Regioninis	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
6.1	40339	Vladikiškių dvaro sodybos fragmentų rūmai	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Stasiūnų k., Parko g. 10	Registrinis	Regioninis	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
6.2	40340	Vladikiškių dvaro sodybos fragmentų pirmas ūkinis pastatas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Stasiūnų k., Parko g. 10	Registrinis	Regioninis	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
6.3	40341	Vladikiškių dvaro sodybos fragmentų arklidė	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Stasiūnų k., Parko g. 10	Registrinis	Regioninis	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
6.4	40342	Vladikiškių dvaro sodybos fragmentų antras ūkinis pastatas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Stasiūnų k., Parko g. 10	Registrinis	Regioninis	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
7.	2167	Viešpaties Apsireiškimo Švč. M. Marijai bažnyčia ir klebonija	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Gegužinės k.,	Registrinis	–	Kompleksas	–
8.	23713	Rokiškių piliakalnis su gyvenviete	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Rokiškių I k.,	Paminklas	–	Kompleksas	–
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
8.1	2968	Rokiškių piliakalnio su gyvenviete piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Rokiškių I k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
8.2	23714	Rokiškių piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Rokiškių I k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–
9.	23715	Budelių piliakalnis su gyvenvieta	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Budelių k.,	Paminklas	Nacionalinis	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
9.1	5028	Budelių piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Skarbu, Skarbo kalnu	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Budelių k.,	Paminklas	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
9.2	23716	Budelių piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Budelių k.,	Paminklas	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
10.	23717	Lašinių piliakalnis su gyvenvieta	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Lašinių k.,	Paminklas	Nacionalinis	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
10.1	5014	Lašinių piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Napoleono kalnu	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Lašinių k.,	Paminklas	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
10.2	23718	Lašinių piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Lašinių k.,	Paminklas	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
11.	23719	Palapainio, Vilūnų piliakalnis su gyvenvieta	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Vilūnų k.,	Paminklas	–	Kompleksas	–
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
11.1	5024	Palapainio, Vilūnų piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Vilūnų k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–
11.2	23720	Palapainio, Vilūnų piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Vilūnų k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–
12.	23721	Pridotkų, Žukų piliakalnis su gyvenvieta	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Pridotkų k.,	Valstybės saugomas	–	Kompleksas	–
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
12.1	5041	Piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Pridotkų k.,	Valstybės saugomas	–	I kompleksą įeinantis	–
12.2	23722	Gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Pridotkų k.,	Valstybės saugomas	–	I kompleksą įeinantis	–
13.	23723	Mūro Strėvininkų piliakalnis su gyvenvieta	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio;
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
13.1	5040	Mūro Strėvininkų piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio;

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
13.2	23724	Mūro Strėvininkų piliakalnio su gyvenvietės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio;
14.	24497	Maisiejūnų piliakalnis su gyvenvietės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Maisiejūnų k.,	Paminklas	–	Kompleksas	–
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
14.1	5003	Maisiejūnų piliakalnio su gyvenvietės piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Maisiejūnų k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–
14.2	24498	Maisiejūnų piliakalnio su gyvenvietės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Maisiejūnų k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–
15.	24499	Varkališkių piliakalnis su priešpiliu	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Visginų k.,	Valstybės saugomas	–	Kompleksas	–
15.1	5025	Piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Visginų k.,	Valstybės saugomas	–	I kompleksą įeinantis	–
15.2	24500	Priešpilis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Visginų k.,	Valstybės saugomas	–	I kompleksą įeinantis	–
15.3	24501	Gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Visginų k.,	Valstybės saugomas	–	I kompleksą įeinantis	–
16.	24502	Migonių piliakalnis su gyvenvietės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Migonių k.,	Paminklas	–	Kompleksas	–
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
16.1	5022	Migonių piliakalnio su gyvenvietės piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Migonių k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–
16.2	24503	Migonių piliakalnio su gyvenvietės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Migonių k.,	Paminklas	–	I kompleksą įeinantis	–
17.	37574	Žiežmarių žydų senųjų kapinių bei Lietuvos partizanų užkaso vietos ir kapo kompleksas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m.,	Registrinis	Nacionalinis	Kompleksas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
17.1	22057	Žiežmarių žydų senųjų kapinių bei Lietuvos partizanų užkaso vietos ir kapo komplekso žydų senosios kapinės	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m.,	Valstybės saugomas	Regioninis	I kompleksą įeinantis	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
17.2	37575	Žiežmarių žydų senųjų kapinių bei Lietuvos partizanų užkaso vietos ir kapo komplekso Lietuvos partizanų užkaso vieta ir kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m.,	Registrinis	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
18.	38349	Darsūniškio žydų senųjų kapinių su žudynių vieta ir kapais kompleksas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Nacionalinis	Kompleksas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
		<i>Kompleksą sudaro:</i>					
18.1	38350	Darsūniškio žydų senųjų kapinių su žudynių vieta ir	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio	Registrinis	Vietinis	I kompleksą įeinantis	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
		kapais komplekso žydų senosios kapinės	sen., Darsūniškio k.,				
18.2	38351	Darsūniškio žydų senųjų kapinių su žudynių vieta ir kapais komplekso žydų žudynių vieta ir kapai	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Nacionalinis	I kompleksą įeinantis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
19.	949	Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia ir varpinė	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Palomenės k.,	Registrinis	–	Kompleksas	–
20.	969	Bažnyčia ir varpinė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Kalvių k.,	Registrinis	–	Kompleksas	–
21.	970	Bažnyčia ir varpinė	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl.,	Registrinis	–	Kompleksas	–
Vietovės							
22.	17092	Kruonio miestelio istorinis centras	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Kruonio mstl.,	Valstybės saugomas	Vietinis	Vietovė	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
23.	17131	Žiežmarių miesto istorinė dalis	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m.,	Registrinis	Regioninis	Vietovė	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
Pavieniai							
24.	10501	Dailininkų Vlado ir Barboros Didžiokų kapas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Kruonio mstl.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
25.	10883	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių miesto sen., Kaišiadorių m.	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
26.	10884	Kompozitoriaus, profesorius, kunigo Teodoro Brazio ir visuomenės veikėjo, kunigo Stanislovo Kiškio kapai	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių miesto sen., Kaišiadorių m., T. Brazio g.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
27.	10887	Vlado Didžioko ir Barboros Didžiokienės sodybos namas	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
28.	10889	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Žaslių mstl.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
29.	10890	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m., Žaslių g.	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
30.	10891	Žydų žudynių vieta ir kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Bačkonių k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
31.	10892	Žydų žudynių vieta ir kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Triliškių k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
32.	13010	Triliškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Triliškių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
33.	1362	Bažnyčia	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Kruonio mstl.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
34.	150	Bačkonių dvaro sodybos parkas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Bačkonių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus);
35.	16198	Dovainonių, Kapitoniškių piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
36.	162	Triliškių dvaro sodybos vieta	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Triliškių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Želdynų (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
37.	164	Žiežmarių dvaro sodybos rūmai	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
38.	16493	Guronių kalnas, vad. Zvaninyčia	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Dalinonių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
39.	16980	Senojo Alytaus-Kauno kelio atkarpa	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
40.	16981	Kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Žaslių mstl.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
41.	17225	Ringailių akmuo su „Marijos pėda“, kitaip „Čigonės pėda“	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Ringailių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
42.	2059	Kaniutiškių akmuo su ženklais	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių apylinkės sen., Ilgakiemio k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
43.	2060	Basonių piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Basonių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
44.	20695	Vindžiuliškių akmuo su dubeniu	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Vindžiuliškių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
45.	20696	Vindžiuliškių dauba vad. Velnio duobe	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Vindžiuliškių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
46.	20697	Kalnas vad. Kopyčia	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Klėriškių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
47.	20698	Mičiūnų alkakalnis vad. Kaukalniu	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Mičiūnų k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
48.	20699	Alkakalnis, vad. Rūrakalniu	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Nemaitonių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
49.	20700	Nemaitonių akmuo	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Nemaitonių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
50.	20703	Ringailių kalnas vad. Kupolio kalnu	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Ringailių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
51.	20705	Šilonių, Jačiūnų brasta vad. Velnio brasta	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Kasparų k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
52.	20706	Šilonių (Jučionių) alkos pieva	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Putriškių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
53.	20707	Žydiškių akivaras, vad. Nuotakėle	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Nemaitonių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
54.	21183	Paparčių Šv. vyskupo Stanislovo ir Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčia	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
55.	2164	Magazinas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m., Vytauto g. 39	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
56.	2165	Šv. Onos koplyčia	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
57.	2166	Namas	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Žaslių mstl., Vytauto g. 30	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
58.	2168	Klėtis	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Klėriškių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
59.	2169	Koplytėlė	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Klėriškių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
60.	22056	Kaišiadorių žydų senosios kapinės	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Kaišiadorelių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
61.	22058	Žaslių žydų senosios kapinės	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Naujažerio k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
62.	22104	Girelės senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Girelės k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio;
63.	22106	Basonių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Basonių II k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
64.	22107	Vilūnų senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Vilūnų k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
65.	22108	Nemaitonių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
			sen., Nemaitynių k.,				
66.	22109	Žydiškių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitynių sen., Nemaitynių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
67.	22110	Žaslių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Žaslių mstl.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
68.	22693	Lietuvos partizanų kapas	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Pašulių k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
69.	23712	Našlėnų, Kmitų pilkapynas II	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Niauriškių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
70.	24193	Dovainonių, Kapitoniškių pilkapynas II	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Paminklas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
71.	24217	Vindziuliškių, Klėriškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitynių sen., Vindziuliškių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
72.	24696	Pakalniškių kaimo mitologinė vieta	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Pakalniškių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Mitologinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
73.	24813	Tiltas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Tadaravos k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
74.	25170	Kalvių pilkapis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Basonių II k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
75.	25171	Varkališkių piliakalnis II	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Visginių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
76.	25172	Dovainonių, Kapitoniškių pilkapynas III	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
77.	25173	Dovainonių, Kapitoniškių pilkapynas IV	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
78.	25174	Kapitoniškių pilkapių vieta	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Kapitoniškių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
79.	2560	Senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Rusių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
80.	26379	Lietuvos partizanų kapai	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Apidemo k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
81.	26976	Pravieniškių geležinkelio pralaida	Kaišiadorių rajono sav., Pravieniškių sen., Pravieniškių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
82.	26977	Guronių geležinkelio pralaida	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Guronių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
83.	26978	Tadaravos geležinkelio pralaida	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
			sen., Tadaravos k.,				Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
84.	27736	Tartoko senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Tartoko k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
85.	27737	Kmitų senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Kmitų k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
86.	27738	Paparčių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
87.	27739	Krivonių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Krivonėlių k. dal. (negalioja nuo 1999.01.01),	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
88.	27740	Padalių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Padalių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
89.	2823	Kaišiadorių geležinkelio viadukas	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių miesto sen., Kaišiadorių m.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);
90.	2965	Būtkiemio piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Būtkiemio k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
91.	2966	Kalvių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Basonių II k.,	Paminklas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
92.	2967	Kalvių pilkapynas II	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Basonių II k.,	Paminklas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
93.	31005	Paparčių k. kapinių kolumbariumas	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą retas);
94.	31239	Basonių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Basonių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
95.	31839	Žaslių dvarietė	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Žaslių mstl.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
96.	32711	Kalvių pilkapynas III	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Basonių II k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
97.	32840	Varkalių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Varkalių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
98.	32841	Klėriškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Klėriškių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
99.	33066	Nemaitonių, Žydiškių pilkapis	Kaišiadorių rajono sav., Nemaitonių sen., Nemaitonių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
100.	33205	Darsūniškio, Atmainių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
101.	33275	Dabintos senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Dabintos k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
102.	33278	Lapainios senovės gyvenvietė IV	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
			sen., Lapainios k.,				
103.	33279	Lapainios senovės gyvenvietė III	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Lapainios k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
104.	33280	Lapainios senovės gyvenvietė II	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Lapainios k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
105.	33339	Darsūniškio dvarietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
106.	33342	Lietuvos kario Stasio Kmelnicko kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Cineikių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
107.	33343	Lietuvos karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
108.	33344	Lietuvos kario Edmundo Tirvos kapas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
109.	33345	Lietuvos karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Kiemelių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
110.	33346	Lietuvos kario Vinco Paužos kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Kiemelių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
111.	33347	Lietuvos kario Antano Vėliaus kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Kiemelių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
112.	33348	Lietuvos karininko, savanorio Jono Samasenkos kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Kiemelių k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
113.	33349	Lietuvos kario Broniaus Slivinsko kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Kiemelių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
114.	33350	Lietuvos kario Antano Malašausko kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Liutonių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
115.	33351	Lietuvos kario Prano Čiulodo kapas	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
116.	33352	Lietuvos karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl., Marių g.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
117.	33353	Lietuvos karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Žaslių mstl.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
118.	33354	Lietuvos kario Stasio Jokūbauskio kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m., Vilniaus g.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
119.	33355	Lietuvos kario Vinco Nenorto kapas	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
			sen., Žiežmarių m., Vilniaus g.				Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
120.	33630	Guronių kapinynas	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Guronių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio;
121.	33640	Astragų senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
122.	34644	Burčiakų piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Vaiguvo k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio;
123.	34925	Dovainonių, Kapitoniškių pilkapynas V	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
124.	35284	Žiežmarių sinagoga	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių sen., Žiežmarių m., Vilniaus g. 6	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
125.	36615	1830-1831 m. sukilimo būrio vado Vincento Matuševičiaus kapas	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
126.	37335	Šventininkų senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Šventininkų k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
127.	37336	Padalių kelto vieta	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Padalių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
128.	37359	Vilkiškių senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių apylinkės sen., Vilkiškių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
129.	37583	Darsūniškio, Atmainių pilkapynas II	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Darsūniškio k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
130.	38316	Lietuvos partizanų kapai	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
131.	38328	Pravieniškių koncentracijos stovyklos žydų žudynių vieta ir kapas I	Kaišiadorių rajono sav., Pravieniškių sen., Pravieniškių II k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
132.	38329	Pravieniškių koncentracijos stovyklos žydų žudynių vieta ir kapas II	Kaišiadorių rajono sav., Pravieniškių sen., Pravieniškių II k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
133.	38341	Rumšiškių žydų žudynių vieta ir kapas	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
134.	38347	Darsūniškio, Kruonio žydų žudynių vieta ir kapas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Gliubiškio k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
135.	38605	Meškučių kapinynas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Dijokiškių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
136.	38889	Kaišiadorių geležinkelio stoties vandens bokštas	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių miesto sen., Kaišiadorių m., Geležinkeliečių tak. 2A	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą tipišką);
137.	40056	Poeto Jono Aisčio tėvišės vieta	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
138.	40057	Poeto Jono Aisčio kapas	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
139.	40058	Poeto Jono Aisčio paminklinis biustas	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
140.	40059	Gegužinės kaimo senųjų kapinių I antkapinis paminklas	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Gegužinės k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);
141.	40060	Gegužinės kaimo senųjų kapinių II antkapinis paminklas	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Gegužinės k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus);
142.	40061	Paminklas žuvusiems tremtyje bei lageriuose atminti	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių miesto sen., Kaišiadorių m., Gedimino g.	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
143.	40157	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Šilonių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipišką);
144.	40190	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipišką);
145.	40191	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Bačkonių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipišką);
146.	40192	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Dainavėlės k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipišką);
147.	40193	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Tadaravos k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipišką);
148.	41314	Gegužinių piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Užgirėlio k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio;
149.	43843	Lietuvos partizano Vinco Zablacko-Kėkšto žūties vieta	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Palimšio k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
150.	43844	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Šimkaučiškių k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
151.	43848	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Aukštuojų k.,	Registrinis	Nacionalinis	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
152.	5001	Ginteikiškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Palimšių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
153.	5002	Kruonio piliavietė, vad. Pilies griuvėsiais	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Kruonio mstl.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio;
154.	5004	Maisiejūnų, Surgantiškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Maisiejūnų k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
155.	5005	Visginų piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Visginų k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
156.	5006	Beistrakių, Šukiškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Kaišiadorių r. sav. teritorija k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
157.	5007	Našlėnų, Kmitų pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Niauriškių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
158.	5008	Pakalniškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Pakalniškių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
159.	5010	Paparčių piliakalnis vad. Žydkaupiu	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
160.	5011	Piliakalnis, vad. Pilies kalnu	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Paparčių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
161.	5012	Bijautonių piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Bijautonių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
162.	5013	Dovainonių, Kapitoniškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Dovainonių k.,	Paminklas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
163.	5015	Senkapis su XIII-XVII m.e.a. kp.	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Pentiškių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
164.	5016	Guronių, Pravieniškių pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Guronių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
165.	5017	Astragų pilkapynas, vad. Kapčiais	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Astragų k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
166.	5018	Astragų pilkapynas II	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Daktariškių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
167.	5019	Atmainių, Darsūniškio pilkapynas	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Atmainių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
168.	5021	Lapainios senovės gyvenvietė	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Lapainios k.,	Registrinis	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
169.	5023	Migonių, Kleboniško pilkapynas, vad. Mižinkapiais	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Gliebiškio k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
170.	5026	Šilonių, Jačiūnų pilkapynas, vad. Prancūzkapiai	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Putriškių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis
171.	5030	Guronių kalnas, vad. Pajautos kapu, Kiškio bažnyčia	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Guronių k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
172.	5032	Laukagalio kapinynas, vad. Piliakalni	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Laukagalio k.,	Valstybės saugomas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
173.	5033	Laukagalio akmuo su dubenėliais, vad. Velnio akmeniu, Didžioju, Didžioju aukuru	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Laukagalio k.,	Paminklas	Nacionalinis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
174.	5034	Laukagalio akmuo su Žmogaus pėda	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Laukagalio k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
175.	5035	Mančiūnų piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Mančiūnų k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
176.	5036	Naujažerio, Žaslių akmuo su ženklais	Kaišiadorių rajono sav., Žaslių sen., Žaslių mstl., Kaišiadorių g.	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
177.	5037	Balceriškių piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Balceriškių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
178.	5038	Buivydonių piliakalnis	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Buivydonių k.,	Paminklas	–	Pavienis objektas	–
179.	5039	Kalnas vad. Ragankalni	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Dainių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
180.	5935	Dalinonių, Paltininkų senosios kapinės	Kaišiadorių rajono sav., Žiežmarių apylinkės sen., Dalinonių k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
181.	5940	Pašulių kapinynas	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Pašulių k.,	Valstybės saugomas	–	Pavienis objektas	–
182.	5943	Krasnasiolkos senosios kapinės	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Krasnasiolkos k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
183.	5944	Lalėnų senosios kapinės, vad. Prancūzkapiai	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Lalėnų k.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
184.	5947	Pakalniškių II pilkapynas, vad. Prancūzkapiai	Kaišiadorių rajono sav., Paparčių sen., Pakalniškių k.,	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
185.	5956	Gansonų, Miškiniešių kapinynas, vad. Pinčiukų kalnu	Kaišiadorių rajono sav., Gansonų k. (negalioja nuo 2011.05.05),	Valstybės saugomas	Regioninis	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
186.	5964	Senkapis, vad. Švedkapiais	Kaišiadorių rajono sav., Palomenės sen., Žūbiškių k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–
187.	9094	Paminklas vyskupui, poetui Antanui Baranuskui	Kaišiadorių rajono sav., Rumšiškių sen., Rumšiškių mstl.,	Registrinis	Vietinis	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
188.	9102	Koplytėlė su ornamentuotu kryželiu, Kristaus, nešančio kryžį	Kaišiadorių rajono sav., Kruonio sen., Domeikiemio k.,	Registrinis	–	Pavienis objektas	–

12 SOCIALINĖ APLINKA

12.1 Demografinė ir socialinė būklė

Demografija. Pagal gyventojų skaičių Kaišiadorių raj. sav. traktuotina kaip mažesnė nei vidutinė (statistinis šalies savivaldybės gyventojų skaičius 2015 m. sausio 1 d. siekė 48 699 gyventojus, o 2017 m. sausio 1 d. – 30836 gyv.). Kaip ir visoje Lietuvoje ir absoliučioje daugumoje šalies savivaldybių, Kaišiadorių gyventojų skaičius jau ilgą laiką tendencingai mažėja. Statistikos departamento prie LRV duomenimis pastaraisiais metais gyventojų mažėjimo tempai sulėtėjo.

Atsižvelgiant į demografines prognozes ir darbo vietų sektorius plėtrą, pateiktas bendrojo plano bendrųjų sprendinių (konceptijos) aiškinamajame rašte, konkretizuotų sprendinių laikotarpio pabaigoje prognozuojamas optimistinis gyventojų skaičiaus scenarijus, kai gyventojų skaičius Kaišiadorių rajono savivaldybėje sieks apie 31 tūkst. gyventojų. Bendrojo plano sprendiniai parengti vadovaujantis optimistinio demografinės raidos scenarijumi – išlaikyti savivaldybės gyventojų skaičių. Bendrojo plano sprendiniuose numatytas intensyvus darbo vietų ir verslo kurimas metropolinės urbanistinės integracijos ašies teritorijose sąlygoja gyventojų skaičiaus didėjimą, todėl bendras gyventojų skaičius konkretizuotų sprendinių laikotarpio pabaigoje prognozuojamas 35 tūkst. gyventojų.

Švietimo infrastruktūra. Šiuo metu savivaldybėje yra 16 švietimo įstaigų: 7 gimnazijos ar jų skyriai; 1 progimnazija ir jos skyrius; 5 pagrindinės mokyklos ir 1 suaugusiųjų ir jaunimo mokykla su skyriumi, 7 lopšeliai ir darželiai, 3 mokyklos - darželiai. Esamos būklės analizėje buvo konstatuotas mokinių skaičiaus mažėjimas Savivaldybės pavaldumo mokyklose. Tačiau, įvertinant prognozinį gyventojų skaičiaus didėjimą, BP sprendiniuose remiamasi švietimui keliamais tikslais, įtvirtintais ir Valstybinėje švietimo strategijoje, ir Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje - siekimas išsaugoti esamas infrastruktūrinis švietimo įstaigų tinklą. Naujų švietimo įstaigų poreikio nėra.

Konkretizuojant Bendrojo plano sprendinius, nekvestionuojama nacionalinė švietimo sistemos svarba. Bendrojo plano sprendiniuose vadovaujamasi prioritetais, kad būtų sukurta subalansuota socialinė aplinka – pilnavertės gyvenimo ir darbo sąlygos, sveikatos, socialinės apsaugos, švietimo ir ugdymo sistemų veikimas (gyvybingumas). Visi šie faktoriai išimtinai priklauso nuo Valstybės vykdomos politikos ir Švietimo sistemos reformos. Todėl Bendrajame plane yra numatyta galimybė plėtoti švietimo įstaigų tinklą visose visuomeninių įstaigų plėtrai galimose ir potencialiose teritorijose, atsižvelgiant į konkrečius poreikius, įvertinus galimą poveikį gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai, ekologiškai pusiausvyrai, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams bei pritarus savivaldybės tarybai. Šios funkcijos ir uždaviniai Valstybiniu mastu priklauso strateginio planavimo kompetencijai.

Siekiant švietimo strategijoje numatytų tikslų, bei norint visiems rajono savivaldybės vaikams ir paaugliams užtikrinti kokybišką išsilavinimą, siūlytinos šios iniciatyvos strateginio planavimo dokumentų teiginiai ir Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programai:

1. Saugant infrastruktūrinį švietimo potencialą, mokyklų tinklo reorganizavimą vykdyti išimtinai atskirų periferinių gyvenviečių įstaigų atžvilgiu atliekant mokyklų tinklo stebėseną bei analizuojant mokinių skaičiaus įstaigose dinamiką bei gyvenamojo fondo plėtros tendencijas.

2. Numatyti infrastruktūrinius sprendimus, būtinus didinant ikimokyklinio ugdymo vietų skaičių savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Švietimo objektų poreikio normavimas.

Švietimo objektų ir reikiamų jiems teritorijų poreikis skaičiuojamas atsižvelgiant į analogus:

- 1000 – čiuo gyventojų – 140 vietų bendrojo lavinimo mokyklose. Bendruoju atveju optimali mokykla yra 500 vietų, jos sklypo dydis 2,0 ha (40 m²/1 vaikui).

- 1000 - čiuo gyventojų – 65-70 vietų ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Optimalus vienos įstaigos dydis būtų apie 70 vietų, jos sklypo dydis 0,36 ha (40 m²/1 vaikui).

Sveikatos priežiūros įstaigos. Savivaldybėje yra 19 įstaigų, iš kurių 5 yra miestuose (Kaišiadoryse ir Žiežmariuose), likusios įstaigos yra miesteliuose ir kaimuose.

Savivaldybės sveikatos priežiūros tinklas priklauso nuo valstybinės sveikatos priežiūros reformos ir bendrąja prasme neturi lemiamos įtakos savivaldybės urbanistinio audinio formavimo galutiniam rezultatui.

Remiantis LR galiojančiais teisės aktais, siekiant gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, akcentuojamas pirminės ir ambulatorinės priežiūros primatas. Savivaldybės turi užtikrinti pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir efektyvumą.

Pirminės sveikatos priežiūros plėtros 2017–2025 metų veiksmų plane pabrėžiama, kad pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos vis dar yra labiau orientuotos į sveikatos problemų sprendimą, o ne į sveikatos puoselėjimą ar išsaugojimą, tačiau didesnę dėmesį privalu skirti pirminei priežiūrai kaip veiksmingam prevenciniam ir profilaktiniam instrumentui. Kaišiadorių rajono atveju tai ypatingai aktualu dėl demografinės struktūros.

Bendrajame plane yra numatyta galimybė plėtoti sveikatos apsaugos įstaigų tinklą visose visuomeninių ir komercinių įstaigų plėtrai galimose ir potencialiose teritorijose, atsižvelgiant į konkrečius poreikius, galimą poveikį gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai, ekologiškai pusiausvyrai, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams bei pritarus savivaldybės tarybai.

Pagal esamos būklės įvertinimą siūlytinos šios iniciatyvos strateginio planavimo dokumentų teiginiai ir BP sprendinių įgyvendinimo programai:

1. Įvertinti galimybę reorganizuoti mažai gyventojų aptarnaujančius, šalia didesnių gyvenviečių esančius medicinos punktus.
2. Įvertinti poreikį ir, pastarajam esant identifikuotam, inicijuoti privačių slaugos įstaigų steigimą.
3. Plėtoti ambulatorines, dienos stacionaro, dienos chirurgijos ir dienos reabilitacijos paslaugas.

Bendrojo plano sprendiniuose vadovaujasi valstybine nuostata, kad būtų sukurta subalansuota socialinė aplinka. Tai priklauso nuo Valstybės vykdomos politikos ir sveikatos sistemos reformos. Todėl BP yra numatyta besąlyginė galimybė plėtoti sveikatos įstaigų tinklą visose visuomeninių įstaigų plėtrai galimose ir potencialiose prioritetinėse teritorijose, atsižvelgiant į konkrečius poreikius, įvertinus galimą poveikį gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai, ekologiškai pusiausvyrai, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams bei pritarus savivaldybės tarybai. Sveikatos apsaugos funkcijos ir uždaviniai Valstybiniu mastu priklauso strateginio planavimo kompetencijai.

Kultūros ir socialinės įstaigos. Šalies gyventojų kultūrinė veikla, dalyvavimas mėgėjų kūrybinėje veikloje išreiškia visuomenės aktyvumą, jos poreikius ir vertybines nuostatas. Kultūros plėtra, tradicijų gaivinimas, dėmesys ne tik materialiniams, bet ir dvasiniams turtams, asmenybių ugdymui, jautrumo ir pagarbos žmogui skiepijimas, kultūrinės veiklos pagalba, yra itin reikšmingi prioritetai, sprendžiant rajono socialines, ekonomines problemas.

Socialinės paslaugos – tai paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neigalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Socialinių paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį. Socialinės paslaugos teikiamos siekiant užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, taip pat visuomenės saugumui užtikrinti.

Kaišiadorių rajono savivaldybėje su kultūra yra susijusios 10 biudžetinių įstaigų ir jų padalinių (muziejai, bibliotekos, kultūros bei laisvalaikio centrai, salės). Iš jų dauguma yra Kaišiadorių ir Žiežmarių miestuose, o savivaldybės didesni miesteliai turi laisvalaikio arba bendrųjų sales, taip pat ir 14 bažnyčių, kurios be kultūrinės institucinės reikšmės, turi svarbų urbanistinį erdvinį kiekvienos vietovės ar jos dalies charakterį formuojančius veiksnius ir vizualines pasekmes.

Esamos būklės etape buvo užfiksuoti galimi ir siūlytini sprendimai didžiąja dalimi priklauso strateginio planavimo kompetencijai ir BP sprendinių įgyvendinimo programai:

1. Išlaikyti rajone esančius atskirą juridinį statusą turinčius kultūros centrus, o siekiant tenkinti augantį poreikį kultūrinei veiklai ir paslaugoms – išlaikyti ir jų filialų struktūrą.
2. Plėtoti sporto infrastruktūrą rajono centruose ir pocentriuose. Didelį dėmesį skiriant daugiavfunkčių objektų, sukūrimui ir vandens sporto infrastruktūrai.

3. Vykdyti muziejų, bibliotekų ir kultūros centrų bei jų filialų renovacijos ir modernizavimo darbus, skatinti jų plėtrą.
4. Atnaujinti esamus stadionus, sporto aikštynus, kitą laisvalaikio praleidimo infrastruktūrą, ypatingą dėmesį skiriant periferinėms teritorijoms.
5. Steigti vaikams skirtus socialinių paslaugų dienos centrus, kur tokių centrų dar nėra ir kur tokių centrų įsteigimas didintų socialinių paslaugų prieinamumą rajono gyventojams. Gerinti ir plėtoti socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą.
6. Plėtoti bendruomeninių vaikų globos namų infrastruktūrą.
7. Plėtoti nestacionarių, kompleksinių, integralių, namuose teikiamų socialinių paslaugų spektrą bei apimtį, didinant socialinių darbuotojų skaičių bei suteikiant jiems reikiamą įgūdžių, taip pat perkeltant dalies paslaugų teikimą į NVO sektorių.

Stiprinant savivaldybės bendrąjį (tiek miestietiško, tiek kaimiškojo) apgyvendinimo arealo struktūrinį tinklą, kuris šiuo metu yra labai retas, švietimo, sveikatos priežiūros, kultūros ir socialinės apsaugos įstaigos, kaip svarbūs urbanizuotos vietovės instituciniai požymiai, yra reikšmingos visų urbanizuotų teritorijų perspektyvinio vystymo prasme. Nors šie požymiai neturi tiesioginės teritorinės išraiškos Bendrojo plano urbanistinėje struktūroje, esamos ir būsimos urbanizuojamos teritorijos yra traktuojamos įvertinant visus tvarios plėtros indikatorius, tame tarpe sveikatos, švietimo bei kultūros įstaigų infrastruktūros galimybes ir būtinybę.

12.2 Gyvenamasis fondas

Nors ir nežymiai, bet jaučiama gyventojų skaičiaus stabilizacija. Optimistinis gyventojų skaičiaus kitimo scenarijus – stabilizuoti ir išlaikyti gyventojų skaičių savivaldybėje.

Kaip tik, dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo, gyvenamasis fondas išlieka. Tokiu būdu didėja gyvenamojo fondo, tenkančio vienam gyventojui rodiklis. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014-2016 m. laikotarpiu, pagrįste dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo, Kaišiadorių raj. sav. būstų fondas stabiliai augo ir pasiekė 1107,8 tūkst. m².

Gyvenamasis fondas 2016 metais 1 gyventojui sudarė – 35,22 m² ir aplenkė statistinį LR vidurkį. (Paskutiniaus Eurostat duomenimis vidutinis plotas, tenkantis vienam ES gyventojui siekia 42,6 m²). BP sprendiniuose gyvenamąjį fondą 1 gyventojui nuo 35,22 m² numatoma padidinti iki 40,00 m², tai yra po 4,78 m² kiekvienam iš 31 tūkst. planuojamų gyventojų.

Bendrajame apgyvendinimo kontekste savivaldybės apgyvendinimo tankis yra beveik per pusę retesnis nei šalies vidurkis. Tai reiškia, kad tiek miestietiško, tiek kaimiškojo apgyvendinimo savivaldybės struktūrinis tinklas yra labai retas ir silpnas. Savivaldybėje mažai miestų arba gyvenviečių, turinčių miesto institucinius požymius. Todėl, Bendrojo plano sprendiniai sudaro galimybę ne tik stabilizuoti, bet ir stiprinti gyvenamųjų vietovių tinklą.

Rajono savivaldybės apgyvendinimo tankio stabilizavimas ir tolesnio tankinimo tiek urbanistinių, tiek investicinių galimybių sudarymas Bendrojo plano sprendiniuose, yra viena iš pagrindinių rajono urbanistinės struktūros tobulinimo nuostatų, kuri turėtų tapti viena iš prioritetinių savivaldybės strateginio planavimo krypčių.

13 EKONOMINĖ APLINKA

13.1 Gyventojų užimtumas ir darbo rinka

Rinkos ekonomikos sąlygomis veikiant ūkio subjektams, ekonominiai procesai bet kokioje teritorijoje vyksta priklausomai nuo susiformavusių arba susiformuosiančių ekonominių interesų toje teritorijoje, nuo išorinių veiksnių ir vidinių savivaldybės išteklių.

Esamos būklės stadijoje buvo nustatytas kuriančiosios gyventojų grupės potencialas. Darbingo amžiaus žmonių skaičius savivaldybėje buvo 19824, kas sudarė apie 64% nuo viso gyventojų skaičiaus. Statistiškai, tai normalus kuriančiosios visuomenės grupės rodiklis. Savivaldybės teritorijoje kuriančiosios grupės statistinės apimtys labai panašios į Respublikos rodiklius, kas leidžia pagrįstai operuoti sustambintais prognoziniiais rodikliais. Darbuotojų skaičiaus stabilizacija leidžia daryti optimistines prielaidas dėl savivaldybės verslo aplinkos kokybinių parametrų gerinimo ir pagrįstų plėtros galimybių.

Savivaldybėje didėja veikiančių ūkio subjektų skaičius. Didėja veikiančių mažų ir vidutinių verslo įmonių skaičius. Rajono verslumo lygio rodiklis (mažų ir vidutinių verslo įmonių skaičius, tenkantis 1000-čiui gyventojų) - vidutinis, apie 14.

Įvertinant tai, kad rajono apgyvendinimo tankis yra retas, Bendrojo plano sprendiniuose daroma išvada, kad tankinant urbanistinį apgyvendinimo tinklą, savivaldybės teritorija yra palanki ir imli tiek kokybiniam, tiek kiekybiniam ekonominiam proveržiui ir investicinei pasiūlai.

13.2 Žemės ūkis ir miškininkystė

Kaišiadorių rajono savivaldybėje išlieka svarbi kaimo ir žemės ūkio ekonominė bei socialinė reikšmė. Kaimo vietovėse gyvena 63,7% visų savivaldybės gyventojų, o žemės ir miškų ūkyje dirba apie 20% visų dirbančiųjų. Be to, daugeliui kaimo žmonių žemės naudojimas žemės ūkio veiklai yra pagrindinis jų pragyvenimo šaltinis. Žemės ūkio produkcijai perdirbti ir parduoti kuriamos darbo vietos mieste.

Prioritetine žemės naudotojų veikla savivaldybės teritorijoje išlieka žemės ir miškų ūkis. Žemės ūkio paskirties žemėje žemės plotus numatoma panaudoti esant poreikiui plėsti užstatymui reikalingus plotus, eksploatuoti naudingąsias iškaskas, saugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus bei objektus, numatyta ir nenašų žemių apželdinimo mišku galimybė.

Žemės ūkio teritorijų vystymo ir naudojimo tikslai:

- žemės ūkio ir kitų ūkio šakų specializavimasis pagal vietos potencialo ir rinkos poreikio ypatumus, išsaugant tradicines bioprodukcinių ūkio kryptis ir didinant bendrąją veiklos įvairovę;
- melioracijos sistemų rekonstrukcijos skatinimas;
- derlingų dirvožemių našumo išsaugojimo bei pagerinimo skatinimas;
- žemės ūkio funkcionavimui būtinų infrastruktūros objektų vystymo skatinimas;
- aplinkos apsaugos skatinimas ir biologinės įvairybės išsaugojimo užtikrinimas;
- alternatyvios veiklos (kaimo turizmo, miškų sodinimo, žuvininkystės, amatų ir kitų ne žemės ūkio verslų) skatinimas nepalankių ūkininkavimo sąlygų teritorijose.

Žemės ūkio gamybos specializacijos: pagrindinės augalininkystės šakos – kviečių auginimas, o pagalbinė augalininkystės šaka – cukrinių runkelių, rapsų, pašarinių kultūrų kitų javų auginimas; pagrindinės gyvulininkystės šakos – pienininkystė, o pagalbinė – kiaulių auginimas.

Miškų ūkis. Miškai Kaišiadorių raj. sav. miškai užima 35,96 tūkst. ha (LR žemės fondo duomenys 2018 01 01) arba 33,1% teritorijos ploto. Rajono savivaldybėje miškingumas panašus kaip šalies vidurkis (33,2%). Per laikotarpį nuo 2008 iki 2018 metų Kaišiadorių rajono savivaldybės miškingumas šiek tiek padidėjo - nuo 31,5 iki 33,1%. Tai susiję su nenaudojamų žemių savaiminiu apaugimu mišku, medynų plotų padidėjimu miško žemėse, Lietuvos miškingumo didinimo programos laikotarpyje iki 2020 m. priemonių įgyvendinimu.

Bendroji miškų ūkio politikos kryptis (miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas; miškų nuosavybės formų įvairovės užtikrinimas; visuomenės dalyvavimas svarbiausių miškų ūkio klausimų sprendime; visuomenės informavimas apie savivaldybės miškus, jų būklę ir tvarkymą; miškų mokslo ir mokymo plėtra; tarptautinių ryšių stiprinimas ir plėtra).

Ekonominė kryptis (racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas ir auginamos medienos kokybės gerinimas; miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas).

Ekologinė kryptis (miško ekosistemų tvarumo užtikrinimas; biologinės įvairovės išsaugojimas bei miškų sveikatingumo gerinimas);

Socialinė kryptis (visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas; valstybinio ir privataus miškų ūkio plėtra bendrosios kaimo plėtros kontekste).

Didinant bendrą savivaldybės miškingumo rodiklį, įmanoma nederlingas žemes apželdinti mišku. Teritorijų apželdinimas mišku turi būti vykdomas pagal VI Valstybinio žemėtvarkos instituto parengtus savivaldybių miškų išdėstymo žemėtvarkos schemas.

13.3 Vidaus ir užsienio investicijos

Rinkos ekonomikos sąlygomis veikiant ūkio subjektams, ekonominiai procesai bet kokioje teritorijoje vyksta priklausomai nuo susiformavusių arba susiformuosiančių ekonominių interesų toje teritorijoje, nuo išorinių veiksnių ir vidinių savivaldybės išteklių.

Vienam Kaišiadorių rajono savivaldybės gyventojui 2016 m. teko tik 120 EUR tiesioginių užsienio investicijų. Tai yra 22 kartus mažiau nei visoje Kauno apskrityje ir net 41 kartą mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje. Tai rodo, kad rajono savivaldybė šiandien išlieka nepakankamai patraukli užsienio subjektų investavimui.

Kadangi, ekonomistų teigimu, 2016 metai metai investicijoms yra išskirtiniai, todėl lyginti juos su 2015 derėtų atsargiau. 2015-aisiais buvo investicijų pikas, susijęs su 2007–2014 metų laikotarpio Europos Sąjungos paramos programos pabaiga – užbaigti dideli ES struktūrinėmis lėšomis finansuoti projektai. Dėl to 2016 metų materialinių investicijų mažėjimas atrodė ryškus. Teigiama, kad materialinės investicijos pritūpė šuoliukui. Todėl, nagrinėjant investicinę aplinką Kaišiadorių raj. savivaldybėje, remiamasi raidos tendencijomis iki 2015 metų.

Pagal investicijų į Kaišiadorių rajono savivaldybę lygį, pastebima labai didelė disproporcija tarp tiesioginių užsienio investicijų ir materialinių investicijų. Tiesioginės užsienio investicijos Savivaldybėje 2016 m. siekė 3,72 mln. EUR. Nors tiesioginės užsienio investicijos 2014 – 2015 m. laikotarpyje ženkliai išaugo, jų santykinis lygis yra labai žemas.

Kiek kitokia situacija vertinant materialines investicijas (materialinės investicijos, tai išlaidos mat. turtui įsigyti, sukurti ir atnaujinti, įskaitant ir ilgalaikio mat. turto nuomą). 2015 m. Materialinės investicijos Kaišiadorių rajono savivaldybėje ryškiai šoktelėjo ir pasiekė beveik 40 mln. EUR.

Vertinant galimas urbanistines pasekmes inovatyvioje ir nuolat besikeičiančioje investicinėje aplinkoje, Bendrojo plano sprendiniuose yra identifikuotas, nurodytas ir pagrįstas palankių investicijoms funkcinų zonų teritorinės plėtros galimybės ir pakankamai platus veiklų spektras jose.

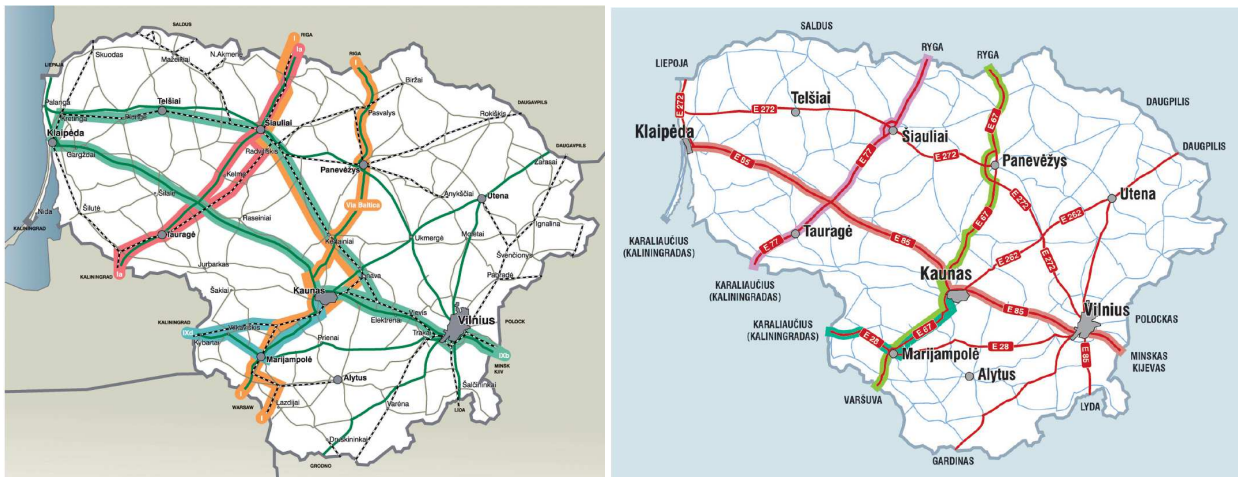
14 SUSISIEKIMO SISTEMA

Kaišiadorių rajonas užima labai gerą geografinę padėtį, nes yra tarp didžiausių Lietuvos upių - Nemuno ir Neries ir tarp didžiausių Lietuvos miestų - sostinės Vilniaus ir Kauno. Rajoną kertanti pagrindinė šalies magistralė kartu su kitais valstybinės reikšmės keliais užtikrina gerą susisiekimą su Lietuvos miestais ir užsienio valstybėmis bei sudaro geras sąlygas transporto infrastruktūros plėtrai, krovinių ir keleivių pervežimui.

Kaišiadorių miestas nuo seno žinomas kaip svarbus transporto mazgas, kuriuo praeina pagrindiniai Lietuvos keliai. Šio miesto atsiradimui didelę įtaką turėjo 1860 m. nutiestas geležinkelis, šalia kurio susiformavo reikšmingas geležinkelių mazgas su stotimi.

14.1 Išorės susisiekimo tinklas

Šiaurės – Pietų krypties kelių ir geležinkelių transporto koridorių (I ir IA) Lietuvoje plėtra leidžia saugiai ir patogiai sujungti Šiaurės Europos transporto tinklus su Centrine ir Vakarų Europa per Lenkiją ir Kaliningrado sritį. Įgyvendinus plačiosios ir europinės vėžės geležinkelių sistemą Lietuvoje, šalis galėtų plėtoti logistikos paslaugas, būtų sudarytos puikios sąlygos greitai ir patogiai pasiekti Baltijos jūros regiono valstybių administracinius, kultūrinius ir politinius centrus, sujungtų ES valstybių narių sostines.

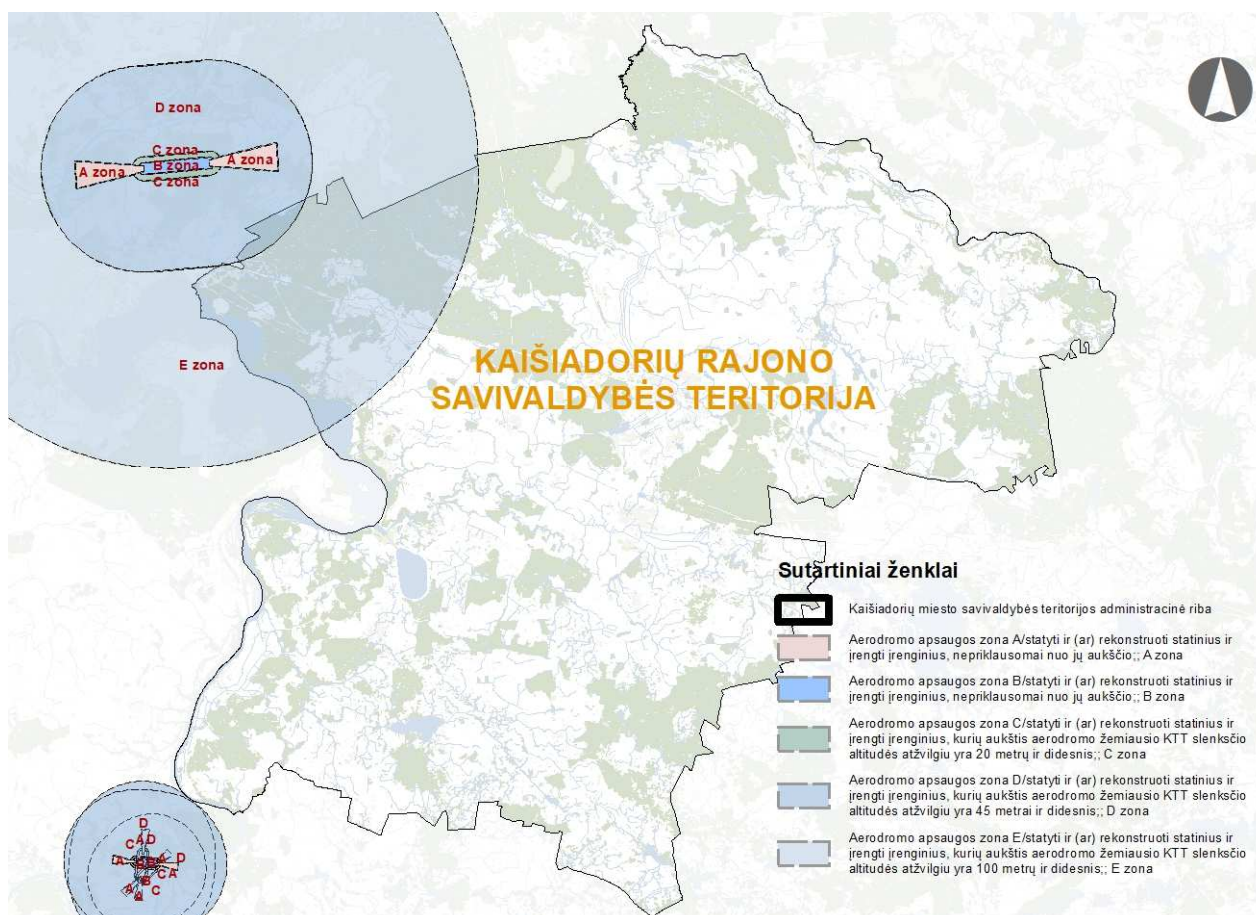

14.1 pav. Tarptautiniai geležinkelių ir automobilių kelių transporto koridoriai Lietuvos teritorijoje (šaltinis: Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos)

Kaišiadorių rajono susisiekimo sistemą formuoja autokelių, geležinkelio ir upių transporto tinklas.

Rytų – Vakarų kryptimi praeina Lietuvos urbanistinė ir transporto ašis – magistralinis kelias A1 Vilnius–Kaunas–Klaipėda, kuri tuo pačiu yra transeuropinio IX B Rytų koridoriaus atšaka (E85), kuri jungiasi su „Via Baltica“ transporto koridoriumi. Planuojama artimiausiais metais ją pilnai rekonstruoti iki automagistralės techninių reikalavimų ir pasiekti leistiną 130 km/h greitį. Vienas iš svarbiausių uždavinių savivaldybės teritorijoje užtikrinti jos nepriklausomumą nuo galimo vietinio pasijungimo ir artimo užstatymo kelio apsaugos juostos ribose. Vienas iš svarbių darbų bus viešojo transporto stotelių iškelimas iš automagistralės.

Savivaldybės teritorijoje praeina transeuropinis IXB ir IXD geležinkelio koridorius su keleivių/krovinių stotimis ir 4 keleivių stotelėmis. Pagrindinė keleivių geležinkelio stotis yra Kaišiadoryse. Per rajono savivaldybės teritoriją numatoma tiesti europinės vėžės geležinkelio Rail Baltica atšaka Kaunas - Vilnius, tad perspektyvoje susisiekimas su šalies regionais ir ES šalimis tik gerės, nes ženkliai mažės kelionės trukmė. Aukšti techniniai infrastruktūros reikalavimai nemaža dalimi darys įtaką esamam kelių tinklui ir vietiniam susisiekimui, nes visi nauji susikirtimai galės būti tik skirtingų lygių.

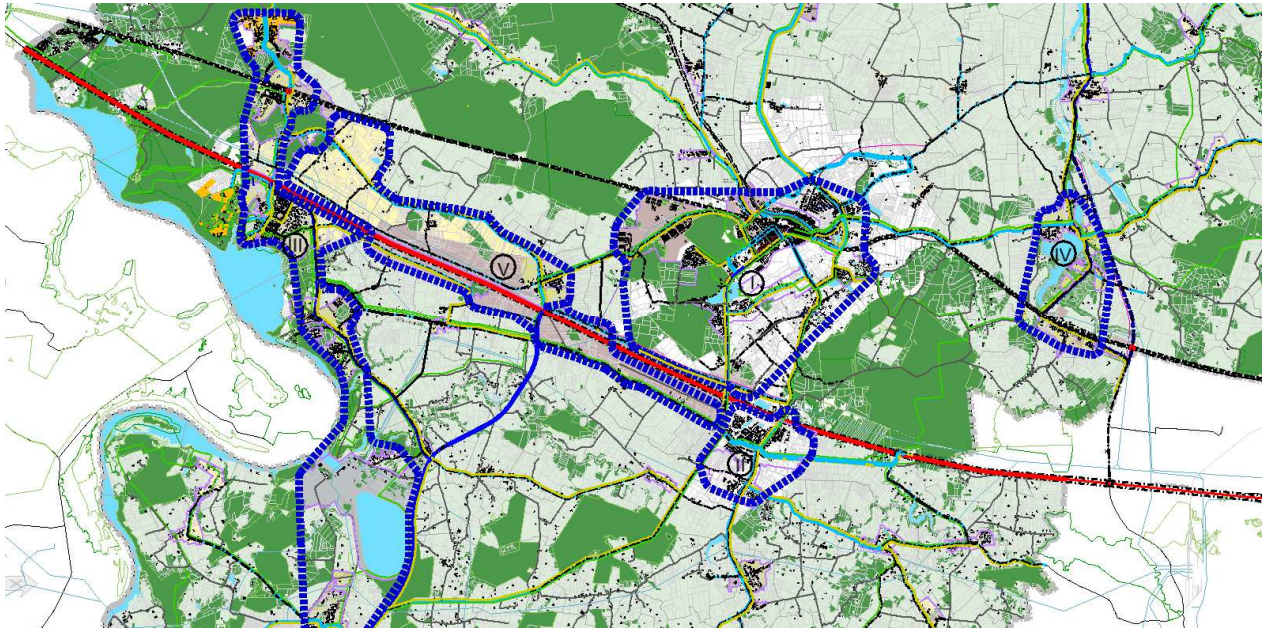
14.2 pav. Kauno oro uosto apsaugos zonų ir statinių aukščių ribojimo schema.

PASTABA: apribojimai taikomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Tuo atveju, jei pakeičiamos minėto įstatymo nuostatos, jos taikomos nekeičiant šio bendrojo plano.

14.2 Kaišiadorių rajono savivaldybės automobilių keliai ir gatvės. Sprendiniai

Kaišiadorių rajono teritorijoje galima išskirti 4 urbanizuotas teritorijas ir 1 naujai formuojama kurių transportiniai ryšiai formuos pagrindinį susisiekimo infrastruktūros tinklą. Centrinėje dalyje bus Kaišiadorių miesto ir jo apylinkių (Gudiena, Stasiūnai) regionas tarp magistralinio kelio A1 ir magistralinio geležinkelio Vilnius–Kaunas. 2 - oji teritorija piečiau magistralinio kelio A1 - Žiežmarių miestas. 3 - iąją vakarinį regioną sudaro Pravieniškių, Rumšiškių, Dovainių ir Kruonio gyvenviečių grandinė. 4 - aji rytinį regioną formuoja Žaslių gyvenvietės, kurias skiria magistralinis geležinkelis. Naujasis 5 - tas regionas formuojamas išilgai magistralinio kelio A1 nuo Antakalnio gyvenvietės iki Rumšiškių-Pravieniškių.

Bendrojo plano sprendiniuose numatytas formuoti centrinis urbanistinis darinys, kurį sudaro Kaišiadorių ir Žiežmarių dvimiestis su dideliu susisiekimo traukos potencialu.

14.3 pav. Pagrindiniai Kaišiadorių rajono susisiekimo traukos potencialai

Dauguma Kaišiadorių rajono miestų ir gyvenamųjų vietovių yra išsidėstę šalia pagrindinės magistralės, bet toliau nutolusioms rajono dalims, kurios yra apribotos Nemuno ir Neries upėmis susisiekimas su aplinkiniais rajonais apsunkintas, nes nėra stacionarių jungčių.

Kaišiadorių rajono savivaldybę kertanti tarptautinė automobilių magistralė Klaipėda–Kaunas–Vilnius–Minskas–Maskva (Kijevas) kartu su kitais valstybiniais reikšmės keliais sudaro susisiekimo sistemos pagrindinį karkasą ir užtikrina puikų susisiekimą su šalies sostine Vilniumi ir apskrities centru Kaunu, bet ir su kitais transporto koridoriais – Kaunas–augpilis bei „Via Baltica“ (Berlynas–Varšuva–Kaunas–Ryga–Talinas (Helsinkis)).

Magistralinio kelio A1 ilgis rajono ribose yra 30,5 km. Automagistralės statusas yra suteiktas kelio ruožui „Kaunas–Klaipėda“, o greitkelio – „Kaunas–Vilnius“. Planuojama, kad rekonstravus atskiras kelio atkarpas, keliui „Kaunas–Vilnius“ bus suteiktas automagistralės statusas.

Inžinerinių tinklų tiesimas šalia valstybinės reikšmės kelių, turi būti vykdomas vadovaujantis Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, 221 p. ir Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09, patvirtintų Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. V-329, reikalavimais.

Visi objektai (planuojami keliai, dviračių, pėsčiųjų takai, inžineriniai tinklai, ir t.t.) bei jų komunikacijos turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorus).

Naujai planuojamų gatvių, aplinkkelio jungtys su valstybinės reikšmės keliais planuojamos vadovaujantis kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ 165 ir 166 punktų reikalavimais.

Keliai, gatvės ir geležinkeliai, negali būti tiesiami magistralinio dujotiekio apsaugos zonos ribose išlgai vamdyno trasos. Magistralinio dujotiekio apsaugos zonoje draudžiama statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikštes. Naujai planuojamų susisiekimo infrastruktūros objektų vieta konkretizuojama rengiant žemesnio lygmens kompleksinio ir specialiojo planavimo dokumentus ir techninius projektus ir turi atitikti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 28 str. reikalavimus.

Kilus neišvengiamai būtinybei inžinerinių tinklų įrengimui naudoti privačią žemę, tolimesnėse projektų vykdymo stadijose rengiant atitinkamus teritorijų planavimo dokumentus ir / ar techninius projektus, gali tekti nustatyti papildomus žemės naudojimo ir ūkinės veiklos apribojimus (specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, servitutus ir panašiai) arba kraštutiniu atveju, kilus viešo ir privataus intereso konfliktui, reikalinga žemė gali būti paimama visuomenės poreikiams.

Valstybinės ir vietinės reikšmės keliams taikomos kelio apsaugos zonos vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, kuris galioja nuo 2020-01-01, 17 ir 18 straipsniu. Kelių apsaugos zonų dydis:

1. Magistralinių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kelio briaunų;
2. Krašto kelių apsaugos zona – žemės juosta po 50 metrų į abi puses nuo kelio briaunų;
3. Rajoninių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kelio briaunų;
4. Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 10 metrų į abi puses nuo kelio briaunų;
5. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 3 metrus į abi puses nuo kelio briaunų.

Planuojamos naujos vietinės reikšmės kelių ir (ar) gatvių jungtys su valstybinės reikšmės kelių tinklu, Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje, galimos tik išlaikant kelių techniniame reglamente KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ (o užstatytose teritorijose – statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“) reglamentuojamus atstumus tarp sankryžų/nuovažų.

14.1 lentelė. Pagrindinių kelių techniniai parametrai

Eil. Nr.	Kelio Nr.	Kelio pavadinimas	Ilgis, km	Esamas 2018 m VMPEI	t.sk. krovinis transportas	Perspektyv. VMPEI	Kelio svarba
I. MAGISTRALINIAI KELIAI (AM)							
1.	A1	Vilnius–Kaunas–Klaipėda	30,5	27000 - 33550	3930 - 4200	44000	*****
		Iš viso	30,5				
II. KRAŠTO KELIAI (KR)							
1.	129	Antakalnis–Jieznas–Alytus–Merkinė	50,3	1130 - 2450	85 - 280	2000 - 4400	**
2.	142	Kaišiadorys–Žiežmariai	6,78	8000	265	11800	***
3.	143	Jonava–Žasliai–Kaliniai Mijaugonys	30,2	1000 - 1940	115 - 145	1850 - 3500	**
4.	188	Rumšiškės–Tadarava	10,47	2640	60	4800	***
		Iš viso	97,75				
III. RAJONINIAI KELIAI (R)							
1.	1801	Kaišiadorys–Palomenė–Gegužinė	19,51	645 - 1155	65 - 140	700 - 1250	*
2.	1802	Kaišiadorys–Stabintiškės–Čiobiškis	17,48	370	30	500	
3.	1803	Kruonis–Darsūniškis	11,27	430 - 1320	30 - 117	500 - 1500	*
4.	1804	Rumšiškės–Pravieniškės II	6,00	1605 - 2155	105 - 215	2100 - 3500	**
5.	1806	Žiežmariai–Kruonis	18,06	70 - 2160	0 - 190	100 - 2900	
6.	1807	Kaišiadorys–Antakalnis	7,92	2170 - 2510	185 - 580	3900 - 4500	***
7.	1808	Kaišiadorys–Stasiūnai–Triliškės	6,22	910 - 1680	36 - 65	1000 - 1900	**
8.	1809	Kaišiadorys–Žasliai	7,28	1780 - 2115	80 - 130	1900 - 2200	**
9.	1811	Šventininkai–Kalviai–Stakliškės	9,04	160 - 630	15 - 50	350 - 1250	
10.	1812	Žiežmariai–Nemaitonys–Stakliškės	8,60	1040 - 2570	90 - 180	1500 - 3800	**
11.	1813	Antakalnis–Juodiškės–Užtakai	10,83	95 - 2040	5 - 330	3000	**
12.	1814	Kaišiadorys–Miežonys–Palomenė	11,38	190 - 615	20 - 24	300 - 900	
13.	1815	Kruonis–Anglininkai–Apsuona	5,50	145	10	150	
14.	1816	Liutonys–Žiežmariai–Dovainonys	20,48	140 - 470	10 - 80	200 - 650	
15.	1817	Mediniai Strėvininkai–Morkūnai–Tadarava	8,20	95 - 190	5 - 17	150 - 250	
16.	1818	Miežonys–Pašuliai–Pravieniškės	16,16	55 - 170	5 - 27	100 - 250	
17.	1819	Pakertai–Žostautai–Kalviai	14,63	90 - 125	3 - 12	100 - 150	
18.	1820	Palomenė–Lomenai	4,60	120	7	150	
19.	1821	Paukščiai–Krivonys–Neprėkšta	11,10	40 - 60	0 - 3	100	
20.	1822	Rumšiškės–Liaudies buities muziejus	1,61	440 - 2710	27 - 116	1000 - 6500	
21.	1823	Mūro Strėvininkai–Kietaviškės–Elektrėnai	6,12	165 - 220	12 - 14	200 - 250	
22.	1824	Budriškės–Varkalės	3,42	-	-	-	
23.	1826	Benkūnai–Dainava–Kaugonys	7,70	50 - 70	7 - 20	100	

Eil. Nr.	Kelio Nr.	Kelio pavadinimas	Ilgis, km	Esamas 2018 m VMPEI	t.sk. krovininis transportas	Perspektyv. VMPEI	Kelio svarba
24.	1827	Kiemeliai–Gudiena	2,48	580 - 690	15 - 55	800 - 1000	
25.	1828	Klampiniai Krušonys–Paromatės–Krušonys	1,89	47	0	50	
26.	1829	Privažiuojamasis kelias prie Rumšiškių (Marių g.) nuo kelio Rumšiškės–Liaudies buities muziejus	1,32	1350	130	1750	**
27.	1830	Rasava–Buivūnai	1,80	50	4	50	
28.	1831	Pakertai–Juknionys	1,00	80	7	100	
29.	1832	Ilgakiemis–Kasčiukiškės	1,50	165	10	250	
30.	1833	Šventininkai–Migonys	1,39	-	-	-	
31.	1834	Privažiuojamasis kelias prie Pamierio nuo kelio Antakalnis–Juodiškiai–Užtakiai	1,30	93	7	300	
32.	1835	Privažiuojamasis kelias prie Liaudies buities muziejaus nuo kelio Rumšiškės–Tadarava	1,62	-	-	-	
33.	3320	Jakniškės–Užgirėlis–Darsūniškis	5,48	75	5	100	
34.	4716	Dzenkūniškės–Beižonys–Klėriškės	2,47	85	10	100	
35.	4717	Vievis–Kazokiškės–Paparčiai–Žasliai	17,29	50 - 615	2 - 90	100 - 700	
36.	4718	Semeliškės–Jagelonys–Mūro Strėvininkai–Žiežmariai	10,18	730	48	1200	*
		Iš viso	282,83				
	iš jų	magistralinių kelių	30,5				
		krašto kelių	106,72				
		rajoninių kelių	282,83				

Vystant susisiekimo infrastruktūrą numatoma:

- parinkti trasą, suprojektuoti ir nutiesti Kaišiadorių miesto šiaurinį aplinkkelį tarp rajoninio kelio 1807 ir rajoninio kelio 1802 krovinio tranzitinio transporto nukrovimui ir transporto taršos sumažinimui miesto centrinėje dalyje. Tai pagerintų miesto gatvių tinklo rišlumą dėl esamo magistralinio geležinkelio, pagerintų pėsčiųjų ir dviratininkų eismo sąlygas šioje svarbioje miesto dalyje. Rengiant kito lygmens teritorijų planavimo dokumentus, nagrinėti šiaurinio aplinkkelio trasos galimybę apvažiuojant Kalniškių gyvenvietę;
- projektuojant šiaurinį aplinkkelį numatyti automobilių estakadas per geležinkelio linijas su dviračių, pėsčiųjų takais per jungiamuosius kelius su Pramonės ir Vytauto Didžiojo gatvėmis (rajoninis kelias 1814);
- siekiant mažesnio privačių sklypų ir pastatų išpirkimo planuojamo aplinkkelio trasoje siektina maksimaliai išnaudoti esamą vietinių kelių tinklą, nes perspektyvinis transporto eismo intensyvumas nebus aukštas;
- numatyti mišraus eismo tiltus per Neries ir Nemuno upes rajoninio kelio 1802 tęsinyje ties Čiobiškiu (ties esamo kelto vieta) ir rajoninio kelio 1803 tęsinyje ties Darsūniškėmis. Atlikti šių tiltų techno ekonominį pagrindimą ir vietos parinkimą;
- planuojama vietinės reikšmės kelio atkarpa tarp krašto kelio 142 (Gedimino g.) ir rajoninio kelio 1827 (Kaišiadorių kapinės) šalia geležinkelio linijos viešojo transporto eismui;
- rekonstruoti esamą pėsčiųjų viaduką per geležinkelio liniją ties Kaišiadorių geležinkelio stotimi, pritaikant jį patogiam pėsčiųjų, dviratininkų ir žmonių su negalia eismui, įrengiant lifthus ir keltuvus, bei izoliuojant bėgius nuo esamo pėsčiųjų eismo;
- nutiesti Aušros g. Kaišiadorių mieste Ažuolyno g. tęsinyje iki rajoninio kelio 1808. Įrengti reikiamą susisiekimo infrastruktūrą Ažuolyno ir Aušros g. reguliariam viešojo transporto eismui;
- nutiesti naują gatvę Kaišiadorių mieste pagal Kaišiadorių miesto bendrojo plano sprendinius nuo rajoninio kelio 1807 (Paukštininkų g.) iki Jazminų g. kolektyviniuose soduose bendram transporto eismui su pėsčiųjų-dviračiu takais padidinant gatvių tinklo rišlumą ir sumažinant kelionės trukmę į kolektyvinius sodus;
- nutiesti magistralinį kelią A1 dubliuojančią gatvę nuo rajoninio kelio 1808 (Triliškių g.) iki rajoninio kelio 1813 (Antakalnio g.) šalia aukštos įtampos elektros linijos planuojamos urbanistinės plėtros aptarnavimui, nenumatant naujų jungčių su magistraliniu keliu A1 ir krašto keliu 142;
- suprojektuoti ir nutiesti Žaslių aplinkkelį ir išlaisvinant gyvenvietę nuo tranzitinio transporto eismo. Planuojamas atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų (arba kelio juostos) 30 metrų;
- nutiesus Žaslių aplinkkelį perorganizuoti autobusų maršrutų trasą, panaudojant aplinkkelio atkarpą per geležinkelį ir paliekant keleivių privežimą prie Žaslių geležinkelio stoties. Aplinkkelio trasoje per estakadą numatomas dviračių ir pėsčiųjų tako įrengimas;
- padidinti vietinio kelio svarbą pritaikant jį reguliariam autobusų eismui nuo esamo rajoninio kelio 1826 Kaugoniuose iki Kaugonių geležinkelio stoties geresniam keleivių susisiekimui traukiniais ir vietiniais autobusais;
- nutiesti naują vietinės reikšmės kelią tarp Paparčių gyvenvietės ir Savarinės gyvenviečių per Miciūnus tarp valstybinių kelių 1806 ir 4717 didesniam kelių tinklo rišlumui. Bendruoju planu teikiama trasa yra rekomendacinio pobūdžio, reikalingas trasos parinkimas specialiuoju planu;
- atsiradus poreikiui abipusiems transporto ryšiams, nutiesti naują vietinės reikšmės kelią tarp Tauckūnų (rajoninis kelias 1814) ir Vilkiškių (rajoninis kelias 1801) kelių rišlumo padidinimui;
- visi nauji vietinės reikšmės keliai (gatvės) yra rekomendacinio pobūdžio formuojantys gyvenviečių struktūrinį tinklą ir gali būti koreguojami ar tikslinami kitais teritorinio planavimo projektais. Minimalus atstumas tarp pagalbinių gatvių raudonųjų linijų (kelio juostos formuojamo sklypo) 12,0 metrų. Užstatytuose gyvenamosiose teritorijose šis atstumas gali būti mažinamas pagal STR reikalavimus;
- nutiesti naują vietinės reikšmės kelią šiauriau A1 tarp rajoninio kelio 1804 Pravieniškėse iki rajoninio kelio 1807 Antakalnyje naujos urbanizuojamos teritorijos aptarnavimui ir magistralinio kelio A1 apsaugai nuo galimų papildomų pasijungimų;
- įrengti reikiamą keleivių aptarnavimo infrastruktūrą rajoniniame kelyje 1813 tarp Antakalnio ir Pravieniškių reguliaraus autobusų maršruto įvedimui šalia numatomos urbanizuotos teritorijos aptarnavimui;
- nutiesti naują vietinės reikšmės kelią piečiau A1 tarp krašto kelių 188 (Rumšiškės) ir 129 planuojamos pramonės - logistikos zonos aptarnavimui ir magistralinio kelio A1 apsaugai nuo galimų papildomų pasijungimų;
- siūlomas vietinės reikšmės kelias kaip rajoninio kelio 1803 nuo Kruonio iki rajoninio kelio 1819 (Žiūronai) pratęsimas, pagerinant kelių tinklo rišlumą ir viešojo transporto maršrutinio tinklo formavimą;

- sumažinti avaringumą Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos autokeliuose ir geležinkelio linijose, kad būtų pasiektas nulinis žuvusiųjų skaičius, kad neatsirastų juodosios dėmės, mažinant tranzitinio ir krovinio transporto eismą urbanizuotose teritorijose, darant rišlesnį kelių gatvių tinklą, plačiai taikant saugaus eismo technines priemones;
- realizuoti 2018 - 2020 m. žvyrkelių asfaltavimo programą savivaldybės teritorijoje: rajoninis kelias 1802 – Neries g. Mikalauciškėse (ilgis - 0,3 km); rajoninis kelias 1802 – nuo Čiobiškio g. iki krašto kelio 143 (8,2 km); rajoninis kelias 4717 – Savanorių g. ir Raišuvos g. nuo Paparčių iki Šešionių (4,3 km); rajoninis kelias 1814 – nuo Miško g. iki Laukagalio g. (2,6 km); rajoninis kelias 1832 – nuo rajoninio kelio 1802 iki Ilgakiemio g. (0,8 km); rajoninis kelias 1816 – nuo Parko g. iki Strėvos (3,5 km); rajoninis kelias 3320 – ties Užgirėliais (1,3 km);
- valstybiniai krašto ir rajoniniai kelių užstatytose teritorijose dubliuojasi su pagrindinėmis B kategorijos gatvėmis. Gatvių raudonosios linijos urbanizuotose ar numatomose urbanizuoti teritorijose formuojamos pagal STR reikalavimus. Valstybinių kelių juostos plotis rajono savivaldybės neužstatytoje teritorijoje bendroju atveju orientuotas: krašto keliuose į 30 metrų, rajoniniuose keliuose - 20 metrų. Visais atvejais ne mažesnis nei patvirtintos autokelių sklypų plotis.

14.3 Geležinkelio transportas

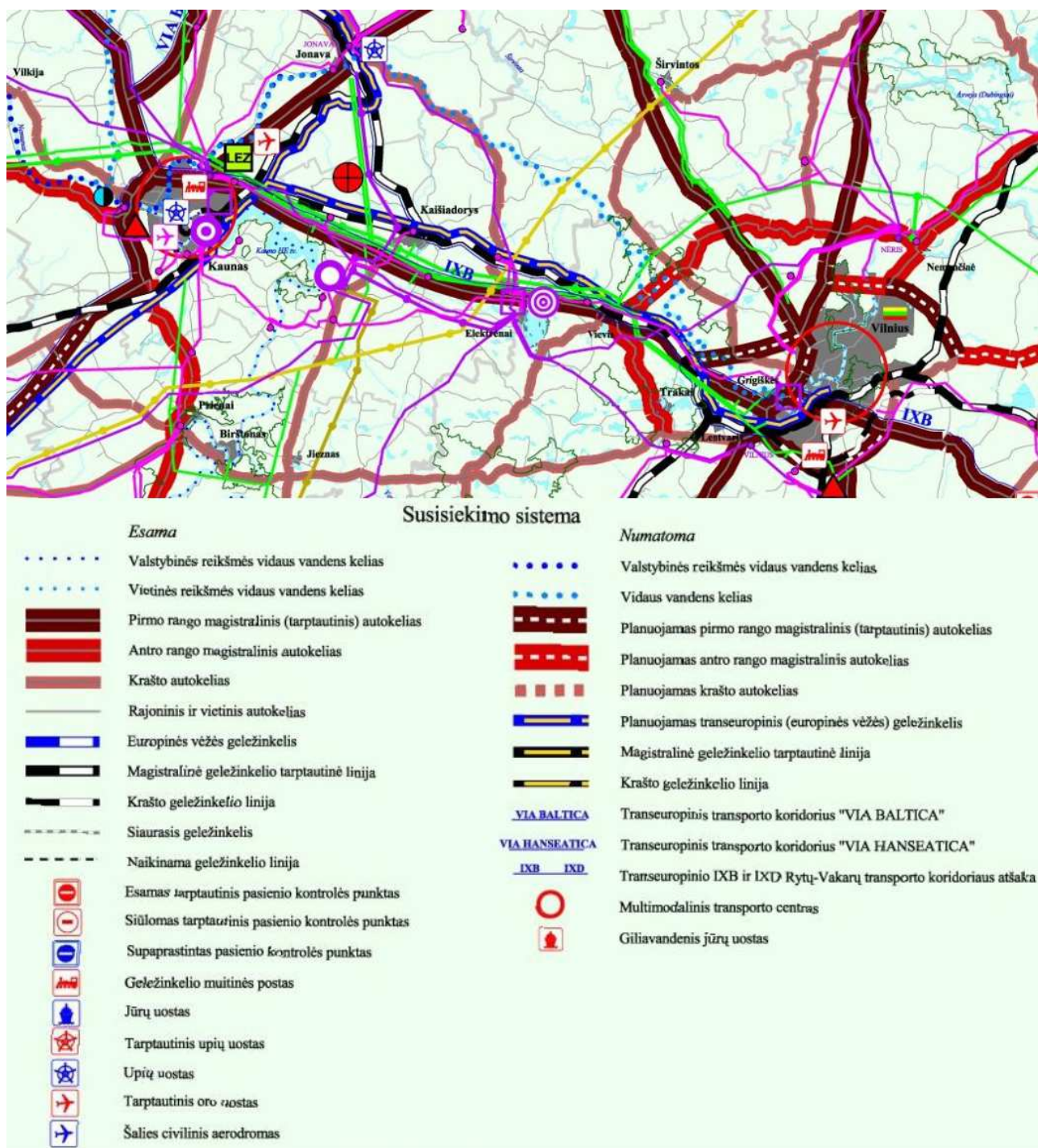
„Rail Baltica“ – vienas iš prioritetinių Europos geležkelių projektų, kuriuo siekiama sujungti Taliną (Estija) ir Varšuvą (Lenkija) per Rygą (Latvija) ir Kauną (Lietuva), o atkarpa nuo Helsinkio iki Talino būtų jungiama keltų linijomis. 2015 metais buvo baigta pirmoji mūsų šalyje „Rail Baltica“ atkarpa – geležinkelio vėžė nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos iki Kauno.

Visos naujos sankirtos su valstybiniais keliais ir vietinės reikšmės keliais (gatvėmis), pėsčiųjų ir dviračių takai numatomi skirtinguose lygiuose.

Bendrojo plano sprendiniuose Europinės vėžės geležinkelio Rail Baltica atšakos Vilnius-Kaunas trasa neplanuojama. Geležinkelio trasa bus parinkta ir konkretizuota parengus valstybės svarbos inžinerinės infrastruktūros susisiekimo specialųjį planą. Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus valstybės svarbos Europinės vėžės geležinkelio Rail Baltica atšakos Vilnius-Kaunas specialųjį planą jo sprendiniai taps privalomais realizuojant Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius. Tai bus atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.

Pagal parengtus detaliuosius planus „Laisvos valstybinės žemės sklypo, esančio Kiemelių k., Žiežmarių apyl. sen., Kaišiadorių r. sav., detalusis planas“ ir „Laisvos valstybinės žemės sklypo, esančio Gudienos k., Kaišiadorių apyl. sen., Kaišiadorių r. sav., detalusis planas“, kurių sprendiniuose numatytas geležinkelio bei rajoninių kelių Nr. 1809 Kaišiadorys – Žasliai ir Nr. 1827 Kiemeliai – Gudiena pertrasavimas. Pagal sprendinius numatomas geležinkelio pertrasavimas, kreivės tiesinimas. Po modernizacijos, valstybės saugomas kultūros paveldo objektas – geležinkelio viadukas (unikalus numeris kultūros vertybių registre 2823, kodas S19) nebus naudojamas kaip geležinkelio viadukas, jis atsidurs už trasos ribų. Naujoje trasoje numatomas naujas geležinkelio viadukas.

Didinti pervežtų keleivių skaičių traukiniais, gerinant keleivių aptarnavimą ir susisiekimo greitį. Ypatingą dėmesį kreipti Kaišiadorių, Pravieniškių ir Žaslių stotims, kuriose turi išvystytas kompleksinis keleivių aptarnavimas, užtikrinant keleiviams kelionių tęstinumą autobusais.

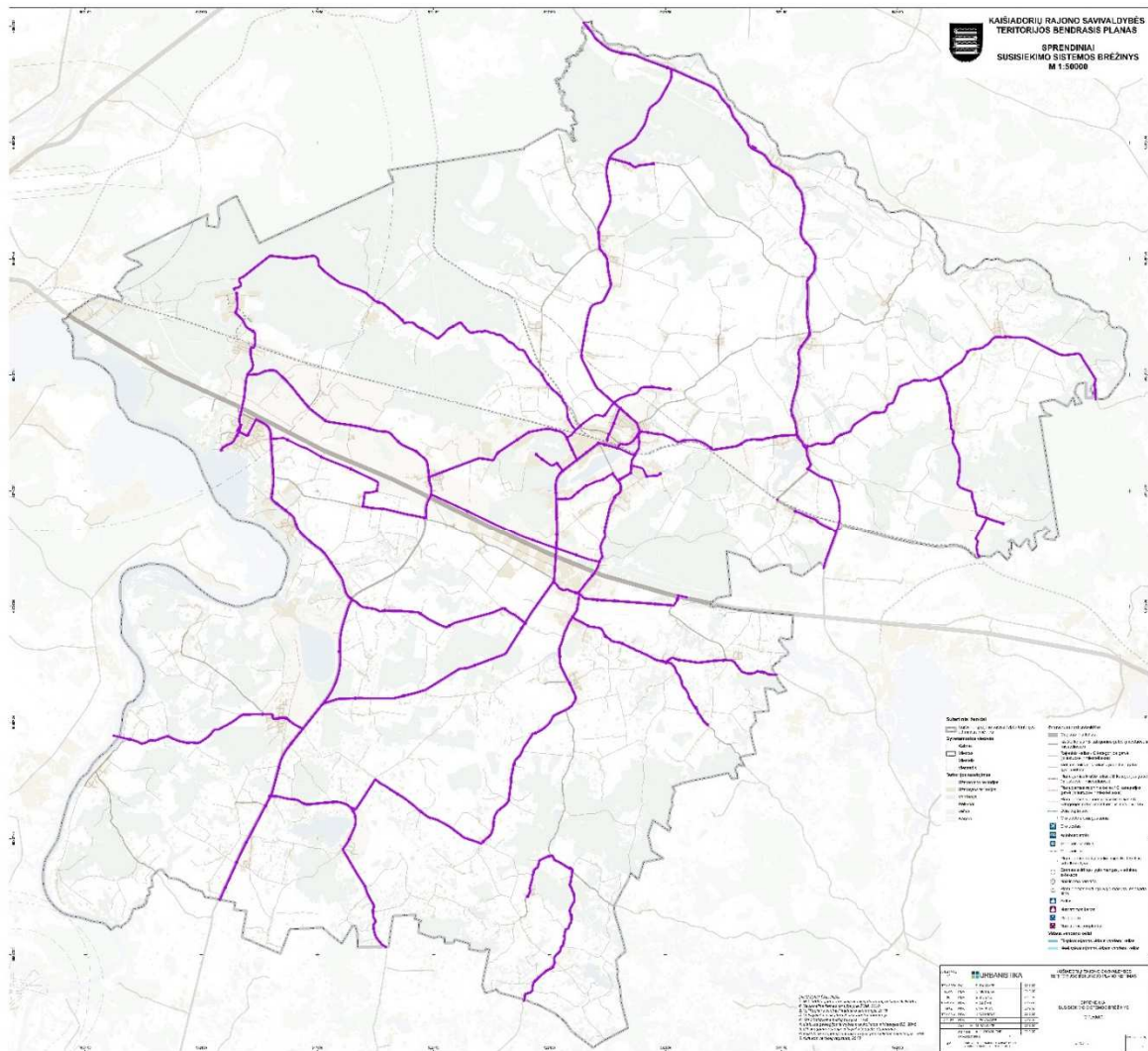

14.4 pav. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos bendrojo plano techninės infrastruktūros brėžinio, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154

14.4 Viešasis transportas

Optimizuoti autobusų maršrutinį tinklą pagal numatomą urbanistinę plėtrą užtikrinant atskirų gyvenviečių gyventojų aptarnavimą pagal darnaus judumo principus. Panaikinti autobusų stoteles automagistralėje A1, jeigu jos nėra saugiai įrengtos dubliuojančiuose jungiamuose keliuose ir neturi skirtingo lygio pėsčiųjų/dviratininkų perėjų per automagistralę.

Padidinti pervežtų keleivių skaičių miesto ir priemiesčio maršrutuose, gerinant keleivių vežimo sąlygas, gerinant stotelių prieinamumą, parenkant reikiamos talpos transporto priemones ir atnaujinant autobusų parką. Pervežant keleivius vietinio susisiekimo maršrutais taikyti LR Vyriausybės patvirtintas lengvatas.

14.5 pav. Pagrindiniai Kaišiadorių rajono viešojo transporto maršrutai

Vadovaujantis „Urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normomis“ kiekvieno miesto, miestelio ir kaimo gyventojams turi būti sudaryta galimybė susisiekti su kitomis urbanizuotomis teritorijomis viešuoju transportu. Minimalus viešojo transporto priemonių reisų skaičius per parą nustatytas 1 lentelėje.

14.5 Nemotorizuotas transportas

Vadovaujantis darnaus judumo principais savivaldybės teritorijoje vystyti saugų dviračių trasų tinklą, pagal galimybes atskiriant jį nuo intensyvaus autotransporto eismo, urbanizuotose teritorijoje tiesiant dviračių takus, realizuojant dviračių nuomos sistemą miestuose. Dviračių trasos magistraliniame kelyje A1 yra draudžiamas, dviračių takai neįrengiami. Išvystytas dviračių tinklas skatina regionų plėtrą, skatinamas smulkusis verslas mažesniuose lankomuose miesteliuose ir kaimuose, didinamas priemiestinių teritorijų patrauklumas, kuriama įvairesnė viešoji infrastruktūra. Perspektyvinės dviračių trasos pateikiamos susisiekimo brėžinyje.

14.6 Vandens transportas

Vandens turizmas – viena iš prioritetinių Lietuvos turizmo krypčių. Vandens turizmo trasos - tai suplanuoti aktyvaus poilsio vandens turizmo maršrutai ir juose esanti viešoji turizmo infrastruktūra keliauti plaukiojimo priemonėmis. Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorija apribota Nemuno upe, Kauno mariomis ir Neries upe. Palei Kaišiadorių rajono savivaldybės ribą eina vienas iš eksploatuojamų vidaus vandenų kelių Birštonas – Kauno HE ir atšaka į Rumšiškės. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelio ruožo ilgis yra 63 km. Vasaros sezono metu laivas „Nemunas“ plaukia į Rumšiškės aplankyti vieną didžiausių muziejų Europoje po atviru dangumi. Rumšiškių miestelyje yra dvi eksploatuojamos prieplaukos: Rumšiškių mobili prieplauka, Lietuvos liaudies buities muziejaus mobili prieplauka.

15 INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Kaišiadorių rajono savivaldybės strategijoje numatytas prioritetas darniam teritorijų ir infrastruktūros vystymui. Inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros srityje didžiausias dėmesys skiriamas:

- vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai ir atnaujinimui;
- energetikos sistemų efektyvumo didinimui;
- efektyvios komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimui.

15.1 Elektros energijos gamybos ir tiekimo sistema

15.1.1 Elektros energijos gamyba

Savivaldybės teritorijoje veikia trys elektros gamybos įrenginiai, elektros gamybai naudojantys hidroenergią – neišsenkantį, lankstų, švarų bei nacionalinį energijos šaltinį.

15.1 lentelė. Vandens energiją naudojančių elektros gamybos įrenginių sąrašas

Eil. Nr.	Elektros gamybos įrenginiai
1.	Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė (Kruonio HAE)
2.	Pastrėvio hidroelektrinė (Pastrėvio HE)
3.	Būblių hidroelektrinė (Būblių HE)

Kruonio HAE priskiriama naujos kartos energetiniams objektams. Ji skirta subalansuoti elektros gamybą ir suvartojimą, taip pat avarijų energetikos sistemoje prevencijai bei jų likvidavimui. Šiuo metu Kruonio HAE užtikrina 94 proc. viso būtino avarinio Lietuvos elektros energetikos sistemos rezervo. Sisteminių avarijų prevencijai ir likvidavimui svarbu, kad Kruonio HAE agregatai užtikrina greitą rezervinę galią – visu pajėgumu į tinklą sugeba įsijungti mažiau nei per 2 min. Kitos ne mažiau svarbios Kruonio HAE funkcijos – sistemos apkrovos netolygumų lyginimas, įtampos ir dažnio reguliavimas, sugebėjimas pasileisti po sisteminės avarijos.

Kruonio HAE teritorijoje vykdomas projektas „Pramoninio parko Kruonio HAE teritorijoje sukūrimas“ (toliau – Kruonio pramoninis parkas) LR Vyriausybės 2010-10-20 nutarimu Nr. 1495 pripažintas valstybei svarbiu ekonominiu projektu, Kaišiadorių raj. sav. tarybos 2011-02-24 sprendimu Nr. V17–34 projektas pripažintas ir savivaldybei svarbiu ekonominiu projektu. Pramoninio parko teritorija apima apie 75,3 ha plotą.

Šalia pramoninio parko teritorijos jau egzistuoja išvystyta Kruonio HAE svarbi infrastruktūra: aukšto patikimumo telekomunikacijos, elektros energijos tiekimas ir logistikos sistema. Kruonio HAE yra valstybinės svarbos objektas, o tokiems objektams yra keliami aukšti saugumo reikalavimai, ir tai yra svarbu užsienio investuotojams, veikiantiems aukštųjų ir vidutiniškai aukštų technologijų srityje. Pramoninio parko teritorijoje įrengta potencialiam investuotojui būtina inžinerinė infrastruktūra: susisiekimo komunikacijos, vandentiekio ir nuotekų tinklai.

Savivaldybės teritorijoje įrengtos vėjo jėgainės, sparčiai didėja saulės elektrinių, kurių instaliuota galia iki 0,03 MW, skaičius. Trakių k., Rumšiškių sen., įrengta 1 MW įrengtosios galios Rusonių saulės elektrinė, kurią sudaro sudaro 4000 vnt. saulės baterijų modulių išdėstytų 3,5 ha plote. Kruonio HAE reikmėms įrengtas saulės kolektorių parkas.

Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių ir statinių projektai rengiami ir statybos darbai vykdomi laikantis LR atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos ir reikalavimų.

Galiojantis Kaišiadorių rajono savivaldybės vėjo jėgainių išdėstymo specialusis planas, patvirtintas Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2010-10-28 d. sprendimu Nr. V17-302, numato teritorijas vėjo jėgainių statyba, tačiau dalis savivaldybės teritorijos patenka į Lietuvos kariuomenės vado 2016-02-22 įsakymu Nr. V-217 patvirtintame žemėlapyje numatytas LR teritorijas, kuriose vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai draudžiami. Vėjo elektrinių projektavimo ir statybos darbų draudimo ribos (toliau – Draudimo ribos) numatytos 30 km spinduliu nuo Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Oro erdvės stebėjimo ir kontrolės valdybos I-o radiolokacinio posto, įrengto Antaveršio k., Stakliškių sen., Prienų r. sav.

Vadovaujantis Jono Abromo disertacija „Vėjo elektrinių vizualinio poveikio kraštovaizdžiui vertinimas“ (Daktaro disertacija Technologijos mokslai, aplinkos inžinerija (04T), 2014, <https://we.tl/t-LXqdDe2a6>), kurioje sudėliotos vėjo elektrinių vizualinio poveikio zonos (pagrindinės dalies 13 lentelė, 64 psl.), iki 3 km vėjo elektrinė dominuoja

kraštovaizdyje, todėl daro reikšmingą poveikį saugomų teritorijų kraštovaizdžio vizualinei estetinei kokybei. Disertacijoje vertintos senų modelių 150-200 m vėjo elektrinės, didesnių vėjo elektrinių zonos bus tik platesnės.

Elektros energijos gamybos infrastruktūros vystymas:

- Kruonio HAE gamybos pajėgumų išplėtimui pastatyti penktąjį 225 MW galios hidroagregatą. Šiuo metu Kruonio HAE įrengti keturi hidroagregatai, tačiau pirminis elektrinės projektas numato galimybę pastatyti dar keturis įrenginius. Todėl esama Kruonio HAE infrastruktūra yra visiškai pritaikyta naujam hidroagregatui, kur kas efektyvesnis ir lankstesnis nei keturi senieji įrenginiai;
- Kruonio HAE teritorijoje įrengti ant vandens plūduriuojančią saulės jėgainę;
- Kruonio pramoninio parko teritorijoje vystyti aukštųjų technologijų, aukštos pridėtinės vertės gamybinio bei tiriamojo pobūdžio energetinius ar kitus energijai imlius investicinius projektus;
- užtikrinti darnią atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) naudojimo plėtrą, skatinti tolesnį naujų technologijų vystymąsi ir diegimą bei pagamintos energijos iš vietinių atsinaujinančių išteklių (vėjo, saulės, geoterminei energija, mažoji hidroenergetika, biomasė);
- pramonės ir sandėliavimo zonose, kurios nepatenka į Lietuvos kariuomenės vado nustatytas Draudimo ribas, galimas pavienių vėjo elektrinių ir vėjo elektrinių parkų įrengimas;
- teritorijos tvarkymo zonų 96.1, 96.2, 96.3, 93.1, 93.2, 93.3, 93.4, 95 žemės ūkio teritorijų zonose galimas vėjo elektrinių parkų įrengimas;
- vėjo elektrinių parkų įrengimas kitose teritorijos tvarkymo zonose, kurios nepatenka į Draudimo ribas, galimas tik pakeitus Kaišiadorių rajono savivaldybės vėjo jėgainių išdėstymo specialųjį planą. Specialiojo plano sprendiniuose nustatyti maksimalius vėjo jėgainių aukščius ir atstumus iki saugomų teritorijų ir įvertintas energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių (vėjo jėgainių, saulės elektrinių) poveikis kraštovaizdžiui.
- pavienių vėjo jėgainių, įrengimas galimas tik intensyvaus naudojimo agrarinio kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kurios nepatenka į Lietuvos kariuomenės vado nustatytas Draudimo ribas, ir yra ne arčiau kaip nuo Kauno marių PAST – 3000 m, nuo Būdos – Pravieniškių miškų PAST 3000 m atstumu. Konkretus galimas vėjo jėgainių atstumas nuo šių ir kitų saugomų teritorijų, tame tarpe ir prie pat Kaukinės botaninio – zoologinio draustinio (BAST Kaukinės miškas) nustatomas atliekant jų poveikio aplinkai vertinimą.
- didesnių kaip 500 kW saulės šviesos energijos elektrinių įrengimas galimas pramonės ir sandėliavimo zonose;
- didesnių kaip 500 kW saulės šviesos energijos elektrinių įrengimas kitose teritorijos tvarkymo zonose, išskyrus teritorijas, galimas tik parengus saulės šviesos energijos elektrinių išdėstymo specialųjį planą;
- Saulučių k., Kruonio sen., įrengti anksčiau suplanuotą biudujų kogeneracinę jėgainę;
- siekiant užtikrinti minimalų neigiamą poveikį aplinkai, įrengiant vėjo jėgaines, atlikti teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras;
- vėjo elektrinių statybą privaloma derinti vadovaujantis LR Vyriausybės 2012-05-29 d. nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos bei rekonstravimo ir įrenginių įrengimo derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ bei LR Vyriausybės 2012-05-29 d. nutarimo Nr. 626 „Dėl Informacijos apie Lietuvos Respublikos teritorijas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, gali būti taikomi vėjo elektrinių projektavimo ir statybos apribojimai, teikimo ir vėjo elektrinių projektavimo bei statybos vietų šiose teritorijose derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis.
- Siekiant užtikrinti ekologinės sistemos stabilumą, nedidinti vizualinės (regimosios) kraštovaizdžio taršos, išvengti ūkinės veiklos poveikio jautrioms tikslinėms paukščių ir šikšnosparnių rūšims NATURA 2000 teritorijose atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių elektros gamybos įrenginių ir statinių įrengimas galimas ne arčiau kaip nuo Kauno marių PAST – 3000 m, nuo Būdos – Pravieniškių miškų PAST 3000 m atstumu. Konkretus galimas vėjo jėgainių atstumas nuo šių ir kitų saugomų teritorijų, tame tarpe ir prie pat Kaukinės botaninio – zoologinio draustinio (BAST Kaukinės miškas) nustatomas atliekant jų poveikio aplinkai vertinimą. Konkretus galimas vėjo jėgainių atstumas nuo šių ir kitų saugomų teritorijų nustatomas atliekant jų poveikio aplinkai vertinimą.
- rengiant inžinerinės infrastruktūros vystymo planus, kuriuose būtų numatomos vėjo jėgainių ir saulės elektrinių išdėstymo teritorijos, būtina vadovautis 2015 m. spalio 2 d. LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-703 patvirtintu Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu. Specialiojo plano sprendiniuose privaloma nustatyti maksimalius vėjo jėgainių aukščius ir atstumus iki saugomų teritorijų bei įvertinti energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių (vėjo jėgainių, saulės elektrinių) poveikį kraštovaizdžiui.

15.1.2 Elektros energijos perdavimo sistema

Kaišiadorių raj. sav. teritoriją kerta 330 kV ir 110 kV elektros perdavimo oro linijos (žr. 15.2 lentelę), įrengtos 330/110/10, 110/27,5/10, 110/10 kV transformatorių pastotės (toliau – TP) (žr. 15.2 lentelę).

15.2 lentelė. Kaišiadorių r. sav. teritoriją kertančių elektros perdavimo oro linijų sąrašas

Eil. Nr.	Aukštos įtampos elektros perdavimo oro linijos
1.	330 kV elektros perdavimo oro linija Sovietskas–Kruonio HAE
2.	330 kV elektros perdavimo oro linija Kruonio HAE–Lietuvos E
3.	330 kV elektros perdavimo oro linija Kauno HE–Kruonio HAE
4.	330 kV elektros perdavimo oro linija Lietuvos E–Jonava
5.	330 kV elektros perdavimo oro linija Alytus–Lietuvos E
6.	330 kV elektros perdavimo oro linija Kruonio HAE–Alytus
7.	110 kV elektros perdavimo oro linija Kauno HE–Lietuvos E
8.	110 kV elektros perdavimo oro linija Kruonio HAE–Kaišiadorys
9.	110 kV elektros perdavimo oro linija Kruonio HAE–Lietuvos E
10.	110 kV elektros perdavimo oro linija Kauno HE–Kruonio HAE
11.	110 kV elektros perdavimo oro linijos Kauno HE–Alytus atšaka į Kruonį

15.3 lentelė. Transformatorių pastovių sąrašas

Eil. Nr.	Transformatorių pastotė	Adresas	Žemės sklypo unik. Nr.
1.	ETP 330/110 kV Kruonis	Kaišiadorių r. sav., Kruonio sen., Vaiguvo k., Marių g. 6	4400-2271-0461
2.	ETP 110/10 kV Kruonis	Kaišiadorių r. sav., Kruonio sen., Kruonio mstl., Elektrinės g. 11A	4400-0178-8387
3.	ETP 110/10 kV Kaišiadorys	Kaišiadorių r. sav., Kaišiadorių m. sen., Kaišiadorių m., Paukštininkų g. 10	4400-0178-8410
4.	ETP 110/10 kV Žiežmariai	Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Triliškių k., Triliškių g. 18	4400-0178-8432
5.	ETP 110/10 kV Rumšiškės	Kaišiadorių r. sav., Rumšiškių sen., Jurgiškių k., Miško g. 2	4400-0178-8408
6.	ETP 110/27,5/10 kV Žasliai	Kaišiadorių r. sav., Žaslių sen., Juodojo Gojaus k., Guronių 1-oji g. 16	4400-4436-1535
7.	ETP 35/10 kV Ringailiai	Kaišiadorių r. sav., Nemaitonių sen., Ringailių k., Elektros g. 6	4400-2807-4982

Elektrėnų 35/10 kV, Čiobiškio 35/10 kV, Anykštos 35/10 kV transformatorinės įrengtos ne Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje, tačiau aptarnauja dalį savivaldybės vartotojų. Nuo aukštos įtampos transformatorių pastovių elektros energija vartotojams toliau perduodama elektros skirstomaisiais tinklais.

Elektros perdavimo sistemos operatorius yra AB „Litgrid“, elektros energijos skirstymo sistemos operatorius yra AB „Energijos skirstymo operatorius“ (AB ESO).

Vystant elektros tiekimo infrastruktūrą numatoma:

- išplėsti 330 kV Kruonio HAE skirstyklą penktojo hidroagregato prijungimui prie perdavimo tinklų. Pasikeitus gamintojo planams, ar atsiradus kitoms nenumatytoms aplinkybėms, šios pastotės išplėtimo terminas būtų keičiamas;
- modernizuoti Žaslių 110/27,5/10 kV TP. Modernizuojant Žaslių pastotę gali būti pastatyta nauja Žaslių 110/27,5/10 kV TP ir įrengtas šviesolaidinis kabelis iš Vievio 110/35/10 kV TP. Pasikeitus Lietuvos geležinkelio elektrifikavimo projekto planams, ar atsiradus kitoms nenumatytoms aplinkybėms, šios pastotės modernizavimo apimtis ir terminas būtų keičiamas;
- atlikti 110 kV elektros perdavimo oro linijos Vievis–Žasliai–Kaišiadorys–Kaunas linijų rekonstrukciją, kurios metu bus keičiami ne tik linijų laidai, atramos, bet ir žaibosaugos trosai;
- perdavimo tinklų eksploatavimas bus užtikrintas perdavimo sistemos operatoriaus teisės aktų nustatyta tvarka;
- energijos skirstymo tinklus realizuoti pagal poreikius, įgyvendinti pagal finansines galimybes, patikimai ir saugiai aprūpinti energija visas ūkio šakas;
- didinti elektros energijos paskirstymo efektyvumą, mažinti energijos nuostolius skirstomuosiuose tinkluose;
- plėtoti ir modernizuoti apšvietimo tinklus, diegti energijos taupymo priemones;

- urbanizuotose teritorijose skirstomuosius elektros tinklus planuoti inžinerinės infrastruktūros koridoriuose, sutampančiuose su gatvių raudonosiomis linijomis;
- urbanizuojant teritorijas ir atsižvelgiant į galimybę šiose vietovėse plėtoti elektros skirstomuosius tinklus, rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams šių tinklų tiesimui;
- tiesti perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose tik įstatymų nustatyta tvarka tinklų operatoriui su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendus žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą.

Planuojamos teritorijos ribose esantiems elektros perdavimo tinklams ir įrenginiams BP sprendiniuose nustatyti inžinerinių komunikacijų koridoriai, kurių ribos sutampa su aukštos įtampos elektros perdavimo oro linijų ir įrenginių apsaugos zonų ribomis.

Vartotojo, gamintojo ar kitų asmenų pageidaujami perkelti ar rekonstruoti operatoriui priklausantys energetikos (elektros tinklai ir įrenginiai), kliudantys statinių statybai ar dėl kitų priežasčių, yra perkeliama ar rekonstruojami remiantis operatoriui pateikta paraiška ir pagal teisės aktų nustatyta tvarka operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas.

Vadovaujantis LR energetikos įstatymu elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, techninei priežiūrai, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių teisės aktuose nustatytą AZ ribose.

Apsaugos zonų atstumus, apsaugos zonose ribojamus darbus ir veiksmus, mažiausius leistinus atstumus nuo elektros energetikos objektų iki statinių, žemės ir vandens paviršiaus nustato LR elektros energetikos įstatymo, LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatos, Elektros tinklų apsaugos taisyklių, patvirtintų LR energetikos ministro 2010-03-29 įsakymu Nr. 1-93 (2019-11-20 įsakymo Nr. 1-300 redakcija), reikalavimai, kiti galiojantys teisės aktai.

15.2 Dujų perdavimo ir skirstymo sistema

Gamtinės dujos Lietuvoje transportuojamos perdavimo ir skirstymo sistemomis. Perdavimo sistemą sudaro magistraliniai dujotiekiai, dujų kompresorių stotys, dujų apskaitos ir skirstymo stotys, dujotiekių apsaugos nuo korozijos įrenginiai, duomenų perdavimo ir ryšio sistemos. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius, atsakingas už gamtinių dujų perdavimą (transportavimą aukšto slėgio vamzdynais) sistemos naudotojams, gamtinių dujų infrastruktūros eksploatavimą, priežiūrą ir plėtojimą, yra AB „Amber Grid“. Gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius yra AB „Energijos skirstymo operatorius“ (AB ESO).

Savivaldybės teritorijoje įrengti magistraliniai dujotiekiai (toliau – MD) ir ir su jais susijusi infrastruktūra pateikti 15.4, 15.5 lentelėse.

15.4 lentelė. Kaišiadorių r. sav. esančių magistralinių dujotiekių ir objektų sąrašas

Eil. Nr.	Magistraliniai dujotiekiai ir objektai
1.	MD lupingas į Jonavos dujų skirstymo stotį ir jo technologinio ryšio kabelis bei katodinės apsaugos įrenginių KAĮ 2.4, KAĮ 2.5 požeminiai elektros kabeliai
2.	MD Vilnius - Kaliningradas ir jo technologinis ryšio kabelis
3.	MD Vilnius – Kaunas ir jo katodinės apsaugos įrenginio KAĮ 2.8 požeminiai elektros kabeliai
4.	MD atšaka į Kaišiadorių dujų skirstymo stotį ir jo katodinės apsaugos įrenginio požeminiai elektros kabeliai
5.	MD atšaka į Pravienos dujų skirstymo stotį
6.	MD atšaka į Žiežmarių dujų skirstymo stotį
7.	MD atšaka į Alytaus dujų skirstymo stotį ir jo katodinės apsaugos įrenginio KAĮ 3.1 požeminiai elektros kabeliai
8.	MD atšaka į Jonavos dujų skirstymo stotį (I ir II linija) ir jų katodinės apsaugos įrenginio KAĮ 2.6 požeminiai elektros kabeliai
9.	Suplanuotas (statomas) MD – dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalis Lietuvos Respublikos teritorijoje

15.5 lentelė. Kaišiadorių r. sav. esančių dujų skirstymo stočių sąrašas

Dujų skirstymo stotys (DSS)			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Žemės sklypo kad. Nr.
1.	Kaišiadorių DSS	Kaišiadorių r. sav., Kaišiadorys, Paukštininkų g. 40	4918/0001:52
2.	Pravienos DSS	Kaišiadorių r. sav., Rumšiškių sen., Užtakų k.	4950/0003:120
3.	Žiežmarių DSS	Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Triliškių k., Triliškių g. 9	4955/0002:72

Magistralinis dujotiekis priskiriamas potencialiai pavojingiems įrenginiams, kurių bendruosius eksploataavimo priežiūros principus nustato LR pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo, LR energetikos įstatymo, LR gamtinių dujų įstatymo, LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatos, Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklių, patvirtintų LR energetikos ministro 2010-07-16 įsakymu Nr. 1-213 (2019-12-18 įsakymo Nr. 1-332 redakcija), Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių, patvirtintų LR energetikos ministro 2014-01-28 įsakymu Nr. 1-12 (2017-06-28 įsakymo Nr. 1-169 redakcija) reikalavimai.

Magistralinių dujotiekių bei gretimos aplinkos ir greta būnančių žmonių saugą užtikrina:

- magistralinių dujotiekių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos,
- vietovės klasių teritorijos ir jose taikomi užstatymo normatyvai,
- mažiausi leistini atstumai nuo magistralinio dujotiekio iki statinių bei kitų objektų.

LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 27 straipsnyje nustatytas MD apsaugos zonos dydis:

- magistralinių dujotiekių vamzdžio apsaugos zona – išilgai vamzdžio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdžio ašies, virš šios juostos esanti oro erdvė, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šio juostos ir po ją;
- apsaugos zona talpyklos kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti – 50 metrų pločio žemės juosta aplink talpyklą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta;
- kitų magistralinių dujotiekių įrenginių ir statinių (stočių, uždarymo įtaisų, valymo ir diagnostavimo įtaisų paleidimo ir priėmimo kamerų, slėgio ribojimo mazgų) apsaugos zona – žemės juosta, kurios ribos yra 25 metrų atstumu aplink teritorijos, kurioje yra šie įrenginiai ar statiniai, aptvėrimą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta. išilgai vamzdžio trasos – žemės juosta, kurios plotis – po 25 m abipus vamzdžio ašies.

MD apsaugos zonose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nustatytos LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 28 straipsnyje.

Kaišiadorių rajono teritorijoje esami ir anksčiau suplanuoti magistralinio dujotiekio vamzdiniai (toliau – MDV) ir su jais susijusi infrastruktūra, taip pat išilgai MDV žemės juosta, kurios ribos yra 200 metrų į abi puses nuo esamo ir anksčiau suplanuoto MDV ašies, priskiriami pirmos vietovės klasės teritorijai.

Magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės teritorijose yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonių būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetui – ne daugiau kaip 10 pastatų, pastatų aukštų skaičius – ne daugiau negu 3 aukštai, įskaitant pastogę/mansardą bei mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių – ne mažiau negu 90 metrų. Taip pat turi būti laikomasi mažiausių atstumų nuo MDV iki inžinerinių tinklų ir kitų objektų. Mažiausias atstumas nuo dujų išleidimo (prapūtimo) vamzdžių, taip pat nuo teritorijos, kurioje yra DSS, DAS ir (ar) DSRM, aptvėrimo iki pastatų turi būti ne mažesnis kaip 100 m.

Planuojant veiklą (veiksnius) 200 m ir mažesniu atstumu nuo MD trasos, taikomas aiškinamojo rašto 1.5 skyriaus privalomasis tekstinis reglamentas Nr. XXVIII.

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigalioja MD vietovės klasių teritorijų dydis nustatytas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 33 straipsnyje bei MD vietovės klasių teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nustatytos LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 34 straipsnyje.

Nuo dujų skirstymo stočių (DSS) gamtinės dujos vartotojams tiekiamos skirstomaisiais tinklais:

- nuo Kaišiadorių DSS – Kaišiadorių miestui, Gudienos k.;
- nuo Žiežmarių DSS – Žiežmarių miestui, Avilių k., Vladikiškių k., Pakertų k.;
- nuo Pravienos DSS – Pravieniškės k., Pravieniškės I k., Rumšiškių mstl., Dovainonių k.

Vystant gamtinių dujų tiekimo infrastruktūrą numatoma:

- Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje įgyvendinti valstybei svarbų ekonominį projektą - dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies LR teritorijoje statybos projektą. Įgyvendinus šį projektą, Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims būtų sukurta prieiga ir prie ES perdavimo sistemos ir prie suskystintų gamtinių dujų rinkos, diversifikuoti dujų tiekimo šaltiniai ir padidintas dujų tiekimo saugumas;
- plėtoti skirstomųjų dujotiekių tinklus, išlaikant esamą skirstomojo dujotiekio tinklų schemą. Naujus vartotojus jungti prie esamų gamtinių dujų tiekimo sistemos skirstomųjų tinklų Kaišiadorių ir Žiežmarių miestuose, Rumšiškių miestelio, Gudienos, Avilių, Vladikiškių, Pakertų, Pravieniškių, Pravieniškių I, Dovainonių kaimų;
- siekti, kad gamtinės dujos būtų prieinamos visiems galimiems vartotojams;
- gamtinių dujų tiekimo sistemos perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtrą vykdyti parengus investicinius projektus ir įvertinus jų ekonominį pagrįstumą;
- detalai skirstomojo dujotiekio plėtrai parengti teritorijų planavimo dokumentus, techninę dokumentaciją;
- urbanizuotose teritorijose skirstomuosius dujotiekio tinklus planuoti inžinerinės infrastruktūros koridoriuose;
- urbanizuojant teritorijas ir atsižvelgiant į galimybę šiose vietovėse plėtoti skirstomojo dujotiekio tinklus, rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams šių tinklų tiesimui.

Magistralinio dujotiekio vietovės klasių teritorijose (išilgai MDV esanti žemės juosta, kurios ribos yra 200 metrų į abi puses nuo MDV ašies) negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, keisti pastatų (patalpų) paskirtį, formuoti naujus nekilnojamojo turto kadastro objektus kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus suformuojant patalpas pastate arba padalijant, atidalijant, sujungiant ar perdalijant pastatus ir (ar) patalpas, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir /ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan.

Teritorijose, kuriose yra pasiekti magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia magistralinio dujotiekio savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus MDV į aukštesnę vietovės klasę, MDV gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su magistralinius dujotiekius eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl magistralinio dujotiekio rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą.

Vartotojo, gamintojo ar kito asmens pageidaujami rekonstruoti ar perkelti energetikos įmonei priklausantys energetikos objektai, kliudantys statinių statybai ar dėl kitų priežasčių, yra rekonstruojami ar perkeliama vartotojo, gamintojo ar kito asmens ir energetikos įmonės susitarimu teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Energetikos objektų apsaugai ir eksploatavimui užtikrinti nustatomos AZ, kuriose turi būti vadovaujama LR energetikos įstatymo, LR gamtinių dujų įstatymo, LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklių, Gamtinių dujų skirstomųjų dujotiekių apsaugos taisyklių, patvirtintų LR energetikos ministro 2012-11-23 įsakymu Nr. 1-228 (2019-10-24 įsakymo Nr. 1-255 redakcija), reikalavimais, kitais galiojančiais teisės aktais. AZ esančių žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai nustatomi teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

15.3 Šilumos ūkis

Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje centralizuoto šilumos ūkio sistemos veikia Kaišiadorių mieste ir Stasiūnų k. Nepriklausomų šilumos gamintojų, vykdančių šilumos tiekimo veiklą Kaišiadorių rajone, nėra.

Eksploatuojamos 18 katilinių, iš kurių 14 mažo galingumo katilinių kūrenamos gamtinėmis dujomis, 1 – biokuru (rezervinis kuras - dyzelinas), 1 - biokuru bei gamtinėmis dujomis (rezervinis kuras - mazutas) ir 2 - medžio granulėmis. Bendra instaliuota katilinių galia - 42,05 MW (iš kurių 32,14 MW Kaišiadorių katilinėje). Pagaminta šilumos energija tiekiama Kaišiadorių m., Žiežmarių m., Rumšiškių mstl., Stasiūnų k., Gudienos k., Mūro Strėvininkų k., Pakertų k. vartotojams. Pravieniškių I k. turi savo atskirą katilinę, kuri priklauso Kalėjimų departamentui prie LR teisingumo ministerijos. Didžiausią dalį vartotojų aptarnauja Kaišiadorių miesto katilinė apie 88%, didžiausia šilumos energijos vartotojų grupė – gyventojai. Eksploatuojamų šilumos trasų, kuriomis perduodama šiluminė energija, ilgis yra 16,6 km.

Likusieji gyventojai vartoja šilumą, pagamintą individualiuose šilumos gamybos įrenginiuose, daugiausia naudojančiuose medieną, gamtines dujas.

Kruonio HAE, skatindama atsinaujinančios energijos gamybą, pradėjo eksploatuoti didžiausią Lietuvoje saulės energijos panaudojimo sistemą. Šiuo būdu šildomas vanduo šiltuoju metų laiku visiškai patenkina elektrinės ūkinėms reikmės naudojamo karšto vandens poreikius.

Vystant šilumos ūkio infrastruktūrą, numatoma:

- vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymu, atnaujinti Kaišiadorių miesto ir Stasiūnų gyvenvietės šilumos ūkio specialųjį planą, patvirtintą Kaišiadorių raj. sav. tarybos 2012-12-29 sprendimu Nr. V17-400. LR šilumos ūkio įstatymo 8 str. nuostatos numato, kad šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 7 metai, atsižvelgiant į Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje numatytas priemones ir sprendinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius;
- išlaikyti esamą šilumos tiekimo sistemą; skatinti šių sistemų įrengimą ar plėtrą teritorijose, kuriose tiekti šilumą centralizuotai naudinga ekonominiu ir ekologiniu požiūriu;
- skatinti energijos gamybą iš AEI, diegti šiuolaikiškus alternatyvius energijos gamybos metodus;
- užtikrinti savivaldybės urbanizuotų vietovių aprūpinimą šilumos energija, modernizuoti esamus šilumos tinklus, kad nuostoliai skirstomuosiuose tinkluose būtų minimalūs, kurti naujus modernius šilumos skirstomuosius tinklus, plėtoti naujos kartos katilinių tinklą, teikiant pirmenybę gamtinėms dujoms, atsinaujinantiems ir atliekiniams energijos šaltiniams;
- mažinti šilumos energijos gamybos įrenginių taršą ir užtikrinti AEI naudojančių technologijų plėtrą;
- didinti energijos vartojimo efektyvumą pastatuose; vykdyti pastatų renovaciją
- palaipsniui renovuoti senas šilumos trasas, siekiant didinti šilumos tiekimo patikimumą ir mažinti šilumos nuostolius trasose.
- atlikti savivaldybės teritorijoje esančių iki 1990 metų statytų nerenovuotų biudžetinių įstaigų pastatų auditus ir pagal auditų rekomendacijas renovuoti pastatus, kiek įmanoma, pasinaudojant finansine parama;
- rengti informacines kampanijas apie taupaus energijos išteklių vartojimo naudą ir taupymo priemones.

Šilumos gamybos įrenginiuose, turi būti laikomasi ES 2015/2193/EB direktyvos. Vienas iš šios direktyvos reikalavimų – kompetentinga institucija bet kuriuo atveju turi užtikrinti, kad nebūtų didelės taršos ir būtų pasiektas aukštas aplinkos apsaugos lygis.

15.4 Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas

Vadovaujantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo planavimą ir organizavimą reglamentuojančiu LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, aglomeracija - urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esanti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija ar jos dalis, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša ir kurioje geriamasis vanduo tiekiamas ar numatomas tiekti centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidaranti ar galinčios susidaryti nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginiais. Rajono savivaldybės teritorijoje nėra didelių koncentruotų gyvenviečių. Planuojamoje teritorijoje išskiriamos Kaišiadorių miesto, Žiezmarų miesto ir Pravieniškių k. aglomeracijos.

Vartotojams geriamasis vanduo tiekiamas vien iš požeminių vandens šaltinių. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos duomenimis, Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje registruoti 48 požeminio vandens šaltiniai: eksploatuojami – 46 vnt., nenaudojamas – 1 vnt., nepradėtas naudoti – 1 vnt. Centralizuotai vanduo tiekiamas iš 28-ių eksploatuojamų vandenviečių (15.6 lentelė), individualiai geriamasis vanduo išgaunamas iš 18-os požeminių vandens šaltinių. Dešimčiai požeminio vandens šaltinių nustatytos vandenviečių apsaugos zonos.

Vandens gerinimo įrenginiai veikia 17-oje centralizuoto vandens tiekimo vandenviečių (14.6 lentelė). Artimiausiu metu planuojama įrengti vandens kokybės gerinimui skirtus įrenginius Neprėkštos k., Tauckūnų k., Mikalaučiškių k., Guronų k., Vilūnų k., Nemaitonių k.

Vandenvietėse tiekiamo geriamojo vandens kokybė turi atitikti Lietuvos higienos normos 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos LR sveikatos apsaugos ministro 2003-07-23 įsakymu Nr. V-455 (LR sveikatos apsaugos ministro 2017-10-25 įsakymo Nr. V-1220 redakcija), rodiklius. Centralizuotai tiekiamo

vandens vandenvietėse, kuriose nėra įrengti vandens gerinimo įrenginiai, randamas padidintas geležies, boro ar amonio kiekis.

Savivaldybės teritorijoje įrengta 14 centralizuoto nuotekų tvarkymo nuotekų valymo įrenginių. 12-oje nuotekų valyklų veikia biologiniai nuotekų valymo įrenginiai, Kaišiadorių miesto Urėdijos g. ir Žaslių miestelio dalies gatvių – filtraciniai nendrių laukai. Nuotekų valykloms nustatytos sanitarinės apsaugos zonos.

15.6 lentelė. Gyvenviečių, kuriose įrengtos centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo objektai, sąrašas

Gyvenamųjų vietovių, kuriose įrengtos centralizuoto vandens tiekimo vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai, sąrašas			Gyvenamųjų vietovių, kuriose įrengti centralizuoto nuotekų tvarkymo įrenginiai, sąrašas
Eil. Nr.	Vandenvietės įrengimo vieta	Vandens gerinimo įrenginių įrengimo vieta	Nuotekų valymo įrenginių įrengimo vieta
Kaišiadorių miesto seniūnija			
1.	Kaišiadorių m.	Kaišiadorių m.	Kaišiadorių m. Kaišiadorių m. Urėdijos g.
Kaišiadorių apylinkės seniūnija			
2.	Kačiukiškių k.	Kačiukiškės k.	
3.	Kalniškių k.		
Žiežmarių seniūnija			
4.	Žiežmarių m. (rekonstruota)	Žiežmarių m.	Žiežmarių m.
5.	Žiežmarių m. (Melioratorių g.)	Žiežmarių m. (Melioratorių g.)	
6.	Stasiūnų k.		
7.	Kiemelių k.		
Žiežmarių apylinkės seniūnija			
8.	Pakertų k.	Pakertų k.	Pakertų k.
9.	Mūro Strėvininkų k.	Mūro Strėvininkų k.	Mūro Strėvininkų k.
10.	Liutonių k.	Liutonių k.	
11.	Stoniavos k.		
Pravieniškių seniūnija			
12.	Pravieniškių k.	Pravieniškių k.	Pravieniškių I k.
Palomenės seniūnija			
13.	Palomenės k.	Palomenės k.	Palomenės k.
14.	Zūbiškių k.		Zūbiškių k.
15.	Taukūnų k.	Taukūnų k. (planuojama įrengti artimiausiu metu)	
16.	Neprėkštos k.	Neprėkštos k. (planuojama įrengti artimiausiu metu)	
Žaslių seniūnija			
17.	Žaslių mstl.	Žaslių mstl.	Žaslių mstl. Žaslių mstl. dalies gatvių
18.	Guronių k.	Guronių k. (planuojama įrengti artimiausiu metu)	
19.	Mikalaučiškių k.	Mikalaučiškių k. (planuojama įrengti artimiausiu metu)	
20.	Stabintiškių k.	Stabintiškių k.	
Paparčių seniūnija			
21.	Paparčių k.	Paparčių k.	Paparčių k.
Rumšiškių seniūnija			
22.	Rumšiškių mstl.	Rumšiškių mstl.	Rumšiškių mstl.
23.	Dovainonių k.	Dovainonių k.	
24.	Antakalnio k.	Antakalnio k.	Antakalnio k.
Kruonio seniūnija			
24.	Kruonio mstl.	Kruonio mstl.	Kruonio mstl.
25.	Vilūnų k.	Vilūnų k. (planuojama įrengti artimiausiu metu)	

26.	Kalvių k.	Kalvių k.	
	Nemaitonių seniūnija		
27.	Nemaitonių k.	Nemaitonių k. (planuojama įrengti artimiausiu metu)	
28.	Varkalių k.	Varkalių k.	

Kaišiadorių mieste ir Pravieniškių k. antro kėlimo siurblių pagalba geriamasis vanduo pumpuojamas į vandens bokštus (15.7 lentelė), vėliau skirstomuoju tinklu patenka pas vartotojus. Rumšiškėse antro kėlimo siurblinė veikia, kad užtikrinti reikiamą vandens debitą gaisrams gesinti. Vandenvietėse yra įrengti 64 giluminiai gręžiniai, iš jų nuolat veikiantys – 48, juose instaliuoti 48 giluminiai siurbliai.

15.7 lentelė. Gyvenviečių, kuriose įrengti vandens bokštai, sąrašas

Eil. Nr.	Veikiantys vandens bokštai	Neveikiantys vandens bokštai		
		Įrengti gandalizdžiai	Sumontuotos telekomunikacijų paslaugų tiekėjų antenos	Mūriniai ar gelžbetoniniai vandens bokštai
1.	Kaišiadorių m.	Stoniavos k.	Dovainonių k.	Antakalnio k.
2.	Kaišiadorių m.	Nemaitonių k.	Kalvių k.	Varkalių k.
3.	Pravieniškių k.	Kalniškių k.	Kruonio mstl.	Žiežmarių m.
4.	Mūro Strėvininkų k.	Kaščiukiškių k.	Žiežmarių m.	
5.	Kruonio k.	Palomenės k.	Gudienos k.	
6.		Paparčių k.	Stasiūnų k.	
7.		Stabintiškių k.		
8.		Taukūnų k.		
9.		Zūbiškių k.		
10.		Žaslių mstl.		
11.		Guronių k.		
12.		Pravieniškių k.		
13.		Mančiūnų k.		

Centralizuoto vandens tiekimo sistemos įrengtos 28-iose gyvenamosiose vietovėse. Gyventojai, neprijungę prie centralizuoto vandentiekio tinklų, taip pat gyventojai gyvenamosiose vietovėse, kuriose nėra įrengta centralizuoto vandens tiekimo sistema, naudoja vandenį iš individualių šachtinių šulinių ir artezinių gręžinių.

Centralizuoto buitinių nuotekų tvarkymo sistemos įrengtos 12-oje gyvenamųjų vietovių. Gyventojai, neprijungę prie centralizuoto nuotekų surinkimo ir šalinimo tinklų, taip pat gyventojai gyvenamosiose vietovėse, kuriose nėra įrengta centralizuoto nuotekų tvarkymo sistema, nuotekas surenka nuotekų rezervuaruose arba išgriebimo duobėse ir jas tvarko individualiai.

Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje veikiančios didžiosios įmonės turi įsirengusias ir eksploatuoja vietines vandenvietes. Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė turi savo buitinių nuotekų valymo įrenginius.

Centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas yra geriausias būdas sanitariniu, ekonominiu ir aplinkosauginiu požiūriais išspręsti gyventojų problemas ir taip pagerinti jų gyvenimo sąlygas. Modernizuojant ir plečiant centralizuoto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, sudaromos galimybės kuo daugiau vartotojų gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas, vykdyti aplinkos apsaugos keliamus reikalavimus, tobulinti aplinkos apsaugos priemones, racionaliai panaudoti gamtos išteklius.

Decentralizuotu būdu vanduo tiekiamas įrengiant vietinius gręžinius, kurių priežiūrą užtikrina savininkas arba sutartiniu pagrindu juos eksploatuojantis fizinis arba juridinis asmuo. Decentralizuotai nuotekos tvarkomos įrengiant ar renovuojant vietinius nuotekų kaupimo rezervuarus, už kurių priežiūrą atsakingas savininkas arba sutartiniu pagrindu juos eksploatuojantis fizinis arba juridinis asmuo.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai gali būti skiriamos ES fondų, Savivaldybės arba privačių asmenų lėšos. Skiriant ES fondų lėšas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai, pirmiausia turi būti užtikrinama, kad visoje šalies teritorijoje geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas būtų vykdomas laikantis nustatytų reikalavimų, kad kuriama (sukurta) geriamojo

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistema sudarytų sąlygas užtikrinti geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir nuotekų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančias ir ekonominiu požiūriu pagrįstas (įperkamas) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas abonentams ir vartotojams.

Vadovaujantis Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklėmis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2007-02-22 įsakymu Nr. 1-66 (2009-05-22 įsakymo Nr. 1-168 redakcija), vandentiekio sistemų plėtra turi būti pritaikyta gaisrų gesinimui.

Viešajam geriamojo vandens tiekimui naudojamų požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos (toliau – VAZ) nustatomos specialiuosiuose TPD, parengtuose atsižvelgiant į Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) patvirtinto VAZ projekto duomenis, LR teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Kitais atvejais VAZ nustatomos, atsižvelgiant į LGT patvirtinto VAZ projekto duomenis arba Požeminio vandens VAZ nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame LR aplinkos ministro 2015-12-14 įsakymu Nr. D1-912, nustatytus VAZ juostų dydžius.

Paviršinio (lietaus) nuotekų tvarkymo sistemos nėra įtrauktos į investicinius projektus. Todėl būtina numatyti lėšas paviršinio (lietaus) nuotekų tvarkymo sistemų inventorizacijai ir renovacijai bei plėtrai. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai gali būti skiriamos ir ES fondų lėšos.

Vystant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą numatoma:

- atnaujinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus ir nustatyti aglomeracijų ribas;
- užtikrinti patikimą ir kokybišką geriamojo vandens tiekimą;
- inventorizuoti, įteisinti ir rekonstruoti bei naujai įrengti vandentvarkos infrastruktūros objektus;
- inventorizuoti, likviduoti ir/arba konservuoti bešeimininkius nenaudojamus vandentvarkos infrastruktūros objektus;
- vykdyti tolesnį eksploatuojamų ir naujai įrengiamų vandenviečių požeminių vandenų monitoringą;
- vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organus bei visuomenę;
- vykdyti naudojamų šulinių vandens kokybės stebėseną, išaiškinti zonas su užterštu gruntiniu vandeniu. Tose zonose įrengti vandens tiekimo sistemas iš žemesnių horizontų;
- nesant techninių galimybių gaisrinių hidrantų įrengimui, vadovaujantis Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklėmis, numatyti teritorijas gaisrinių rezervuarų įrengimui arba įrengti tinkamus privažiavimus prie paviršinių vandens telkinių, kurie atliktų gaisrinio rezervuaro funkciją;
- plėsti centralizuotus nuotekų tinklus Kaišiadorių rajone, prie bendro nuotekyno prijungiant kuo daugiau tų vartotojų, kurie šiuo metu jau vartoja centralizuotai tiekiamą geriamąjį vandenį, tačiau nuotekų tvarkymu rūpinasi individualiai;
- patikimai surinkti nuotekas ir jas išvalyti pagal nustatytus normatyvus. Esamose nuotekų valyklose įrengti atvežamų nuotekų priėmimo punktus su momentinio užterštumo nustatymu;
- panaudojant naujas technologijas, spręsti nuotekų valymo procese susidariusio dumblo tvarkymo problemas;
- vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamentu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2006-05-17 įsakymu Nr. D1-236 (LR aplinkos ministro 2007-10-8 įsakymo Nr. D1-515 redakcija), vykdyti į paviršinius vandenis išleidžiamų buitinių nuotekų kontrolę;
- vykdyti nuotekų surinkimo ir išvežimo iš prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos neprisijungusių gyventojų apskaitą;
- spręsti paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymą. Inventorizuoti paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, įvertinti jos kokybę ir perduoti eksploatuojančiai įmonei;
- renovuoti esamus paviršinių (lietaus) nuotekų tinklus, plėsti paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo sistemą, siekti, kad į paviršinius vandenis išleidžiamų išvalytų nuotekų užterštumas neviršytų Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame LR aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193, nustatytą koncentraciją.
- Kaišiadorių raj. sav. teritorijoje aprobuoti naujai įrengiamų vandenviečių išteklius, gauti leidimus, iširti vandens kokybę, vandenvietėms nustatyti ir įteisinti VAZ;
- vadovaujantis Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašu, parengti VAZ projektus. Atsižvelgiant į LGT patvirtinto VAZ projekto duomenis, viešajam geriamojo vandens tiekimui

naudojamų požeminio vandens VAZ ribos nustatomos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose. Nustatytos VAZ įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatyta tvarka;

- nuotekų valykloms nustatyti sanitarinės apsaugos zonas (toliau – SAZ). SAZ gali būti nustatomos atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, kuris gali būti atskiras arba poveikio aplinkai vertinimo proceso dalis arba pagal teisės aktų nustatytus SAZ dydžius. Nustatytos SAZ įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatyta tvarka;
- parengti paviršinių (lietaus) nuotekų tinklų specialiųjų planus, kuriuose būtų nustatytos paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo infrastruktūros kryptys ir prioritetai;
- plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, suteikiant galimybę nepertraukiamomis, saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančiomis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis naudotis kuo didesnei Kaišiadorių raj. sav. gyventojų daliai. Prieš rengiant naujų centralizuotų vandenviečių, nuotekų valyklų plėtrą teritorijose, parengti galimybių studijas, kad nustatyti būsimą vartotojų skaičių, prognozuojamą paslaugų kainą (siekti ekonominio pagrindimo).

Kaišiadorių rajono BP numatoma:

- Urbanizuotose ir urbanizuojamose Kaišiadorių miesto, Žiežmarių miesto, Pravieniškių k. bei apylinkių teritorijose suformuoti centralizuotas Kaišiadorių miesto, Žiežmarių miesto, Pravieniškių k. aglomeracijų viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemas (15.7 lentelė).
- Urbanizuotose ir urbanizuojamose gyvenamosiose teritorijose plėsti centralizuotas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemas, palaikant esamas vandenvietes gerame techniniame stovyje ar jas rekonstruojant, palaikant esamus vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje arba statant naujus, išlaikant esamus valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plečiant naujus ir rekonstruojant esamus vandentiekio ir nuotekų tinklus (15.8 lentelė).
- Urbanizuotose ir urbanizuojamose gyvenamosiose teritorijose įrengti centralizuotas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemas, statant naujas vandenvietes, statant naujus vandens gerinimo įrenginius, statant naujus nuotekų valymo įrenginius, įrengiant naujus vandentiekio ir nuotekų tinklus (15.8 lentelė). Šiose teritorijose vandens tiekimo infrastruktūra įrengiama tik susiformavus poreikiui ir/arba įsikūrus aktyviai bendruomenei, kuri rūpintųsi vandentvarkos projektų rengimu. Šiose teritorijose iki tol, kol bus užtikrintas centralizuotas viešojo vandens tiekimas, viešojo vandens tiekimo paslaugos teikiamos decentralizuotai.
- Pramonės ir sandėliavimo zonose, nepatenkančiose į aglomeracijų ribas, viešas vandens tiekėjo paslaugos teikiamos decentralizuotu būdu.
- Neurbanizuotose (pavienio, sodybinio) užstatymo teritorijose viešas vandens tiekėjo paslaugos teikiamos decentralizuotu būdu.

15.8 lentelė. Gyvenviečių, kurių vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemos jungiamos prie aglomeracijų centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemos, sąrašas

Eil. Nr.	Eil. Nr.	Gyvenvietė	Vandens tiekimo sistema	Buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema
	1.	Kaišiadorių miesto aglomeracija		
	1.1	Kaišiadorių miesto seniūnija		
1.	1.1.1	Kaišiadorių m.	Plečiama centralizuoto vandens tiekimo sistema, geriamas vanduo vartotojams tiekiamas iš Kaišiadorių m. vandenvietės. Reikalinga atlikti esamos Kaišiadorių m. vandenvietės, vandens gerinimo įrenginių rekonstrukciją.	Plečiama centralizuoto nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema, nuotekos pumpuojamas į Kaišiadorių m. nuotekų valyklą. Reikalinga didinti Kaišiadorių m. nuotekų valyklos pajėgumus.
	1.2	Kaišiadorių apylinkės seniūnija		
2.	1.2.1	Gudienos k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių m. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių m. nuotakyno sistemos.
	1.3	Žiežmarių apylinkės seniūnija		
3.	1.3.1	Stasiūnų k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių m. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių m. nuotakyno sistemos.

4.	1.3.2	Kiemelių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių m. nuotakyno sistemos.
5.	1.3.3	Vladikiškių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių m. nuotakyno sistemos.
6.	1.3.4	Avilių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Kaišiadorių m. nuotakyno sistemos.
2 Žiežmarių miesto aglomeracija				
2.1 Žiežmarių seniūnija				
7.	2.1.1	Žiežmarių m.	Palaikyti Žiežmarių m. ir Melioratorių vandenvietes ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus	Palaikyti rekonstruotus Žiežmarių m. biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
3. Pravieniškių aglomeracija				
3.1 Pravieniškių seniūnija				
8.	3.1.1	Pravieniškių k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Tiesti nuotekų tinklus. Nuotekas transportuoti į Pravieniškių k. nuotekų valyklą.

15.9 lentelė. Gyvenviečių, kuriose numatoma vandentvarkos sistemų plėtra, sąrašas

Eil. Nr.	Eil. Nr.	Gyvenvietė	Vandens tiekimo sistema	Nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema
1. Kaišiadorių apylinkės seniūnija				
1.	1.1	Vilkiškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
2.	1.2	Kasčiukiškių k.	Įrengti esamoje vandenvietėje naują gręžinį, palaikyti naujus vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje. Plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
3.	1.3	Gudzenkos k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
4.	1.4	Pyplių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
5.	1.5	Rečionių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
6.	1.6	Kalniškių k.	Palaikyti esamą vandenvietę gerame techniniame stovyje, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
2. Žiežmarių apylinkės seniūnija				
7.	2.1	Pakertų k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir rekonstruotus vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Palaikyti biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
8.	2.2	Mūro Strėvininkų k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje. Plėsti vandentiekio tinklus.	Palaikyti biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
9.	2.3	Medinių Strėvininkų k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
10.	2.4	Liutonių k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje. Plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.

11.	2.5	Burbiškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
12.	2.6	Bačkonių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
13.	2.7	Triliškių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Žiežmarių m. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Žiežmarių m. nuotakyno sistemos.
14.	2.8	Stoniavos k.	Įrengti esamoje vandenvietėje naujus gręžinius, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
15.	2.9	Kairiškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
16.	2.10	Turloviškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
17.	2.11	Kudonių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
	3.	<i>Pravieniškių seniūnija</i>		
18.	3.3	Aleksandruvkos k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
	4.	<i>Palomenės seniūnija</i>		
19.	4.1	Palomenės k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Rekonstruoti biologinius nuotekų valymo įrenginius, plėsti nuotekų tinklus.
20.	4.2	Beloniškių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Palomenės k. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Palomenės k. nuotakyno sistemos.
21.	4.3	Zūbiškių k.	Palaikyti esamą vandenvietę gerame techniniame stovyje, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Rekonstruoti biologinius nuotekų valymo įrenginius, plėsti nuotekų tinklus.
22.	4.4	Rusių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Zūbiškių k. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Zūbiškių k. nuotakyno sistemos.
23.	4.5	Tauckūnų k.	Įrengti esamoje vandenvietėje naują gręžinį, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
24.	4.6	Miežionių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
25.	4.7	Vilionių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Tauckūnų ir Miežionių k. vandentiekio sistemų.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Tauckūnų ir Miežionių k. nuotakyno sistemų.
26.	4.8	Neprekštos k.	Įrengti esamoje vandenvietėje naują gręžinį, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
27.	4.9	Lomenių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
28.	4.10	Pašulių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Beištrakių k. nuotakyno sistemos.
29.	4.11	Beištrakių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Pašulių k. vandentiekio sistemos.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.

30.	4.12	Gegužinės k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
31.	4.13	Paromatės – Krušonių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
	5.	<i>Žaslių seniūnija</i>		
32.	5.1	Žaslių mstl.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Palaikyti biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
33.	5.2	Guronių k.	Įrengti bendrą Guronių k. ir Talpūnų k. vandentiekio sistemą. Esamoje vandenvietėje įrengti naują gręžinį, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti bendrą Guronių k. ir Talpūnų k. nuotekų tvarkymo sistemą. Tiesti nuotekų tinklus. Nuotekas transportuoti į Žaslių mstl. nuotekų valyklą.
34.	5.3	Pajautiškių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Guronių k. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Guronių k. nuotakyno sistemos.
35.	5.4	Stabintiškių k.	Esamoje vandenvietėje įrengti naujus gręžinius, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti bendrą Stabintiškių k. ir Papartėlių k. nuotekų tvarkymo sistemą. Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
36.	5.5	Papartėlių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Stabintiškių k. vandentiekio sistemos.	Įrengti bendrą Stabintiškių k. ir Papartėlių k. nuotekų tvarkymo sistemą. Tiesti nuotekų tinklus.
37.	5.6	Mikalaučiškių k.	Įrengti esamoje vandenvietėje naują gręžinį, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
38.	5.7	Žibavičių k.	Įrengti bendrą Žibavičių k. ir Karsakų k. vandentiekio sistemą. Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti bendrą Žibavičių k. ir Karsakų k. nuotekų tvarkymo sistemą. Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
39.	5.8	Karsakų k.	Įrengti bendrą Žibavičių k. ir Karsakų k. vandentiekio sistemą. Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti bendrą Žibavičių k. ir Karsakų k. nuotekų tvarkymo sistemą. Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
	6.	<i>Paparčių seniūnija</i>		
40.	6.1	Paparčių k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Palaikyti biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
41.	6.2	Neravų k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Paparčių k. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Paparčių k. nuotekų tvarkymo sistemos.
42.	6.3	Dainavos k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
43.	6.4	Kaugonių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
	7.	<i>Rumšiškių seniūnija</i>		
44.	7.1	Rumšiškių mstl.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Palaikyti rekonstruotus biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
45.	7.2	Dovainonių k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir rekonstruotus vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.

46.	7.3	Antakalnio k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Palaikyti biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
47.	7.4	Karčiupio k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
48.	7.5	Grabučiškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
49.	7.6	Rusonių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
50.	7.7	Juodiškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
51.	7.8	Bublių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
8. Kruonio seniūnija				
52.	8.1	Kruonio mstl.	Palaikyti esamą vandenvietę ir rekonstruotus vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Palaikyti biologinius nuotekų valymo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti nuotekų tinklus.
53.	8.2	Darsūniškio k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
54.	8.3	Vilūnų k.	Įrengti esamoje vandenvietėje naują gręžinį, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
55.	8.4	Kalvių k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
56.	8.5	Basonių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Kalvių k. vandentiekio sistemos.	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Kalvių k. nuotekų tvarkymo sistemos.
57.	8.6	Anglininkų k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
58.	8.7	Morkūnų k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
59.	8.8	Žydeikiškių k.	Tikslinga įrengti bendrą Morkūnų k. ir Žydeikiškių k. vandentiekio sistemą.	Tikslinga įrengti bendrą Morkūnų k. ir Žydeikiškių k. nuotekų tvarkymo sistemą.
60.	8.9	Ginteikiškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
61.	8.10	Užgirėlio k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
62.	8.11	Migonių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
63.	8.12	Šventininkų k.	Tikslinga įrengti bendrą Migonių k. ir Šventininkų k. vandentiekio sistemą.	Tikslinga įrengti bendrą Migonių k. ir Šventininkų k. nuotekų tvarkymo sistemą.
64.	8.13	Sekionių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.

65.	8.14	Sevelionių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
66.	8.15	Kubilių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
	9.	<i>Nemaitonių seniūnija</i>		
67.	9.1	Nemaitonių k.	Įrengti esamoje vandenvietėje naują gręžinį, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
68.	9.2	Varkalių k.	Palaikyti esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius gerame techniniame stovyje, plėsti vandentiekio tinklus.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.
69.	9.3	Žostautų k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus.	Tiesti nuotekų tinklus, nuotekas transportuoti į Šoliškės nuotekų valyklą.
70.	9.4	Šoliškės k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Žostautų k. vandentiekio sistemos.	Įrengti naujus nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus.

Detali vandens tiekimo ir nuotekų tinklų plėtra turi būti numatoma rengiant teritorijų planavimo dokumentus, techninę tinklų statybos dokumentaciją;

Vandentvarkos objektų apsaugai ir eksploatavimui užtikrinti nustatomos apsaugos zonos, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Bendrojo plano grafinėje dalyje žymimi visi esami, numatomi rekonstruojami vandentvarkos objektai bei nustatytos jų apsaugos zonos. Numatomų naujai įrengti vandentvarkos objektų vietos žymimos preliminariai. Tiksliai vandentvarkos inžinerinių įrenginių vieta turi būti nustatoma rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, atlikus reikiamus geologinius tyrimus.

15.5 Atliekų tvarkymas

Kaišiadorių rajono komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Kauno komunalinių atliekų tvarkymo regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. Kaišiadorių rajone atliekų tvarkymo funkciją vykdo VŠĮ „Kauno regiono atliekų tvarkymo centras (Kauno RATC), kurios pagrindinė funkcija - įdiegti ir eksploatuoti regioninę atliekų tvarkymo sistemą, apimančią atliekų surinkimą, vežimą, perdirbimą ir šalinimą visoje savivaldybių administruojamoje teritorijoje.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Kaišiadorių r. sav. teritorijoje reglamentuoja Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2009-01-29 sprendimu Nr. V17-32.

Kaišiadorių rajone surinktos mišrios komunalinės atliekos, didelių gabaritų atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, kitos specifinio atliekų apdorojimo reikalaujančios atliekos, antrinės žaliavos – popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, metalas, įskaitant ir pakuočių atliekas, šalinamos regioninėje komunalinių atliekų perkrovimo stotyje (APS), esančioje Kaišiadorių mieste (Vytauto Didžiojo g. 136, Kaišiadorių m., Kaišiadorių m. sen.), iš kurios atliekos pervežamos į Lapių regioninį sąvartyną. APS gretimybėje įrengta ir didelių gabaritų ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA). Savivaldybės teritorijoje iš antrinių žaliavų konteinerių surinktos antrinės žaliavos (įskaitant ir pakuotes), kurios gali būti alternatyvus žaliavų ir energijos šaltinis, yra vežamos rūšiuoti į Vievyje esančią įmonę UAB „Ekobazė“.

Kauno regione veikia du ES ir LR aplinkosauginius standartus atitinkantys Lapių (Sąvartos g. 1, Lepšiškių k., Lapių sen., Kauno r. sav.) ir Zabieliškio (Zabieliškio k., Pelėdnagių sen., Kėdainių r. sav.) regioniniai sąvartynai. Nusprendus baigti eksploatuoti Lapių regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną, savivaldybės šalinti skirtos atliekos bus vežamos į Kėdainiuose esantį Zabieliškio regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną, kurį numatyta plėsti.

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane numatyta, kad savivaldybės turi organizuoti biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą, pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.

Pas Kaišiadorių r. sav. gyventojus susidariusios žaliosios atliekos kompostuojamos komunalinių nuotekų dumblo kompostavimo aikštelėje. Aikštelės pajėgumas – 3 145 m³ (apie 3228 t nuotekų dumblo, 1500 t žaliųjų atliekų, 400 t žievių, 1328 t šiaudų). Dalis individualių namų valdų savininkų biologiškai skaidžias atliekas kompostuoja savivaldybės išdalintose, dalis savadarbėse kompostavimo dėžėse.

Artimiausios žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės įrengtos:

- Nemajūnų g. 15, Kauno m., Kauno m. sav.;
- Juozapavos k., Vandžiogalos sen., Kauno r. sav.;
- Zabieliškio k., Pelėdnagių sen., Kėdainių r. sav.

Atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas įgyvendinant Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane, Kauno regiono atliekų tvarkymo plane bei Kaišiadorių rajono atliekų tvarkymo plane numatytas užduotis:

- kurti efektyvią komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;
- organizuoti ir vystyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarantioms komunalinėms atliekoms tvarkyti;
- plėtoti ir atnaujinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūrą;
- užtikrinti antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) ir biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimą jų susidarymo vietose;
- vykdyti bešeimininkių atliekų (padangų, asbesto turinčių gaminių ir kitų pavojingų atliekų) šalinimą iš aplinkos;
- didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje.

Nebenaudojamų (uždarytų) sąvartynų (Graužų, Pakalniškių, Budnikų, Klėriškių, Tarpumiškio, Živintos, Rumšiškių, Graužų, Morkūnų, Kruonio, Antakalnio) teritorijose negalima planuoti urbanistinės plėtros.

Kaišiadorių rajono vaivaldybėje yra nustatyti penki juodligės židiniai. Židiniai apsaugoti ir nekelti pavojaus gyventojų sveikatai. Židinių teritorijose draudžiami kasinėjimo darbai, negalima planuoti jokios vandentvarkos objektų plėtros. Duomenys apie inventorizuotus juodligės kapinynus kaupia Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

15.6 Elektroninių ryšių (telekomunikacijų) sistema

Elektroniniai ryšiai – signalų perdavimas laidinėmis, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis. Elektroninių ryšių infrastruktūra – fizinės infrastruktūros, kurią sudaro aparatūra, įrenginiai, įskaitant antenas, linijas, vamzdynai, kabeliai, kanalai, kolektoriai, šuliniai, atraminės konstrukcijos, bokštai, stiebai, statiniai, statinių įvada, statinių inžinerinės sistemos, skirstomosios spintos ir kitos priemonės, visuma, skirta elektroninių ryšių veiklai vykdyti.

Ryšių, telekomunikacinių sistemų ir ypač internetinio ryšio tinklo plėtra yra svarbus uždavinys kuriant informacinę ir žinių visuomenę. Šiuolaikinės informacinės technologijos leidžia efektyviai apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją. Tai užtikrina labai spartų jų plitimą į visas mokslo, gamybos ir privataus gyvenimo sritis. Pasiiekti, kad šios ryšio priemonės būtų prieinamos visiems potencialiems vartotojams būtų pagrindinis ryšių sistemos vystymo tikslas perspektyvoje.

Didžiausią įtaką prieigos prie viešojo ryšio tinklo, teikiamo fiksuotoje vietoje, rinkoje ir teikiantis universaliąsias elektroninių ryšių paslaugas ūkio subjektas yra AB „Telia Lietuva“, pagrindiniai judriojo ryšio operatoriai - UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“ ir AB „Telia Lietuva“. Judriojo ryšio paslaugų kokybė yra gera bei tarpusavyje iš esmės nesiskiria. Konkurencija mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra veiksminga.

Informacinių technologijų plačiajuosio tinklo plėtros projektais sukurta ir kuriama infrastruktūra, kuria teikiamos plačiajuosčio ryšio paslaugos, didinamas kaimiškųjų vietovių patrauklumas, verslo konkurencingumas ir darbo lygis aprūpinant spartaus ryšio pasiekiamumu, prijungti žemės ūkio sektoriaus subjektai.

Siekiant, kad šiuolaikinės ryšių priemonės būtų prieinamos visiems visuomenės nariams numatoma:

- įrengti naujos kartos interneto prieigos, šviesolaidinių kabelinių linijų ir ryšio bokštų infrastruktūrą, kuria bus sudaryta galimybė teikti naujos kartos prieigos paslaugas komerciškai nepatraukliose vietovėse;
- plėsti mobilios daugiakanalio ryšio tinklą, sudarant konkurencines sąlygas mobilios ryšio operatoriams;
- augant internetinio ryšio poreikiui, plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą;

- plėsti viešųjų interneto prieigos taškų tinklą; nauji taškai turėtų būti diegiami labiausiai lankomose visuomeninės paskirties įstaigose.
- plėsti miesto viešųjų erdvių stebėjimo sistemą, kurios išplėtimas turėtų padidinti piliečių saugumą, lengviau padėtų išaiškinti nusikaltimus, eismo įvykius ar kita;
- laidinį ryšį į naujai užstatomas teritorijas tiesti vartotojams ir paslaugų tiekėjams tarpusavyje susitarus;
- kadangi telekomunikacijų bokštai turi įtakos kraštovaizdžio vizualiniam ir estetiniam potencialui, pagal galimybę statyti minimalaus aukščio stiebus arba bokštus, ieškoti galimybių naujų bazinių stočių įrangas statyti ant esamų pastatų, statinių ir konstrukcijų (jau stovinčių stiebų arba bokštų, vandentiekio bokštų ir kt.);
- vykdyti Kruonio HAE teritorijoje valstybei svarbų ekonominį projektą, kurio tikslas duomenų centrų steigimas, aukštųjų technologijų, aukštos pridėtinės vertės gamybinio bei tiriamojo pobūdžio energetinių investicinių projektų vystymas.

BP nurodytos planuojamų mobilaus ryšio bazinių stočių vietos pažymėtos preliminarai, galimas planuojamos bazinės stoties vietos kitimo spindulys iki 5 km. Planuojamoje teritorijoje galioja Mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Kaišiadorių rajone specialusis planas, patvirtintas Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2006-08-22 d. įsakymu Nr. VI-412. Planuojamų mobilaus ryšio bazinių stočių įrengimui turi būti rengiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai ir (ar) techniniai projektai. Esamų radiotechninių objektų eksploatacija ir planuojamų ūkinei komercinei veiklai vykdyti objektų įrengimas turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 80:2015 „Elektromagnetinis laukas gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 khz–300 ghz radijo dažnių juostoje“, patvirtintos LR sveikatos apsaugos ministro 2011-03-02 įsakymu Nr. V-199 (2015-10-30 įsakymo Nr. V-1212 redakcija) reikalavimus.

Planuojant statinių ir įrenginių, kurių aukštis baigus statyti, rekonstruoti ar įrengti virš žemės paviršiaus yra įkimokykli m ir daugiau, statybos, rekonstravimo ar įrengimo darbus privaloma derinti vadovaujantis LR Vyriausybės 2012-05-29 d. nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos bei rekonstravimo ir įrenginių įrengimo derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis.

Ryšių tinklų vystymą naujai užstatomose teritorijose padiktuos reali būtinybė. Tinklų vystymas šiose teritorijose bus nustatomas rengiant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir (ar) techninius projektus.

Planuojant ryšių infrastruktūrą vadovautis LR ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011-10-14 įsakymu Nr. 1V-978 patvirtintomis Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklėmis.

PRIEDAI IR GRAFINĖ DALIS